

BIHANG
TILL
RIKSDAGENS PROTOKOLL
VID
LAGTIMA RIKSDAGEN I STOCKHOLM
ÅR 1933

FÖRSTA SAMLINGEN

FJÄRDE BANDET

*Bilagor till Kungl. Maj:ts proposition nr 1 angående stats-
verkets tillstånd och behov: nionde, tionde och elfte huvudtit-
larna m. m. samt utgifter för kapitalökning*

Nionde huvudtiteln.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1933.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENG-
BERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler de frågor,
som tillhöra regleringen för budgetåret 1933/1934 av utgifterna under riks-
statens nionde huvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet,
samt yttrar därvid följande:

A. Departementet.

1. Departementschefen, *oförändrat ordinarie anslag* (se IX H. T. 1921
p. 1.) kronor 24,000.

[1.] 2. Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli. Ordinarie
förslagsanslaget till jordbruksdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts
kansli är enligt beslut av 1931 års riksdag (IX H. T. p. 2) uppfört med
193,500 kronor. I den fastställda ordinarie avlöningsstaten för departementet
ingår en post till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.
Denna var till och med budgetåret 1930/1931 upptagen till 29,500 kronor
men höjdes vid 1931 års riksdag med hänsyn till departementets växande
arbetsbelastning till 33,500 kronor för att möjliggöra anställande av ytter-
ligare en amanuens. I samband med det besparingsarbete, som under för-
beredelserna till årets statsverksproposition bedrivits, har noga undersökts
möjligheterna att nedbringa sagda anslagspost. Det har därvid emellertid
visat sig, att sådan nedsättning med hänsyn till departementets arbetsbörda
icke låter sig genomföra; och torde alltså i riksstaten för budgetåret 1933/
1934 under nionde huvudtiteln bära upptagas:

departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, *oförändrat ordinarie
förslagsanslag* kronor 193,500.

Bihang till riksdagens protokoll 1933. 1 saml.

B. Lantbruksstyrelsen m. m.

[2.] 1. **Lantbruksstyrelsen.** Ordinarie förslagsanslaget till lantbruksstyrelsen är jämlikt beslut av 1925 års riksdag (IX H. T. p. 3; R. skr. nr 9 A. p. 3) uppfört med 225,000 kronor. Styrelsen omfattar fyra byråer: lantbruksbyrån, agrikulturtekniska byrån, fiskeribyrån och administrativa byrån.

I skrivelse den 12 september 1932, varöver statskontoret den 27 september 1932 avgivit infortrat utlåtande, har *lantbruksstyrelsen* hemställt om en höjning av ifrågavarande anslag med 3,000 kronor.

Sedan någon tid har inom jordbruksutredningen pågått utredning av frågan om lantbruksstyrelsens omorganisation. I ett den 15 oktober 1932 avgivet betänkande har *jordbruksutredningen* framlagt förslag i sådant avseende. Förslaget innebär i förhållande till den nuvarande organisationen i huvudsak den förändringen, att till styrelsen skulle överflyttas handläggningen av frågor rörande stuteriväsendet och i samband därmed inrättande av en stuteribyrå, samt att en uppdelning av den nuvarande lantbruksbyrån skulle äga rum i tre särskilda byråer, benämnda undervisningsbyrån, lantbruksekonomiska byrån och jordbruksbyrån. Enligt utredningen skulle för lantbruksstyrelsen för budgetåret 1933/1934 erfordras ett anslag av i runt tal 271,000 kronor. Organisationsförslagets genomförande skulle vidare föranleda, bland annat, vissa förändringar med avseende å de i riksstaten för närvarande uppförda ordinarie förslagsanslagen till stuteriväsendet, till statskonsulenter och deras biträden samt till inspektion över de lägre lantbruksundervisningsanstalterna ävensom i fråga om extra förslagsanslaget till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen.

Över jordbruksutredningens betänkande hava utlåtanden infortrats från åtskilliga myndigheter, av vilka lantbruksstyrelsen ålagts att avgiva sitt yttrande före den 15 januari 1933.

*Departements-
chefen.*

Ett ställningstagande till jordbruksutredningens förslag kan icke ske, förrän de infortrade yttrandena inkommit och ärendet undergått den ytterligare beredning, som kan befinnas erforderlig. Jag torde därför längre fram få återkomma till ärendet om anslag till lantbruksstyrelsen. I avvaktan härpå torde förevarande anslag böra för budgetåret 1933/1934 beräknas till 271,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må
varda förelagd riksdagen, beräkna för budgetåret 1933/
1934 *ordinarie förslagsanslaget* till lant-
bruksstyrelsen till kronor 271,000.

Lantbruksingenjörer och deras biträden.

[3.] 2. **Lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater.** På framställning av Kungl. Maj:t beslöt 1930 års riksdag, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skulle från och med den 1 juli 1930 äga tillämpning å statens lantbruksingenjörer, varjämte antalet ordinarie lantbruksingenjörsbefattningar bestämdes till 24 med placering i lönegraden B 21. Samtidigt godkände riksdagen följande stat för statens lantbruksingenjörer, extra lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater, att tillämpas från och med den 1 juli 1930:

Avlöningar till ordinarie lantbruksingenjörer, *förslagsanslag* kronor 162,585

Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare:

Arvoden till 4 extra lantbruksingenjörer

å kronor 4,800 kronor 19,200

Arvoden till lantbruksstipendiater med sam-

manlagd anställningstid av 96 månader

å 250 kronor per månad » 24,000

Vissa särskilda förmåner åt icke-ordinarie

befattningshavare, *förslagsanslag* » 1,215 » 44,415

Summa *förslagsanslag* kronor 207,000.

I anslutning härtill uppfördes tillika under rubriken lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater ett ordinarie förslagsanslag å nämnda belopp, 207,000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har lantbruksstyrelsen framlagt förslag till beräkning av ifrågavarande anslag för budgetåret 1933/1934.

Innan jag ingår på denna framställning, torde jag få anmäla följande till Kungl. Maj:t inkomna skrivelser, avseende närmast en snabbare handläggning av torrlägningsärenden. Sålunda hava *dels Norrbottens läns hushållningssällskap* anhallit om utökning i nödig omfattning av den lantbrukstekniska arbetskraften, ävensom om verkställande av den utredning i övrigt rörande lantbruksingenjörsväsendet, som kunde anses påkallad, *dels Norrbottens läns moderata valmansförbunds arbetsutskott* hemställt om vidtagande till skydd och hjälp åt länets jordbruksnäring av åtgärder, avseende, bland annat, en snabbare behandling av de på lantbruksingenjörernas handläggning beroende torrlägningsärendena, *dels ock Norrbottens socialdemokratiska partidistrikt och Töre-Seskarö samorganisation av svenska sågverksindustriarbetareförbundet* anhallit om åstadkommande inom Norrbottens län av en effektiv hjälpverksamhet till gagn för de arbetslösa och för de skattetyngda kommunerna, bland annat genom påskyndande av utdikningsarbeten, varvid berörts torrlägningsföretaget vid Käresjoki i Karl Gustavs socken.

Över dessa tre framställningar har *lantbruksstyrelsen* den 20 februari 1932 avgivit infordrat utlåtande och däri yttrat i huvudsak följande.

Att handläggningen av torrlägningsärenden icke skedde så snabbt, som från rekvisitörernas synpunkt vore önskligt, berodde på otillräckligt antal disponibla arbetskrafter.

Sedan de båda nordligaste länen under en lång följd av år utgjort vardera ett lantbruksingenjörskdistrikt, uppdelades desamma från och med år 1909 på tre distrikt, varav det sydligaste omfattade södra delen av Västerbottens län (stationsort Umeå), det mellanliggande distriktet norra delen av Västerbottens och södra delen av Norrbottens län (stationsort Skellefteå) samt det nordligaste distriktet återstående delen av Norrbottens län (stationsort Luleå).

Denna uppdelning visade sig snart vara otillräcklig för åstadkommande av önskvärd lindring i arbetsbördan för lantbruksingenjörerna i dessa landsdelar. Med hänsyn till den knappa tillgången på personal hade det sedermera icke varit möjligt att i annat än mycket begränsad utsträckning därstädes utöka antalet förrättningsmän. Sådan utökning hade beträffande Luleå lantbruksingenjörskdistrikt endast kunnat ske på sådant sätt, att ytterligare en förrättningsman varit stationerad inom distriktet under tiden 1 januari 1926—30 september 1927 samt från den 17 april 1929.

Å andra sidan hade antalet förrättningar särskilt under det sista årtiondet starkt ökat.

Den försening i ärendenas handläggning, som oundvikligen måste bli en följd av den rådande disproportionen mellan arbetsmängd och för ändamålet disponibel arbetskraft, måste vara ägnad att framkalla allvarliga betänkligheter. Med hänsyn till den ofta brådskande arten av ifrågavarande ärenden kunde ett försenande av deras avgörande vara för vederbörande jordägare förenat med kännbara ekonomiska uppoffringar.

Jämväl inom ett flertal andra lantbruksingenjörskdistrikt gjorde sig en liknande personalbrist gällande. För riket i dess helhet hade antalet förrättningar på lantbruksingenjörskdistrikten under 10-årsperioden 1921—1930 ökat från 3,963 till 6,684, eller med 68 procent, medan å andra sidan antalet förrättningsmän varit i stort sett oförändrat. Genom den under nämnda tid efter hand vidtagna ökningen av tjänstebiträdenas antal hade väl möjliggjorts en snabbare behandling av inkomna ansökningar, i vad beträffade fältarbetenas utförande och i någon mån även i fråga om förrättningarnas slutförande. Den ständigt fortgående ökningen av förrättningsmännens arbetsbörda hade likväl varit proportionsvis vida större, vilket fått till följd att under de sista 4 åren av nämnda 10-årsperiod antalet avslutade förrättningar sjunkit till i genomsnitt för hela riket endast 46 å 48 procent av hela antalet förrättningar under respektive år, medan under förra delen av 10-årsperioden motsvarande procenttal vore 60 å 66 procent.

Med hänsyn till dessa omständigheter hade lantbruksstyrelsen sedan någon tid tillbaka haft under övervägande frågan om vidtagande av åtgärder för avlastande av den arbetsbörda, som nu påvilade lantbruksingenjörerna i flertalet distrikt. Styrelsen hade likväl ansett sig icke böra framlägga förslag i ämnet, förrän de förhållanden, vilka bestämde sättet för och omfattningen av den statliga verksamheten till befrämjande av torrlägningsföretag, blivit fullt stabiliserade. Hithörande frågor syntes böra upptagas i ett sammanhang för landet i dess helhet och innefatta en undersökning av lantbruksingenjörernas arbetsuppgifter i allmänhet och lämpligaste sättet för deras fullgörande i framtiden.

Emellertid funne lantbruksstyrelsen att för avhjälpande av i framställningarna berörda olägenheter, i den mån så omedelbart kunde ske, ytterligare en förrättningsman borde under år 1932 stationeras inom Luleå lantbruksingenjörskretsdistrikt. Genom denna anordning kunde likväl uppnås endast en tillfällig och mycket ofullständig lättnad av den nuvarande arbetsbördan i sagda distrikt.

I detta sammanhang kunde även framhållas, att någon förändring i det allmänna läget på sådant sätt, att efterfrågan på biträde av lantbruksingenjör skulle nämnvärt minskas, knappast vore att motse. De verkningar i sådan riktning, som kunde bliva en följd av en eventuell skärpning av villkoren för statsunderstöd, komme enligt lantbruksstyrelsens uppfattning att uppvägas av andra, till en forsatt utveckling av torrläggningssyftets verksamheten bidragande faktorer. Härvid ville lantbruksstyrelsen erinra om, bland annat, de utredningar angående mycket omfattande vattenregleringar m. m. för jordbruksändamål, som enligt särskilda riksdagsbeslut vore påbörjade eller under den närmaste tiden skulle igångsättas i olika delar av landet. Utförandet av dessa utredningar komme att taga i anspråk en väsentlig del av vederbörande distriktsinnehavares tid och sålunda ytterligare öka den redan förut kännbara personalbristen.

Lantbruksstyrelsen funne sig med hänsyn till det anförda böra föreslå en förstärkning av arbetskrafterna på lantbruksingenjörskretsdistrikten. Detta syntes, i avvaktan på sådan omreglering av lantbruksingenjörskretsbesättningarna, som vid en mera ingående undersökning av förhållandena eventuellt kunde visa sig påkallad, nu böra ske allenast genom en ökning av antalet extra lantbruksingenjörer. Dessa senare, vilkas antal sedan år 1915 utgjort fyra, vore stationerade på vissa av de mest arbetstyngda distrikten och helt sysselsätta med handläggningen av förrättningar, som åt dem uppdragits. Ett tillgodoseende i önskvärd omfattning av det nuvarande behovet av ytterligare arbetskraft skulle kräva en omedelbar ökning av antalet förrättningsmän med sex å åtta personer. Lantbruksstyrelsen funne emellertid ökningen böra, i avvaktan på kommande utredning i ämnet, tillsvidare begränsas till endast tre förrättningsmän, varigenom sålunda antalet extra lantbruksingenjörer skulle komma att ökas från fyra till sju.

Gällande stat för statens lantbruksingenjörer, extra lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater, som slutade å ett sammanlagt belopp till avlöningar m. m. av 207,000 kronor, upptog i fråga om extra lantbruksingenjörerna arvoden till 4 dylika befattningshavare å 4,800 kronor med tillsammans 19,200 kronor. För anställande av ytterligare tre extra lantbruksingenjörer erfordrades därutöver ett belopp av ($3 \times 4,800 =$) 14,400 kronor.

Då det torde vara att förvänta, att det behov av förstärkning av arbetskrafterna å lantbruksingenjörskretsdistrikten, som här föresloges skola till en början tillgodoses genom nyssnämnda utökning av antalet extra lantbruksingenjörer, icke skulle för framtiden göra sig mindre gällande och alltså sagda utökning av de extra lantbruksingenjörernas antal kunde antagas böra bliva bestående, torde anståndet av denna ytterligare arbetskraft böra föranledda en erforderlig höjning av det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till lantbruksingenjörer och deras biträden och sålunda i staten för statens lantbruksingenjörer, extra lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater upptagas arvoden till sju i stället för såsom nu till allenast fyra extra lantbruksingenjörer.

Vidare har *länsstyrelsen i Västerbottens län* i skriftelse den 23 mars 1932 under framhållande av de olägenheter, som vore förenade med den i

allmänhet långa tidsutdräkten för förrättningar för utdikningsföretag, hemställt om åtgärders vidtagande för anställande tillsvidare inom Västerbottens län av två extra lantbruksingenjörer.

Häröver har *lantbruksstyrelsen* den 19 april 1932 avgivit infordrat utlåtande. Därvid har styrelsen under erinran om vad styrelsen i sitt förberörda utlåtande den 20 februari 1932 anfört och föreslagit vidare yttrat, att läget i förevarande avseende i Västerbottens läns norra delar företedde samma bild som inom Norrbottens län, medan förhållandena inom Västerbottens läns södra delar vore något bättre, i det att därstädes balansen hållit sig omkring 40 procent, beroende på att utom distriktsinnehavaren ytterligare en förrättningsman varit anställd inom distriktet. Anspråken på förstärkning av arbetskrafterna inom Västerbottens län syntes lantbruksstyrelsen icke kunna tillgodoses på annat sätt än genom förflyttning till detta län av en lantbruksstipendiat, vilken skulle hava att huvudsakligen handlägga förrättningar inom länets norra lantbruksingenjörssdistrikt.

Den 18 juli 1932 har länsstyrelsen i Västerbottens län ingivit ytterligare en skrift i ämnet, varöver lantbruksstyrelsen yttrat sig.

Slutligen var frågan om handläggning av förrättningar beträffande statsunderstödda torrlägningsföretag föremål för behandling vid 1932 års riksdag med anledning av vissa i ämnet väckta motioner. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 80 återgav jordbruksutskottet vissa inhämtade uppgifter, utvisande att procenttalet av de under visst år avslutade förrättningarna i förhållande till under samma år inkomna ärenden varit i stadigt sjunkande och under de senaste åren utgjort allenast 46 procent, varigenom procenttalet av till ett följande år balanserade förrättningar stigit och för de sista åren uppgått till 50 procent. Utskottet framhöll, att en så betydande balans måste från flera synpunkter betecknas såsom ett avsevärt missförhållande icke minst ur synpunkten att torrlägningsföretagen vore mycket lämpliga objekt såsom sysselsättning för arbetslösa. Vidkommande behovet av ökade arbetskrafter, vilken fråga redan genom förberörda framställningar blivit underställd Kungl. Maj:ts prövning, ansåg utskottet — icke minst med hänsyn till omförmälda uppgifter rörande arbetsbalansens ökning — oundgängligt, att åtgärder vidtoges för ökning av berörda arbetskrafter genom anställande av extra personal, som i främsta rummet borde placeras inom distrikt, där behovet av balansens undanröjande vore mest trängande. Förslag i berörda avseende förutsatte utskottet sålunda komma att föreläggas 1933 års riksdag. I samband härmed yttrade utskottet, att praktiska skäl talade för ett avskiljande av mindre dikningsföretag från den genom statens avdikningsanslag och statens avdikningslånefond understödda verksamheten samt anslöt sig till tanken att i samband med eventuellt understödjande av dylika företag i annan ordning medelst statsmedel ett enklare förfaringssätt borde tillämpas under anlitande av tjänstemän med därefter anpassade kvalifikationer och med avstående mer eller mindre fullständigt från kontroll av företagens framtida underhåll. Genom-

förande av en sådan anordning skulle enligt utskottets mening verksamt bidra till minskning av lantbruksingenjörernas arbetsbörda. Utskottet ansåg emellertid en närmare utredning av frågan böra komma till stånd samt uttalade önskvärldheten av att resultatet av en sådan utredning kunde framläggas för 1933 års riksdag.

Under återopande av jordbruksutskottets utlåtande anhöll riksdagen i skrivelse den 10 juni 1932, nr 334, om skyndsamt utredning rörande frågan om ett enklare förrättningsförfarande beträffande statsunderstödda dikningsföretag av mindre omfattning ävensom om framläggande för riksdagen av de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Med anledning härav anbefalldes Kungl. Maj:t den 8 juli 1932 lantbruksstyrelsen att skyndsamt verkställa den av riksdagen sålunda begärda utredningen samt att därmed jämte förslag i ämnet inkomma till Kungl. Maj:t. Styrelsen har emellertid ännu icke avgivit förslag i ämnet.

I sin förberörda framställning den 29 augusti 1932 angående beloppet av ordinarie förslagsanslaget till lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater för budgetåret 1933/1934 har *lantbruksstyrelsen* erinrat, att styrelsen vid upprepade tillfällen haft anledning påvisa, att det nuvarande antalet lantbruksingenjörer voro otillräckligt och att som en följd härav handläggningen inom lantbruksingenjörsdistriktet av förekommande torrlägningsärenden icke kunde ske utan förlustbringande dröjsmål för därav beroende sakägare. Disproportionen mellan tjänstegöromålens omfattning och för ändamålet disponibla arbetskrafter komme att i ännu högre grad göra sig gällande under budgetåret 1933/1934, då det nämligen vore att förvänta, att utförandet av torrlägningsföretag komme att under de närmaste åren forceras för beredande av arbetstillfällen åt arbetslösa. Under erinran tillika om sitt förberörda förslag om beredande av medel för anställande av ytterligare tre extra lantbruksingenjörer har styrelsen framhållit, att härav skulle påkallas en höjning av ifrågavarande anslag med 14,400 kronor eller till 221,400 kronor.

Även med frånräknande av de mindre företag, som kunna komma att avskiljas för att i särskild ordning understödjas, föreligger såsom framgår av vad lantbruksstyrelsen i ärendet anfört behov av ökade arbetskrafter å lantbruksingenjörsdistriktet, framför allt vad beträffar övre Norrland. På grund av den därstädes rådande arbetslösheten synes ett påskyndande av torrlägningsverksamheten vara i särskild grad angeläget. Med beaktande härav har också såsom nyss erinrats 1932 års riksdag förutsatt, att förslag till ökning av de å lantbruksingenjörsdistriktet tillgängliga arbetskrafterna komme att föreläggas 1933 års riksdag. I överensstämmelse med vad lantbruksstyrelsen anfört anser jag mig sålunda böra förorda, att medel beredas för anställande av ytterligare tre extra lantbruksingenjörer. Under anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare bör följaktligen

*Departements-
chefen.*

uppföras arvoden till sju i stället för som nu till fyra extra lantbruksingenjörer samt det i samma anslagspost ingående beloppet till arvoden åt extra lantbruksingenjörer höjas med $3 \times 4,800 = 14,400$ kronor eller till 33,600 kronor.

Staten för statens lantbruksingenjörer, extra lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater skulle på grund härav erhålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie lantbruksingenjörer, *förslagsanslag* kronor 162,585

Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare:

Arvoden till 7 extra lantbruksingenjörer à

kronor 4,800..... kronor 33,600

Arvoden till lantbruksstipendiater med sammanlagd anställningstid av 96 månader

å 250 kronor per månad » 24,000

Vissa särskilda förmåner åt icke-ordinarie

befattningshavare, *förslagsanslag* » 1,215 » 58,815

Summa *förslagsanslag* kronor 221,400.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna det av mig förordade förslaget till stat för statens lantbruksingenjörer, extra lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934,

2) höja *ordinarie förslagsanslaget* till lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater, nu kronor 207,000, med » 14,400 till » 221,400.

[4.] 3. **Assistenter hos lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater.** Från och med 1919 har riksdagen anvisat medel till avlönande av assistenter hos lantbruksingenjörer. För vart och ett av budgetåren 1930/1931—1932/1933 har anvisats ett extra *förslagsanslag* av 76,000 kronor såsom bidrag till avlönande av dels förste assistenter hos lantbruksingenjörer och dels assistenter hos lantbruksingenjörer och vissa lantbruksstipendiater. Anslaget är i vad avser förste assistenter beräknat för bidrag till anställande av 30 sådana assistenter.

Bestämmelser angående bidrag av statsmedel till avlönande av ifrågasvarande förste assistenter hava meddelats i kungörelsen den 27 juni 1930 (nr 314). Statsbidraget till dylik assistents grundavlönning, som skall utgöra minst 300 kronor i månaden, utgår med ett belopp av 125 kronor för månad, och har lantbruksingenjör att till grundavlönningen tillskjuta ett

belopp av minst 175 kronor för månad. Vidare kan visst statsbidrag utgå jämväl för dyrortstillägg och ålderstillägg.

Den 27 maj 1932 har Kungl. Maj:t bemyndigat lantbruksstyrelsen ej mindre att under budgetåret 1932/1933 hos lantbruksingenjörer och sådana lantbruksstipendiater, som av Kungl. Maj:t tillerkänts behörighet att handlägga syneförrättning, varom stadgas i 10 kap. 32 § 1 och 2 mom. vattenlagen, anställa förste assistenter och assistenter med en anställningstid av sammanlagt högst 530 månader, än även att för anställande under nämnda tid av sistberörda assistenter med en högsta sammanlagd anställningstid, motsvarande vad av förenämnda anställningstid av 530 månader kan återstå, sedan därifrån avdragits den tid, som i enlighet med därför särskilt meddelade bestämmelser tagits i anspråk för anställande av förste assistenter, tilldela vederbörande befattningshavare statsbidrag med högst 125 kronor för månad, under villkor att vederbörande befattningshavare för nämnda ändamål av egna medel tillskjuter minst lika stort belopp som det i varje fall utgående statsbidraget.

Ifråga om rese- och traktamentsersättning hänföras förste assistent och assistent till klass II E i allmänna resereglementet. Beträffande bland annat traktamentsersättningens storlek har dock i kungörelsen den 10 juni 1932 (nr 191) om ändring i resereglementet för lantbruksingenjörer den 31 december 1920 (nr 911) föreskrivits visst lägre belopp, än som i allmänna resereglementet stadgas för nämnda klass.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* meddelat, att antalet förste assistenter för närvarande utgjorde 27, samt vidare anför, att den för förste assistenter och assistenter för de senaste budgetåren medgivna högsta anställningstiden, 530 månader för budgetår, tillfullo tagits i anspråk samt att vad särskilt innevarande budgetår beträffade nämnda anställningstid redan visat sig otillräcklig för tillgodoseende av det efter hand ökade behovet av ifrågavarande biträdeskrafter på lantbruksingenjörssdistrikten.

Under erinran tillika om sitt under nästföregående punkt omförmälda förslag om anställande från och med budgetåret 1932/1933 av ytterligare tre extra lantbruksingenjörer har lantbruksstyrelsen anför, att därest den i nämnda framställning begärda ökningen av antalet förrättningsmän skulle bli medgiven från och med nästa budgetår, jämväl de nyanställda förrättningsmännen borde beredas tillfälle att hos sig anställa assistent, för vilket ändamål borde beräknas 15 månader för varje förrättningsman eller sammanlagt 45 månader. Därav uppkommande ökning i anslagsbehovet beräknade styrelsen till i genomsnitt 100 kronor för månad, eller tillsammans 4,500 kronor. Den förut nämnda högsta sammanlagda anställningstiden av 530 månader skulle härvid behöva höjas till 575 månader. Under angiven förutsättning har lantbruksstyrelsen ansett ifrågavarande anslag böra ökas med 4,500 kronor till 80,500 kronor.

Departements-
chefen.

Under nästföregående punkt har jag hemställt om beviljande av medel för anställande från och med budgetåret 1933/1934 av ytterligare tre extra lantbruksingenjörer. I anslutning härtill och då jämväl dessa extra lantbruksingenjörer böra såsom lantbruksstyrelsens förslag innebära beredas tillfälle att hos sig anställa assistent, anser jag mig böra tillstyrka en höjning av förevarande anslag med 4,500 kronor till 80,500 kronor.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till avlönande av förste assistenter hos lantbruksingenjörer ävensom av assistenter hos lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra förslagsanslag*
av kronor 80,500.

[5.] 4. **Reseersättningar åt lantbruksingenjörer och deras biträden.** Resekostnaderna för statens lantbruksingenjörer och deras biträden blevo genom beslut av 1931 års riksdag utbrutna ur nionde huvudtiteln's allmänna reseanslag. I samband därmed uppfördes i riksstaten för budgetåret 1931/1932 ett extra förslagsanslag av 275,000 kronor för ifrågavarande ändamål. För budgetåret 1932/1933 har för samma ändamål anvisats ett till 250,000 kronor nedsatt extra förslagsanslag.

Enligt resereglementet för lantbruksingenjörer den 31 december 1920 (nr 911) med däri genom kungörelserna nr 10/1925, 374/1925, 219/1929, 204/1931 och 191/1932 vidtagna ändringar gäldas den lantbruksingenjörer och deras biträden tillkommande resekostnads- och traktamentsersättningen av statsmedel för förrättning, som äger rum på grund av lantbruksstyrelsens eller länsstyrelsens förordnande och är upptagen i fastställd resplan, med undantag dock för förrättning avseende åtgärd för sådant ändamål, varom förmåles i 10 kap. 32 § 3 eller 4 mom. vattenlagen eller i 7 § av lagen den 11 juni 1920 om vad vid anläggande av järnväg eller spårväg bör iakttagas till trygghet av närliggande marks torrläggning. I fall, då ersättningsskyldighet icke ankommer på statsverket, skall ersättningen gäldas av vederbörande sakägare, därvid beträffande räkning å ersättningen skall i tillämpliga delar gälla vad i 6 kap. i lantbruksingenjörstaxan stadgats om sluträkning.

Genom förberörda den 10 juni 1932 utfärdade kungörelse nr 191/1932 har för tiden från och med den 1 juli 1932 för lantbruksingenjörerna och deras biträden fastställts vissa lägre traktamenten än de enligt allmänna resereglementet utgående. Den 10 juni 1932 har Kungl. Maj:t tillika anbefallt lantbruksstyrelsen att ägna uppmärksamhet åt angelägenheten av att ifrågavarande anslags belopp såvitt möjligt ej överskredes.

Granskningsnämnden har ansett ifrågavarande ersättningar i större utsträckning än hittills kunna överflyttas från statsverket till sakägarna. Om dessa finge bestrida den del av statens kostnader, som belöpte på traktamentsersättningar, syntes anslaget till reseersättningar åt lantbruks-

ingenjörer och deras biträden kunna nedsättas med omkring 150,000 kronor. Härvid borde emellertid övervägas, huruvida icke mindre bemedlade kunde i särskild ordning erhålla gottgörelse för sina utlägg.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning rörande medelsbehovet för budgetåret 1933/1934 samt därvid anfört huvudsakligen följande.

Under budgetåret 1931/1932 hade till resekostnads- och traktamentsersättningar av statsmedel utgått i runt tal 299,000 kronor. Under förutsättning att gällande grunder för ersättningsarnas beräkning bibehöllas, syntes i runt tal 290,000 kronor böra beräknas för budgetåret 1933/1934.

Den av granskningsnämnden ifrågasatta omläggningen av den hittillsvarande ordningen för utgörande av ifrågavarande ersättningar skulle medföra en väsentlig ökning av sakägarnas utgifter för erhållande av biträde av lantbruksingenjör. Torrläggningssärendena vore emellertid redan nu till följd av den relativt omständliga och tidsödande behandling, som på grund av gällande bestämmelser måste ägnas desamma, förenade med dryga kostnader för sakägarna. Lantbruksstyrelsen ställde sig därför mycket tveksam i fråga om lämpligheten — särskilt under de tryckta ekonomiska förhållanden, varunder jordbruket för närvarande arbetade — av varje åtgärd, som kunde vara ägnad att ytterligare öka dessa kostnader. Med hänsyn till torrläggningsverksamhetens synnerligen stora betydelse för jordbrukets fortsatta utveckling syntes också försiktigheten bjuda, att en omläggning sådan som den av granskningsnämnden omnämnda i varje fall icke vidtoges utan en föregående grundlig utredning rörande de konsekvenser, som den komme att medföra. Av anförda skäl ansågo sig lantbruksstyrelsen för närvarande icke kunna förorda den av granskningsnämnden ifrågasatta ändrade ordningen.

Lantbruksstyrelsen har hemställt, att förevarande anslag måtte för budgetåret 1933/1934 uppföras med 290,000 kronor.

Statskontoret har i avgivet utlåtande den 21 september 1932 anfört, att det av granskningsnämnden framförda förslaget syntes synnerligen beaktansvärt, varför den av lantbruksstyrelsen ifrågasatta utredningen borde komma till stånd. I avvaktan på resultatet av en sådan utredning, vilken torde böra slutföras snarast möjligt, syntes förevarande anslag för budgetåret 1933/1934 böra beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår, eller till 250,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har, efter anbefallning, den 19 november 1932 i ärendet avgivit förnyat yttrande, varav inhämtas huvudsakligen följande.

Enligt från vederbörande befattningshavare och biträden infordrade uppgifter å av statsmedel under budgetåret 1931/1932 utbetalade resekostnads- och traktamentsersättningar, hade av det under angivna budgetår utanordnade ersättningsbeloppet, 299,000 kronor, omkring 119,000 kronor utgjort resekostnadsersättning och omkring 180,000 kronor traktamentsersättning. Av sistnämnda belopp torde minst 125,000 kronor avse traktamentsersättning åt assistenter och tekniska biträden. Om den av granskningsnämnden föreslagna ändringen beträffande utgörandet av traktamentsersättningarna funnes böra komma till stånd, syntes det i styrelsens skrivelse den 29 augusti 1932 äskade anslagsbeloppet kunna minskas med 180,000 kronor till 110,000 kronor. Därjämte torde erfordras an-

visande av ett extra förslagsanslag av 45,000 kronor för beredande åt mindre bemedlade sakägare av gottgörelse för deras utlägg för ifrågavarande ändamål.

I fråga om lämpligheten av att belasta sakägarna med utgifter för förrättningsmännens traktamenten har lantbruksstyrelsen vidhållit sina i skrivelsen den 29 augusti 1932 uttalade betänkligheter. Utöver vad lantbruksstyrelsen härutinnan förut anfört har styrelsen framhållit, att ett överflyttande å sakägarna av traktamentsersättningarna kunde få till följd, att utgiftssidan för ett eljest med hänsyn till jordbruksdriftens befrämjande motiverat torrlägningsföretag i sådan grad merbelastades, att relationen mellan den genom företaget beräknade båtnaden och kostnaden för detsamma därigenom bleve så förskjuten, att företaget bleve utestängt från möjligheten att i vedertagen ordning erhålla statsunderstöd. Det kunde vidare med säkerhet förutsägas, att den tilltänkta reformen skulle komma att för befattningshavarna och deras tjänstebiträden i praktiken medföra mycket allvarliga olägenheter och i många fall direkt ekonomisk förlust på grund av svårigheten att av sakägarna utfå traktamentsersättningarna. Härutinnan skulle visserligen kunna invändas, att risken för förrättningsmän att icke utfå traktamentsersättning av sakägare kunde elimineras genom föreskrift, att förrättnings sökande skulle, i likhet med vad fallet är enligt bestämmelse i 10 kap. 2 § vattenlagen, beträffande förrättningskostnad ställa säkerhet för traktamentena. En sådan föreskrift torde emellertid bliva av ringa reellt värde, enär i de fall, då den skulle behöva tillämpas, sökanden ofta torde sakna möjlighet att anskaffa betryggande säkerhet.

Besparingen för statsverket av den ifrågasatta överflyttningen av traktamentskostnaderna på sakägarna torde dessutom komma att bliva relativt sett mycket obetydlig. I första hand reducerades besparingen avsevärt därigenom, att de mindre bemedlade sakägarna skulle i särskild ordning erhålla gottgörelse av statsmedel för sina utlägg. Om denna gottgörelse beräknades till 25 procent av 180,000 kronor, eller till 45,000 kronor — vilket icke syntes vara för högt beräknat — återstode visserligen en besparing av 135,000 kronor. Härvid måste emellertid beaktas, att traktamentsersättningarna praktiskt taget till hela sitt belopp avsåge torrlägningsföretag, för vilka statsunderstöd utginge. Skulle vid statsunderstödet beräknande hänsyn även tagas till de traktamentskostnader, för vilka gottgörelse från det särskilda anslaget för mindre bemedlade icke vore att påräkna, komme ena hälften av sistnämnda belopp, 135,000 kronor, att täckas genom direkt statsbidrag utan återbetalningsskyldighet, medan för den andra hälften lämnades lån på sådana villkor, att statens självkostnader för utlåningen icke helt bleve täckta. Det framginge enligt lantbruksstyrelsens mening av det anförda, att det reella värdet ur besparingssynpunkt av granskningsnämndens förslag vore av relativt ringa betydelse i förhållande till de olägenheter i olika avseenden, som vore förbundna med förslaget.

Lantbruksstyrelsen har bestämt avstyrkt granskningsnämndens förslag och sålunda vidhållit sitt i skrivelsen den 29 augusti 1932 gjorda anslagsäskande.

*Departements-
chefen.*

För ernående av besparingar i statens utgifter har granskningsnämnden, med instämmande i princip av statskontoret, föreslagit, att de nu av statsmedel bestridda traktamentsersättningarna till lantbruksingenjörer

och deras biträden skola gäldas av sakägarna. Ett liknande förslag har framställts rörande lantmätarnas traktamenten, till vilket jag återkommer under punkt 161.

Med hänsyn till angelägenheten av att minska statens utgifter för olika ändamål har jag nog övervägt nu förevarande förslag.

Av den till lantbruksingenjörer och deras biträden utgående traktamentsersättningen, tillhopa ungefär 180,000 kronor, skulle, därest på förslaget sätt mindre bemedlade jordägare erhöle särskilt statsbidrag till ett sammanlagt belopp av 45,000 kronor till förrättningskostnaders gäldande, omkring 135,000 kronor bestridas av sakägarna. Då emellertid praktiskt taget samtliga här ifrågavarande förrättningar avse företag, för vilka understöd från statens avdikningsanslag och statens avdikningslånefond sedermera skola utgå, komma sakägarna att för inemot hälften av sistnämnda belopp erhålla gottgörelse av statsmedel i form av anslag utan återbetalningsskyldighet och för återstoden statslån på förmånliga villkor, vadan den verkliga besparingen för statsverket torde komma att stanna vid ungefär 60,000 kronor för år. Emellertid skulle jag ej tvekat att förorda förslaget, försåvitt dess genomförande kunde ske utan större olägenheter. Att vissa betänkligheter kunna möta mot ett överflyttande å sakägarna av traktamentsersättningarna — såsom att jordägarna belastas med något ökade utgifter samt att förrättningsmännen ej så skyndsamt och säkert som nu kunna utfå sina ersättningar — torde ej kunna bestridas. Jag har emellertid ej funnit betänkligheter av dylik art utslagsgivande, men däremot har det vid frågans närmare övervägande visat sig, att förslaget genomförande — i vad det avser lantbruksingenjörer — kan antagas komma att i praktiken möta åtskilliga svårigheter. Sålunda är att märka, att lantbruksingenjörernas förrättningar till stor del avse omfattande företag med många intressenter. Givet är, att traktamentsfrågans ordnande försvåras i den mån företaget berör ett ökat antal intressenter, mellan vilka betalningsskyldigheten slutligen bör fördelas enligt en grund, som vid tidsödande förrättningar icke förrän på ett sent stadium kan bli fastställd. Vidare må framhållas, att hithörande traktamentsersättningar till största delen — drygt två tredjedelar — avse lantbruksingenjörernas assistenter och tjänstebiträden, vilka näppeligen kunna av egna medel förskottera sina traktamenten och ej heller lämpligen böra berättigas att själva uppbära ersättning av sakägarna. Ett åliggande för lantbruksingenjörerna att i första hand svara för biträdenas traktamenten kan givetvis ifrågasättas, men torde möta betänkligheter i förevarande fall, där huvudparten av traktamentena faller på biträdena. Härtill kommer, att det ifrågasatta utlämnandet av statsbidrag till mindre bemedlades förrättningskostnader — något som beträffande torrlägningsförrättningar i motsats till lantmåteriförrättningar hittills ej förekommit — påkallar en vidlyftig apparat med ett betydande antal ansökningar, av lantbruksstyrelsen uppskattat till ungefär 10,000 per år, vilkas gallring och slutliga prövning

torde komma att vålla såväl ortsmyndigheter som lantbruksstyrelsen ett avsevärt arbete bland annat för klarläggande i vart fall av sökandens ekonomiska ställning. Att vissa intressenter på nu angivet sätt erhålla särskilt bidrag till täckande av sin del av förrätningskostnaderna, torde därjämte komma att komplicera beräkningarna av de till torrlägningsföretaget ur avdikningsanslaget och avdikningslånefonden utgående statsunderstöden. De nu antydda praktiska svårigheterna i avseende å ett överflyttande av traktamentsersättningen för lantbruksingenjörer och deras biträden från statsverket till sakägarna i förening med den omständigheten, att torrlägningsverksamheten sedan lång tid ansetts vara av det stora allmänna intresse, att betydande statsanslag för varje år anvisats för dess understödande, hava föranlett mig att åtminstone för närvarande avstå från framläggande av förslag om dylik överflyttning.

Med hänsyn härtill och till de av mig under punkterna 3 och 4 framställda förslagen om ökat antal extra lantbruksingenjörer och assistenter ävensom till angelägenheten av att torrlägningsföretag under rådande arbetslöshetsförhållanden må kunna planläggas och igångsättas i största möjliga omfattning har jag ej erinran mot lantbruksstyrelsens förslag, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 290,000 kronor att användas enligt samma regler som de nu gällande.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till reseersättningar åt lantbruksingenjörer och deras biträden anvisa för budgetåret 1933/1934 ett extra förslagsanslag av kronor 290.000.

[6.] 5. Statskonsulenter och deras biträden. Ordinarie förslagsanslaget till statskonsulenter och deras biträden är jämlikt beslut av 1932 års riksdag uppfört med 49,800 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för budgetåret 1933/1934 uppföras med oförändrat belopp.

Departements-
chefen.

Såsom jag under punkt 2 framhållit skulle ett genomförande av det där omförmälda förslaget till omorganisation av lantbruksstyrelsen komma att föranleda vissa förändringar med avseende å bland annat förslagsanslaget till statskonsulenter och deras biträden. För att behålla möjligheten till förutställningslös prövning av sagda organisationsfråga vill jag föreslå, att ifrågavarande anslag i statsverkspropositionen upptages med ett beräknat belopp, vilket synes böra sättas till 49,800 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda förelagd riksdagen, beräkna för budgetåret 1933/1934 *ordinarie förslagsanslaget* till statskonsulenter och deras biträden till kronor 49,800.

C. Lantbruksakademien och försöksväsendet på jordbruksområdet m. m.

Rörande möjligheterna till besparingar i anslagen till lantbruksakademien och försöksväsendet på jordbruksområdet har *granskningsnämnden* funnit, att de olika anslagen för ifrågavarande ändamål, för budgetåret 1932/1933 uppgående till sammanlagt 511,000 kronor, vartill komma anslagen å respektive 30,000 kronor och 20,000 kronor till avkastningsbedömning rörande avelssvin samt till bekämpande av växtsjukdomar, torde kunna för budgetåret 1933/1934 nedbringas med sammanlagt 50,000 kronor. Granskningsnämnden har därvid förutsatt, att det borde ankomma på lantbruksakademien och centralanstalten att inom en på detta sätt begränsad utgiftsram själva ställa förslag om de utgiftsminskningar, som med minsta olägenhet läte sig genomföra.

Lantbruksakademien.

[7.] 1. **Lantbruksakademien.** Ordinarie förslagsanslaget till lantbruksakademien är jämlikt beslut av 1925 års riksdag uppfört med 12,900 kronor (se IX H. T. p. 9; R. skr. nr 9 A p. 9). Staten för akademien har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag* kr. 19,100

Anm. Till lantbruksakademiens sekreterare, tillika ledamot och sekreterare i styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet samt ordförande i anstaltens nämnd, utgår arvode med belopp, som finnes angivet i anstaltens stat.

Häriifrån *avgår*, att bestridas av lantbruksakademiens

medel	»	6,500	kr. 12,600
-------------	---	-------	------------

<i>Förslagsanslag</i>	kr. 12,600
-----------------------	------------

Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	300
--	---	-----

<i>Förslagsanslag</i>	kr. 12,900.
-----------------------	-------------

Från posten avlöningar till ordinarie tjänstemän avses att bestridas av löningarna till sekreteraren (lönegrad B 30) samt kamreraren och notarien (lönegrad B 22). Erinras må ock, att statsverket svarar för avlöningen till nämnda befattningshavare i dess helhet samt att akademiens bidrag tillföres anslaget i form av särskilda uppbördsmedel.

Genom beslut den 31 december 1931 förordnade Kungl. Maj:t, att med åtgärder för återbesättande med ordinarie innehavare av befattningen såsom kamrerare och notarie hos lantbruksakademien skulle anstå tills vidare och intill dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnade, varjämte lantbruksakademien bemyndigades att meddela vakansförordnande å befattningen. Till grund

för ifrågavarande beslut låg den omständigheten, att kamrerar- och notariebefattningen hos akademien äger viss anknytning till centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet och att genomförandet av den beslutade omorganisationen av nämnda anstalt ansågs böra avvaktas, innan till slutligt övervägande upptogs frågan, huruvida berörda befattning hos akademien borde oförändrad bibehållas.

I skrivelse den 15 september 1932 rörande anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 har *lantbruksakademien* anfört, att, då så vitt vid tiden för skrivelsens ingivande kunde bedömas, kamrerar- och notariebefattningen hos akademien icke komme att under sagda budgetår återbesättas med ordinarie innehavare, det ordinarie förslagsanslaget till akademien torde kunna tillfälligt minskas med belopp, motsvarande skillnaden i avlöning till ordinarie och till tillförordnad kamrerare och notarie, eller med i runt tal 1,200 kronor. Anslaget skulle sålunda kunna begränsas till 11,700 kronor.

*Departements-
chefen.*

Lika med lantbruksakademien förutsätter jag, att kamrerar- och notariebefattningen hos akademien icke kommer att under instundande budgetår återbesättas med ordinarie innehavare. Det synes mig emellertid av budgettekniska skäl mindre lämpligt att, såsom akademien ifrågasatt, nu minska förevarande ordinarie förslagsanslag med det belopp, som insparas vid tjänstens i fråga uppehållande medelst förordnande, och detta i all synnerhet som ändring i den av riksdagen fastställda personalstaten ej ifrågasatts. I förhållande till akademiens förslag innebär anslagets bibehållande vid oförändrat belopp icke någon reell utgiftsökning, då ju besparing, som uppkommer å anvisning i form av förslagsanslag, tillfaller statsverkets kassafond.

I förslaget till riksstat för budgetåret 1933/1934 torde alltså böra uppföras:
lantbruksakademien, oförändrat ordinarie förslagsanslag kronor 12,900.

2. Lantbruksakademiens museum, bibliotek m. m., oförändrat ordinarie reservationsanslag (se IX H. T. 1932 p. 5) kronor 12,000.

Försöksväsendet på jordbruksområdet m. m.

[8.] **3. Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet.** Ordinarie förslagsanslaget till centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet var till och med budgetåret 1931/1932 uppfört med 389,350 kronor. Emellertid innebar 1931 års riksdags beslut i lantbruks-högskolefrågan vissa förändringar beträffande centralanstaltens organisation.

Enligt nämnda beslut skulle sålunda centralanstaltens kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningar, den sistnämnda med undantag av dess växtpatologiska del, utbrytas från centralanstalten och inordnas i

lantbrukshögskolan vid Ultuna, som skulle begynna sin verksamhet den 1 november 1932. Den återstående delen av den botaniska avdelningen samt avdelningen för lantbruksentomologi skulle på visst sätt ombildas och utvidgas till en till Experimentalfältet förlagd växtskyddsanstalt, avsedd att börja sin verksamhet likaledes den 1 november 1932. Centralanstaltens underavdelning för mejerihantering skulle förslagsvis den 1 november 1932 ombildas till en självständig avdelning, förlagd till lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp. Centralanstaltens båda återstående avdelningar, nämligen avdelningen för jordbruk och avdelningen för husdjursskötsel (den senare med undantag för underavdelningen för mejerihantering), skulle under loppet av 1935 flyttas till platsen för lantbrukshögskolan samt därstädes bilda en ny centralanstalt för jordbruksförsök.

I propositionen nr 219 till 1932 års riksdag angående anslag till lantbrukshögskolan, centralanstalten och statens växtskyddsanstalt utgick man från att, då det med hänsyn till pågående byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan icke bleve möjligt att på sätt i 1931 års proposition förutsatts redan den 1 november 1932 till Ultuna överflytta centralanstaltens kemiska, bakteriologiska och botaniska avdelningar, även med det planerade ombildandet av anstaltens jordbruksavdelning och husdjursavdelning — den sistnämnda med undantag för dess underavdelning för mejerihantering — till en blivande centralanstalt för jordbruksförsök skulle anstå till någon tidpunkt längre fram. Det i propositionen framlagda förslaget gick sålunda ut på, att den nuvarande centralanstalten under budgetåret 1932/1933 skulle bibehållas vid sin nuvarande organisation och sina nuvarande verksamhetsformer med undantag allenast för de ändringar, som följde av den nya växtskyddsanstaltens inrättande samt underavdelningens för mejerihantering ombildande till en självständig avdelning inom centralanstalten. I enlighet härmed avser centralanstaltens stat för budgetåret 1932/1933 samtliga avdelningars utgifter för tiden den 1 juli—den 31 oktober 1932 samt, för den återstående delen av budgetåret, de utgifter, som hänföra sig till de i centralanstaltens organisation efter växtskyddsanstaltens inrättande kvarstående avdelningarna.

I riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppfördes förevarande anslag med 337,000 kronor. Samtidigt bestämdes antalet ordinarie befattningshavare vid centralanstalten på följande sätt.

Befattning	Lönegrad
5 avdelningsföreståndare	B 30
1 överassistent	B 26
2 laboratorer	B 26
4 vaktmästare	B 7

Anm. Befattningen såsom laborator vid entomologiska avdelningen indrages med utgången av oktober månad 1932.

Vidare beslöts, att å övergångsstat för centralanstalten skulle från och med den 1 juli 1932 uppföras följande befattningar, nämligen

Befattning	Lönegrad
1 avdelningsföreståndare	B 30
1 överassistent	B 26
1 laborator	B 26
1 vaktmästare	B 7

Anm. Avdelningsföreståndaren skall från och med den 1 november 1932 tjänstgöra såsom avdelningsföreståndare för växtskyddsanstaltens entomologiska avdelning och såsom denna anstalts chef. Laboratorn och vaktmästaren skola, där så erfordras, från och med nämnda dag tjänstgöra vid växtskyddsanstalten. Överassistenten skall från och med den 1 november 1932 tjänstgöra vid centralanstaltens avdelning för mejeriförsök.

Slutligen fastställdes följande stat för centralanstalten att tillämpas från och med den 1 juli 1932.

Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 88,550
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 2,000
Arvode till lantbruksakademiens sekreterare i egenskap av ledamot och sekreterare i styrelsen för centralan- stalten samt ordförande i dess nämnd 700 kronor, även- som arvoden till envar av 8 assistenter à 6,300 kronor, <i>förslagsanslag</i>	» 47,550
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	» 44,200
Reseersättningar till vissa befattningshavare vid lant- brukshögskolan	» 4,000
Övriga utgifter	» 133,100

Summa *förslagsanslag* kronor 319,400.

Övergångsstat.

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor 17,600.
---	----------------

I skrivelse den 15 september 1932 har *styrelsen för centralanstalten* an-
fört följande.

Förberörda organisationsplan hade dittills fullföljts därhän, att växt-
skyddsanstalten kunde träda i verksamhet den 1 november 1932 och att
vid samma tidpunkt centralanstaltens underavdelning för mejerihante-
ring bleve ombildad till en självständig mejeriavdelning. Däremot hade
centralanstaltens avdelningar för lantbrukskemi och lantbruksbakterio-
logi samt viss del av dess avdelning för lantbruksbotanik på grund av
lantbrukshögskolans lokalförhållanden ännu icke kunnat överflyttas till
Ultuna, och enligt vad centralanstaltens styrelse under hand inhämtat
kunde dylik förflyttning icke heller hinna ske före den 1 juli 1934. Jäm-
väl för budgetåret 1933/1934 borde följaktligen anslag för nämnda försöks-
avdelningars tillgodoseende upptagas på centralanstaltens stat.

Icke heller mejeriavdelningen torde programenligt kunna den 1 novem-

ber 1933 flyttas till Alnarp, då för ändamålet erforderliga lokaler enligt vad styrelsen inhämtat icke kunde väntas stå till förfogande förrän tidigast efter utgången av budgetåret 1933/1934. Vid sådant förhållande borde även för mejeriavdelningen under sistnämnda budgetår erforderliga anslagsmedel upptagas på centralanstaltens stat.

Resultatet skulle alltså bliva, att centralanstalten för nästkommande budgetår skulle få samma omfattning som under den del av innevarande budgetår, som infölle efter växtskyddsanstaltens upprättande och friställandet av mejeriavdelningen. Styrelsen hade vid sådant förhållande icke heller ansett sig böra för tiden intill den 1 juli 1934 föreslå några förändringar i de nu tillämpade grunderna för centralanstaltens organisation under övergångstiden.

Enligt de vid uppgörande av gällande stat för centralanstalten tillämpade normerna skulle anslaget till anstalten för budgetåret 1933/1934 behöva upptagas till 319,300 kronor, därav i avrundat tal 9,500 kronor till avlöning å övergångsstat (1 överassistent). Ehuru styrelsen med bekymmer motsåge följderna av en så avsevärd anslagsminskning, som granskningsnämnden ifrågasatt — vidkommande själva centralanstalten av styrelsen beräknad till 22,800 kronor i förhållande till planen för budgetåret 1933/1934 — ville styrelsen likväl icke motsätta sig densamma, därest den kunde anses påkallad av det svåra statsfinansiella läget.

Styrelsen hade vid sin beräkning av anslaget till centralanstalten för budgetåret 1933/1934 jämväl beaktat den förändring i anslagsbehovet, som följde av ett genomförande i viss utsträckning av tidigare beslutade förändringar i centralanstaltens organisation m. m.

Enligt en ärendet bilagd P. M. från centralanstalten skulle i anslutning här till staten för centralanstalten för budgetåret 1933/1934 erhålla följande utseende.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	89,200
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	2,000
Arvode till lantbruksakademiens sekreterare i egenskap av ledamot och sekreterare i styrelsen för centralanstalten samt ordförande i dess nämnd 700 kronor, ävensom arvodet till en var av 7 assistenter à 6,300 kronor, <i>förslagsanslag</i>	»	45,400
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	42,500
Reseersättningar till vissa befattningshavare vid lantbruks-högskolan	»	4,000
Övriga utgifter	»	103,900
Summa <i>förslagsanslag</i> kronor		287,000.

Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag*

kronor 9,500.

Statskontoret har den 15 oktober 1932 avgivit infordrat utlåtande i ärendet.

Därvid har statskontoret beträffande den i förslaget till stat upptagna posten till vikariatsersättningar erinrat, att någon särskild anslagspost för

vikariatsersättningar till vikarier å ordinarie tjänster numera icke brukade uppföras, utan hade dessa vikariatsersättningar fått bestridas från den såsom förslagsanslag upptagna posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän. Statskontoret föresloge för den skull, att här ifrågavarande post till vikariatsersättningar avfördes ur staten. Härigenom kunde det anslagsbelopp, vartill det ordinarie förslagsanslaget till anstalten beräknats för budgetåret 1933/1934, 296,500 kronor, nedsättas till 294,500 kronor. I övrigt hade de av centralanstaltens styrelse framlagda förslag och anslagsberäkningar icke givit statskontoret anledning till erinran.

*Departements-
chefen.*

Såsom framgår av utredningen i ärendet kan ett överflyttande av centralanstaltens avdelningar för kemi, bakteriologi och botanik (den senare avdelningen till den del den ej ingått i statens växtskyddsanstalt) till lantbrukshögskolan vid Ultuna samt dess mejeriavdelning till lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp med hänsyn till byggnadsarbetenas fortskridande vid Ultuna och Alnarp ej ske förrän under budgetåret 1934/1935. Anslaget till centralanstalten bör därför för nästa budgetår beräknas med hänsyn härtill samt under iakttagelse av att viss del av anstalten numera ingått i växtskyddsanstalten.

Beträffande antalet befattningar å den ordinarie staten vid centralanstalten innebär förslaget, att den vakanta laboratorsbefattningen å entomologiska avdelningen, vilken avdelning den 1 november 1932 upphört genom växtskyddsanstaltens inrättande, avförts ur staten. Med det beträffande ordinarie anslagsposter till avlöningar sedvanliga beräkningssättet torde i anslutning härtill för avlöningar till ordinarie tjänstemän vid centralanstalten böra uppföras en post å 89,600 kronor. Vidkommande övergångsstaten har jag för avsikt att under nästföljande punkt föreslå, att den å denna stat nu upptagna avdelningsföreståndarbefattningen, vars innehavare är chef för statens växtskyddsanstalt, från och med den 1 juli 1933 uppföres å övergångsstat under växtskyddsanstalten. Vidare vill jag erinra, att den nuvarande innehavaren av den å centralanstaltens övergångsstat upptagna laboratorsbefattningen den 18 november 1932 utnämnts till föreståndare för växtskyddsanstaltens upplysnings- och kontrollavdelning, ävensom att nuvarande innehavaren av den å samma övergångsstat uppförde vaktmästaren från och med den 1 november 1932 överflyttats till växtskyddsanstalten. Å centralanstaltens övergångsstat bör sålunda kvarstå allenast den överassistentbefattning, vars innehavare i enlighet med 1932 års riksdags beslut från och med den 1 november 1932 placerats å den omorganiserade avdelningen för mejeriförsök.

På av statskontoret angivet skäl anser jag, att i ordinarie staten icke bör uppföras särskilt anslag till vikariatsersättningar. Med hänsyn till nödvändigheten av begränsning i utgifter för expenser o. dyl. finner jag mig böra förorda, att anslagsposten till övriga utgifter ytterligare nedsättes till 98,500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, i enlighet med de riktlinjer chefen för finansdepartementet tidigare i dag angivit i avseende å anslag för expens- och tryckningskostnader, med-

dela erforderliga bestämmelser rörande användningen av sistnämnda anslagspost. I övrigt ansluter jag mig till vad centralanstaltens styrelse föreslagit.

Staterna för centralanstalten skulle sålunda erhålla följande utseende:

Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	89,600
Arvode till lantbruksakademiens sekreterare i egenskap av ledamot och sekreterare i styrelsen för centralanstalten samt ordförande i dess nämnd 700 kronor, ävensom arvodet till en var av 7 assistenter à 6,300 kronor, <i>förslagsanslag</i>	»	45,400
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	42,500
Reseersättningar till vissa befattningshavare vid lantbruks-höskolan	»	4,000
Övriga utgifter	»	98,500
Summa <i>förslagsanslag</i> kronor		280,000.

Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag*

kronor 9,500.

Ordinarie förslagsanslaget till centralanstalten bör i anslutning härtill uppföras med 289,500 kronor, vilket innebär en sänkning i jämförelse med anslagets nuvarande belopp med (337,000 — 289,500 =) 47,500 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) räknat från och med den 1 juli 1933 bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
5 avdelningsföreståndare	B 30
1 överassistent	B 26
1 laborator	B 26
4 vaktmästare	B 7;

2) besluta, att övergångsstaten för centralanstalten skall från och med den 1 juli 1933 upptaga

Befattning	Lönegrad
1 överassistent	B 26;

Anm. Överassistenten skall tjänstgöra vid centralanstaltens avdelning för mejeriförsök.

3) godkänna av mig förordade förslag till ordinarie stat och övergångsstat för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

Nionde huvudtiteln.

4) minska <i>ordinarie förslagsanslaget</i> till centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, nu	kronor 337,000,
med	» 47,500
till	» 289,500.

[9.] 4. **Statens växtskyddsanstalt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 143 till 1931 års riksdag framlagda förslag beslöt riksdagen inrättande från och med den 1 november 1932 av en till Experimentalfältet förlagd statens växtskyddsanstalt. Denna skulle bland annat övertaga centralanstaltens för jordbruksförsök lantbruksentomologiska avdelnings uppgifter ävensom de uppgifter av växtpatologisk karaktär, som åvilade dess lantbruksbotaniska avdelning.

Med bifall till propositionen nr 219 till 1932 års riksdag — enligt vilket förslag växtskyddsanstalten skulle omfatta tre avdelningar — bestämde riksdagen enligt skrivelse den 8 juni 1932, nr 317, räknat från och med den 1 november 1932, antalet ordinarie befattningshavare vid statens växtskyddsanstalt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
3 avdelningsföreståndare	B 28
1 maskinist och vaktmästare	B 7
1 kontorsbiträde	B 4

Anm. Befattningen såsom avdelningsföreståndare å entomologiska avdelningen må icke besättas så länge å övergångsstat vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet finnes uppförd en befattning såsom avdelningsföreståndare med placering i lönegrad B 30.

Vidare godkände riksdagen följande stat för statens växtskyddsanstalt att tillämpas från och med den 1 november 1932.

Stat

(¹/₁₁ 1932—³⁰/₆ 1933)

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 25,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 300
Avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	» 13,600
Arvode till anstaltens chef, 1,000 kronor, samt arvoden till två extra assistenter å 4,200 kronor	» 6,270
Övriga utgifter	» 30,630
Summa <i>förslagsanslag</i> kronor 75,800	

Det i 1931 års proposition intagna förslaget till omkostnadsstat slutade på ett belopp av 46,000 kronor. Enär växtskyddsanstalten icke skulle träda i verksamhet förrän den 1 november 1932, upptogs i staten under rubrik övriga utgifter allenast 30,630 kronor för budgetåret 1932/1933.

I anslutning härtill uppförde riksdagen för budgetåret 1932/1933 under titeln statens växtskyddsanstalt ett ordinarie förslagsanslag av 75,800 kronor.

Slutligen anvisade riksdagen under titeln instrument och inventarier för statens växtskyddsanstalt ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

Vid anmälan den 17 juni 1932 av riksdagens berörda skrivelse fastställde Kungl. Maj:t i överensstämmelse med riksdagens beslut stat för statens växtskyddsanstalt, avseende tiden 1 november 1932—30 juni 1933, samt förordnade, att anstalten skulle vara underställd en styrelse bestående av sex ledamöter, varav Kungl. Maj:t skulle utse tre och lantbruksakademien två, varjämte såsom sjätte ledamot skulle inträda anstaltens chef. Vidare beslöt Kungl. Maj:t bland annat, att den å centralanstaltens övergångsstat uppförde avdelningsföreståndaren skulle från och med den 1 november 1932 tjänstgöra såsom avdelningsföreståndare för statens växtskyddsanstalts entomologiska avdelning och såsom denna anstalts chef med rätt för honom att tillika uppbära det för chefen i staten bestämda särskilda arvudet.

Kungl. Maj:t har den 28 oktober 1932 utfärdat instruktion för statens växtskyddsanstalt (nr 579).

I skrivelse den 28 september 1932 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* gjort framställning, att ordinarie förslagsanslaget till anstalten måtte för budgetåret 1933/1934 upptagas med 105,824 kronor.

I ett ärendet bifogat förslag till stat hava de olika anslagsposterna upptagits sålunda:

Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsanslag</i>	kronor 23,676
Vikariatsersättningar	» 500
Avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	» 20,448
Arvode till anstaltens chef 1,000 kronor samt arvoden till två extra assistenter à 4,200 kronor	» 9,400
Övriga utgifter	» 38,000
Summa kronor 92,024.	

Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag* kronor 14,760.

De i förslaget till ordinarie stat upptagna anslagsposterna motsvara med undantag för posten till övriga utgifter för helt budgetår de i gällande stat för allenast 8 månader beräknade beloppen. Posten till övriga utgifter, vilket för helt budgetår beräknats till 46,000 kronor, har med hänsyn till vad granskningsnämnden anfört uppförts med ett till 38,000 kronor begränsat belopp. Anstaltens styrelse har emellertid därvid utgått från, att nedskärningen åtminstone delvis skulle komma att kompenseras genom att enligt kungörelsen den 7 mars 1924 (nr 33) med bestämmelser angående undersökning av viss till utförsel ur riket avsedd potatis influetna eller inflytande avgifter för inspektion av potatis för export finge i mån av tillgång användas för bestridande av olika med växtskyddsanstaltens verksamhet förenade kostnader.

I ärendet har *statskontoret* den 12 oktober 1932 avgivit infortrat utlåtande och därvid anfört huvudsakligen följande.

Vad anginge de framlagda förslagen till stater för statens växtskyddsanstalt för budgetåret 1933/1934, vore beträffande förslaget till ordinarie stat först att märka, att förslagsanslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän beräknats till 23,676 kronor. I nämnda post inginge avlöningar till två avdelningsföreståndare i lönegraden B 28 enligt näst högsta löneklassen i denna grad med tillsammans 21,000 kronor samt till ett kontorsbiträde i lönegraden B 4 enligt den löneklass inom denna grad, som låge närmast under den näst högsta med 2,676 kronor. Enligt beslut av riksdagen år 1932 och den av Kungl. Maj:t den 17 juni samma år fastställda ordinarie staten för växtskyddsanstalten för innevarande budgetår borde emellertid under sagda anslagspost ytterligare upptagas avlöning till en tredje avdelningsföreståndare med 10,500 kronor samt till en maskinist och vaktmästare i lönegraden B 7 enligt näst högsta löneklassen inom denna grad med 3,300 kronor, vadan anslagsposten borde höjas med 13,800 kronor till 37,476 kronor. Av detta belopp borde emellertid, så länge den nuvarande å övergångsstat uppförda avdelningsföreståndaren för avdelningen för lantbruksentomologi vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, professorn H. A. Tullgren, tjänstgjorde såsom avdelningsföreståndare vid växtskyddsanstalten, sagda avlöning till en tredje avdelningsföreståndare vid denna anstalt, 10,500 kronor, besparas och följaktligen detta belopp icke medtagas i beräkningen av anslaget till anstalten.

Vidkommande den till vikariatsersättningar uppförda anslagsposten å 500 kronor föresloge statskontoret av motsvarande skäl, som statskontoret i sitt under nästföregående punkt omförmälda utlåtande anfört i fråga om staten för centralanstalten för jordbruksförsök, att ifrågavarande post uteslötes ur statförslaget.

Beträffande den för avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän upptagna förslagsanslagsposten å 20,448 kronor hade statskontoret ifråga om anslagspostens belopp icke någon annan anmärkning att framställa, än att berörda belopp för avrundning av slutsumman för den ordinarie staten för växtskyddsanstalten till jämnt hundratal kronor torde böra minskas med 24 kronor till 20,424 kronor. Emellertid ansåge sig statskontoret i detta sammanhang böra erinra, att ämbetsmyndigheternas anslag till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. under de senare åren plägat uppdelas i särskilda poster. Motsvarande uppdelning av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare syntes böra ske även i förevarande fall; och torde härvid, med hänsyn till att enligt den av 1932 års riksdag godkända beräkningen av växtskyddsanstaltens avlöningsutgifter nämnda post avsetts för avlöningar till tre förste assistenter i den 21:a lönegraden för extra ordinarie befattningshavare, denna uppdelning böra verkställas på följande sätt:

till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän	kronor 17,028
till avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän	»
m. m., förslagsvis	3,396
tillhopa kronor 20,424.	

Vad anginge den anslagspost å 9,400 kronor, som upptagits för arvode till anstaltens chef, 1,000 kronor för år, samt till arvoden åt två extra assistenter å 4,200 kronor för år, ville statskontoret fästa uppmärksamheten

på vad som i samband med framläggandet av proposition nr 219 till 1932 års riksdag av dåvarande chefen för jordbruksdepartementet (å sid. 51) anfördes beträffande sagda arvode till chefen för anstalten.

Förslaget att uppföra anslagsposten till övriga utgifter med 38,000 kronor hade icke givit statskontoret anledning till erinran.

Vidkommande slutligen den å övergångsstat upptagna förslagsanslagsposten till avlöningar å 14,760 kronor, syntes denna post hava beräknats med hänsyn till att från densamma skulle utgå avlöning enligt näst högsta löneklass inom lönegraden B 30 åt den för närvarande å övergångsstat för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet uppförda professorn H. A. Tullgren, vilken enligt beslut av Kungl. Maj:t den 17 juni 1932 från och med den 1 november samma år skulle tjänstgöra såsom avdelningsföreståndare för statens växtskyddsanstalts entomologiska avdelning och såsom denna anstalts chef, samt avlöning till en å samma övergångsstat i lönegraden B 7 upptagen vaktmästare, som enligt samma beslut av Kungl. Maj:t från och med den 1 november 1932 skulle tjänstgöra vid växtskyddsanstalten. Då, enligt vad statskontoret inhämtat, bemålde vaktmästare även besuttede förfarenhet såsom maskinist, syntes, såvitt statskontoret kunde finna, något skäl näppeligen föreligga, varför han icke skulle uppföras å anstaltens ordinarie stat och alltså hans avlöning utgå av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, i vilken post, enligt vad som här ovan föreslagits, skulle ingå avlöning till en maskinist och vaktmästare i lönegraden B 7. Övergångsstaten skulle med en sådan anordning endast behöva upptaga nyss omförmälda avlöning till professorn Tullgren, 11,460 kronor, lämpligen avrundad till 11,500 kronor.

I anslutning till mitt yttrande under nästföregående punkt tillstyrker jag, att den för närvarande å centralanstaltens övergångsstat upptagne avdelningsföreståndarbefattningen, som innehaves av professorn H. A. Tullgren, från och med den 1 juli 1933 uppföres å övergångsstat under statens växtskyddsanstalt. I överensstämmelse likaledes med vad jag under samma punkt yttrat tillstyrker jag statskontorets förslag, att den å centralanstaltens övergångsstat uppförde vaktmästaren upptages å växtskyddsanstaltens ordinarie stat. *Departements-
chefen.*

Jag har övervägt, huruvida icke anslagsposten till icke-ordinarie befattningshavare borde kunna upptagas till lägre belopp än det föreslagna. Med hänsyn närmast därtill, att ifrågavarande anstalt står inför början av sin verksamhet, synes det mig emellertid ej tillrådligt att reducera dess arbetskrafter. Vad statskontoret föreslagit i fråga om denna anslagspost synes mig böra vinna beaktande vid meddelandet av det beslut om anslagspostens närmare användning, som Kungl. Maj:t må komma att meddela.

Det av statskontoret åsyftade uttalandet i statsrådsprotokollet vid avlåtandet av propositionen nr 219 till 1932 års riksdag innebar, att något särskilt arvode icke tänktes skola utgå till den å centralanstaltens övergångsstat uppförde avdelningsföreståndaren vid uppehållande av chefskapet för anstalten. Emellertid inräknades ett särskilt arvode av 1,000 kronor för år i den ordinarie staten samt i anslaget till anstalten för budgetåret 1932/1933, varjämte Kungl. Maj:t på sätt förut nämnts — i samband med ålägg-

gande för ifrågavarande avdelningsföreståndare, vilken innehade fullmakt å ordinarie befattning, att tillika vara chef för växtskyddsanstalten — tillerkänt honom rätt att uppbära det berörda särskilda chefsarvodet. Vid sådant förhållande bör dylikt arvode, såsom ock föreslagits av anstaltsstyrelsen, inbegripas jämväl i staten samt i anslaget för budgetåret 1933/1934.

Vidkommande anslagsposten till övriga utgifter, vari anstaltsstyrelsen föreslagit en nedsättning med 8,000 kronor, har styrelsen tillika utgått ifrån, att de på sätt förut nämnts vid inspektion av potatis för export inflytna eller inflytande avgifter borde få disponeras till bestridande av med växtskyddsanstaltens verksamhet förenade utgifter. Dessa avgifter hava hittills använts till täckande av kostnader i samband med den av centralanstalten utövade potatisinspektionen. Jag håller för egen del före, att ifrågavarande avgifter böra tagas i betraktande vid bestämmande av anslaget till växtskyddsanstalten. Då enligt vad jag inhämtat å dessa avgifter förefinnes viss behållning samt sträng sparsamhet bör iakttagas i avseende å expenser o. d., synes mig en ytterligare nedsättning av anslagsposten till övriga utgifter böra kunna ske med 8,000 kronor, eller till 30,000 kronor. På Kungl. Maj:t torde få ankomma att, i enlighet med de riktlinjer chefen för finansdepartementet tidigare i dag angivit i avseende å anslag för expens- och tryckningskostnader, meddela erforderliga bestämmelser rörande användningen av sistnämnda anslagspost.

Med biträdande i övrigt av vad statskontoret i ärendet anfört vill jag förorda, att ordinarie staten och övergångsstaten för statens växtskyddsanstalt erhålla följande lydelse:

Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 37,476
Avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	» 20,424
Arvode till anstaltens chef, 1,000 kronor, samt arvoden till två extra assistenter å 4,200 kronor	» 9,400
Övriga utgifter	» 30,000
Summa <i>förslagsanslag</i>	kronor 97,300.

Övergångsstat.

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor 11,500.
---	----------------

Så länge som den nuvarande å övergångsstat uppförde avdelningsföreståndaren professor Tullgren tjänstgör såsom avdelningsföreståndare vid växtskyddsanstalten bör såsom statskontoret framhållit avlöningen till en tredje avdelningsföreståndare vid denna anstalt, 10,500 kronor, besparas, vadan detta senare belopp — ehuru inräknat i posten till avlöningar åt ordinarie tjänstemän — icke bör medtagas i beräkningen av anslaget till växtskyddsanstalten. Detta torde sålunda böra bestämmas till (108,800—10,500 =) 98,300 kronor. Detta innebär en höjning med (98,300—75,800 =) 22,500 kronor i jämförelse med motsvarande anslag i riksstaten för inne-

varande budgetår, men därvid bör ihågkommas, att anslaget för innevarande budgetår avser en tid av endast 8 månader, under det att det nu föreslagna är beräknat för helt budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) räknat från och med den 1 juli 1933 bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid statens växtskyddsanstalt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
3 avdelningsföreståndare	B 28
1 maskinist och vaktmästare	B 7
1 kontorsbiträde	B 4;

Anm. En av befattningarna såsom avdelningsföreståndare må icke besättas så länge å övergångsstat vid statens växtskyddsanstalt finnes uppförd en befattning såsom avdelningsföreståndare, med placering i lönegrad B 30.

2) besluta, att å övergångsstat för växtskyddsanstalten skall från och med den 1 juli 1933 uppföras:

Befattning	Lönegrad
1 avdelningsföreståndare (professor)	B 30;

Anm. Avdelningsföreståndaren skall tillika tjänstgöra såsom växtskyddsanstaltens chef.

3) godkänna av mig förordade förslag till ordinarie stat och övergångsstat för statens växtskyddsanstalt, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

4) höja *ordinarie förslagsanslaget* till statens växtskyddsanstalt, nu kronor 75,800,
med » 22,500
till » 98,300.

[10.] 5. **Forskningsverksamhet på biodlingens område.** För uppehållande av forskningsverksamheten på biodlingens område har alltsedan budgetåret 1926/1927 varit i riksstaten uppfört ett extra anslag, vilket för budgetåret 1932/1933 utgår med 6,000 kronor. Anslaget, som tidigare ställts till styrelsens för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet förfogande och som för innevarande budgetår disponeras till arvode åt vid ifrågavarande forskningsverksamhet anställd assistent, har jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 27 maj 1932 ställts till förfogande åt styrelsen för statens växtskyddsanstalt, dock att vad som åtginge till arvodesersättning innan sagda anstalt den 1 november 1932 trädde i verksamhet skulle utanordnas till styrelsen för centralanstalten.

I skrivelse den 28 september 1932 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* hemställt, att hos riksdagen måtte för budgetåret 1933/1934 äskas anslag för ändamålet till oförändrat belopp av 6,000 kronor.

Departements-
chefen.

Med biträdande av förslaget hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till forskningsverksamhet på biodlingens område
anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra*
anslag av kronor 6,000.

[11.] 6. **Försök att förbättra hållbarheten m. m. hos smör.** Till utförande genom centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet mejeriavdelning av försök i mejerier att förbättra hållbarheten m. m. hos smör har av riksdagen såsom extra anslag anvisats för budgetåret 1931/1932 9,500 kronor och för budgetåret 1932/1933 9,000 kronor.

Anslagen hava ställts till styrelsens för nämnda centralanstalt förfogande, att, vad angår sistnämnda anslagsbelopp, användas med i huvudsak följande fördelning: arvode till assistent 6,300 kronor, assistentens resor och trakamenten 1,000 kronor, arbetshjälp vid försöken 500 kronor och ersättning åt mejerierna 1,200 kronor.

I skrivelse den 15 september 1932 rörande anslagsbehovet för ändamålet för budgetåret 1933/1934 har *styrelsen för centralanstalten* anfört följande.

Ehuru den praktiska försöksverksamhet, varom här vore fråga, måste tillmätas stor betydelse för mejerihanteringen, ville styrelsen dock icke motsätta sig en tillfällig, jämförelsevis kraftig nedsättning av anslaget, om en dylik åtgärd skulle anses påkallad av de statsfinansiella förhållandena. Genom att tillfälligt begränsa försöksverksamheten i sådant avseende, att denna bedreves endast under delar av året, syntes sålunda en minskning av det nu utgående anslagsbeloppet med 4,000 kronor eller till 5,000 kronor vara möjlig.

I remissutlåtande i ärendet den 15 oktober 1932 har *statskontoret* förklarat sig icke hava något att mot förslaget erinra.

Departements-
chefen.

Även jag ansluter mig till förslaget. Därest detsamma biträdades av riksdagen, torde det ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagsbeloppets närmare användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till utförande av försök i mejerier att förbättra
hållbarheten m. m. hos smör anvisa för budgetåret
1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 5,000.

[12.] 7. **Fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor.** Ordinarie anslaget för sagda ändamål är jämlikt beslut av 1923 års riksdag (se IX H. T. p. 13) uppfört med 8,000 kronor. Användningen av anslaget regleras genom kungörelsen i ämnet den 3 december 1918 (nr 1008).

I skrivelse den 15 september 1932 rörande anslagsbehovet för ändamålet

för budgetåret 1933/1934 har *styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet* anført, att, därest det statsfinansiella läget skulle göra en sådan åtgärd påkallad, styrelsen icke ville motsätta sig en tillfällig nedsättning av anslaget med 2,000 kronor till 6,000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande i ärendet den 15 oktober 1932 biträtt förslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte *Departements-*
föreslå riksdagen *chefen.*

att minska <i>ordinarie anslaget</i> till fast försöksverksam-	
het vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor,	
nu	kronor 8,000,
med	» 2,000
till	» 6,000.

[13.] 8. Fast försöksgård för jordbruket vid Lanna Borregården i Skaraborgs län. Enligt det förslag till upprättande vid Lanna Borregården i Saleby socken av Skaraborgs län av en fast försöksgård för jordbruket, som av Kungl. Maj:t förelades 1928 års riksdag (prop. nr 136) och vann riksdagens bifall, beräknades — förutom visst belopp såsom engångskostnad för försöksgårdens upprättande — 22,000 kronor till årliga driftkostnader. Desamma uppskattas numera, sedan 1930 års riksdag uttalat sig för, att i driftkostnadsanslaget borde inräknas jämväl kostnaderna för dyrtidstilläggen för personal vid försöksgården, till 23,700 kronor. Anslag till sistnämnda belopp har i riksstaten för innevarande budgetår uppförts såsom extra förslagsanslag.

I skrivelse den 15 september 1932 rörande anslagsbehovet för ändamålet för budgetåret 1933/1934 har *styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet* anført, att den erfarenhet, som hittills vunnits rörande behovet av driftkostnadsanslag för försöksgården, gäve vid handen att nu utgående anslag endast nödtorftigt försloge att täcka de med försöksverksamheten förenade kostnaderna, helst som de rådande ogynnsamma konjunkturerna för jordbruksdriften försatt försöksgården i en sämre ekonomisk belägenhet än som vid det ursprungliga fastställandet av driftkostnadsanslaget till försöksgården kunnat förutses. Trots detta hade styrelsen i anledning av det statsfinansiella läget ansett sig böra räkna med, att anslaget till försöksgården tillfälligt nedsattes med 1,000 kronor eller till 22,700 kronor.

Statskontoret har i den 15 oktober 1932 avgivet remissutlåtande förklarat sig icke hava något att erinra mot förslaget.

Styrelsens för centralanstalten framställning giver mig icke anledning *Departements-*
till annan erinran, än att anslaget torde böra avrundas till 22,000 kronor. *chefen.*
Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till driftkostnader för den till Lanna Borregården i Saleby socken av Skaraborgs län förlagda fasta försöksgården för jordbruket anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 22,000.

[14.] 9. Fast försöksgård för jordbruket vid Offers gård i Väster-
norrlands län. Enligt det förslag till upprättande vid Offers gård i Boteå
socken av Väster-
norrlands län av en fast försöksgård för jordbruket, som
förelades 1930 års riksdag (prop. nr 250; R. skr. nr 273) och vann riks-
dagens bifall, beräknades — förutom visst belopp såsom engångskostnad
för försöksgårdens upprättande — 21,600 kronor till årliga driftkostnader.
Anslag till nämnda belopp är i riksstaten för innevarande budgetår upp-
fört såsom extra förslagsanslag.

I skrivelse den 15 september 1932 rörande anslagsbehovet för ändamålet för
budgetåret 1933/1934 har *styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet
på jordbruksområdet* anfört, att den rådande jordbruksdepressionen i för-
ening med det starkt framträdande behovet av olika slags förbättringsar-
beten vid Offers försöksgård medfört, att det nu till försöksgården utgående
driftkostnadsanslaget visat sig vara mycket knappt tillmätt. På grund av
det statsfinansiella läget har styrelsen visserligen icke påyrkat någon höjning
av nu utgående anslag men icke heller funnit möjligt att föreslå någon
minskning av anslagsbeloppet.

Statskontoret, som den 15 oktober 1932 avgivit infordrat utlåtande i
ärendet, har för sin del icke haft något att erinra mot framställningen.

*Departements-
chefen.*

I det uti förenämnda proposition nr 250 1930 till 21,600 kronor beräknade
årliga beloppet till driftkostnader för Offers försöksgård har inräknats, bland
annat, ett belopp av 6,528 kronor till föreståndarens årslön. Därvid avsågs,
att föreståndaren skulle vara placerad i löneklassen B 24 efter gällande orts-
gruppering. Boteå socken, som vid propositionens avlåtande hänförts till
ortsgrupp B, har genom kungörelsen nr 59/1931 från och med den 1 april
1931 hänförts till ortsgrupp C. För löneklassen B 24 medför detta en års-
lön av 6,756 kronor. Föreståndaren torde med hänsyn härtill böra, räknat
från och med den 1 april 1931, äga åtnjuta lön med sist sagda belopp jämte
härå utgående dyrtidstillägg. Därest riksdagen ej har något att häremot
erinra, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att med anlitande av medel
ur det för försöksgården anvisade förslagsanslaget låta utanordna vad som
erfordras för att föreståndaren skall räknat för tiden 1 april 1931—30 juni
1933 komma i åtnjutande av den sålunda jämkade avlöningen.

I avseende å anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934 skulle, med hänsyn
till den ändrade avlöningen till föreståndaren, en höjning med (6,756—
6,528 =) 228 kronor eller till 21,828 kronor påkallas, vilket belopp emeller-
tid synes mig kunna, under förutsättning att sträng sparsamhet vid för-

söksgården iakttages i avseende å löpande utgifter, avrundas till 21,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till driftkostnader för den till Offers gård i Boteå socken av Västernorrlands län förlagda fasta försöksgården för jordbruket anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av..... kronor 21,000.

[15.] 10 och 11. **Internationella lantbruksinstitutet i Rom.** Till bestridande av utgifterna för Sveriges deltagande i internationella lantbruksinstitutet i Rom, avseende dels Sveriges årliga bidrag till institutet och dels övriga kostnader för Sveriges deltagande i institutet, hava från och med 1907 till och med budgetåret 1931/1932 anvisats medel under ett gemensamt anslag med natur av extra reservationsanslag.

I fråga om årsbidraget till institutet torde jag få erinra, att, enligt år 1906 fattat beslut angående bidrag till verksamheten vid institutet, institutets utgifter efter avdrag av dess inkomster från andra källor än statsbidragen fördelas mellan de anslutna staterna i förhållande till för varje stat fastställt antal kvoter. På varje kvot kommer högst 4,000 guld-francs. Enär Sverige har två kvoter, utgör dess bidrag till institutet högst 8,000 guld-francs, vilket belopp före guldmyntfotens övergivande i Sverige motsvarade omkring 5,800 kronor. Med hänsyn till den allmänna osäkerheten på valutamarknaden har för budgetåret 1932/1933 till gäldande av årsbidraget till institutet uppförts ett anslag av 5,800 kronor av förslagsanslags natur.

Till bestridande av övriga kostnader för Sveriges deltagande i institutet har för budgetåret 1932/1933 uppförts ett extra reservationsanslag, vilket, med hänsyn till en påräknad behållning av omkring 2,000 kronor å de tidigare anvisade reservationsanslagen, begränsats till 1,000 kronor. Av de sålunda till förfogande förefintliga medlen, tillhopa 3,000 kronor, avsågos 300 kronor till kostnader vid fullgörande av det lantbruksakademien meddelade uppdraget att för Sveriges del omhändervärd de direkta förbindelserna med institutet, 1,500 kronor till ersättning åt ombud för inställelse vid institutet m. m. samt högst 1,200 kronor till ersättning åt en vid institutet anställd svensk person.

I skrivelse den 15 september 1932 rörande anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934 har *lantbruksakademien* anfört följande.

För gäldande av Sveriges bidrag till internationella lantbruksinstitutet i Rom torde jämväl för budgetåret 1933/1934 böra anvisas ett extra förslagsanslag av 5,800 kronor.

Vad anginge övriga kostnader för Sveriges deltagande i institutet, ville akademien med hänsyn till det rådande statsfinansiella läget föreslå, att anslagsposten för bestridande av kostnader vid fullgörande av lantbruksakademins uppdrag att för Sveriges del omhändervärd de direkta förbin-

delserna begränsades till förslagsvis 200 kronor, samt att vidare beräknades till ersättning åt ombud för inställelse vid institutet m. m. 1,200 kronor och till ersättning åt en vid institutet anställd svensk person 600 kronor. Medelsbehovet skulle alltså för budgetåret 1933/1934 uppgå till 2,000 kronor.

Departements-
chefen.

Lantbruksakademiens anslagsberäkning giver mig icke anledning till annan erinran, än att de till följd av kronans depreciering efter guldmyntfotens övergivande ökade kostnaderna för utbetalande av Sveriges bidrag till institutet torde påkalla, att förslagsanslaget till gäldande av sagda bidrag upptages med ett till 8,000 kronor förhöjt belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för Sveriges deltagande i internationella lantbruksinstitutet i Rom anvisa för budgetåret 1933/1934

a) till gäldande av Sveriges bidrag till institutet ett *extra förslagsanslag* av kronor 8,000,

b) till bestridande av övriga kostnader för Sveriges deltagande i institutet ett *extra reservationsanslag* av kronor 2,000.

[16.] 12. **Internationella frysinstitutet i Paris.** Sverige är sedan den 21 december 1921 anslutet till den internationella konventionen den 21 juni 1920 rörande inrättande i Paris av ett internationellt frysinstitut. Anslutningen skedde för en tid av tio år (art. 10 i konventionen), varefter den, då uppsägning ej gjordes före den 21 december 1930, förlängdes på fem år. Beträffande denna förlängning hänvisas till nionde huvudtiteln år 1931, punkt 12.

Kostnaderna för årsbidraget pläga bestridas från ett särskilt för ändamålet å riksstatens nionde huvudtitel uppfört anslag. Senast har för innevarande budgetår till bestridande av ifrågavarande kostnader anvisats ett extra anslag av 1,290 kronor.

I skrivelse den 16 september 1932 rörande anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934 har *kommerskollegium* anfört, bland annat, att förevarande anslag borde för nästa budgetår på grund av valutafluktuationerna upptagas såsom förslagsanslag och till belopp av 1,800 kronor.

Departements-
chefen.

Under åberopande av vad kommerskollegium anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av kostnaden för Sveriges medlemsavgift i internationella frysinstitutet i Paris anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 1,800.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

Lantbrukshögskolan.

[17.] 1. **Lantbrukshögskolan.** På framställning av Kungl. Maj:t i propositionen nr 143 beslöt 1931 års riksdag, att vid Ultuna skulle inrättas en lantbrukshögskola.

Följande sammanställning anger det i propositionen upptagna och av riksdagen utan erinran lämnade förslaget till personaluppsättning vid lantbrukshögskolan ävensom till löneställning för befattningshavarna därstädes.

Lantbrukskemi	1 professor (B 30), 1 laborator (B 26), 1 förste assistent (extra ord. B 21), 2 assistenter (arvode 4,800 kr.), 1 assistent (arvode 3,600 kr.), 1 amanuens (arvode 1,200 kr.).
Lantbruksbotanik och lantbrukszoologi samt allmän ärftlighetslära ..	2 professorer (B 30), 1 förste assistent (extra ord. B 21), 1 assistent (arvode 3,600 kr.), 1 amanuens (arvode 1,200 kr.), 1 speciallärare.
Bakteriologi	1 professor (B 30), 1 förste assistent (extra ord. B 21),
Marklära	1 professor (B 30), 1 assistent (arvode 3,600 kr.), 1 amanuens (arvode 1,200 kr.).
Jordbrukslära	2 professorer (B 30), 2 assistenter (arvode 3,600 kr.).
Kulturteknik	1 professor (B 30), 1 assistent (arvode 3,600 kr.).
Husdjurens anatomi och fysiologi ..	1 professor (B 30), 1 amanuens (arvode 1,200 kr.).
Husdjurens avels- och raslära	1 professor (B 30), 1 amanuens (arvode 1,800 kr.).
Husdjurens utfodring och skötsel ..	1 professor (B 30), 1 assistent (arvode 3,600 kr.).
Lantbruksekonomi med handelslära och bokföring	1 professor (B 30).
[övrigt:	1 kamrerare (arvode 6,000 kr.), bibliotekspersonal (arvode 2,500 kr.), 1 kanslibiträde (B 7), 1 maskinist (B 8), 5 vaktmästare (B 7), 1 snickare (B 5).

Förslaget innebar vidare, att såsom arvode till högskolans rektor skulle utöver den honom tillkommande ordinarie lönen beräknas ett särskilt arvode av 2,000 kronor. Till vikariatsarvode åt den lärare, som upprätthåller den del av den på rektorn i dennes egenskap av ordinarie lärare ankommande undervisningen, från vilken han på grund av rektorsgöromålen skulle vara befriad, avsågs ett belopp av 3,000 kronor.

I anslutning till innebörden av förenämnda proposition, vilken icke innefattade något definitivt förslag till personal- och avlöningsstater för lantbrukshögskolan, förelade Kungl. Maj:t 1932 års riksdag förslag till personalstat, ordinarie stat och övergångsstat vid lantbrukshögskolan (prop. 219) avseende tiden från och med budgetåret 1932/1933.

Enligt skrivelse den 8 juni 1932, nr 317, har riksdagen, räknat från och med den 1 juli 1932, bestämt antalet ordinarie befattningshavare vid lantbrukshögskolan på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
12 professorer	B 30
1 laborator	B 26
3 vaktmästare	B 7
1 snickare	B 5.

Anm. Ifrågavarande befattningar tillsätts vid den tidpunkt, då sådant jämlikt den i propositionen nr 143 till 1931 års riksdag framlagda planen för övergången till den nya organisationen för den högre lantbruksundervisningens ordnande ävensom de av departementschefen i statsrådsprotokollet till propositionen nr 219/1932 förordade övergångsanordningarna bliver erforderligt.

Vidare har riksdagen i nämnda skrivelse godkänt följande ordinarie stat och övergångsstat för lantbrukshögskolan, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	70,200
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	7,000
Ersättningar till speciallärare	»	10,000
Arvode till rektor, 2,000 kronor, och till kamrerare, 4,500 kronor	»	6,500
Personligt lönetillägg åt professorn J. G. Chr. Barthel, 1,000 kronor, och laboratorn H. G. Egnér, 500 kronor ..	»	1,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	11,400
Resekostnader till vissa befattningshavare vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet	kronor	2,000
Övriga utgifter	»	103,400.

summa *förslagsanslag* kronor 212,000.

Anm. I anslaget till vikariatsersättningar ingår ett belopp av 2,000 kronor till rektors undervisningsvikarie.

Övergångsstat.

(¹/₁₁ 1932—³⁰/₆ 1933.)

	Lön kronor	Tjänstgörings- penningar kronor	Summa kronor
1 professor	2,933: 33	1,333: 33	4,266: 66
1 professor	2,933: 33	1,333: 33	4,266: 66
summa kronor	5,866: 66	2,666: 66	8,533: 32.

Anm. Professor åtnjuter ett ålderstillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstetid.

I anslutning härtill upptogs för lantbrukshögskolan ett ordinarie förslagsanslag å 220,500 kronor.

Vid uppgörande av nyssberörda stater har hänsyn tagits till att lantbrukshögskolan skulle träda i verksamhet först den 1 november 1932, så att vissa utgiftsposter satts lägre, än om de skolat avse helt budgetår. Till grund för den ordinarie staten lågo sålunda följande beräkningar.

Lönestat.

Professorer.

1 professor i lantbrukskemi	10,740:—	
1 professor i ärftilghetslära m. m.	10,740:—	
1 professor i kulturteknik	10,740:—	
1 professor i anatomi och fysiologi	10,740:—	
1 professor i bakteriologi	10,740:—	53,700:—

Laboratorer.

1 laborator i kemi	8,820:—
--------------------------	---------

Speciallärare.

För 6 speciallärare i växtfysiologi, växtpatologi, matematik, fysik och meteorologi, nationalekonomi och kulturteknik m. m. hava årsavlöningarna beräknats till 15,000 kronor, vilket för 8 månader motsvarar

10,000: —

Assistenter.

1 assistent i markklära	3,600:—
1 assistent i kulturteknik	3,600:—
	7,200:—

Anställningstid från 1/11; två tredjedelar av 7,200 utföres
med

4,800: —

Amanuenser.

1 amanuens i kemi	1,200:—
1 amanuens i växtfysiologi	1,200:—
1 amanuens i marklära	1,200:—
1 amanuens i anatomi och fysiologi	1,200:—
	4,800:—

Anställningstid från $\frac{1}{11}$; två tredjedelar av 4,800 utföres
med

3,200: —

Vaktmästare.

1 expeditiönsvaktmästare	2,940:—
1 institutionsvaktmästare i kemi	2,940:—

1 institutionsvaktmästare i botanik	2,940:—	
1 snickare	2,664:—	
	11,484:—	
Anställningstid från $\frac{1}{11}$; två tredjedelar av 11,484 utföres med		7,656:—
<i>Övriga arvoden.</i>		
Rektorsarvode (beräknas från $\frac{1}{7}$)	2,000:—	
Undervisningsvikarie för rektor (beräknas från $\frac{1}{11}$; två tredjedelar av 3,000)	2,000:—	
Vikariatsersättning i övrigt (förslagsanslag)	5,000:—	
Kamrerare (beräknas från $\frac{1}{10}$; tre fjärdedelar av 6,000)	4,500:—	
Skrivbiträde (beräknas från $\frac{1}{10}$; tre fjärdedelar av 2,250)	1,687: 50	
Bibliotekspersonal (beräknas från $\frac{1}{11}$; två tredjedelar av 2,500)	1,666: 67	
Lönetillägg för professorn i bakteriologi och laboratorn i kemi (beräknas från $\frac{1}{7}$)	1,500:—	
Resor på högskolans konto för vissa avdelningsföreståndare vid Centralanstalten (beräknas från $\frac{1}{7}$)	2,000:—	20,354: 17
	summa kronor	108,530: 17.

Omkostnadsstat

för tiden 1 november 1932—30 juni 1933.

Institutioner och samlingar	kronor	14,000:—
Bibliotek	»	4,000:—
Exkursioner	»	2,000:—
Elevstipendier	»	2,000:—
Docentstipendier	»	30,000:—
Resestipendier för lärare	»	3,000:—
Underhåll av byggnader och inventarier	»	14,000:—
Bränsle och lyse	»	8,000:—
Städning och renhållning jämte underhåll av trädgård och plantering	»	6,000:—
Trycksaker	kronor	2,500:—
Kontorsutgifter	»	2,000:—
Fortsatta jordbruksförsök	»	2,500:—
Försöksledare för jordbruksförsök	»	1,200:—
Stall och kusk	»	3,500:—
Vattenuppfordring	»	1,000:—
Trädgårdsmästare och maskinist	»	3,700:—
Diverse utgifter (styrelsens resor, brandförsäkring, fria föredrag m. m.)	»	4,000:—
	summa kronor	103,400:—.

Granskningsnämnden har under erinran att vid beräkning av anslaget för innevarande budgetår vissa utgiftsposter upptagits lägre, än om de skolat avse helt budgetår, framhållit, att vissa automatiska stegringar därför vore att emotse för budgetåret 1933/1934. Emellertid har

granskningsnämnden ansett, att å de belopp, vilka eljest skolat beräknas för budgetåret 1933/1934, besparingar om 25,000 å 30,000 kronor skulle kunna vinnas, bland annat genom beaktande av möjligheten att tillsvidare inskränka antalet docentstipendier från fem till två samt genom indragning av anslagsposten till resestipendier.

I skrivelse den 28 september 1932 hava *lantbrukshögskolekommitté* hemställt om beredande av medel till ett belopp av i avrundat tal 372,900 kronor för högskolans uppehållande under nästa budgetår.

Kommittéerna hava till stöd härför framlagt följande utgiftsberäkning.

Lönestat.

Professorer.

1 professor i lantbrukskemi	10,740:—	
1 » » systematisk botanik och ärtflighetslära med mera	10,740:—	
1 » » kulturteknik	10,740:—	
1 » » husdjurens anatomi och fysiologi	10,740:—	
1 » » bakteriologi	10,740:—	
1 » » allmän jordbrukslära	10,740:—	
1 » » växtodlingslära	10,740:—	
1 » » husdjurens avels- och raslära	10,740:—	
1 » » husdjurens utfodring och skötsel	10,740:—	
1 » » lantbruksekonomi med handelslära ..	10,740:—	107,400:—

Laborator.

1 laborator i lantbrukskemi	8,820:—
-----------------------------------	---------

Speciallärare.

12 speciallärare (i växtfysiologi, matematik, fysik och meteorologi, kulturteknik, nationalekonomi, lantbrukszoologi, redskapslära, husbyggnadslära, husdjurens hälso- och sjukvårdslära, lantbruksbokföring och skogshushållning)	
870 reducerade undervisningstimmar å kronor 30:—	26,100:—

Assistenten.

1 assistent i marklära	3,600:—	
1 » » kulturteknik	3,600:—	
1 » » allmän jordbrukslära	3,600:—	
1 » » växtodlingslära	3,600:—	
1 » » husdjurens utfodring och skötsel	3,600:—	18,000:—

Amanuenser.

1 amanuens i lantbrukskemi	1,200:—	
1 » » växtfysiologi	1,200:—	
1 » » marklära	1,200:—	
1 » » husdjurens anatomi och fysiologi	1,200:—	
1 » » husdjurens avels- och raslära	1,200:—	6,000:—

Kanslibiträde.

1 kanslibiträde	2,802:—
-----------------------	---------

Maskinist, vaktmästare och snickare.

1 maskinist	3,108:—	
1 expeditionsvaktmästare	2,940:—	
1 vaktmästare å kemiska institutionen	2,940:—	
1 vaktmästare å botaniska institutionen	2,940:—	
1 snickare	2,664:—	14,592:—

Övriga arvoden.

Rektorsarvode	2,000:—	
Undervisningsvikarie för rektor	750:—	
Andra vikariatersättning (förslagsanslag)	7,500:—	
Arvode åt sekreterare i styrelse och lärarråd	1,800:—	
Kamrerarearvode	6,000:—	
Bibliotekspersonal	2,500:—	
Lönstillägg till professorn Chr. Barthel	1,000:—	
Lönstillägg till laboratorn H. G. Egnér	500:—	
Resekostnader till vissa befattningshavare	2,000:—	24,050:—
summa kronor		207,764:—.

Övergångsstat.

	Lön kronor	Tjänstgörings- penningar kronor	Summa kronor
Professorn K. W. Åderman ...	4,399: 99	1,999: 99	6,399: 98
Professorn O. Hofman-Bang ...	4,399: 99	1,999: 99	6,399: 98
summa kronor	8,799: 98	3,999: 98	12,799: 96.

Anm. Professor åtnjuter ett ålderstillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstetid.

Omkostnadsstat.

Institutioner och samlingar	kronor	42,000:—
Bibliotek	»	8,000:—
Exkursioner	»	4,000:—
Elefstipendier	»	4,000:—
Docentstipendier, 3 st.	»	18,000:—
Resestipendier för lärare	kronor	1,500:—
Underhåll av byggnader och inventarier	»	20,000:—
Bränsle och lyse	»	18,000:—
Städning och renhållning jämte underhåll av trädgård och plantering	»	10,000:—
Trycksaker	»	5,000:—
Kontorsutgifter	»	3,000:—
Fortsatta jordbruksförsök	»	3,750:—
Försöksledare	»	400:—
Stall och kusk	»	4,500:—
Vattenuppföring	»	1,500:—
Trädgårdsmästare	»	2,700:—
Diverse utgifter (styrelsens resor, brandförsäkring, fria föredrag med mera)	»	6,000:—
summa kronor		152,350:—.

Högskolekommitterades förslag innebär i jämförelse med anslaget för löpande budgetår — förutom att de däri ingående posterna beräknats för helt budgetår — i huvudsak följande.

I ordinarie avlöningsstaten hava upptagits avlöningar till ytterligare fem professorer, vilka ansetts erforderliga för uppehållande av undervisningen i lantbrukshögskolans andra årskurs. Vidare har anslag beräknats för sådana speciallärare, som skola undervisa i första och andra årskursen, varigenom antalet kommer att uppgå till 12. Arvoden hava beräknats för ytterligare tre assistenter i ämnen, vari undervisningen beräknas komma att taga sin början under andra läsåret. Likaså har arvode medräknats till ännu en amanuens. I lönestaten har jämväl uppförts de i den av 1931 års riksdag godkända planen angivna befattningarna såsom kanslibiträde och maskinist med placering i lönegraderna B 7 och B 8. Arvodet till undervisningsvikarie för rektor har upptagits med allenast 750 kronor mot i staten för löpande budgetår upptagna 3,000 kronor, beroende på att rektorn vid högskolan förklarat sig hava för avsikt att själv bestrida undervisningen i sitt ämne (bakteriologi) med undantag endast för ett mindre antal övningar. Som ny, i den ursprungliga planen sålunda ej beräknad post har upptagits ett belopp av 1,800 kronor till arvode åt sekreterare i högskolans styrelse och dess lärarråd. Högskolekommitterade hava framhållit behovet av sådan sekreterare samt anført, att detta behov tidigare synts hava förbisetts. Med avseende å den i gällande stat upptagna posten å 2,000 kronor till resekostnader till vissa befattningshavare vid centralanstalten, vilken avser att sätta avdelningsföreståndarna vid centralanstaltens kemiska och botaniska avdelningar i tillfälle att deltaga i organiserandet av motsvarande institutioner vid lantbrukshögskolan, hava högskolekommitterade anført, att behovet av detta anslag kvarstode jämväl för budgetåret 1933/1934. Emellertid hade det visat sig erforderligt, att för tiden innan laboratorium för marklära färdigställets vid högskolan assistenten i nämnda ämne bereddes tillfälle att i viss utsträckning utföra för undervisningen nyttiga laboratoriearbeten å centralanstaltens kemiska institution. Högskolekommitterade hava därför föreslagit, att ifrågavarande anslagspost måtte få tagas i anspråk jämväl för sistnämnda befattningshavares resor i angivet syfte och att i anslutning härtill anslagspostens beteckning ändrades till »resekostnader till vissa befattningshavare». För den händelse den sålunda föreslagna utvidgade användningen av merberörda post skulle medgivas, ifrågasätta högskolekommitterade tillika, att motsvarande post i innevarande års stat måtte få tagas i anspråk även för den vid lantbrukshögskolans kemiska institution anställde assistentens resor till centralanstalten.

Vidkommande omkostnadsstaten hava högskolekommitterade utgått från de för 1931 års riksdag framlagda, i det föregående återgivna beräkningarna. Sålunda hava anslagsberäkningarna för institutioner och samlingar, bibliotek, exkursioner, underhåll av byggnader och inventarier, bränsle och lyse, städning och renhållning m. m., trycksaker och kontorsutgifter upptagits till exakt de i propositionen angivna belopp. Det till elevstipendier ursprungligen upptagna beloppet av 6,000 kronor, vilket belopp beräknats avse lantbrukshögskolans samtliga tre årskurser, har i statförslaget reducerats till 4,000 kronor. I staten för innevarande budgetår finnes för månaderna november 1932—juni 1933 upptaget ett belopp av 2,500 kronor för fortsatta jordbruksförsök. Då dessa jordbruksförsök, avsedda att belysa värdet av olika växtföljder, gödselmedel, kulturväxter

m. m., enligt högskolekommitterades mening icke kunna avbrytas under vegetationsperioden 1933, har för detta ändamål i statförslaget upptagits 3,750 kronor, varjämte som avlöning för en försöksledare upptagits ett belopp av 400 kronor för den tid av nästkommande budgetår, som beräknades förflyta före utnämning av professorer i allmän jordbrukslära och växtodlingslära, vilka därefter komme att övertaga ledningen av försöksverksamheten.

I statförslaget upptagna belopp för stall och kusk, vattenuppfodring, trädgårdsmästare samt diverse utgifter hava beräknats enligt de grunder, som varit bestämmande för de i innevarande års stat, i dessa avseenden omfattande $\frac{2}{3}$ år, angivna siffror, med någon nedsättning beträffande posten »stall och kusk».

Rörande granskningsnämndens förslag om inskränkning av antalet docentstipendier vid lantbrukshögskolan från 5 till 2 samt om indragning av anslagsposten till resestipendier, anse högskolekommitterade en så radikal förändring av nämnda anslagsposter icke tillräddig. För första undervisningsåret hade kommitterade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande tilldelat docentstipendier åt docenter i två av de förberedande ämnena vid högskolan, nämligen i växtfysiologi och i marklära. Icke något av dessa stipendier kunde utan stor olägenhet för högskolan indragas med utgången av innevarande budgetår. Vid sådant förhållande skulle, därest granskningsnämndens förslag genomfördes, docentstipendium ej stå till förfogande för docent i något av de tillämpade ämnena, i vilka undervisning vid högskolan först från och med andra läsåret toge sin början. Kommitterade hava funnit erforderligt, att för dessa sistnämnda ämnen funnes tillgängligt åtminstone ett docentstipendium, och sålunda i statförslaget upptagit sammanlagt tre docentstipendier å vartdera 6,000 kronor. Då det under högskolans första verksamhetsår, under vilka undervisningen organiseras och högskolans institutioner skulle inredas, måste anses vara av synnerlig vikt att tillfälle icke helt saknades för högskolans lärare att studera motsvarande förhållanden i utlandet, hava kommitterade hemställt, att ett belopp av 1,500 kronor upptoges till resestipendier för lärare under det kommande budgetåret.

Kommitterade hava förutsatt, att högskolans styrelse medgives rätt att liksom under innevarande budgetår använda besparingar, som kunde uppkomma å några av de i omkostnadsstaten angivna poster med undantag av dem, som avsåge stipendier, till täckande av brist å annan ej till stipendier avsedd post i omkostnadsstaten.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har i infordrat utlåtande den 31 oktober 1932 anfört följande.

Lönenämnden hade intet att erinra mot uppförande redan från och med nästkommande budgetår å högskolans ordinarie stat av de föreslagna befattningarna såsom kanslibiträde och maskinist. Lönenämnden hölle emellertid före, att, därest det befunnnes erforderligt att för ifrågavarande befattningar förvärva personer, som förut icke innehaft statsanställning, vederbörande icke lämpligen borde utnämnas till ordinarie tjänst innehavare förrän de efter viss tids tjänstgöring vid högskolan visat sig vara fullt skickade och lämpliga för befattningarna i fråga.

Det i förslaget till avlöningsstat upptagna arvudet av 1,800 kronor till en blivande sekreterare hos högskolans styrelse och dess lärarråd hade beräknats till enahanda belopp, som tillkomme den hos veterinärhögskolans styrelse anställde sekreteraren. Enligt vad lönenämnden in-

hämtat åtnjöte jämväl sekreteraren hos styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt en liknande ersättning, nämligen dels ett belopp av 1,440 kronor för sekreterargöromålen och dels en särskild ersättning av 500 kronor för vissa bokföringsgöromål. Lönenämnden föreställde sig, att sedan lantbrukshögskolans organisation nått sin fulla och normala utveckling, det av högskolekommitterade föreslagna arvodesbeloppet kunde anses skäligt. Det för sekreterarens avlönande erforderliga beloppet borde emellertid lämpligen inräknas i anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare och sålunda icke behöva upptagas särskilt i staten.

I övrigt föranledde förevarande framställning icke till något uttalande från lönenämndens sida.

Jag kan i huvudsak biträda lantbrukshögskolekommitterades förslag, *Departements-
chefen.* vilket innebär ett fortsatt utbyggande av lantbrukshögskolans organisation enligt, i allt väsentligt, den av 1931 års riksdag godkända planen.

I avseende å antalet ordinarie befattningar, av 1932 års riksdag bestämt till 12 professorer (B 30), 1 laborator (B 26), 3 vaktmästare (B 7) och 1 snickare (B 5), förordar jag alltså, att jämväl befattningarna såsom maskinist (B 8) och kanslibitråde (B 7) nu upptagas å ordinarie stat, därvid jag emellertid i avseende å dessa befattningars tillsättande ansluter mig till vad lönenämnden härom anført. Med sedvanligt beräkningssätt bör anslagsposten till ordinarie befattningshavare i anslutning härtill upptagas till 155,100 kronor. Den omständigheten, att två professorsbefattningar icke torde komma att tillsättas under nästa budgetår, torde lämpligen icke böra medföra motsvarande sänkning av förevarande anslagspost i staten men väl komma till uttryck, på sätt jag strax skall angiva, vid bestämmandet av det belopp, vartill förslagsanslaget till lantbrukshögskolan upptages i riksstaten.

På sätt numera tillämpas för ett flertal ämbetsverk synes någon särskild anslagspost till vikariatsersättningar ej böra upptagas i högskolans stat, utan torde förekommande vikariatsersättningar, däribland ett belopp av 750 kronor till undervisningsvikarie för rektor, böra utgå ur anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Jag har intet att erinra mot förslaget, att i staten inräknas ett arvode av 1,800 kronor till sekreterare hos lantbrukshögskolans styrelse och lärarerråd, vilket belopp synes på sätt jag strax skall angiva böra inläggas i anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare.

Förslaget i avseende å ersättning till speciallärare, arvode till rektor och kamrerare, vissa personliga lönetillägg samt avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare synes mig vara tillfyllest motiverat, och torde sagda anslagsposter böra i staten upptagas med respektive 26,100, 8,000, 1,500 och 28,300 kronor. Av sistnämnda belopp hänföra sig 18,000 kronor till arvoden åt 5 assistenter, 6,000 kronor till arvoden åt 5 amanuenser, 1,800 kronor till arvode åt förenämnde sekreterare samt 2,500 kronor till bibliotekspersonal.

Vidkommande den föreslagna utvidgade användningen av anslagsposten å 2,000 kronor till resekostnader till vissa befattningshavare synes mig denna anordning böra få, såsom högskolekommitterade ifrågasatt, tillämpas även med avseende å den i nu gällande stat uppförda motsvarande posten. Därest riksdagen icke framställer någon erinran häremot, torde Kungl. Maj:t få härom lämna sådant medgivande, som de kommitterade ifrågasatt.

I avseende å det framlagda förslaget till omkostnadsstat synes lämpligt, att det för 3 docentstipendier beräknade beloppet, 18,000 kronor, upptages såsom särskild post i staten. Till övriga utgifter skulle då, enligt förslaget, återstå (152,350 — 18,000 =) 134,350 kronor, vilket belopp torde genom nedbringande av skilda utgifter kunna jämkas nedåt till 129,700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig avslutning till den av lantbrukshögskolekommitterade framlagda omkostnadsstaten samt under iakttagande tillika av de riktlinjer chefen för finansdepartementet tidigare i dag angivit i avseende å anslag för expens- och tryckningskostnader, meddela erforderliga närmare bestämmelser rörande användningen av sistnämnda anslagspost.

I enlighet med vad jag sålunda anfört bör för högskolan från och med budgetåret 1933/1934 gälla följande

Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	155,100
Ersättningar till speciallärare	»	26,100
Arvode till rektor, 2,000 kronor, och till kamrerare, 6,000 kronor	»	8,000
Personligt lönetillägg åt professorn J. G. Chr. Barthel, 1,000 kronor, och laboratorn H. G. Egnér, 500 kronor	»	1,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	28,300
Docentstipendier	»	18,000
Resekostnader till vissa befattningshavare	»	2,000
Övriga utgifter	»	129,700

Summa *förslagsanslag* kronor 368,700.

Anm. Ur anslaget till avlöningar till ordinarie befattningshavare må utgå ett belopp av 750 kronor till rektors undervisningsvikarie.

För lantbrukshögskolan torde vidare från och med budgetåret 1933/1934 böra gälla följande

Övergångsstat.

	Lön kronor	Tjänstgörings- penningar kronor	Summa kronor
1 professor	4,400	2,000	6,400
1 professor	4,400	2,000	6,400
Summa kronor	8,800	4,000	12,800.

Anm. Professor åtnjuter ett ålderstillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstgöring.

Det totala anslaget till lantbrukshögskolan skulle till följd härav uppgå till $(368,700 + 12,800 =)$ 381,500 kronor. Härifrån bör emellertid, såsom jag nyss antytt, avdragas det belopp, $(10,740 + 10,740 =)$ 21,480 eller avrundat 21,500 kronor, som inbesparas på grund av att två av de tolv ordinarie professorsbefattningarna icke torde komma att tillsättas under nästa budgetår. Under hänsynstagande härtill förordar jag alltså, att ordinarie förslagsanslaget till lantbrukshögskolan uppföres med $(381,500 - 21,500 =)$ 360,000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) räknat från och med den 1 juli 1933 bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid lantbrukshögskolan på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
12 professorer	B 30
1 laborator	B 26
1 maskinist	B 8
3 vaktmästare	B 7
1 kanslibiträde	B 7
1 snickare	B 5;

Anm. Professorsbefattningarna tillsätts vid den tidpunkt, då sådant jämlikt den i propositionen nr 143 till 1931 års riksdag framlagda planen för övergången till den nya organisationen för den högre lantbruksundervisningens ordnande ävensom de i propositionen nr 219 till 1932 års riksdag förordade övergångsanordningarna bliver erforderligt.

2) godkänna av mig förordade förslag till ordinarie stat och till övergångsstat för lantbrukshögskolan, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

3) höja *ordinarie förslagsanslaget* till lantbrukshögskolan, nu kronor 220,500,
med » 139,500
till » 360,000.

[18.] 2. Inredning och inventarier vid lantbrukshögskolan. Enligt den i propositionen nr 141 till 1931 års riksdag framlagda planen beräknades kostnaderna för inredning och inventarier vid lantbrukshögskolan till sammanlagt 192,800 kronor att fördelas med lika andelar å ett vart av budgetåren 1932/1933 och 1933/1934. Till följd av att institutionsbyggnaden för kemi m. m. ej omedelbart kunde uppföras, blev anslag för inventarier ej erforderligt för budgetåret 1932/1933.

Lantbrukshögskolekommittén hava i skrivelse den 30 september 1932 anført, att anslag för ändamålet bleve ofrånkomligt för budgetåret 1933/1934, samt hemställt om ett anslagsbelopp av 96,400 kronor.

I detta sammanhang må omnämnas, att Kungl. Maj:t den 9 december 1932 på framställning av lantbrukshögskolekommitterade funnit gott att till bestridande av kostnaden för anskaffande av viss för lantbrukshögskolans expedition nödvändig möbelutrustning ställa till vederbörandes förfogande ett belopp av 1,960 kronor 90 öre, att utgå från nionde huvudtitelns anslag till extra utgifter.

*Departements-
chefen.*

Jag har intet annat att erinra mot lantbrukshögskolekommitterades förslag, än att anslagsbeloppet torde böra avrundas till 96,000 kronor. Med förmälan att jag kommer att under utgifter för kapitalökning föreslå anvisande av särskilt anslag för byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan, hemställer jag nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för inredning och inventarier vid lantbrukshögskolan anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 96,000,

[19.] **3. Undervisningsmateriel vid lantbrukshögskolan.** Enligt den i propositionen nr 141 till 1931 års riksdag framlagda planen skulle kostnaderna för undervisningsmateriel vid lantbrukshögskolan fördelas med 34,000 kronor å budgetåret 1932/1933 och 66,000 kronor å budgetåret 1933/1934. För förstnämnda budgetår anvisade fjolårets riksdag ett extra reservationsanslag av 34,000 kronor för ändamålet.

I skrivelse den 30 september 1932 hava *lantbrukshögskolekommitterade* anført, att det för innevarande budgetår anvisade anslaget komme att helt tagas i anspråk under året. Därutöver föreläge stora behov för högskolans nöjaktiga tillgodoseende med undervisningsmateriel. Kommitterade hava hemställt, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 66,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till bristfälligheterna i den vid Ultunainstitutet befintliga utrustningen samt lantbrukshögskolans stora behov av undervisningsmateriel, biträder jag förslaget samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till anskaffande vid lantbrukshögskolan av undervisningsmateriel anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 66,000.

Lantbruksinstitutet.

[20.] **Lantbruksinstitutet vid Ultuna.** I riksstaten för budgetåret 1932/1933 finnes under titeln lantbruksinstitutet vid Ultuna uppfört ett ordinarie anslag av 39,500 kronor beräknat med hänsyn till institutets upphörande från den 1 november 1932.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att, då lantbruksinstitutets verksamhet den 1 november 1932 avlöses av den nyupprättade lantbrukshögskolan, intet anslag till institutet torde behöva beräknas för budgetåret 1933/1934.

I överensstämmelse härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå *Departements-
chefen.*
riksdagen

att ur riksstaten utesluta *ordinarie anslaget* till lantbruksinstitutet vid Ultuna.

[21.] 4. Lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp. Ordinarie anslaget till lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp är jämlikt beslut av 1922 års riksdag (jfr IX H. T. p. 20) uppfört med 117,900 kronor. Härjämte har riksdagen under en följd av år till diverse behov vid institutet anvisat extra anslag, som för innevarande budgetår uppgår till 10,500 kronor.

Det av 1931 års riksdag (prop. nr 143; R. skr. nr 296) fattade beslutet rörande omorganisation av Alnarpsinstitutet innebar, bland annat, att lantbruks- och mejeriinstitutet därstädes skall i dess nuvarande form från och med den 1 november 1933 upphöra med sin verksamhet.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 1 oktober 1932 överlämnad skrivelse har *styrelsen för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp* framlagt förslag till stat för institutet för tiden 1 juli—31 oktober 1933. Vid upprättande av ifrågavarande förslag har styrelsen utgått från, att för de fyra månader av nästa budgetår, varunder institutet sålunda skulle vara i verksamhet, i allmänhet skulle erfordras en tredjedel av de anslag, som hittills utgått för olika utgiftsändamål. Vissa poster hava dock upptagits till något högre belopp än som eljest skolat belöpa på ifrågavarande verksamhetstid, under det att i andra poster vidtagits reduceringar.

Institutsstyrelsens statförslag upptager följande anslagsbelopp under de olika posterna. Till jämförelse angivas inom parentes de anslagsbelopp, som äro upptagna i den av Kungl. Maj:t för innevarande budgetår fastställda inkomst- och utgiftsstaten.

**Förslag till stat för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp för tiden
1 juni 1933—31 oktober 1933.**

Inkomster.

Tillgångar:

Behållning å inbetalta avgifter för kost t. o. m. oktober 1933 av 4 elever i konsulentkursen, 23 elever i agronomkursen och 20 elever i mejeri-skolan (18,618: 66 kr.) 13,658: 33

Inkomster:

Hysesavgift för bostad av 2 professorer	800: —	
Laborationsavgift:		
lantbruksskolan (400 kr.)	133: 33	
trädgårdsskolan (400 kr.)	133: 33	266: 66
		14,724: 99

Statsanslag:

Till löner och arvoden (67,483: 34 kr.)	19,333: 34	
» institutets övriga utgifter (43,700 kr.)	16,000: —	35,333: 34
» mejeriet, ersättning för minskade inkomster på grund av försöksverksamhet m. m. (5,000 kr.)	1,666: 67	
	Summa kronor	51,725: —

Utgifter.

I. *Avlöningar:*

Rektorsarvode (2,000 kr.)	666: 67	
3 professorer	5,650: —	
1 d:o i mejerikemi	(50,850 kr.)	1 3,580: —
1 d:o i mejerilära m. m.		
		2 3,100: —
Kamrer	(7,283: 34 kr.)	416: 67
Kassör		316: 67
Extra lärarearvoden		4,653: 33
Bibliotekarie (300 kr.)		100: —
2 vaktmästare (2,550 kr.)	850: —	19,333: 34

II. *Övriga utgifter:*

Betjäning (10,200 kr.)	2,800: —
------------------------------	----------

III. *Undervisningsmaterial m. m.:*

Kemiska och mejeribakteriologiska laboratoriet (2,600 kr.)	850: —	
Botaniska laboratoriet och trädgård (600 kr.)	200: —	
Samlingar (3,400 kr.)	1,000: —	
Tryckta meddelanden (1,800 kr.)	600: —	
Bibliotek (3,000 kr.)	1,000: —	
Studieresor (2,000 kr.)	2,000: —	5,650: —

IV. *Underhåll m. m.:*

Läroverkets inventarier (2,000 kr.)	600: —	
Städning, skurning, sotning och tvätt (1,500 kr.)	500: —	
Uppvärmning och belysning (9,500 kr.)	2,000: —	
Park och arboretum (1,200 kr.)	400: —	
Byggnadsunderhåll (14,000 kr.)	4,000: —	
Diverse utgifter (800 kr.)	291: 66	7,791: 66

V. *Kontorsutgifter samt diverse:*

Post, telefon m. m. (1,500 kr.)	500: —
Stallet (1,600 kr.)	550: —
Styrelsen (900 kr.)	333: 33

¹ Motsvarande 4 månaders avlöning i 32:a löneklassen.² Motsvarande 4 månaders avlöning i 30:e löneklassen.

Läkare, medicin och sjuktransport (1,000 kr.) ...	300: —	
Försäkringsavgifter (700 kr.)	200: —	500: —
För kost till 4 elever i konsulentkursen, 23 elever i agromkursen och 20 elever i mejeriskolan (34,535: 33 kr.)	12,600: —	
Till mejeriets försöksverksamhet (5,000 kr.)	1,666: 67	
Summa kronor	51,725: —	

Lantbruksstyrelsen har efter granskning av de olika posterna icke funnit skäl till erinran mot institutsstyrelsens förslag.

Statskontoret har i infordrat utlåtande den 14 oktober 1932 anfört bland annat följande.

Utgiftsposterna till samlingar, bibliotek och byggnadsunderhåll vore upptagna till högre belopp, än vartill utgifterna för därmed avsedda ändamål torde behöva uppgå under månaderna juli—oktober. Med avseende å mejeriet, för vilket icke föreläge någon specificerad inkomst- och utgiftsstat, vore för täckande av möjligen uppkommande brist beräknat 1,666 kronor 67 öre, utgörande skillnaden mellan i mejeriets stat för innevarande budgetår upptagna inkomster och utgifter, sedan desamma nedskurits med två tredjedelar. Det syntes statskontoret, som om åtminstone utgiftsposten till byggnaders underhåll skulle kunna avsevärt ned sättas, varigenom statsanslaget till mejeriet komme att minskas eller eventuellt helt bortfalla.

I berörda proposition nr 143/1931 förutsattes bland annat, att de två å Alnarpsinstitutets stat nu upptagna professorsbefattningarna i mejerifämnen, vilka äro avsedda att ingå i institutets stat jämväl efter omorganisationen, skola från och med den 1 juli 1933 löneregleras enligt lönegrad B 30 i avlöningsreglementet för ordinarie befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk. Institutsstyrelsen har ock uppgjort sitt berörda statförslag för tiden 1 juli—31 oktober 1933 med beaktande härav och under hänsynstagande till de löneklasser inom sagda lönegrad, vari nämnda befattningshavare skola placeras. Innehavarna av professorsbefattningarna i mejerilära och mejeriekonomi samt i mejerikemi och mejeribakteriologi böra sålunda från och med den 1 juli 1933 berättigas uppbära avlöning enligt lönegraden B 30.

Då de poster, i vilka statskontoret ifrågasatt beskrifningar, torde hava beräknats i förhållande till motsvarande poster i det under nästföljande punkt omförmälda förslaget till stat för institutet för tiden 1 november 1933—30 juni 1934 och en minskning av här ifrågavarande anslag därför komme att påkalla en motsvarande höjning av anslaget till institutet för sistnämnda tid, har jag icke heller i övrigt ansett mig böra föreslå någon ändring i det för tiden 1 juli—31 oktober 1933 avsedda statförslaget. De sammanlagda kostnaderna för institutet under denna tid torde sålunda böra beräknas till 51,725 kronor. Då institutets inkomster utöver beräknat statsanslag uppskattats till 14,725 kronor, skulle det erforderliga anslaget uppgå till (51,725 — 14,725 =) 37,000 kronor.

Departements-
chefen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) besluta, att innehavarna av professorsbefattningarna vid lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp i dels mejerilära och mejeriekonomi dels mejerikemi och mejeribakteriologi skola äga att från och med den 1 juli 1933 åtnjuta avlöning enligt lönegraden B 30 i avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen;

2) minska *ordinarie anslaget* till lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp,

nu	kronor	117,900,
med	»	80,900
till	»	37,000.

[22.] 5. **Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp.** Det vid 1931 års riksdag (prop. nr 143; R. skr. nr 296) fattade beslutet rörande den högre lantbruksundervisningens ordnande innebar, bland annat, att det nuvarande lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp skulle förändras att omfatta en anstalt för högre mejeriundervisning, till vilken skulle anknyttas en institution för mejeriförsök genom överflyttande av centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet mejeriavdelning, samt en anstalt för högre trädgårdsundervisning, varjämte vid den till Alnarp förlagda lantbruksskolan skulle anordnas en fortbildningskurs, benämnd lantbruksskolans högre kurs och avsedd närmast för utbildande av driftsledare vid det större jordbruket. Den högre mejeriundervisningen och lantbruksskolans högre kurs voro avsedda att börja den 1 november 1933. Trädgårdsinstitutet avsågs att träda i verksamhet den 1 november 1934. I sitt med anledning av propositionen nr 219 till 1932 års riksdag angående anslag till lantbrukshögskolan m. m. avgivna utlåtande nr 75, vilket godkändes av riksdagen, uttalade jordbruksutskottet, att hinder icke borde möta för att även den högre trädgårdsundervisningen toge sin början den 1 november 1933.

Berörda proposition (nr 143/1931) innefattade en viss allmän plan beträffande den efter omorganisationen erforderliga personaluppsättningen, ävensom vissa approximativa beräkningar rörande kostnaderna för institutets upprätthållande. I detta avseende må hänvisas till propositionen. Samtidigt framhölls, att propositionen endast vore avsedd att angiva huvudlinjerna och utgöra den ram, inom vilken den nya organisationen skulle uppbyggas, samt att det sedan finge bero på närmare prövning och bedömande, hur de skilda detaljerna skulle utformas.

I skrivelse den 23 november 1932 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av ett av styrelsen för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp upprättat statförslag, gjort framställning om anvisande för budgetåret 1933/1934 av ett ordinarie förslagsanslag av 133,200 kronor för det ombildade institutets upprätthållande under tiden 1 november 1933—30 juni 1934 enligt följande beräkning:

Personaluppsättning.*Ordinarie tjänstemän.*

	Lönegrad	Avlöning för 8 mån. kronor
1 professor i mejerikemi m. m.	B 30	6,840
1 » » mejerilära m. m.	B 30	6,840
1 föreståndare för lantbruksavdelningen	B 28	6,200
1 » » trädgårdsavdelningen	B 28	6,200
3 ämneslärare vid lantbruksavdelningen	B 24	14,760
3 » » trädgårdsavdelningen	B 20	11,472
1 eldare	B 5	1,632
3 vaktmästare	B 5	4,896
Summa kronor		58,840.

Icke-ordinarie befattningshavare samt speciallärare.

		Avlöning för 8 mån. kronor
Speciallärare (timlärare) i:		
skogshushållning	1,133: 33	
bokföring och handelslära	3,116: 66	
nationalekonomi	466: 66	
rättslära	1,250: —	
svenska språket och välskrivning (lantbruksskolan)	466: 66	
maskinlära (mejeriavdelningen)	333: 33	
fysik	1,166: 66	
pedagogik	291: 66	
svenska språket och räkning (mejeriskolan)	466: 66	
biskötsel (trädgårdsavdelningen)	100: —	
konservering (»)	591: 66	
botanik (»)	2,500: —	
zoologi (»)	975: —	
kemi (»)	833: 33	
svenska språket och välskrivning (trädgårdsavdelningen)	186: 66	13,878: 27
Rektorsarvode		1,000: —
2 assistenter vid mejeriavdelningen	4,800: —	
1 bibliotekarie	666: 66	
1 kamrerare	2,666: 66	
1 skrivbiträde	666: 66	
1 montör	666: 66	9,466: 64
Summa kronor		24,344: 91.

Övergångsstat.

	Avlöning för 8 mån. kronor	Tjänstgörings- penningar för 8 mån. kronor	Summa kronor
1 professor	2,933: 33	1,333: 33	4,266: 66
1 »	2,933: 33	1,333: 33	4,266: 66
1 »	2,933: 33	1,333: 33	4,266: 66
förste lärare vid lantbruksskolan	2,800: —	—	2,800: —
Summa kronor	11,599: 99	3,999: 99	15,599: 98.

Övriga utgifter.

		Kronor
Undervisningsmateriel och samlingar	6,666: 66	
Lantbruksmuseet	200: —	
Biblioteket	2,000: —	
Trycksaker, inklusive årsskrift och försöksberättelser	2,000: —	
Studieresor	1,166: 66	
Ersättning till mejeriet för minskade inkomster på grund av försöksverksamhet	3,333: 33	
Underhåll av inventarier och byggnader	9,500: —	
Städning och övrig betjäning	5,466: 66	
Uppvärmning och belysning	11,000: —	
Renhållning	2,000: —	
Park och arboretum	800: —	
Kontorsutgifter	533: 33	
Styrelsens rese- och dagtraktamentsersättning	400: —	
Läkare, medicin och sjuktransport	866: 66	
Försäkringsavgifter	500: —	
Pensionsavgifter	800: —	
Dagsverken och körslor	1,800: —	
Diverse utgifter	1,012: 68	50,045: 98
Stipendier:		
mejeriavdelningen:		
högre kursen 1 st.	400: —	
mejeriskolan 4 »	1,333: 33	
trädgårdsavdelningen:		
trädgårdskonsulentkursen 2 st.	800: —	2,533: 33
Kosthåll för 30 elever i driftsledarkursen, 4 elever i högre mejerikursen och 10 elever i högre trädgårdskursen	24,200: —	
Kosthåll för 44 elever i lantbruksskolan och 22 elever i mejeriskolan	29,711: —	53,911: —
Behållning å för kost inbetalta avgifter av 30 elever i driftsledarkursen, 4 elever i mejerikonsulentkursen och 10 elever i trädgårdskonsulentkursen		19,050: —
Summa kronor	125,540: 31.	

Då inkomsterna utöver statsanslag (utgörande bostadsavgifter ävensom kostavgifter m. m. av elever) beräknats till 91,100 kronor, skulle enligt lantbruksstyrelsens beräkning i anslag av statsmedel till täckande av

institutets övriga utgifter erfordras ett belopp av (125,540:31 — 91,100 =) 34,440 kronor 31 öre eller i runt tal 34,400 kronor.

Lantbruksstyrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp för tiden 1 november 1933—30 juni 1934 godkänna följande

Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	kronor	58,800
Ersättningar till speciallärare (timlärare)	»	13,900
Arvode till rektor	»	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare (2 assistenter vid mejeriavdelningen med 3,600 kronor vardera, 1 bibliotekarie 1,000 kronor, 1 kamrerare 4,000 kronor, 1 skrivbiträde 1,000 kronor och 1 montör 1,000 kronor, allt för år räknat)	»	9,500
Övriga utgifter	»	34,400
		kronor 117,600.

Övergångsstat.

Avlöningar kronor 15,600,

samt att till upprätthållande av samma institut för budgetåret 1933/1934 anvisa ett ordinarie förslagsanslag av 133,200 kronor.

Statskontoret har den 10 december 1932 avgivit infortrat utlåtande i ärendet och därvid anfört huvudsakligen följande.

Det syntes riktigast, att den ordinarie personalstaten redan från början upptoge samtliga de befattningshavare, som jämlikt 1931 års riksdags beslut skulle uppföras å densamma, alltså jämväl föreståndaren för mejeriförsöken. Däremot torde i staten icke böra medtagas de befattningar, vilkas innehavare skulle tillsättas med sex månaders ömsesidig uppsägningsrätt, nämligen föreståndare och ämneslärare vid lantbruks- och trädgårdsavdelningarna (prop. 143/1931 sid. 340). I enlighet härmed borde *staten för ordinarie befattningshavare* vid institutet erhålla följande avfattning:

	Lönegrad
2 professorer	B 30
1 föreståndare för mejeriförsöken	B 30
1 eldare	B 5
3 vaktmästare	B 5.

Ann. Befattningen som föreståndare för mejeriförsöken skall hållas vakant till den tidpunkt efter den 30 juni 1934, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Nyssnämnda befattningshavare, anställda med viss uppsägningstid, syntes lämpligen böra uppföras i en särskild stat. Denna stat borde, i likhet med staten för ordinarie befattningshavare, omfatta samtliga de befattningshavare av hithörande art, som enligt 1931 års organisationsförslag skulle finnas anställda vid institutet. *Staten för befattningshavare, anställda med viss uppsägningstid*, syntes böra erhålla följande lydelse:

	Lönegrad
2 avdelningsföreståndare	B 28
5 ämneslärare vid lantbruksavdelningen	B 24
3 » » trädgårdsavdelningen	B 20.

Ann. Två ämneslärarbefattningar vid lantbruksavdelningen skola hållas vakanta, den ena så länge å övergångsstat för institutet är uppförd en professur i jordbrukslära och lantbruksekonomi, den andra så länge i samma stat är upptagen en professur i husdjurslära.

I samband med fastställandet av berörda stat borde utfärdas föreskrifter beträffande dess tillämpning av liknande innehåll som de, vilka genom Kungl. Maj:ts brev den 2 december 1921 faststälts beträffande befattningarna vid bank- och fondinspektionen.

Övergångsstaten för institutet borde uppställas i likhet med den gamla staten för institutet och erhålla följande utseende:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
1 professor	4,400	2,000	6,400	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
2 professorer	8,800	4,000	12,800	

Ann. För bostad, som upplätes åt professor, skall avdrag å lönen ske med 750 kronor årligen.

Arvodet åt förste läraren vid den nuvarande lantbruksskolan, 2,800 kronor, syntes icke böra upptagas i övergångsstaten, som borde omfatta endast befattningar å ordinarie stat i direkt statstjänst. Sagda arvode syntes statskontoret närmast böra upptagas såsom en särskild post i utgiftsstaten för institutet eller eventuellt inläggas i posten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare.

Vidkommande lantbruksstyrelsens förslag i övrigt hade statskontoret endast ifrågasatt en mindre jämkning beträffande visst speciallärararvode, varigenom den i utgiftsstaten upptagna posten ersättningar till speciallärare (timlärare) skulle kunna minskas med 150 kronor till 13,750 kronor.

I enlighet med vad statskontoret sålunda anfört skulle utgiftsstaten för institutet för tiden den 1 november 1933—30 juni 1934 få följande innehåll:

Avlöningar till ordinarie befattningshavare och befattningshavare, anställda med viss uppsägningstid, <i>förslagsanslag</i>	kronor	58,800
Avlöning till förste läraren vid den gamla lantbruksskolan »	»	2,800
Ersättningar till speciallärare	»	13,750
Arvode till rektor	»	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	9,500
Övriga utgifter	»	34,400
	kronor	120,250
Å övergångsstat, avlöningar	»	12,800
	Summa kronor	133,050.

*Departements-
chefen.*

Beträffande den ordinarie personalen ansluter jag mig till statskontorets förslag — vilket härutinnan överensstämmer med den för 1931 års riksdag framlagda planen — med den ändring, att befattningen som föreståndare för mejeriförsöken ej bör för nästa budgetår uppföras å institutets stat.

Jag har nämligen under punkt 8 föreslagit sagda befattnings upptagande jämväl för budgetåret 1933/1934 å staten för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet. Såsom jag därvid framhöll kan nämnda anstalts mejeriavdelning icke förrän efter den 1 juli 1934 flyttas från Experimentalfältet till Alnarp. Antalet ordinarie tjänstemän vid Alnarpsinstitutet bör alltså, räknat från och med den 1 november 1933, utgöra 2 professorer (B 30) — nämligen professorerna i mejeriämnen vid det nuvarande Alnarpsinstitutet — 1 eldare (B 5) och 3 vaktmästare (B 5). Det förutsättes, att innehavarna av motsvarande befattningar vid det nuvarande institutet övergå å de sålunda omreglerade tjänsterna. Till avlöningar åt ordinarie tjänstemän bör i anslutning härtill för de 8 månader av nästa budgetår, varom här är fråga, d. v. s. för tiden 1 november 1933—30 juni 1934, upptagas en anslagspost av förslagsvis 20,200 kronor.

Vid det ombildade institutet torde vidare, såsom också förutsatts i 1931 års plan, böra finnas anställda 1 föreståndare för lantbruksavdelningen (B 28), 1 föreståndare för trädgårdsavdelningen (B 28), 5 fasta ämneslärare å lantbruksavdelningen (B 24) och 3 fasta ämneslärare vid trädgårdsavdelningen (B 20). Till föreståndaren för lantbruksavdelningen, som tillika skall vara förvaltare av Alnarps egendom, bör i hans sistnämnda egenskap därjämte från egendomens avkastning utgå ett särskilt arvode å 3,000 kronor, varå dyrtidstillägg ej må utgå. På sätt närmare angivits i propositionen nr 143/1931 (sid. 340 och 341) böra de nu nämnda tio befattningarna tillsättas av institutets styrelse med sex månaders ömsesidig uppsägningsrätt. I övrigt böra, likaledes i enlighet med vad som förutsattes i sagda proposition, bestämmelserna rörande ordinarie tjänstemän i avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, jämte därtill hörande tilläggsbestämmelser i tillämpliga delar och med av statskontoret ifrågasatt särskild föreskrift äga giltighet för nu förevarande befattningshavare, dock att i stället för vad i 21 § av reglementet föreskrives i fråga om semester bör gälla, att vederbörande må äga åtnjuta ferier enligt vad därom särskilt stadgas. — I meranämnda proposition förutsattes, att nu ifrågavarande befattningshavare skola äga pensionsrätt i statens pensionsanstalt. Erinras må, att enligt Kungl. Maj:ts beslut den 31 augusti 1923 reglementet för nämnda pensionsanstalt förklarats äga tillämpning å föreståndare och fast anställda lärare vid lantbruksskolan och trädgårdsskolan vid Alnarp. Nu berörda pensionsfråga torde efter viss ytterligare utredning böra upptagas i annat sammanhang. — Föreskrift torde böra meddelas därom, att två av ämneslärarebefattningarna vid lantbruksavdelningen icke må tillsättas, den ena så länge å övergångsstat för institutet finnes en professor i jordbrukslära och lantbruksekonomi, den andra så länge å samma stat finnes en professor i husdjurslära. I enlighet härmed torde vid tillmätandet av anslaget till avlöningar åt nu ifrågavarande befattningshavaregrupp böra tagas i beräkning allenast

tre av de fem ämnesläraretjänsterna vid lantbruksavdelningen. På sätt statskontoret föreslagit torde avdelningsföreståndarna och de nu avsedda ämneslärarna böra uppföras å särskild stat. Till avlöningar åt nu omhandlade befattningshavare torde för de 8 månader av nästa budgetår, varom nu är fråga, i enlighet med lantbruksstyrelsens av statskontoret härutinnan biträdda förslag böra i staten upptagas förslagsvis 38.600 kronor.

Till ersättning åt speciallärare (timlärare) torde i huvudsaklig överensstämmelse med ämbetsverkens förslag böra uppföras en särskild post å 13,750 kronor, motsvarande behovet under berörda 8 månader.

Mot lantbruksstyrelsens förslag rörande den icke-ordinarie personalen har jag intet att erinra. Jag anser emellertid, att såsom särskild post bör upptagas arvode till rektor (för helt år 1,500) och kamrerare (för helt år 4,000) å tillhoppa för 8 månader 3,670 kronor. Anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare skulle sålunda komma att uppgå till (10,470 — 3,670 =) 6,800 kronor. Icke heller anser jag mig böra framställa någon erinran mot beräkandet av övriga utgifter under tiden 1 november 1933—30 juni 1934 till 125,540 kronor. Då institutets inkomster av bostads- och kostavgifter m. m. beräknats till 91,100 kronor, skulle sålunda till täckande av övriga utgifter krävas anvisande av (125,540 — 91,100 =) 34,440 kronor eller i avjämnat tal 34,400 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter rörande hithörande utgifter.

Beträffande lantbruksstyrelsens förslag till övergångsstat torde jag först böra erinra, att professorn i kemi och geologi vid institutet ävensom laboratorn i husdjurens anatomi och fysiologi, vilka befattningshavare jämte tre andra professorer — nämligen i dels jordbrukslära och lantbruksekonomi, dels hästskötsel samt husdjurens hälso- och sjukvård, dels ock husdjurslära — i 1931 års plan förutsatts skola uppföras å övergångsstat, numera utnämnts till ordinarie befattningshavare inom andra institutioner. De tre sistnämnda professorsbefattningarna böra från och med den 1 november 1933 uppföras å övergångsstat. På av statskontoret anförda skäl anser jag mig böra förorda, att till förste läraren vid Alnarps nuvarande lantbruksskola, J. H. Lundbladh, vilken befattningshavare av lantbruksstyrelsen föreslagits skola överflyttas till övergångsstat, i ordinarie staten i stället uppföres ett särskilt avlöningsbelopp motsvarande två tredjedelar av årsarvodet, 4,200 kronor, eller 2,800 kronor, att utgå enligt för sagda befattningshavare nu gällande avlöningsregler. Denne lärare bör äga skyldighet bestrida undervisning vid lantbruksavdelningen vid det ombildade institutet samt fungera som föreståndarens för nämnda avdelning assistent.

Efter riksdagens beslut torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de åtgärder, som kunna visa sig erforderliga för övergången till de förändrade förhållandena vid Alnarpsinstitutet.

Slutligen anser jag mig böra framhålla, att av mig nu framlagda förslag ansluta sig till de i 1931 års proposition angående omorganisation av den högre lantbruksundervisningen uppdragna huvudlinjerna.

I enlighet med vad jag anfört torde institutets stat för den nu ifrågasvarande tiden böra erhålla följande utseende.

Ordinarie stat.

(1 november 1933—30 juni 1934.)

Avlöningar till ordinare tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	20,200
Avlöningar till befattningshavare, anställda med viss uppsägningstid, <i>förslagsanslag</i>	»	38,600
Ersättningar till speciallärare	»	13,750
Arvode till rektor, 1,000 kronor, och till kamrerare, 2,666 kronor 66 öre	»	3,670
Arvode till förste läraren vid Alnarps gamla lantbrukskola J. H. Lundblad	»	2,800
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	»	6,800
Övriga utgifter	»	34,400

Summa *förslagsanslag* kronor 120,220.

Övergångsstat.

(1 november 1933—30 juni 1934.)

	Lön kronor	Tjänstgörings- penningar kronor	Summa kronor
1 professor	2,933: 33	1,133: 33	4,266: 66
1 professor	2,933: 33	1,133: 33	4,266: 66
1 professor	2,933: 33	1,133: 33	4,266: 66
Summa	8,799: 99	3,399: 99	12,799: 98.

Anm. Professor åtnjuter ett ålderstillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstetid. För bostad, som upplåtes åt professor, skall avdrag å lönen ske med 750 kronor årligen.

I enlighet härmed torde för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp för nästa budgetår böra uppföras ett ordinarie förslagsanslag av $(120,220 + 12,799.98 =)$ 133,019 kronor 98 öre eller i avrundat tal 133,000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) räknat från och med den 1 november 1933, bestämma antalet ordinarie befattningar vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp på följande sätt:

Nionde huvudtiteln.

Befattning	Lönegrad
2 professorer	B 30
1 eldare	B 5
3 vaktmästare	B 5;

2) räknat från och med den 1 november 1933, bestämma antalet befattningshavare, anställda med viss uppsägningstid men med avlöning på sätt jag tillstyrkt enligt för ordinarie tjänstemän gällande bestämmelser, vid förenämnda institut på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 föreståndare för lantbruksavdelningen	B 28
1 föreståndare för trädgårdsavdelningen	B 28
5 ämneslärare vid lantbruksavdelningen	B 24
3 ämneslärare vid trädgårdsavdelningen	B 20;

Anm. Två ämneslärarbefattningar vid lantbruksavdelningen skola hållas vakanta, den ena så länge å övergångsstat för institutet finnes en professor i jordbrukslära och lantbruksekemi, den andra så länge å samma stat finnes en professor i husdjurslära.

3) besluta, att å övergångsstat för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp skola från och med den 1 november 1933 uppföras nuvarande innehavarna av professorerna vid lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp i dels jordbrukslära och lantbruksekonomi, dels hästskötsel samt husdjurens hälso- och sjukvård, dels ock husdjurslära;

Anm. Professorerna i jordbrukslära och lantbruksekonomi samt i husdjurslära skola från och med den 1 november 1933 bestrida undervisning vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp i jordbrukslära, respektive husdjurslära. Professorn i hästskötsel samt husdjurens hälso- och sjukvård skall från och med sagda dag bestrida undervisning dels vid nämnda institut i husdjurens hälso- och sjukvård dels ock vid hovbeslagsskolan vid Alnarp samt utöva närmaste ledningen av nämnda skola.

4) godkänna av mig förordade förslag till ordinarie stat och till övergångsstat vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp, att tillämpas från och med den 1 november 1933;

5) under titel lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp uppföra ett *ordinarie förslagsanslag* av kronor 133,000;

6) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de åtgärder, som kunna visa sig erforderliga för övergången den 1 november 1933 från nuvarande förhållanden till det

beslutade lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp, däri inbegripet beviljande av s. k. övergångslön åt ordinarie personal.

[23.] **6. Inredning, utrustning och undervisningsmateriel vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp.** Enligt den vid 1931 års riksdag (prop. nr 143, sid. 385; jordbr. utsk. utl. nr 80, sid. 36) framlagda planen beräknades kostnaderna för inredning, utrustning och undervisningsmateriel vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp till 124,000 kronor. I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anmält, att styrelsen senare komme att göra särskild framställning beträffande anslag för nästa budgetår till vissa engångskostnader vid Alnarpsinstitutet.

Då ärendets beredning ännu ej avslutats, är jag icke i tillfälle att nu framställa förslag i ämnet, utan torde i förslaget till riksstat för nästa budgetår böra för inredning m. m. vid Alnarpsinstitutet beräknas ett belopp av 124,000 kronor. Under utgifter för kapitalökning kommer jag att föreslå beräknande av särskilt belopp för byggnadsarbeten vid Alnarp. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, för inredning, utrustning och undervisningsmateriel vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp beräkna för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 124,000.

[24.] **7. Specialkurs för lantbruksstuderande.** För ett vart av budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 har riksdagen anvisat *dels* för beredande av understöd åt folkhögskola för anordnande av specialkurs för vissa lantbruksstuderande ett extra förslagsanslag av 22,000 kronor, *dels ock* för beredande av understöd åt elever vid dylik specialkurs ett extra förslagsanslag av 7,500 kronor.

Ifrågavarande specialkurs, vilken jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 21 augusti 1931 skall vara förlagd till Vilans folkhögskola, har till ändamål att meddela personer, som vuxit upp vid jordbruket, kunskaper för inträde vid lantbrukshögskolan och mejeriinstitutets högre kurs. För kursen har Kungl. Maj:t den 11 september 1931 utfärdat reglemente (nr 321), däri ändringar sedermera vidtagits genom kungörelsen nr 111/1932. Nämda dag har Kungl. Maj:t därjämte meddelat vissa bestämmelser angående lärarbefattningarnas tillsättande, rektors och lärares åligganden samt avlöningsförmåner m. m. ävensom villkor och bestämmelser för statsbidrag till folk-

högskola, vid vilken specialkurs är förlagd. Bestämmelserna hava i vissa avseenden ändrats genom Kungl. Maj:ts beslut den 13 och 27 maj 1932.

I skrivelse den 11 september 1932 har *skolöverstyrelsen*, med överlämnande av från rektor vid specialkursen infordrat förslag, hemställt, att förberörda båda anslag måtte uppföras med respektive 21,500 kronor och 6,500 kronor. Till stöd härför har skolöverstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Vidkommande anslaget till anordnande av specialkursen hade däri för innevarande budgetår till dyrtidstillägg åt vikarierande lärare vid kursen inräknats ett belopp av 3,000 kronor. Under förutsättning att för nästkommande läsår till två ämneslärare med *fast* anställning komme att utgå dyrtidstillägg enligt enahanda grunder som för innevarande budgetår, skulle kostnaderna för dyrtidstillägg uppgå till allenast 2,520 kronor, vadan sålunda en begränsning av anslaget kunde ske med, i avrundat tal, 500 kronor.

Vad angår anslaget till beredande av understöd åt elever vid kursen framhåller rektorn för specialkursen, att eleverna i långt större utsträckning än man från början beräknat vore obemedlade eller mindre bemedlade. Större beskäring av anslaget än med 500 kronor vore fördenskill icke tillräddig. Skolöverstyrelsen åter anser anslaget kunna begränsas med 1,000 kronor dels med hänsyn till att den av 1932 års riksdag beslutade nedsättningen av stipendiebeloppen per elev och månad i de olika behovsgraderna från respektive högst 45, 25 och 15 kronor till respektive högst 35, 20 och 15 kronor komme att medföra en minskning av medelsbehovet, dels ock att de hittillsvarande erfarenheterna icke vore tillräckliga för att lämna en tillfyllestgörande vägledning i fråga om medelsbehovet.

Härefter har skolöverstyrelsen i skrivelse den 15 november 1932, med överlämnande av en framställning i ämnet från kursens styrelse, ifrågasatt viss ändring av sin tidigare anslagsberäkning. Sålunda föreslås, att de två fasta ämneslärarbefattningarna icke heller under läsåret 1933/1934 besättas med ordinarie innehavare utan alltjämt uppehållas med timlärare. Härigenom skulle lärarombyten vid kursen undvikas. Enligt Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 11 september 1931 har för speciallärare och timlärare föreskrivits såsom timlöner 10 kronor för lärare i matematik och naturvetenskapliga ämnen och 7 kronor i övriga ämnen. Nu föreslår skolöverstyrelsen i överensstämmelse med begäran från kursens styrelse, att timlönerna sättas till 8 kronor 50 öre beträffande matematik, fysik, biologi och kemi, 6 kronor 50 öre beträffande tyska och engelska språken samt 6 kronor beträffande övriga ämnen (svenska, historia och geografi). På grundval härav och under förutsättning att all undervisning vid kursen ersättes efter timlön har uträknats, att lärarlönernas summa bleve 20,662 kronor 50 öre. Om härtill läggas 300 kronor i rektorsarvode, 400 kronor såsom bidrag till undervisningsmateriel samt 133 kronor för vakthållning vid skrivningar, bleve totala anslagsbehovet 21,495 kronor 50 öre eller i runt tal 21,500 kronor. Skolöverstyrelsen har i sin sistberörda skrivelse hemställt, att Kungl. Maj:t måtte göra framställning om anslag till specialkursen för budgetåret 1933/1934 enligt de sålunda framlagda ändrade grunderna.

Jag finner icke anledning till erinran mot skolöverstyrelsens sist an- *Departements-*
 givna beräkning av anslagsbehovet. Med förmälan att jag under nästföl- *chefen.*
 jande punkt kommer att göra hemställen i enlighet med skolöverstyrelsens
 förslag beträffande anslaget till understöd åt elever vid specialkursen, hem-
 ställer jag nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beredande av understöd åt folkhögskola för
 anordnande av specialkurs för lantbruksstuderande an-
 visa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag*
 av kronor 21,500.

[25.] 8. Understöd åt elever vid specialkurs för lantbruksstuderande.
 Under återopande av vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer
 jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beredande av understöd åt elever vid special-
 kurs för lantbruksstuderande anvisa för budgetåret 1933/
 1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 6,500.

[26.] 9. Lanthushållningsseminariet å Rimforsa. Fredrika Bremer-
 förbundets lanthushållningsseminarium å Rimforsa — som 1907, ehuru
 under annat namn, börjat sin verksamhet — har alltsedan 1908 understötts
 med statsmedel. För budgetåret 1932/1933 har för ändamålet anvisats ett
 extra förslagsanslag av 21,200 kronor, däri inberäknat 2,700 kronor till
 ålderstillägg åt lärarinnor ävensom erforderliga medel till ersättning åt
 vikarie för föreståndarinna och lärarinna.

För läroanstalten har Kungl. Maj:t den 31 december 1921 fastställt regle-
 mente, vari sedermera vidtagits vissa ändringar och tillägg. I nämnda
 reglemente hava intagits vissa bestämmelser, som gälla såsom villkor för
 statsunderstöd. Sålunda skola vid seminariet vara fast anställda en före-
 ståndarinna och minst sex lärarinnor med viss minimilön. Härtill komma
 för föreståndarinna två och för lärarinna tre ålderstillägg, vart och ett å
 300 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Minimilönerna
 uppgå till sammanlagt 20,000 kronor årligen, därav föreståndarinnan äger
 uppbära 4,000 kronor, vardera av två lärarinnor 3,000 kronor och envar av
 fyra lärarinnor 2,500 kronor. Seminariets styrelse äger dessutom anställa
 extra lärarkrafter till det antal, som erfordras för undervisningens behöriga
 upprätthållande.

Lärarinnepersonalen äger uppbära dyrtidstillägg, som jämlikt riksdagens
 skrivelse nr 239 år 1922 pläгат utgå från förslagsanslaget till dyrtidstillägg
 åt föreståndare och lärare vid lantmanna-, lanthushålls- och lantbruksskolor.

I en till Kungl. Maj:t ställd, till lantbruksstyrelsen inkommen ansök-
 ning har *seminariets styrelse*, med bifogande av förslag till inkomst- och
 utgiftsstat för läsåret 1933/1934 hemställt, att seminariet måtte tilldelas

dels grundanslag med ett till 20,000 kronor förhöjt belopp, dels ock medel till ålderstillägg åt fem lärarinnor med tillhoppa 3,300 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 29 augusti 1932 för egen del anfört följande.

De bland seminariets utgifter upptagna posterna för lärarpersonalens avlönande stode i full överensstämmelse med av riksdagen beslutade grunder. För detta ändamål hade seminariets styrelse anhållit om anslag med 20,000 kronor att användas till avlönande av anstaltens föreståndarinna och sex lärarinnor i enlighet med förut anförda grunder. Lantbruksstyrelsen ville med avseende härå erinra om vad styrelsen i ämnet anfört uti sin skrivelse den 27 augusti 1926 till Kungl. Maj:t med förslag till anslagsäskanden hos 1927 års riksdag. Styrelsen hade därvid anfört, att den lärarinna i naturvetenskapliga- och lantbruksämnen, som från och med den 1 juli 1927 erhållit ordinarie anställning vid seminariet, tidigare såsom extra lärarinna uppburit avlöning med 1,500 kronor av medel, som utöver statsbidraget stått till seminariets förfogande, samt hade, i enlighet med vad seminariets styrelse föreslagit, hemställt, att endast 1,500 kronor måtte för ändamålet anvisas av statsmedel. Någon ändring härutinnan hade under de följande åren icke vidtagits. Då någon reducering av seminariets inkomster — utöver beräknat statsbidrag — under budgetåret 1933/1934 i jämförelse med nästföregående budgetår icke syntes vara att förvänta och då av seminariestyrelsen föreslagna, ehuru icke motiverade förhöjningar av vissa utgiftsposter med hänsyn till bland annat det statsfinansiella läget icke syntes böra komma till stånd, torde grundanslaget till seminariet för nästkommande budgetår böra utgå med oförändrat belopp, 18,500 kronor.

Beträffande beräkningen av ålderstillägg — för vilket ändamål senast anvisats 2,700 kronor — ville lantbruksstyrelsen anmärka, att sistnämnda belopp torde böra ökas dels med 300 kronor, utgörande ålderstillägg för halvt budgetår till två lärarinnor, som från och med kalenderåret 1933 skulle uppflyttas i högre lönegrad, dels ock likaledes med 300 kronor, avseende ålders-tillägg för halvt budgetår till två lärarinnor, som väntades komma att uppflyttas i högre lönegrad från och med kalenderåret 1934. För ålderstillägg torde sålunda böra beräknas sammanlagt 3,300 kronor.

För nästkommande budgetår skulle alltså behöva anvisas tillhoppa (18,500 + 3,300 =) 21,800 kronor.

*Departements-
chefen.*

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag. I överensstämmelse härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till uppehållande av verksamheten vid Fredrika Bremer-förbundets lantbrukshållningsseminarium å Rimforsa anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 21,800.

Lägre lantbruksundervisning m. m.

Rörande möjligheterna till besparingar beträffande anslagen för den lägre lantbruksundervisningen m. m. har *granskningsnämnden* anfört följande.

De olika anslag, som i statsverkspropositionen upptagits för tillgodo-seende under budgetåret 1932/1933 av den lägre lantbruksundervisningens

och trädgårdsundervisningens m. fl. behov, uppginge till omkring 1,400,000 kronor. En nedsättning av detta belopp med drygt 5 procent eller cirka 75,000 kronor ansåge granskningsnämnden icke behöva vålla alltför betydande olägenheter. De anslag, som i första hand syntes böra underkastas minskning, vore ökat understöd åt lantmannaskolor, Högre utbildning i trädgårdsfacket, Försöksverksamhet med köksväxter vid Alnarps trädgårdar och Reseunderstöd för lantbrukets studerande. För de ändamål, som vore att hänföra under det först- och det sistnämnda anslaget, torde under ett budgetår, då de största inskränkningar på statsverksamhetens alla områden måste vidtagas, knappast några medel böra i riksstaten anvisas.

Jag återkommer i det följande till de nu berörda anslagsfrågorna.

10. Understöd åt lantmannaskolor, oförändrat ordinarie förslagsanslag
(se IX H. T. 1929 p. 17) krönor 420,000.

[27.] **11. Ökat understöd åt lantmannaskolor.** För beredande av ökat understöd åt lantmannaskolor till mötande av skolornas under dyrtiden ökade utgifter för hyra av lokaler, underhåll av byggnader, räntor, bränsle, trycksaker m. m., har riksdagen från och med 1919 anvisat medel, senast för budgetåret 1932/1933 ett extra förslagsanslag av 23,500 kronor, avsett för läsåret 1931/1932. Jämlikt kungörelsen den 15 maj 1925 (nr 193) skall det extra understödet för läsår räknat tillsvidare, så länge anslag för ändamålet anvisas, utgå med högst 10 procent av skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, anslag till ålderstillägg och särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, samt oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört följande.

Ökat understöd till ifrågavarande skolor syntes fortfarande behövt. Då 1932 års riksdag anvisat anslag för budgetåret 1932/1933 till ökat understöd åt folkhögskolorna, avsett att utgå med 10 procent av skolorna för läsåret 1932/1933 tillkommande ordinarie understöd, funne styrelsen sig böra föreslå, att samma beräkningsgrund jämväl tillämpades för ökat understöd åt lantmannaskolorna under sistnämnda läsår. Då samtliga statsunderstödda lantmannaskolor icke torde vara i behov av ytterligare statsbidrag, syntes anslaget kunna begränsas till samma belopp, som anvisats för innevarande budgetår, eller 23,500 kronor.

Lantbruksstyrelsen hade till följd av det allmänna ekonomiska läget övervägt möjligheten utav en ytterligare begränsning av ifrågavarande anslag. Då emellertid riksdagen redan anvisat motsvarande anslag för läsåret 1932/1933 till folkhögskolorna med oförändrat belopp, syntes billigheten kräva, att lantmannaskolorna icke genom reducerat anslag ställdes i än sämre ställning i jämförelse med folkhögskolorna, än de för närvarande intoge därigenom, att för lantmannaskola i motsats mot folkhögskola tilldelningen av anslag föreginges av en ingående granskning av dess ekonomi.

I skrivelse den 4 november 1932 har *Kronobergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* hemställt, att lantmannaskolorna i avseende å s. k. ökat understöd ej måtte komma i sämre läge än folkhögskolorna. Häröver

har *lantbruksstyrelsen* den 8 december 1932 avgivit infordrat utlåtande samt därvid, under hänvisning till behandlingen vid 1931 års riksdag av motionen II: 202, hemställt, att framställningen ej måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd. Åtskilliga *hushållningssällskaps förvaltningsutskott* hava biträtt nyssnämnda hushållningssällskaps framställning.

*Departements-
chefen.*

Jag finner det ofrånkomligt, att förevarande anslag, som tillkommit för att bereda lantmannaskolorna särskilt understöd för på grund av dyrtid ökade expensutgifter, nedbringas. Till följd av det ändrade ekonomiska läget och vikten av att besparingar vidtagas icke minst i avseende å utgifter för expenser o. d. torde den ändring i grunderna för understödet böra beslutas, att förenämnda procenttal 10 sänkes till 5. Erinras må, att Kungl. Maj:t tidigare denna dag beslutat motsvarande ändring i avseende å det ökade understödet åt folkhögskolorna. Med förevarande förslag torde ett anslagsbelopp för nästa budgetår av 15,000 kronor böra vara tillfyllest.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beredande av ökat understöd åt lantmannaskolor för läsåret 1932/1933 anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 15,000, att utgå med högst 5 procent av skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, anslag till ålderstillägg samt särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, samt oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

12. Understöd åt lantlänsskolor, oförändrat ordinarie förslagsanslag (se IX H. T. 1930 p. 21) kronor 245,000.

[28.] **13. Ökat understöd åt lantlänsskolor.** Utöver förenämnda ordinarie förslagsanslag till understöd åt lantlänsskolor hava från och med 1919 av riksdagen anvisats särskilda anslag för beredande av ökat understöd till lantlänsskolor till mötande av skolornas under dyrtiden ökade utgifter för hyra av lokaler, underhåll av byggnader, räntor, bränsle, trycksaker m. m.

Jämlikt kungörelsen den 15 maj 1925 (nr 194) skall det extra understödet för läsår räknat tillsvdare, så länge anslag för ändamålet anvisas, utgå med högst 10 procent av skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, anslag till ålderstillägg och särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, samt oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp. För

budgetåret 1932/1933 är anslaget uppfört med 12,000 kronor och avsett för läsåret 1931/1932.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen*, under åberopande av vad lantbruksstyrelsen anfört angående ökat understöd för läsåret 1932/1933 åt lantmannaskolor, föreslagit, att ökat understöd för samma läsår må utgå jämväl till lantbruksskolor med 10 procent av skolorna tillkommande ordinarie understöd. Med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1931/1932 syntes anslaget för nästa budgetår kunna begränsas till 12,000 kronor.

Under hänvisning till vad jag nyss anfört rörande anslaget till ökat understöd åt lantmannaskolor förordar jag, att jämväl i avseende å grunderna för ökat understöd åt lantbruksskolor den ändring vidtages, att procenttalet 10 sänkes till 5. På grund härav torde anslagsbeloppet kunna minskas till förslagsvis 8,000 kronor. Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beredande av ökat understöd åt lantbruksskolor för läsåret 1932/1933 anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 8,000, att utgå med högst 5 procent av skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, anslag till ålderstillägg samt särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, samt oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

[29.] 14. Understöd åt lantbruksskolor. Ordinarie förslagsanslaget till understöd åt lantbruksskolor är i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppfört med 122,500 kronor. Från anslaget utgår statsunderstöd dels med 11,500 kronor till en var av åtta skolor i södra och mellersta Sverige dels med 9,000 kronor till en var av två skolor i Norrland. Från detta anslag bestridas härutöver kostnaderna för ålderstillägg till fast anställda lärare ävensom bidrag till vikariatsersättning.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att nettoutgifterna från anslaget för budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 uppgått till respektive 119,900 kronor och 118,500 kronor. Såvitt lantbruksstyrelsen kunde bedöma, torde anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934 icke komma att överstiga 120,000 kronor. I anslutning härtill har lantbruksstyrelsen föreslagit en minskning av anslaget med 2,500 kronor till 120,000 kronor.

Jämväl i avseende å förevarande anslag har jag övervägt, huruvida icke genom en jämkning i bidragsgrunderna någon besparing kunde ernås. Då emellertid de mellan lantbruksstyrelsen och innehavarna av lantbruksskolorna Departements-
chefen.

gällande kontrakten ej utgå förrän den 31 oktober 1937, saknas möjlighet att nu ändra bidragsgrunderna. I överensstämmelse med lantbruksstyrelsens förslag torde anslaget därför böra upptagas med 120,000 kronor.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie förslagsanslaget</i> till understöd	
åt lantbruksskolor, nu	kronor 122,500,
med	» 2,500
till	» 120,000.

[30.] 15. **Dyrtidstillägg åt föreståndare och lärare vid lantmannaskolor, lanthushållsskolor och lantbruksskolor.** Från och med 1920 har riksdagen anvisat anslag till dyrtidstillägg åt lärare vid lantmannaskolor, lanthushållsskolor och lantbruksskolor. Med riksdagens medgivande har från ifrågavarande anslag från och med 1921 utgått dyrtidstillägg jämväl till lärarinnepersonalen vid Fredrika Bremer-förbundets lanthushållningsseminarium å Rimforsa. För budgetåret 1932/1933 har för ändamålet anvisats ett extra förslagsanslag av 130,000 kronor.

De allmänna grunderna för nämnda dyrtidstillägg innefattas i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 476) med däri sedermera gjorda ändringar. I fråga om lanthushållningsseminariet å Rimforsa hava föreskrifter meddelats i Kungl. Maj:ts brev den 27 maj 1932 till statskontoret.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att dyrtidstillägg till befattningshavare, varom nu vore fråga, fortfarande vore erforderliga. Anslaget borde för budgetåret 1933/1934 beräknas till samma belopp, som beviljats för löpande budgetår.

Departements-
chefen.

Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor yttrat vidkommande dyrtidstillägg under budgetåret 1933/1934 åt befattningshavare i statens tjänst och då anslagsanvisningen såvitt angår nu ifrågavarande ändamål med hänsyn till medelsåtgången torde böra upptagas till 120,000 kronor, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) besluta, att för budgetåret 1933/1934 skall i avseende å dyrtidstillägg åt lärare vid lantmannaskolor, lanthushållsskolor och lantbruksskolor gälla samma allmänna grunder som för budgetåret 1932/1933 med den jämkning häri, som må föranledas av riksdagens beslut i avseende å grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst;

b) medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av förberörda allmänna grunder för ifrågavarande dyrtidstillägg må befinnas erforderliga;

c) medgiva, att åt lärarinnepersonalen vid Fredrika Bremer-förbundets lanthushållningsseminarium å Rimforsa må från och med den 1 juli 1933 och tillsvidare under budgetåret 1933/1934 utgå dyrtidstillägg i huvudsaklig överensstämmelse med de allmänna grunder, som för samma tid komma att gälla beträffande motsvarande personal vid lanthushållsskola, och jämlikt de närmare föreskrifter, som Kungl. Maj:t kan för tillämpning av sagda grunder finna erforderliga;

d) för nu angivna ändamål anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 120,000.

[31.] 16. **Lantbruksskolan vid Ultuna.** Ordinarie förslagsanslaget till lantbruksskolan vid Ultuna är jämlikt beslut av 1929 års riksdag (se IX H. T. p. 23) uppfört med 9,350 kronor. Härav beräknades 2,000 kronor till ålderstillägg, nämligen ett första ålderstillägg å 500 kronor till skolans föreståndare och tre ålderstillägg å vardera 500 kronor till förste läraren vid skolan.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning om höjning av förevarande anslag med 500 kronor till 9,850 kronor. Styrelsen har i fråga härom anfört, att lantbruksskolans föreståndare från och med kalenderåret 1934 vore berättigad till ett andra ålderstillägg å 500 kronor. Härmed skulle såväl föreståndaren som läraren vid ifrågavarande skola hava erhållit samtliga dem författningsenligt tillkommande ålders- tillägg. För budgetåret 1933/1934 skulle för ändamålet erfordras ökat stats- anslag med 250 kronor och för budgetåret 1934/1935 med ytterligare 250 kronor. För att emellertid ifrågavarande ordinarie anslag icke skulle be- höva undergå alltför täta rubbningar syntes styrelsen lämpligt, att anslaget redan från och med budgetåret 1933/1934 uppfördes med ett med 500 kro- nor förhöjt belopp.

Jag anser mig böra biträda lantbruksstyrelsens förslag, att ifrågavarande anslag på grund av nytillkommande ålderstillägg höjes med 500 kronor till 9,850 kronor. Departements-
chefen.

I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att höja <i>ordinarie förslagsanslaget</i> till lantbrukssko-	
lan vid Ultuna, nu	kronor 9,350,
med	» 500
till	» 9,850.

[32.] 17. **Inspektion över de lägre lantbruksundervisningsanstalterna.** Ordinarie förslagsanslaget till inspektion över de lägre lantbruksundervisningsanstalterna är jämlikt beslut av 1931 års riksdag uppfört med 8,000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1933/1934 uppföras med oförändrat belopp.

*Departements-
chefen.*

På sätt jag under punkt 2 framhållit skulle ett genomförande av det där omförmälda förslaget till omorganisation av lantbruksstyrelsen komma att föranleda vissa förändringar med avseende å bland annat ordinarie förslagsanslaget till inspektion över de lägre lantbruksundervisningsanstalterna. I avvaktan på ärendets prövning vill jag föreslå, att ifrågavarande anslag i statsverkspropositionen upptages med ett beräknat belopp av 8,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på den proposition i ämnet, som må varda förelagd riksdagen, beräkna för budgetåret 1933/1934 *ordinarie förslagsanslaget* till inspektion över de lägre lantbruksundervisningsanstalterna till kronor 8,000.

[33.] 18. **Lägre mejeriskolor för kvinnor.** Den lägre mejeriundervisningen för kvinnor erhöi sin nuvarande organisation genom beslut av 1921 års riksdag, som för ändamålet anvisade särskilt anslag. Det ordinarie reservationsanslaget till lägre mejeriskolor för kvinnor har för vart och ett av budgetåren 1924 1925—1931/1932 uppförts med 29,000 kronor men på grund av förefintlig reservation för budgetåret 1932/1933 sänkts till 23,000 kronor.

Den 30 juli 1921 utfärdade Kungl. Maj:t reglemente för mejeriskolor för kvinnor (nr 509), vilket ännu gäller.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* — efter erinran om tidigare förslag till omorganisation av den lägre mejeriundervisningen, som ännu icke föranlett något positivt beslut från statsmakternas sida — vidare anført, att, ehuru lantbruksstyrelsen fortfarande funne en omorganisation av ifrågavarande läroanstalter och särskilt förutbildningen därtill välbehövlig, styrelsen dock ansåge sig icke nu böra ånyo framställa krav på en dylik omorganisation. Därefter har lantbruksstyrelsen beräknat medelsbehovet för budgetåret 1933/1934 sålunda:

Behållningen å anslaget den 30 juni 1932 torde hava uppgått till 6,434 kronor 50 öre. Detta belopp jämte de av riksdagen för budgetåret 1932/1933 anvisade medlen, 23,000 kronor, eller således sammanlagt 29,434 kronor 50 öre finnes sålunda under sistnämnda tidsperiod tillgängliga för ändamålet. Med hänsyn till de senaste årens medelsåtgång syntes utgifterna för vart och ett av budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 kunna beräknas till 28,000 kronor eller tillhoppa 56,000 kronor. Under sådana förhållanden

skulle för budgetåret 1933/1934 erfordras ett anslag av i runt tal 27,000 kronor.

I enlighet med lantbruksstyrelsens anslagsberäkning, mot vilken jag icke har något att erinra, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen Departements-
chefen.

att höja <i>ordinarie reservationsanslaget</i> till lägre	
mejeriskolor för kvinnor, nu	kronor 23,000,
med	» 4,000
till	» 27,000.

[34.] 19. **Utbildningskurser för kontrollassistenter.** Till utbildningskurser för kontrollassistenter har riksdagen alltsedan 1911 anvisat medel. Medelsbehovet för de senaste budgetåren har beräknats till 14,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 anvisades med hänsyn till beräknad reservation 13,000 kronor i form av extra reservationsanslag.

För ifrågavarande kurser gäller av Kungl. Maj:t den 28 februari 1914 utfärdad reglemente (nr 24), upptagande bland annat föreskrifter rörande storleken av det statsunderstöd, som utgår till sådan utbildningskurs. Enligt § 2 i sagda reglemente, sådant detta stadgande lyder enligt kungörelsen den 30 maj 1924 (nr 165), utgår understödet med dels ett grundanslag av 800 kronor för varje kurs, dels ock ett bidrag av 20 kronor för varje elev.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anför, att, under förutsättning att undervisningen tillsvidare skulle bedrivas på samma sätt som hittills, medelsbehovet syntes jämväl för budgetåret 1933/1934 böra uppskattas till 14,000 kronor. Då en reservation å anslaget av cirka 2,000 kronor torde kunna beräknas, syntes anslag av riksdagen böra äskas med 12,000 kronor.

Det synes mig böra vara möjligt att sänka statsbidraget per elev från 20 till 10 kronor. Med ett beräknat antal elever av 300 skulle medelsbehovet, om man därjämte beräknar ett oförändrat grundanslag av 800 kronor för en var av tio kurser, uppgå till 11,000 kronor. Tages den påräkneliga reservationen i betraktande, torde ett anslag för nästa budgetår av i runt tal 9,000 kronor vara erforderligt. Sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, torde Kungl. Maj:t hava att i enlighet med det nu tillstyrkta förslaget vidtaga ändring av gällande bestämmelser för anslagets användning. Under återopande av det anförda hemställer jag nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen Departements-
chefen.

att till anordnande av utbildningskurser för kontroll-	
assistenter anvisa för budgetåret 1933/1934 ett <i>extra</i>	
<i>reservationsanslag</i> av	kronor 9,000.

[35.] 20. **Utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare.** Riksdagen har under en följd av år anvisat anslag till anordnande av utbildningskurser för ladugårdsförmän samt från och med 1918 jämväl till dylika kurser för svinskötare. För budgetåret 1932/1933 beräknades medelsbehovet för ändamålet till 42,000 kronor och beviljades på grund av beräknad reservation ett belopp av 34,000 kronor i form av extra reservationsanslag.

För kurserna, som omfatta dels praktiska och dels teoretiska kurser, de senare om en månad, gäller reglementet den 28 september 1917 (nr 636) med däri genom kungörelsen 495/1919 gjord ändring. Utbildningskurserna avse att för varje i kurserna deltagande elev upptaga en tid av sammanlagt ett år.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut sistnämnda dag utgår den gottgörelse av statsmedel, som jämlikt § 2 av nämnda reglemente skall gäldas till innehavare av egendom för anordnande av praktisk utbildningskurs, med 300 kronor för ladugårdselev och 350 kronor för svinskötarelev, för hel kurs räknat. Den gottgörelse åter, som jämlikt § 13 i samma reglemente skall gäldas till läroanstalt för anordnande av teoretisk utbildningskurs, utgör för teoretisk kurs om en månad 80 kronor för varje elev för bostad och kost samt 600 kronor för övriga utgifter för kursens hållande.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anført, att styrelsen med hänsyn till det nuvarande statsfinansiella läget tagit under omprövning, huruvida i syfte att möjliggöra en sänkning av anslagsbeloppet en viss begränsning av kostnaderna för ifrågavarande kurser skulle kunna genomföras. I avseende härå har styrelsen först framhållit, att någon sänkning av elevantalet, som under senare år av styrelsen beräknats till 100, icke syntes böra ifrågasättas. I betraktande av den sänkning av penningvärdet, som sedan 1919, då gällande bestämmelser angående gottgörelse för anordnande av praktisk utbildningskurs av här ifrågavarande slag utfärdades, ägt rum, syntes emellertid en minskning med 50 kronor per ladugårds- och svinskötarelev kunna ifrågasättas. Någon möjlighet däremot att upprätthålla den teoretiska utbildningen med lägre anslag än som alltsedan 1923 utginge av statsmedel torde icke föreligga. Enligt styrelsens förmenande skulle sålunda en sammanlagd minskning av 5,000 kronor vara tänkbar och skulle därigenom för kurser av nu ifrågavarande slag under undervisningsåret 1933/1934 för utbildning av 100 elever erfordras ett anslag å 37,350 kronor. På grund av den reservation å förevarande anslag, som kunde beräknas förefinnas den 30 juni 1933, torde dock anslagsbeloppet kunna begränsas till 34,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Beträffande de praktiska utbildningskurserna finner jag mig nödsakad ifrågasätta något större sänkning av den gottgörelse av statsmedel, som utgår till anordnarna av dylika kurser. Jag förordar, att gottgörelsen ned-sättes från 300 till 225 kronor för ladugårdselev och från 350 till 275 kronor för svinskötarelev, för hel kurs räknat. Med ett beräknat antal elever av tillhoppa 90 skulle medelsåtgången bliva 20,500 kronor.

I avseende å de teoretiska utbildningskurserna torde gottgörelsen per elev för bostad och kost böra nedsättas från 80 till 60 kronor. Med ett bibehållet bidrag av 600 kronor för övriga utgifter för hållande av kurs skulle vid ett beräknat antal teoretiska kurser av 6 och ett sammanlagt elevantal av 90 medelsåtgången bliva 9,000 kronor.

Totala medelsbehovet torde sålunda kunna uppskattas till 29,500 kronor. Enär å anslaget lärer kunna den 1 juli 1933 påräknas en reservation av i runt tal 3,500 kronor, skulle anslaget för nästa budgetår alltså behöva upptagas med 26,000 kronor.

Sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, torde det ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser för kurserna i enlighet med av mig nu förordat förslag.

Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till anordnande av utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av..... kronor 26,000.

[36.] 21. **Utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna.** Till anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna har riksdagen alltsedan 1918 anvisat anslag. Medelsbehovet har för vart och ett av de senaste budgetåren beräknats till 6,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 är anslaget med hänsyn till beräknad reservation i riksstaten uppfört med 4,000 kronor i form av extra reservationsanslag.

För ifrågavarande kurser gäller reglementet den 28 augusti 1917 (nr 590) med däri genom kungörelsen nr 218/1924 gjord ändring. Till utbildningskurs — vilken skall vara förlagd till lantbruks-, lantmanna- eller lantushållsskola eller annan dylik anstalt och vari i regel minst 5 elever skola åtnjuta undervisning — utgår understöd av statsmedel med dels ett grundanslag å 300 kronor för varje kurs, dels ock därutöver 40 kronor för varje elev.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att medelsbehovet för budgetåret 1933/1934 syntes böra beräknas till oförändrat belopp, 6,000 kronor. Med hänsyn till beräknad reservation å anslaget vid utgången av löpande budgetår kunde emellertid anslagsanvisningen för året begränsas till 3,500 kronor.

Med hänsyn bland annat därtill, att elev vid nu ifrågavarande kurser jämlikt gällande reglemente är skyldig att själv hålla sig med kost och husrum, synes en sänkning av bidraget per elev från 40 till 25 kronor kunna ifrågasättas. Med ett beräknat antal elever 1933 av 50 skulle härför erfordras i statsbidrag 1,250 kronor, vartill bör läggas ett belopp av 2,400 kronor, motsvarande ett oförändrat grundanslag av 300 kronor för

*Departementa-
chefen.*

en var av åtta kurser. Totala medelsbehovet kan alltså uppskattas till 3,650 kronor. I betraktande av den påräkneliga reservationen torde anslagsbeloppet för nästa budgetår kunna upptagas till i runt tal 1,500 kronor. Sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, torde det ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga ändring i gällande bestämmelser i ämnet. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 1,500.

[37.] 22. **Utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel.** Till anordnande av utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel har riksdagen alltsedan 1919 anvisat medel. Medelsbehovet har för vart och ett av de senare åren beräknats till 3,500 kronor. Med hänsyn till påräknad reservation har anslaget emellertid i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppförts med 3,300 kronor.

Anslagen hava ställts till förfogande av lantbruksstyrelsen, som anordnat kurserna. Under 1932 höllos två sådana kurser.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anført, att styrelsen ansåge ifrågavarande kurser vara av stor betydelse för spridande av kännedom om en rationell beteskultur och funne dylika kurser böra hållas jämväl under 1933. För deras anordnande torde enligt vad erfarenheten visat ett belopp av 3,400 kronor vara erforderligt. Med hänsyn till påräknad reservation torde emellertid anvisningen av medel för budgetåret 1932/1933 kunna begränsas till 3,300 kronor.

*Departements-
chefen.*

Jag finner förevarande anslag kunna avrundas till 3,000 kronor samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till anordnande av utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 3,000.

[38.] 23. **Hovbeslagsskolan vid Alnarp.** I riksstaten är under anslagstiteln hovbeslagsskolan vid Alnarp uppfört ett ordinarie anslag, vilket från och med budgetåret 1927/1928 varit bestämt till 5,400 kronor. Anslaget användes för innevarande budgetår i enlighet med av Kungl. Maj:t den 30 juni 1932 fastställd inkomst- och utgiftsstat för sagda tid. De häri upptagna utgifterna, tillhopa 9,900 kronor, äro avsedda att täckas med dels inflytande avgifter av 18 hovbeslagselever för 3 månaders kurs, 4,500 kronor, dels ock förevarande anslag.

Med skrivelse den 1 oktober 1932 har lantbruksstyrelsen överlämnat en

framställning från *styrelsen för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp*, vari styrelsen med bifogande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för hovbeslagsskolan för tiden den 1 juli 1933—30 juni 1934, däri inkomster och utgifter balansera å 8,150 kronor, och under åberopande av den anbefallda sparsamheten med statens medel föreslagit en sänkning av anslaget till 4,400 kronor.

Lantbruksstyrelsen har anført, att den beslutade omorganisationen av Alnarpsinstitutet ej berör hovbeslagsskolan, varför anslag till denna är behöfligt för hela budgetåret 1933 1934. Då styrelsen vid granskning av det upprättade statförslaget ej funnit skäl till anmärkning däremot och ytterligare sänkning av däri ingående utgiftsposter icke syntes möjlig, har lantbruksstyrelsen tillstyrkt anslagets uppförande med 4,400 kronor.

Statskontoret har i infordrat utlåtande den 14 oktober 1932 förklarat sig ej hava något att erinra mot anslagsberäkningen.

Jag har intet att erinra mot förslaget och hemställer, att Kungl. Maj:t *Departements-*
 måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att minska <i>ordinarie anslaget</i> till hovbeslagsskolan	
vid Alnarp, nu	kronor 5,400,
med	» 1,000
till	» 4,400.

[39.] 24. Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter. Ordinarie förslagsanslaget till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter uppfördes jämlikt beslut av 1931 års riksdag i riksstaten med 200,000 kronor och av 1932 års riksdag med 240,000 kronor.

För anslagets användning gäller kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 296) med däri genom kungörelserna nr 235/1930 och nr 110/1932 gjorda ändringar. Elever, som kunna ifrågakomma till erhållande av understöd från detta anslag, uppdelas vid lantbruksskola i södra och mellersta Sverige samt vid helårskurs vid lantbruksskola i Norrland och Dalarna ävensom vid kvinnlig mejeriskola i två behovsgrader, obemedlade och mindre bemedlade, samt vid lantmannaskola, lantushållsskola, utbildningskurs för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna samt vid teoretisk vinterkurs vid lantbruksskola i sistnämnda landsdelar i tre behovsgrader, nämligen en första behovsgrad avseende mindre bemedlade samt en andra och en tredje behovsgrad för obemedlade; och räknas till högsta (tredje) behovsgraden endast elev, som i synnerlig grad är i behov av understöd.

Från ifrågavarande anslag utgår dessutom understöd till envar därtill berättigad deltagare i fast småbrukarkurs med särskilt antagna elever.

Understöden utgå med högst följande belopp, nämligen vid lantbruksskola i södra och mellersta Sverige samt vid helårskurs vid lantbruksskola i Norrland och Dalarna ävensom vid kvinnlig mejeriskola med 120 kronor

till obemedlad och 60 kronor till mindre bemedlad elev för varje årskurs; vid lantmannaskola, lantbruksskola, utbildningskurs för kvinnliga lantbruksskötare i Norrland och Dalarna samt vid teoretisk vinterkurs vid lantbruksskola i sistnämnda landsdelar från och med den 1 juli 1932 med 35 kronor till elev av tredje behovsgraden, med 20 kronor till elev av andra behovsgraden och med 15 kronor till elev av första behovsgraden; samt vid fast småbrukarkurs med särskilt antagna elever med 1 krona 50 öre om dagen för envar därtill berättigad under den tid, kursen pågår.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* erinrat om sin skrivelse den 31 augusti 1931 angående anslagsäskanden till 1932 års riksdag, vari styrelsen anförde, att dittillsvarande anslag visat sig otillräckligt, samt hemställde, att för budgetåret 1932/1933 måtte anvisas ett förslagsanslag av 250,000 kronor. Lantbruksstyrelsen framhöll därvid, att anslagets otillräcklighet huvudsakligen syntes hava föranletts av det förhållandet, att ett betydligt större antal elever, än som beräknats, måst tilldelas understöd med högsta belopp, vilket förhållande å sin sida syntes sammanhånga med depressionen på landsbygden. Därefter har lantbruksstyrelsen nu anfört följande:

Den under läsåret 1931/1932 fortsatta och ytterligare skärpta lågkonjunkturen inom såväl jordbruket som andra näringar hade ytterligare stegrat anspråken på ifrågavarande anslag, så mycket mer som relevanta uti hit hörande anstalter på grund av svårigheterna för ungdomen att erhålla annat arbete avsevärt ökats. Under budgetåret 1931/1932 utanordnade lantbruksstyrelsen sålunda för ändamålet i runt tal 361,400 kronor. För ändamålet av riksdagen anvisat anslag, 200,000 kronor, hade alltså betydligt överskridits. Emellertid borde måhända påpekas, att anspråken på ifrågavarande anslag stegrats i förhållande till föregående år även av den anledningen, att vissa skolors framställningar, vilka brukade behandlas först i juli månad, på grund av de nya understödsbestämmelsernas ikraftträdande den 1 juli 1932, denna gång behandlats före utgången av budgetåret 1931/1932.

Enligt lantbruksstyrelsens förmenande torde det kunna förväntas, att även under budgetåret 1933/1934 stora anspråk komme att ställas på anslaget, då någon avsevärd förbättring i det allmänna ekonomiska läget under året icke torde vara att förvänta. Många obemedlade arbetslösa torde därunder komma att genomgå skolor och kurser, varvid dem beviljade understöd av ifrågavarande slag kunde betraktas såsom en form av arbetslöshetsunderstöd. Med hänsyn till den betydelse för jordbrukets framtid, som en god undervisning för dess nuvarande eller blivande utövare måste anses hava, och den tilltalande form av arbetslöshetsunderstöd, som ifrågavarande elevstipendier i vissa fall för närvarande kunde anses utgöra, syntes det lantbruksstyrelsen önskvärt, att möjligheterna för ungdomen att besöka jordbrukets skolor icke försvårades genom otillräckligt anslag för ifrågavarande ändamål.

Med anledning av det statsfinansiella läget hade lantbruksstyrelsen emellertid ansett sig böra undersöka, huruvida nedsättning av *understödsbeloppen per elev* utan alltför stor olägenhet skulle kunna ske. Beträffande lantmannaskolor och med dem uti ifrågavarande avseende jämställda skolor och kurser hade så sent som vid 1932 års riksdag en sänkning av understödet per elev genomförts. Under sådana förhållanden och i övrigt med

hänsyn till jordbrukets allt mer försämrade ekonomiska läge, ansåge lantbruksstyrelsen sig icke kunna ifrågasätta en ytterligare nedsättning av beloppen för dessa läroanstalter. Speciellt gällde detta för lantmannaskolornas elever och eleverna vid teoretisk vinterkurs vid lantbruksskola i Norrland. Med hänsyn till kostnaderna för ifrågavarande lärokurser torde nu till understödsberättigade elever utgående belopp icke kunna anses för höga.

Elever vid kvinnliga skolor och kurser (lanthushållsskolor och utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare) torde få vidkännas lägre kostnader för undervisningsmateriel och vivre än elever vid lantmannaskolorna. En sänkning av stipendierna, såvitt dem anginge, skulle emellertid innebära en orättvisa, därest motsvarande sänkning icke genomfördes för andra kvinnliga undervisningsanstalter av liknande slag.

Ifråga om lantbruksskolornas stipendiebelopp, vilka som nämnts uppginge för obemedlad och mindre bemedlad elev till respektive 120 och 60 kronor per läsår, ansåge lantbruksstyrelsen sig med hänsyn till de relativt dryga kostnaderna för undervisningsmateriel icke kunna ifrågasätta någon nedsättning.

Vid de kvinnliga mejeriskolorna utginge elevunderstöd med samma belopp som vid lantbruksskolorna. Kostnaderna för undervisningsmateriel vore emellertid vid de förra skolorna avsevärt lägre än vid de senare. Under sådana förhållanden och under förevarande statsfinansiella läge syntes här en viss sänkning av stipendiebeloppen till mejeriskoleelever icke oskäligen. Lantbruksstyrelsen föreslog en sänkning till 100 kronor och 50 kronor för respektive obemedlade och mindre bemedlade elever. Härigenom uppnåddes en besparing av cirka 1,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen ville anmärka, att även till elevmejerier för kvinnor utgående stipendiebelopp — vilka utanordnades från särskilda av Kungl. Maj:t anvisade medel — borde undergå motsvarande nedsättning.

Av vad lantbruksstyrelsen redan anfört torde framgå, att för budgetåret 1932/1933 anvisat belopp, 240,000 kronor, komme att överskridas, och att jämväl under budgetåret 1933/1934 stora anspråk komme att ställas på anslaget. Då lantbruksstyrelsen emellertid saknade möjlighet att nu beräkna, huru mycket nämnda belopp kunde komma att överskridas, ansåge styrelsen sig icke vilja ifrågasätta någon förhöjning därav.

Med anledning av vad sålunda anförts har lantbruksstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta, att understöd vid kvinnlig mejeriskola från och med 1 juli 1933 skall utgå med högst 100 kronor till obemedlad och högst 50 kronor till mindre bemedlad elev för varje årskurs.

I skrivelse den 4 november 1932 har *Kronobergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* hemställt, att understödsbeloppet beträffande elever vid lantmannaskolor i samtliga behovsgrader måtte ökas med 10 kronor per läsmånad samt att förevarande anslag måtte höjas. I häröver infordrat utlåtande den 8 december 1932 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att framställningen icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd. Åtskilliga *hushållningssällskaps förvaltningsutskott* hava biträtt nyssnämnda hushållningssällskaps framställning.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget finner jag mig, i överensstämmelse med vad lantbruksstyrelsen hemställt, ej kunna förorda den från vissa hushållningssällskap gjorda framställningen om understödsbeloppens höjning. Vidare anser jag mig böra förorda den av lantbruksstyrelsen föreslagna jämkningen i stipendiebeloppen till elever vid kvinnliga mejeriskolor. Motsvarande jämkning synes mig ock böra ske vidkommande elevstipendierna vid elevmejerier för kvinnor i samband med anvisande från till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel av anslag till sådana elevmejerier.

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag torde i rikstaten för budgetåret 1933/1934 uppföras:

understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter, *oförändrat ordinarie förslagsanslag* kronor 240,000.

Trädgårdsundervisningen.

[40.] 25. **Högre utbildning i trädgårdsfacket.** Det under titeln högre utbildning i trädgårdsfacket å riksstaten uppförda ordinarie reservationsanslaget å 4,800 kronor (se 1922: IX H. T. p. 39, 1923: IX H. T. p. 40 och 1926: IX H. T. p. 27) är avsett att användas till stipendier åt personer, som önska förvärva högre utbildning i trädgårdsfacket. Med undantag för budgetåren 1924/1925—1926/1927 har detta anslag alltsedan 1910 upptagits i rikstaten.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att då den statsfinansiella situationen krävde iakttagande av största sparsamhet och då det i de länder, som vore av betydelse för praktiska trädgårdsstudier, för närvarande vore så gott som omöjligt för trädgårdsstuderande att erhålla avlönat och i vissa fall icke ens oavlönat arbete, styrelsen ansåge utdelandet av stipendier av förevarande slag under nästkommande budgetår lämpligen kunna inställas.

Departements-
chefen.

Jag ansluter mig till vad lantbruksstyrelsen anfört. För budgetåret 1933/1934 skulle för ändamålet alltså icke behöva upptagas något anslagsbelopp i rikstaten. Därest det för visst undantagsfall skulle visa sig särskilt angeläget att utdela något enstaka stipendium, torde Kungl. Maj:t kunna på särskild framställning anvisa erforderligt belopp från nionde huvudtitelns anslag till extra utgifter.

I rikstaten för budgetåret 1933/1934 torde sålunda böra uppföras:
högre utbildning i trädgårdsfacket, *ordinarie reservations-
anslag* kronor — .

26. **Lantbruksakademiens trädgårdsskola, oförändrat ordinarie anslag** (se IX H. T. 1931 p. 30) kronor 10,000.

[41.] 27. **Trädgårdsskolan vid Alnarp.** Ordinarie anslaget till trädgårdsskolan vid Alnarp är uppfört med 10,000 kronor.

Enligt planen för omorganisation av Alnarpsinstitutet (jfr punkt 22) är avsett, att trädgårdsskolan skall upphöra med sin nuvarande verksamhet den 1 november 1933, då den högre trädgårdsundervisningen vid Alnarp begynner.

I skrivelse den 19 september 1932 har *styrelsen för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp* hemställt om ett anslag å 3,333 kronor 33 öre till trädgårdsskolan för tiden 1 juli—30 oktober 1933, motsvarande en tredjedel av det nuvarande anslaget.

Lantbruksstyrelsen har icke haft annan erinran mot förslaget, än att anslagsbeloppet borde avrundas till 3,300 kronor.

Statskontoret har ansett någon nedsättning av det föreslagna anslagsbeloppet kunna ske genom minskning i en i staten ingående post till uppvärmning och belysning.

Då enligt vad jag inhämtat den anslagspost, vari statskontoret ifrågasatt en beskäring, beräknats i förhållande till motsvarande post i det under punkt 22 omförmälda förslaget till stat för institutet för tiden 1 november 1933—30 juni 1934 och en minskning av nu ifrågavarande anslag därför komme att påkalla en motsvarande höjning i anslaget till institutet för sistnämnda tid, har jag icke ansett mig böra föreslå någon ändring i lantbruksstyrelsens beräkning av anslaget till trädgårdsskolan vid Alnarp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Departementschefen.

att minska <i>ordinarie anslaget</i> till trädgårdsskolan vid	
Alnarp, nu	kronor 10,000,
med	» 6,700
till	» 3,300.

[42.] 28. **Försöksverksamhet med köksväxter vid Alnarps trädgårdar.** Till försök med renodling och förädling samt fröodling av köksväxter vid Alnarps trädgårdar har under flera år beviljats medel. För ändamålet har å riksstaten anvisats ett extra anslag, varjämte intill budgetåret 1929/1930 i allmänhet anslagits viss beräknad vinst på affärsverksamheten vid nämnda trädgårdar. Anslagen hava grundats å för verksamheten beräknad utgiftsstat. För budgetåret 1932/1933 upptages anslaget till 20,000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 30 juni 1932 fastställt stat för verksamheten för tiden 1 juli 1932—30 juni 1933 balanserade å 30,200 kronor. Såsom inkomster upptagas — förutom statsanslag å 20,000 kronor — försäljning av produkter från verksamheten 5,200 kronor, ersättning för kontrollodling av köksväxter för statens centrala frökontrollanstalts räkning 4,000 kronor samt ersättning för utförda stamförsök för enskilda firmor 1,000 kronor. I staten specificeras utgifterna sålunda:

Försöksledarens lön jämte bostad	kronor	3,200
En arbetsförman	»	2,280
En dräng	»	950
Övrig arbetskraft	»	11,770
Inköp av förbrukningsartiklar och gödselmedel	»	5,850
Inventarie- och byggnadsunderhåll	»	900
Inköp av frö	»	350
Kostnader för lokala försöksstationer	»	1,600
Resor för inspektion av lokala försök m. m.	»	1,000
Tryckning av redogörelse	»	1,300
Utgifter för bränsle och lyse	»	400
Diverse utgifter	»	600
Summa utgifter kronor		30,200.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 20 september 1932 överlämnad framställning har styrelsen för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp i egenskap av styrelse för trädgårdsskolan därstädes gjort framställning om anvisande för budgetåret 1933/1934 av 20,000 kronor till bestridande av kostnaderna för ifrågavarande försöks- och förädlingsverksamhet.

Institutsstyrelsen, som bifogat förslag till utgifts- och inkomststat för verksamheten under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934, har anmärkt, att de lokala försöken icke kunde ytterligare inskränkas utan att detta skulle nedsätta det praktiska värdet av hela verksamheten. Ej heller vore lämpligt om ens möjligt att nu minska de vid Alnarp bedrivna undersökningarna, då detta ej blott skulle leda till, att man finge vänta allt för länge på slutresultaten, utan också att avbrottet i vissa undersökningar skulle medföra ökat arbete, då dessa ånyo upptoges. Det vore också lika olämpligt att uppskjuta publicerandet av redan vunna resultat. För att kunna bedriva verksamheten på ett tillfredsställande sätt vore ett statsanslag av 20,000 kronor nödvändigt helst som övriga inkomster lätt kunde komma att minskas.

Lantbruksstyrelsen har framhållit, att en rationellt skött försöksverksamhet vore av sådan natur, att minskning av medelsanvisningen från ett år till ett annat lätt kunde föranleda betänkliga konsekvenser för försöksresultaten, vilka vore avsedda att tjäna praktiskt ekonomiska syften. Styrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för ändamålet anvisa 20,000 kronor eller — därest det statsfinansiella läget nödvändiggjorde en tillfällig minskning av medelsförbrukningen — åtminstone 19,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Det synes mig som om med iakttagande av sträng sparsamhet ett anslag för ändamålet av 18,000 kronor borde för nästkommande budgetår kunna vara tillfyllest.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till försöksverksamheten med köksväxter vid Alnarps trädgårdar anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 18,000.

29. Trädgårdsskolorna i mellersta och norra Sverige, oförändrat ordinarie anslag (se IX H. T. 1931 p. 33) kronor 32,000.

[43.] **30. Kurser i trädgårdsskötsel.** Till kurser i trädgårdsskötsel, nämligen dels utbildningskurser för trädskötare och dels trädgårskurs i Norrland, hava från och med 1920 anvisats medel i form av extra reservationsanslag. Årliga kostnaden för trädskötarkurserna har under senare år uppskattats till 19,000 kronor. För den årliga trädgårdskursen i Norrland har kostnaden beräknats till 2,700 kronor. För ändamålet anvisade riksdagen för budgetåret 1931/1932 21,700 kronor och för budgetåret 1932/1933 ett till 30,000 kronor höjt anslag. Ökningen, 8,300 kronor, avsågs såsom understöd för anordnande särskilt i Norrland av trädskötarkurser och ambulerande trädgårdskurser.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen*, efter prövning av möjligheterna att nedbringa kostnaderna för ifrågavarande verksamhet, anfört, att, under förutsättning att undervisningen skulle bedrivas på samma sätt som hittills, medelsbehovet syntes jämväl för budgetåret 1933/1934 böra uppskattas till 30,000 kronor.

Jag finner det statsfinansiella läget nödvändiggör en viss nedsättning jämväl av förevarande anslag. I sådant syfte vill jag förordna, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 26,000 kronor att användas enligt förslagsvis följande fördelning: 16,000 kronor för utbildningskurser för trädskötare i södra och mellersta Sverige, 2,500 kronor för den årliga trädgårdskursen i Norrland samt 7,500 kronor för utbildningskurser för trädgårdsskötare i norra Sverige och ambulerande trädgårdskurser i Norrland. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till kurser i trädgårdsskötsel anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 26,000.

[44.] **31. Reseunderstöd för lantbrukets studerande.** Ordinarie reservationsanslaget till reseunderstöd för lantbrukets studerande har för ett vart av budgetåren 1926/1927—1931/1932 varit uppfört med 20,000 kronor. För innevarande budgetår nedsattes anslaget till 10,000 kronor. Anslaget fördelas av Kungl. Maj:t efter förslag av *lantbruksstyrelsen*. Understöden, vilkas antal icke är bestämt och som utgå med växlande belopp alltefter

resans längd m. m., avse särskilt sådana resor, som äro ägnade att tillgodose den vetenskapliga jordbruksforskningen samt utbildandet av lärare vid den högre lantbruksundervisningen ävensom konsulenter.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* erinrat, att Kungl. Maj:t av anslaget för budgetåret 1931/1932 — avsett för resor under 1932 — endast tagit i anspråk ett belopp av 15,000 kronor. Till förfogande för framtida fördelning funnes således dels ett belopp å 5,000 kronor, dels anslaget för budgetåret 1932/1933 å 10,000 kronor, dels ock, enligt av lantbruksstyrelsen verkställd beräkning, en reservation å i runt tal 4,000 kronor, uppkommen därigenom, att personer, vilka tilldelats understöd, av en eller annan orsak förverkat understödet. Det beräknade sammanlagda tillgängliga beloppet å förevarande anslag utgjorde sålunda cirka 19,000 kronor.

Enligt lantbruksstyrelsens förmenande borde med hänsyn till det statsfinansiella läget och den sparsamhet, som i följd därav anbefallts, nyssnämnda belopp, 19,000 kronor, få anses nöjaktigt tillgodose behovet av understöd av ifrågavarande slag för 1933 och 1934. Vid sådant förhållande skulle något anslag för ändamålet icke behöva äskas hos 1933 års riksdag.

*Departements-
chefen.*

På grund av vad lantbruksstyrelsen anført anser även jag, att något anslagsbelopp för ändamålet icke behöver upptagas för nästa budgetår, och torde således i riksstaten för budgetåret 1933/1934 böra uppföras:

reseunderstöd för lantbrukets studerande, *ordinarie reservationsanslag* kronor — .

E. Stuteriväsendet.

[45.] 1. **Stuteriväsendet.** Till stuteriväsendet är i riksstaten uppfört ett ordinarie förslagsanslag. Samtliga utgifter för stuteriväsendet bestridas från och med budgetåret 1930/1931 av de medel, som inflyta till statsverket på grund av kungörelsen den 4 maj 1923 (nr 87) angående anordnande av vadhållning medelst s. k. totalisator (totalisatormedel). Dessa medel uppsamlas över förslagsanslaget till stuteriväsendet i en fond, benämnd stuteriväsendets fond, från vilken utgifterna i fråga skola direkt bestridas.

Med tillämpning från och med budgetåret 1931/1932 av den principen, att förslagsanslaget till stuteriväsendet bör upptagas med samma belopp som det, vartill totalisatormedlen beräknas komma att under budgetåret inflyta, har anslaget för innevarande budgetår uppförts med 800,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *stuteriöverstyrelsen* framlagt förslag till beräkning av medelsbehovet för stuteriväsendet för budgetåret 1933/1934.

Jag vill erinra, att enligt det under punkt 2 omförmälda förslaget till omorganisation av lantbruksstyrelsen till denna styrelse skulle överflyttas de uppgifter, som nu åvila stuteriöverstyrelsen.

Ehuru anslaget till stuteriöverstyrelsen endast ingår såsom en post bland de utgifter, som bestridas från stuteriväsendets fond, synes emellertid — i avvaktan på ärendets fortsatta beredning — nu förevarande förslagsanslag lämpligen böra i statsverkspropositionen upptagas med ett beräknat belopp. Detta torde i betraktande av att anslaget brukar bestämmas till samma summa som den, vartill totalisatormedlen beräknas komma att under budgetåret inflyta, böra upptagas till 800,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på den proposition i ämnet, som må
varda förelagd riksdagen, beräkna för budgetåret 1933/
1934 *ordinarie förslagsanslaget* till stu-
teriväsendet till kronor 800,000.

F. Boskapsskötsel m. m.

Beträffande möjligheterna till besparingar å de under rubriken »Boskaps-skötsel m. m.» uppförda anslagen har *granskningsnämnden* anfört följande.

Av de under denna rubrik upptagna anslagen för husdjursavelns befrämjande utginge avsevärda belopp till s. k. premieringar. Sålunda ägde hushållningssällskapen för boskapspremiering förfoga över en summa av 235,000 kronor, för svinpremiering 44,000 kronor och för fårpremiering 19,000 kronor. Enligt granskningsnämndens mening borde den egentliga premieringsverksamheten kunna inställas under ett år. Däremot torde den i samband därmed bedrivna stamboksföringen av nötboskap, svin och får icke kunna utan avsevärd olägenhet avbrytas. Nämnden ansåge förden-skull, att av premieringsanslagen så mycket borde bibehållas, att stamboks-föringen alltjämt kunde upprätthållas. Vad beträffade de övriga under ifrågavarande rubrik upptagna anslag till befrämjande av boskaps- och annan husdjursavel, torde även dessa kunna undergå en sänkning. Utan att närmare ingå på huru stor summa, som borde inbesparas å de olika anslagen under denna rubrik, ansåge granskningsnämnden, att samtliga de ifrågavarande utgiftstitlarna tillsammans borde kunna nedsättas med tillhoppa minst 225,000 kronor.

Nötboskapsavelns befrämjande.

[46.] 1. **Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln.** Ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln är från och med budgetåret 1928/1929 uppfört med 273,000 kronor, varav högst 8,000 kronor få användas till arvoden åt ordförande i premieringsnämnderna.

För anslagets användning gälla bestämmelserna dels i reglementet den 15 juni 1922 (nr 302) för med statsmedel understödd premiering och stamboksföring av nötboskap med däri genom kungörelsen nr 79/1928 gjord ändring, dels ock i kungörelsen samma dag (nr 303) angående statsbidrag till nötboskapsavelns främjande.

I förenämnda reglemente stadgas, att hushållningssällskap, inom vars område nötboskap av fjällras, ayrshireras eller svartbrokig låglandsras premieras, skall för stamboksföring av den eller de raser, som sålunda premieras, vara skyldigt att enligt av lantbruksstyrelsen meddelade bestämmelser låta genom vederbörande premieringsnämnd föra riksstamböcker. Stamboksföring må verkställas dels vid premieringsmöte, för vilket fall djurägare har att gälda allenast fastställda inregistreringsavgifter, dels ock vid annat tillfälle, då stamboksföring påkallas, i vilket fall med besiktningen för stamboksföringen förenade utgifter icke må gäldas av statsmedel.

Enligt kungörelsen nr 303/1922 kan statsunderstöd utgå dels såsom organisationsbidrag till tjurföreningar, dels ock till priser och resekostnader vid nötboskapspremiering, i sistnämnda avseende dock endast med högst hälften av kostnaderna. Den återstående delen skall täckas av hushållningssällskapens egna medel eller av landsting eller eljest till sällskapets förfogande ställda medel. Härjämte kan understöd inom vissa hushållningssällskaps områden utgå genom inlösen av frisedlar. I regel utgå penningpriser endast till djur, tillhörande tjurföreningar eller dessas medlemmar. Endast i undantagsfall utgår penningpris till enskild djurägare.

Penningpris kunna utgå i form av premieringspris, tilläggspris, tjänstgöringspris och bevaringspris. Utöver dessa penningpris förekomma jämväl särskilda utmärkelser i form av statspris och avelspris, vilka utgöras av diplom.

Premierings- och bevaringsprisen avse att uppmuntra såväl anskaffandet av särskilt gott avelsmaterial som bibehållandet under längre tid av mera framstående tjurar. Tjänstgöringsprisen, som inom sådana områden, där den på avskrivning ställda enskilda hondjurspremieringen upphört, i viss grad ersatt frisedelinlösningspriset, avse att stimulera till större användning av de premierade tjurarna. Tilläggsprisen åter avse att stödja tjurföreningar, som äro särskilt i behov av ekonomiskt stöd från det allmännas sida. Dessa pris, till vilka av statsmedel må utgå högst 200 kronor, kunna således, hushållningssällskapens andel inberäknad, uppgå till 400 kronor. Maximibeloppet må emellertid endast utgå, där de med tjurhållningen förenade kostnaderna i förhållande till tjurföreningens koantal äro synnerligen betydande.

I skrivelse den 16 september 1932 har *lantbruksstyrelsen* först beträffande de med stamboksföringen förenade kostnaderna meddelat, att av djurägarna erlagda registreringsavgifter förslöge att täcka kostnaderna för stambokens förande och tryckning samt att med hänsyn till gällande bestämmelser rörande den för stamboksföringen erforderliga besiktningen stamboksföringen icke medförde några direkta statsutgifter. Efter en specificerad redogörelse för totalkostnaderna för premieringsverksamheten beträffande nötboskap, utvisande att dessa uppgått till i avjämnat tal 525,000 kronor, varav för penningpris för tjurar 408,112 kronor, samt att av förstnämnda belopp i avjämnat tal 244,550 kronor utgått av statsmedel, har *lantbruksstyrelsen* anført bland annat följande:

Riksstaten för 1932/1933 upptog för ifrågavarande ändamål — förutom onförmälda belopp av 273,000 kronor till nötboskapsavelns främjande — 60,000 kronor till främjande av svinaveln och 22,000 kronor till främjande av fåraveln. För sistnämnda ändamål beräknades emellertid anslagsbehovet till 25,000 kronor, ehuru endast ett 3,000 kronor lägre belopp behöfde anvisas på grund av beräknad reservation å anslaget. Det totala medelsbehovet för budgetåret 1932/1933 hade sålunda beräknats till 358,000 kronor. Därest en besparing å dessa anslag skulle kunna ske med av granskningssamfundens föreslaget belopp eller sammanlagt 225,000 kronor, skulle till djuravelns främjande för budgetåret 1933/1934 sammanlagt få användas endast 133,000 kronor.

Därest det statsfinansiella läget vore sådant, att så betydande besparingsåtgärder måste drabba aveln av våra viktigaste husdjur, funne *lantbruks-*

styrelsen dessa besparingar dock böra genomföras efter andra grunder än granskningsnämnden ifrågasatt.

Som nämnts hade granskningsnämnden föreslagit, att eventuella besparingar skulle gå ut över den egentliga premieringsverksamheten. Detta innebure, att besparingsåtgärderna skulle drabba statens stödjande verksamhet till tjurföreningars främjande.

Inställandet endast för ett år av nötboskapspremieringen skulle innebära fara för, att den under årtionden med möda uppbyggda tjurföreningsverksamheten komme att i stor omfattning brista sönder på grund av ekonomiska svårigheter, därest icke andra åtgärder vidtoges för att ekonomiskt stödja dem bland dessa föreningar, som oundgängligen vore i behov därav.

Tjurföreningarna vore det mindre jordbrukets förnämsta hjälpmedel vid främjandet av dess nötboskapsavel och spelade enligt lantbruksstyrelsens förmenande en mycket stor roll för just denna jordbrukargrups hushållning.

Skulle statsunderstödet indragas, om också tillfälligt, komme detta att innebära betydande ekonomiska olägenheter för föreningarnas medlemmar, som måste genom uttaxeringar täcka bristande belopp. Den påfrestning, som sålunda skulle drabba föreningarna, syntes lantbruksstyrelsen så stor, att många föreningar knappast torde kunna bära densamma. Under alla förhållanden syntes det givet, att en sådan åtgärd komme att hårt drabba det mindre jordbruket, vars ekonomi under nuvarande depressionstid givetvis vore synnerligen känslig.

Den stora omfattning, tjurföreningarna fått, hade medfört, att till och med det belopp, som för närvarande stode till förfogande för rörelsens stödjande, visat sig icke räcka till att täcka de statsbidrag, som författningsenligt kunnat utgå. Vissa ändringar av bestämmelserna rörande premiering och statsbidrag för ändamålet syntes därför — oavsett den ifrågasatta beskränningen av anslaget — vara av behovet påkallade. Lantbruksstyrelsen hade också vidtagit förberedande undersökningar i syfte att framlägga ett förslag till ändrade bestämmelser på området, i syfte att stödet från det allmännas sida till föreningar, som redan vunnit tillräcklig ekonomisk stadga, så småningom skulle avvecklas. Lantbruksstyrelsen vore emellertid icke nu i tillfälle att framlägga detta förslag. Det nuvarande finansiella läget torde för övrigt knappast vara sådant, att en mera slutgiltig lösning av frågan om statens medverkan till främjande av nötboskapsaveln hos det mindre jordbruket lämpligen borde komma till stånd. Skulle en begränsning av statsanslaget för budgetåret 1933/1934, det ville säga för verksamheten under kalenderåret 1933, komma till stånd, borde detta enligt lantbruksstyrelsens förmenande ske genom särskilda undantagsbestämmelser för detta år.

Därest den allmänna premieringen tillfälligtvis skulle inställas, syntes det ofrånkomliga stöd, som därvid måste lämnas tjurföreningarna, lämpligast böra få formen av ett bibehållande av tilläggsprisen. För dessa prisers fördelande torde premieringsnämnden böra bibehållas i sin nuvarande form med en av lantbruksstyrelsen utsedd ordförande och en av hushållningssällskapen förordnad ledamot.

För utdelande av tilläggspris syntes under nuvarande förhållanden i regel någon tjurbesiktning icke vara absolut nödvändig annat än i fall av nyanskaffning och ej ens då den inköpta tjuren vid offentlig avelstjurauktion eller inom vederbörande avelsförening varit föremål för bedömning enligt för premieringen gällande poängskala. I övrigt torde bestyrkt uppgift an-

gående tjurinnehavet jämte likaledes bestyrkt uppgift angående föreningens ekonomiska läge kunna få läggas till grund för utdelning av tilläggspris. Under sådana förhållanden skulle besiktningar endast behöva förekomma i undantagsfall och, därest besiktning som regel finge företagas av vederbörande premieringsnämnds ordförande eller hos hushållningssällskap anställd konsulent, besiktningsskostnaderna kunna nedbringas till ett minimum. långt understigande sällskapens nuvarande andel i premieringsnämndernas resekostnader. Något statsbidrag till resekostnaderna syntes under sådana förhållanden icke med nödvändighet behöva beräknas. Då premieringsarbetet inskränktes till något eller några dagars sammanträde för fördelande av tilläggspris, syntes också av besparingsskäl den nu till vissa premieringsordförande utgående ersättningen kunna indragas.

En följd av denna anordning bleve, att all premiering av hondjur ävensom av djur, tillhörande annan ägare än tjurförening, komme att helt och hållet upphöra.

Statspris och avelspris, som ju icke vore förenade med penningpris, syntes emellertid alltså böra kunna utdelas för tjurar, tillhörande såväl tjurförening som enskild djurägare, under förutsättning att antingen hushållningssällskap eller djurägare gäldade kostnaderna för den med denna prisutdelning förenade besiktningen.

Minimikostnaden för den sålunda ifrågasatta stödaktionen åt tjurföreningarna skulle enligt lantbruksstyrelsens förmenande kunna beräknas till i genomsnitt 100 kronor per föreningstjur, varav hälften eller 50 kronor per tjur av statsmedel. Antalet föreningstjurar hade vid 1931 års utgång uppgått till 2,408 stycken. Det torde kunna räknas med, att antalet sådana tjurar sedan dess stigit, och för budgetåret 1933/1934 — vilket motsvarade premieringsåret 1933 — torde man böra räkna med ett till 2,500 avrundat tal. Statens andel i kostnaden skulle enligt denna beräkningsgrund komma att uppgå till 125,000 kronor.

I samband med begränsningen av anslaget till nötboskapsavelns främjande i allmänhet ville lantbruksstyrelsen ifrågasätta en viss förenkling i ordningen för stamboksföringen avseende dels ett frångående av besiktningförfarandet, såvitt anginge hondjur, och stamboksföring av dessa enbart på grund av härstamning och föreliggande avkastningsuppgifter dels ock att frågan angående kostnaderna för enskilda handjurs besiktning ordnades av vederbörande djurägare eller av dessa i samarbete med hushållningssällskapen.

Enligt det av lantbruksstyrelsen sålunda skisserade förslaget skulle, då någon reservation å anslaget den 30 juni 1933 icke kunde påräknas, anslag för främjande av nötboskapsaveln i allmänhet för budgetåret 1933/1934 behöva äskas med 125,000 kronor.

Med hänsyn till de olägenheter, som enligt lantbruksstyrelsens mening skulle vara förenade med en så avsevärd begränsning av premieringsverksamheten, som det skisserade förslaget innebure, eller att understöd skulle kunna utgå allenast i form av ett till halva det nuvarande beloppet reducerat till läggspris för tjurar tillhörande tjurförening har styrelsen framlagt ett alternativt ej så långt gående förslag till nedskärning av ifrågavarande anslag. Jämväl enligt detta förslag skulle statens ifrågavarande bidragsgivande verksamhet helt inrikta sig på ett stödjande av tjurföreningarna. Såsom allmän regel skulle därvid gälla, att pris av allmänna medel till föreningstjur, inbegripet inlösen av frisedlar, som avsåge sådan tjurs användning, icke finge överstiga med tjurens amortering ($\frac{1}{5}$ av tjurens in-

köpspris per år) och försäkring förenade kostnader. Då den härigenom uppkommande besparingen av lantbruksstyrelsen beräknats till 33,000 kronor, har styrelsen beträffande detta alternativ hemställt om en minskning av anslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln med sagda belopp eller till 240,000 kronor.

Departements-
chefen.

Nötboskapspremieringen har otvivelaktigt utgjort ett betydelsefullt led i de av staten understödda åtgärderna till befrämjande av nötboskapsaveln. Förhandenvarande statsfinansiella läge nödvändiggör emellertid inknappningar jämväl av för jordbruket viktiga anslag. Det av lantbruksstyrelsen i sådant avseende först omförmälda förslag, vilket uppgjorts i anslutning till granskningsnämndens mening rörande anslagsbeskrivningens omfattning, avser, att statsunderstöd icke skulle utgå till annan nötboskapspremiering än tjurpremiering och därvid såsom bidrag till tilläggspris för tjurar. Ehuru detta förslag innebär en avsevärd inskränkning i statens nuvarande understödande verksamhet på förevarande område, finner jag mig av statsfinansiella skäl böra i princip ansluta mig till detsamma. För att stödet åt tjurföreningarna skall kunna i görligaste mån uppehållas finner jag mig emellertid böra ifrågasätta högre tilläggspris för tjurar, än det i lantbruksstyrelsens yttrande angivna. Jag vill sålunda förorda, att i tilläggspris beräknas i genomsnitt 140 kronor per föreningstjur, varav hälften eller 70 kronor av statsmedel. Uppskattas antalet godkända föreningstjurar till 2,500, skulle statens kostnader uppgå till 175,000 kronor. Till detta belopp torde sålunda ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln böra upptagas i riksstaten för budgetåret 1933/1934. Hinder torde ej böra möta att av anslaget använda något mindre belopp för bestridande av sådana kostnader, som till följd av övergången från den nuvarande till den föreslagna anordningen av särskild anledning befinnas böra utgå av statsmedel. På Kungl. Maj:t torde ankomma att efter riksdagens beslut i anslagsfrågan meddela de närmare bestämmelser, som kunna påkallas med hänsyn till den begränsning i nötboskapspremieringen, som anvisande av det av mig tillstyrkta nedsatta anslaget skulle innebära.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen,

att minska <i>ordinarie reservationsanslaget</i> till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln,		
nu	kronor	273,000,
med.....	»	98,000
till	»	175,000.

[47.] 2. Understöd åt kontrollföreningsverksamhet. Ordinarie reservationsanslaget till understöd åt kontrollföreningsverksamhet är i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppfört med 90,000 kronor.

På framställning av Kungl. Maj:t medgav 1932 års riksdag (IX H. T. p. 37 och R. skr. nr 54 p. 9), att Kungl. Maj:t finge i huvudsaklig överensstämmelse med i framställningen angivet förslag utfärda ändrade bestämmelser angående utlämnande av statsbidrag till främjande av kontrollföreningsverksamheten. Kungörelse i ämnet har utfärdats den 15 april 1932 (nr 72).

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* meddelat, att tidigare för ändamålet anvisade medel i sin helhet förbrukats, samt vidare anført, att anslagsbeloppet nått och jämnt torde täcka kostnaderna för kontrollföreningsverksamheten enligt gällande grunder för statsbidrag till densamma. Med hänsyn såväl härtill som till verksamhetens stora betydelse har lantbruksstyrelsen vid överbäggande av möjligheten att sänka anslaget ansett sig icke kunna förorda dylik sänkning.

Jag vill erinra, att riksdagen i skrivelse den 10 juni 1932, nr 335, an-
hållit om utredning, huruvida och på vad sätt möjligheter kunde beredas
för upptagande i ökad omfattning av kontrollverksamhet vid ladugårds-
skötseln därigenom att dylik kontroll även kunde anordnas i förenklad
form och omhänderhavas exempelvis av andelsmejerier. Enligt Kungl.
Maj:ts beslut den 8 juli 1932 har ifrågasättande utrednings verkställande
uppdragits åt lantbruksstyrelsen. Styrelsens utredning i ämnet torde ej
föreligga inom sådan tid, att därpå grundad framställning kan göras hos
1933 års riksdag. Med hänsyn härtill och då bestämmelserna för anslagets
användning ändrats så nyligen som under 1932, finner jag ej skäl föreligga
att nu ifrågasätta annat, än att anslaget uppföres med oförändrat
belopp, att under nästa budgetår användas enligt gällande grunder.

*Departements-
chefen.*

I enlighet härmed torde i riksstaten för budgetåret 1933/1934 uppföras:
understöd åt kontrollföreningsverksamhet, *oförändrat ordi-*
narie reservationsanslag kronor 90,000.

[48.] 3. **Avelscentra för nötboskap av fjällras.** För bildande och upprätthållande av avelscentra beträffande fjällras och ayrshireras under 1925—1932 har riksdagen för budgetåren 1925/1926—1931/1932 anvisat reservationsanslag å tillhopa 163,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 utgör anslaget 21,700 kronor. Sedan 1929 års riksdag efter framställning av Kungl. Maj:t medgivit, att Kungl. Maj:t finge använda den del av statsanslaget till avelscentra, som avsåge upprätthållande av centra av svensk röd och vit boskap, till anordnande på ändamålsenligt sätt av viss kontroll över besättningar av framstående avelsvärde tillhörande nämnda ras, förklarade Kungl. Maj:t den 11 oktober 1930, att samtliga avelscentra av svensk röd och vit boskap skulle med utgången av oktober 1930 upphöra att vara avelscentra, varefter sådana centra upprätthållits endast vid nötboskapsbesättningar av fjällras.

På framställning av Kungl. Maj:t har 1932 års riksdag (IX H. T. p. 38; R. skr. nr 54 p. 10) för bestridande av kostnaderna för förnyad tävlan för utseende av avelscentra för nötboskap för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra reservationsanslag av 22,000 kronor. Det erforderliga totala anslagsbeloppet för avelscenterinstitutionen under tiden 1 november 1932—31 oktober 1939 beräknades till 148,000 kronor att fördelas med 22,000 kronor å budgetåret 1932/1933, 26,000 kronor å budgetåret 1933/1934 samt 20,000 kronor å ett vart av budgetåren 1934/1935—1938/1939. I Kungl. Maj:ts framställning framlades jämväl en plan för fortsatt kontroll av avelsbesättningar av svensk röd och vit boskap, svensk låglandsras samt röd kullig lantras, för vilken kontroll kostnaderna beräknades att helt bestridas från fonden för svenska hornboskaps och fåravelns förädling.

Den 28 juli 1932 har Kungl. Maj:t utfärdat *dels* kungörelse (nr 373) om bildande och upprätthållande av avelscentra för nötboskap av fjällras *dels* ock kungörelse (nr 374) om anordnande av kontroll över avelsbesättningar av vissa nötboskapsraser.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört följande.

Enligt riksräkenskapsverkets redovisning för budgetåret 1930/1931 utgjorde behållningen å anslaget till avelscentra den 30 juni 1931 40,459 kronor 37 öre. För budgetåret 1931/1932 anvisade riksdagen för ändamålet 21,700 kronor, och funnes sålunda under sistnämnda budgetår 62,159 kronor 37 öre tillgängliga. Enligt uppgift från statskontoret belöpte sig utgifterna å anslaget under samma budgetår till 20,786 kronor 47 öre. Härtill komme emellertid beräknade ytterligare utgifter under tiden 1 juli—1 november 1932 för bidrag till inköp av tjurar, till avelscentra med 26,000 kronor, till tryckning av avelscenterberättelse med 5,000 kronor samt till avlöning och reseersättningar åt tjänstemän med cirka 4,000 kronor eller tillhopa 35,000 kronor, varför de verkliga utgifterna för budgetåret 1931/1932 kunde beräknas komma att uppgå till sammanlagt cirka 56,000 kronor. Behållningen å anslaget den 30 juni 1932 torde sålunda kunna beräknas till cirka 6,000 kronor.

Enligt den för 1932 års riksdag framlagda anslagsberäkningen skulle till bestridande av kostnaderna för avelscentra för budgetåret 1933/1934 ett belopp av 26,000 kronor bliva erforderligt. Med hänsyn till förenämnda reservation syntes lantbruksstyrelsen anslaget emellertid kunna begränsas till 20,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Enligt den för 1932 års riksdag framlagda kostnadsberäkningen för avelscenterinstitutionen skulle, såsom nyss erinrats, för budgetåret 1933/1934 erfordras ett anslagsbelopp av 26,000 kronor. Härav beräknades 12,300 kronor till omkostnader (resor, ersättning till överassistent, expenser o. d.), 8,700 kronor till ungtjurspremier och 5,000 kronor till tryckning av berättelse. Med hänsyn till det statsfinansiella läget finner jag mig nödsakad ifrågasätta sådan besparing, att utgiftsposterna till omkostnader och till tryckning nedsättas med sammanlagt 2,000 kronor. Härigenom skulle medelsbehovet minskas till 24,000 kronor. I betraktande av den utav lantbruksstyrelsen beräknade reservationen å 6,000 kronor skulle alltså för nästa

budgetår behöva uppföras ett anslag å 18,000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för bestridande av kostnaderna för avelscentra för nötboskap av fjällras anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 18,000.

[49.] 4. **Förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen.** Riksdagen har för varje år från och med 1898 anvisat anslag till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen. Anslagets belopp, som växlat allt efter behovet för skilda år, är för budgetåret 1932/1933 upptaget till 140,000 kronor.

I skrivelse den 29 september 1932 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anvisande för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 av ett anslag till samma belopp som för löpande budgetåret.

Såsom jag under punkt 2 framhållit skulle ett genomförande av det där omförmälda förslaget till omorganisation av lantbruksstyrelsen komma att föranleda vissa förändringar med avseende å bland annat extra förslagsanslaget till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen. I avvaktan på ärendets vidare prövning vill jag föreslå, att för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 beräknas ett belopp av 140,000 kronor. Departementets
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda förelagd riksdagen, till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen beräkna för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 140,000.

[50.] 5. **Kontroll å uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.** Den 6 juni 1925 utfärdades, efter riksdagens godkännande av i ämnet framlagt förslag (prop. nr 228), ny lag angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. (nr 382). Särskilda föreskrifter för tillsyn å efterlevnaden av sagda lag hava meddelats i kungörelsen den 23 oktober 1925 (nr 437) med däri genom kungörelsen nr 355/1931 vidtagen ändring. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till bestridande av statsverkets kostnader för tillsyn å lagens efterlevnad alltsedan budgetåret 1926/1927 anvisat medel i form av extra förslagsanslag. För budgetåret 1931/1932 har anslaget uppförts med 25,000 kronor samt för budgetåret 1932/1933 med 30,000 kronor. Nettoutgifterna å anslaget uppgingo under budgetåret 1931/1932 till i runt tal 38,000 kronor.

I skrivelse den 29 september 1932 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anvisande för budgetåret 1932/1933 av oförändrat anslagsbelopp av 30,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Ehuru med hänsyn till anslagets belastning anledning kunnat föreligga att ifrågasätta en höjning av anslaget, anser jag mig dock böra biträda lantbruksstyrelsens förslag om anslagets uppförande med oförändrat belopp. Därvid förutsätter jag, att lantbruksstyrelsen, i den mån så erfordras till förebyggande av anslagets överskridande, vidtager eller framlägger förslag till sådana åtgärder, att utgifterna för ifrågavarande tillsyn begränsas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av statsverkets kostnader för tillsyn å efterlevnaden av lagen angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 30,000.

Svinavelns befrämjande.

[51.] 6. **Befrämjande i allmänhet av svinaveln.** Till åtgärder för befrämjande av landets svinavel har riksdagen alltsedan år 1912 anvisat anslag. Från och med budgetåret 1927/1928 har anslaget uppförts i riksstaten såsom ordinarie reservationsanslag. Anslaget har från och med budgetåret 1928/1929 uppförts med 60,000 kronor.

För åtgärder till befrämjande i allmänhet av svinaveln gällande bestämmelser återfinnas i reglementet den 16 mars 1928 (nr 45) för den med statsmedel understödda premieringen och stamboksföreningen av svin med däri genom kungörelsen nr 7/1932 gjord ändring. Föreskrifterna om statsbidrag i anslagets syfte innehållas i kungörelsen nämnda dag (nr 46) angående statsbidrag till svinavelns främjande.

Enligt dessa bestämmelser kunna såväl han- som hondjur bliva föremål för *premiering*, dock endast under förutsättning, att de tillhöra galtförening eller medlem av sådan förening. För handjur utdelas penningpris av tre olika grader. Någon begränsning av dessa prisers storlek är icke stadgad. För hondjur utdelas inga penningpris. Emellertid kunna dessas ägare erhålla frisedlar för djuren, vilka frisedlar efter användning hos premierad, galtförening tillhörig galt inlösas till av vederbörande hushållningssällskap fastställt pris. Utöver nämnda kostnader för pris och inlösen av frisedlar, utgöras omkostnaderna för premieringen huvudsakligen av resekostnader för premieringsnämnderna. För svinpremiering må till hushållningssällskap av statsmedel utgå högst så stort belopp, som hushållningssällskapet eller vederbörande landsting vart för sig eller i förening för nämnda ändamål under året tillskjutit.

För befrämjande av *galtföreningsverksamheten* utdelas jämväl bidrag till bildande av galtföreningar med högst så stort belopp, som vederbörande

hushållningssällskap för ändamålet anvisat, dock högst med 50 kronor för varje förening.

För bildande och upprätthållande av *svinavelsstation* må till hushållningssällskap av statsmedel utgå högst hälften av det belopp, som hushållningssällskapet för ändamålet för året utbetalt inom sitt område, dock högst 250 kronor för station och icke för flera än högst två sådana stationer inom varje hushållningssällskaps område. Ändamålet med dessa stationer är att säkerställa tillgång till fullgoda avelsdjur.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* efter en specificerad redogörelse för totalkostnaderna för premieringsverksamheten beträffande svin, utvisande att dessa uppgått till i avjämnat tal 129,500 kronor, varav till pris för galtar 84,685 kronor, samt att av förstnämnda belopp i runt tal 50,800 kronor utgått av statsmedel, anført följande.

Förevarande anslag avsåge i stor utsträckning befrämjande av galtföreningensrörelsen och därmed det mindre och medelstora jordbrukets svinavel. Vad lantbruksstyrelsen anført i sin i punkt 46 omförmälda skrivelse angående anslag till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln gällde därför i stort sett jämväl ifråga om här förevarande anslag, om också på grund av de lägre anskaffningskostnaderna för handjur till galtföreningarna den ekonomiska betydelsen ur djurägarnas synpunkt kanske finge tillmätas mindre betydelse. Ett inställande av premieringsverksamheten skulle emellertid enligt lantbruksstyrelsens förmenande utsätta galtföreningensrörelsen för fara av tillbakagång till men för landets svinavel och baconproduktion.

Därest en begränsning av förevarande anslag i den ungefärliga omfattning, granskningsnämnden föreslagit, eller med cirka en tredjedel, skulle vidtagas, funne lantbruksstyrelsen, att det lägre belopp, som kunde komma att anvisas, borde användas huvudsakligen till nödtorftigt stödande av de redan verksamma galtföreningarna. Ifråga om svinpremieringen förekomme endast premieringspris. Det stöd, galtföreningarna skulle få, syntes lantbruksstyrelsen fortfarande böra få formen av tilldelning av pris. Betydelsen av lämpliga galtar för baconproduktionen vore så stor, att en viss gradering av dessa premieringspris jämväl vid en sådan stödverksamhet som denna syntes berättigad. För närvarande finnes ingen begränsning av det belopp, som av statsmedel finge utgå såsom premieringspris. Här föreläge en skillnad i jämförelse med vad som vore stadgat ifråga om fårpremieringen, där statens andel i premieringspris icke finge överstiga 25 kronor. För närvarande utginge premieringsprisen för galtar med synnerligen växlande belopp inom olika premieringsdistrikt. Skäliga prisbelopp borde enligt lantbruksstyrelsens förmenande vara 70 kronor för 1:sta pris, 50 kronor för 2:dra pris och 30 kronor för 3:dje pris. Då hushållningssällskapen skulle bidra med minst hälften av prisbeloppen, skulle statens andel i dessa bliva respektive 35, 25 och 15 kronor och i medeltal kunna beräknas till 25 kronor för premierad galt. Föreningsgaltarnas antal utgjorde under år 1931 1,522 stycken. Någon ökning av detta antal syntes kunna förutsättas för 1933, eller det år premieringsanslag för budgetåret 1933/1934 avsåge. Om antalet avrundades till 1,600 stycken, skulle statens andel i kostnaden för premieringen, därest pris årligen utdelades, uppgå till cirka 40,000 kronor. Under tider av statsfinansiella svårigheter syntes det emellertid, som om pristilldelningen borde kunna begränsas att utgå endast en gång till varje galt eller med andra ord, att pris endast borde

utgå till av viss förening nyanskaffad galt. Priset bleve då en direkt hjälp vid anskaffningen, och det graderade priset vore synnerligen väl motiverat. Under sådana förhållanden skulle, därest galts tjänstgöringstid beräknades till två år, statens andel i den årligen erforderliga prissumman kunna beräknas till 20,000 kronor.

Premieringsnämnd borde bibehållas såsom organ för fördelning av prisbeloppen, icke minst med hänsyn därtill att nämnden tillerkänts vissa funktioner i enlighet med lagen angående galtbesiktningstvång. Besiktning skulle emellertid icke med nödvändighet behöva ske annat än av nyanskaffad föreningsgalt. Besiktningsresornas antal komme under sådana förhållanden att betydligt minskas. Därest besiktningarna såsom regel verkställdes av premieringsnämnds ordförande eller hos hushållningssällskap anställd konsulent, kunde kostnaderna härför inskränkas därhän, att de icke överstege hushållningssällskapens hittillsvarande utgifter för ändamålet. Därest den av granskningsnämnden ifrågasatta begränsningen av anslaget skulle genomföras, nödgades lantbruksstyrelsen sålunda föreslå, att resekostnader för premieringen icke finge utgå av statsmedel. Likaledes torde under sådana förhållanden statens anslag till nyorganisation av föreningar böra inställas för 1933. Statens utgifter för svinpremiering och understöd åt svinavelsföreningar skulle således komma att begränsas till 20,000 kronor.

Av det till svinavelns befrämjande anvisade anslaget hade under 1931 8,950 kronor tagits i anspråk till understöd åt svinavelsstationer. Denna statliga understödsverksamhet hade sitt fulla berättigande och hade varit nödvändig vid en tidpunkt, då den enskilda uppfödningen av avelsdjur icke stod på tillräckligt hög standard eller icke räckte till att täcka behovet av avelsdjur. Numera vore enligt lantbruksstyrelsens förmenande behovet av statsunderstöd för detta ändamål i allmänhet taget betydligt mindre. Endast inom de fyra nordligaste länen syntes förhållandena fortfarande kräva ett visst stöd från statens sida på detta område. Emellertid syntes det allmännas stödjande verksamhet jämväl här kunna avsevärt inskränkas och endast omfatta viss hjälp till inköp av nytt blodmaterial, företrädesvis handjur. Det minsta belopp, som årligen kunde för varje station beräknas för detta ändamål, syntes lantbruksstyrelsen vara 200 kronor.

För närvarande kunde för ändamålet utgå högst 500 kronor, varav hälften av statsmedel. Då av det nu ifrågasatta årsbidraget, 200 kronor, hälften fortfarande beräknades skola utgå av hushållningssällskapens medel, skulle statens andel inskränkas till 100 kronor per station och år eller, då två stationer funnes i vart och ett av de fyra nordligaste länen, till sammanlagt 800 kronor.

Stamboksföringen av svin skedde för närvarande vid statligt understödda svinavelsstationer samt flertalet större avelsbesättningar genom vederbörande statskonsulent i samband med tjänsteresor för andra ändamål. Endast i mindre omfattning förekomme, att mera betydande avelsbesättningar stamboksfördes genom respektive premieringsnämnder. En stamboksföring av svin utan föregående besiktning — såsom ifrågasatts för nötkreaturen — vore enligt lantbruksstyrelsens förmenande värdelös. Skulle premieringsresorna i huvudsak inställas, syntes det därför nödvändigt, att jämväl stamboksföringen begränsades i viss mån eller att gälla ur allmän synpunkt mera betydelsefulla avelsbesättningar, där den kunde ske av statskonsulenten. Stamboksföring i andra fall skulle då endast kunna ske, under förutsättning, att åtgärden icke medförde kostnader av statsmedel för besiktningsresorna.

Därest granskningsnämndens förslag till nedskärning av förevarande anslag skulle genomföras, ansåge sig lantbruksstyrelsen böra föreslå, att detta skedde enligt av styrelsen här anförda grunder och att, då en reservation å anslaget om cirka 900 kronor syntes kunna beräknas förefinnas den 30 juni 1933, anslaget i budgeten för 1933/1934 uppfördes med 20,000 kronor.

Alternativt har lantbruksstyrelsen ifrågasatt, att nuvarande bestämmelser på området fortfarande måtte få gälla med följande förändringar, a) premieringsprisen begränsades, på sätt nyss föreslagits, att utgå av statsmedel med högst 35, 25 och 15 kronor för respektive 1:sta, 2:dra och 3:dje pris och endast vid av galtförening verkställd nyanskaffning av fargalt, det ville säga första gången sådan galt premierades hos galtförening, b) bidragen av statsmedel till bildande och upprätthållande av svinavelsstationer indroges utom ifråga om de fyra nordligaste länen och bidraget sänktes från 250 kronor till 100 kronor.

Medelsbehovet enligt sist nämnda alternativ har lantbruksstyrelsen med utgångspunkt från den verkliga medelsåtgången för 1931 beräknat till 20,000 kronor för priser till handjur, 800 kronor till inlösen av frisedlar, 12,000 kronor för bestridande av omkostnader för besiktningar och premieringsverksamheten, 7,400 kronor till organisationsbidrag samt 800 kronor till svinavelsstationer i övre Norrland eller tillhopa 41,000 kronor. Det erforderliga anslaget skulle med hänsyn till den förutsedda reservationen å 900 kronor uppgå till 40,000 kronor.

Av motsvarande skäl, som jag framhållit för den föreslagna minskningen av anslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln, anser jag mig nödsakad att tillstyrka jämväl viss nedsättning av ordinarie reservationsanslaget till svinavels befrämjande. Med hänsyn till svinskötselns betydelse särskilt för det mindre jordbruket samt det förhållandet, att statsunderstödet för svinaveln hittills varit jämförelsevis blygsamt, finner jag mig emellertid ej böra förorda starkare minskning av anslaget än till 35,000 kronor. Detta belopp tillhopa med den påräkneliga reservationen av i runt tal 1,000 kronor torde förslå dels till utgivande av priser för galtar i enlighet med det av lantbruksstyrelsen härom framställda förslaget, vartill skulle åtgå ungefär 20,000 kronor, dels till understödjande med förslagsvis 800 kronor av svinavelsstationer i de fyra nordligaste länen, dels ock med i runt tal 15,000 kronor till vissa andra nödvändiga ändamål. I sistnämnda hänseende vill jag särskilt framhålla, att för ett behörigt fullgörande av galtbesiktningar och prisbedömningar allttjämt bör utgå visst statsbidrag, därvid jag emellertid förutsätter, att omkostnaderna för besiktning- och premieringsresor i görligaste mån nedbringas. Om härför beräknas förslagsvis 10,000 kronor, skulle ett belopp av förslagsvis 5,000 kronor återstå för inlösen av redan utställda frisedlar samt utgivande, där så finnes påkallat, av bidrag till nybildade galtföreningar.

*Departements-
chefen.*

På Kungl. Maj:t torde böra ankomma att efter riksdagens beslut i anslagsfrågan meddela de närmare bestämmelser, som kunna påkallas med hänsyn till den begränsning av ifrågavarande verksamhet, som anvisande av det av mig tillstyrkta nedsatta anslaget skulle innebära.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie reservationsanslaget</i> till befrämjande i allmänhet av svinaveln, nu kronor 60,000,	
med	» 25,000
till	» 35,000.

[52.] 7. **Avkastningsbedömning rörande avelssvin.** Sedan 1920 har riksdagen anvisat anslag för anordnande av avkastningsbedömning rörande avelssvin. För budgetåret 1932/1933 är anslaget, som har natur av extra anslag, uppfört med 30,000 kronor.

Verksamheten ledes av centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet samt bedrivs numera vid två försöksstationer, därav en vid Åstorp i Skåne och en vid Hallsberg.

I skrivelse den 15 september 1932 har *styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet* i anslutning till förslag av förståndaren för anstaltens husdjursavdelning ifrågasatt, att anslaget för budgetåret 1933/1934 begränsas till 27,000 kronor. Enligt berörda förslag skulle utgiftsminskningen möjliggöras därigenom, att stationernas bidrag till försöksgrisarnas inköp skulle bortfalla samt besparingar vidtagas i avseende å diverse omkostnadsposter.

Framställningen har icke föranlett någon *statskontorets* erinran.

Departements-
chefen.

Jag finner förevarande anslag kunna under iakttagande av sträng sparsamhet begränsas till 25,000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för anordnande av avkastningsbedömning rörande avelssvin anvisa för budgetåret 1933/1934 ett <i>extra anslag</i> av	kronor 25,000.
---	----------------

[53.] **Svinräkning.** För ett vart av budgetåren 1930/1931—1932/1933 har anvisats ett extra anslag för anordnande av svinräkning. Anslagets belopp har utgjort 30,000 kronor för budgetåret 1930/1931 samt 7,000 kronor för vardera av de båda senare budgetåren. Svinräkningarna hava ägt rum vardera året den 15 september. Angående svinräkningen 1932 gällde kunskörelsen i ämnet den 17 juni 1932 (nr 236), enligt vilken uppgifter om antalet svin skulle lämnas av fastighetsägare inom Svealand och Götaland.

I skrivelse den 25 oktober 1932 hava *statistiska centralbyrån* och *lantbruksstyrelsen*, efter anmodan, inkommit med gemensamt yttrande och förslag i frågan om anordnande av svinräkning 1933. Ämbetsverken hava anfört, att allmänna svinräkningar, anordnade med ett års mellanrum och innehållande uppgift om antalet svin, fördelade efter ålder och kön, endast

gåve en ganska ungefärlig kännedom om fläskproduktionens storlek. Dels kunde svinbeståndet under ett års förlopp vara underkastat mycket stora växlingar till storlek och sammansättning, dels kunde det vid en viss tidpunkt förefintliga beståndet av suggor, allt efter olika konjunkturer på fläskmarknaden, i olika grad utnyttjas för avel. Fortlöpande uppgifter om sistnämnda förhållande syntes därför giva en fullständigare kännedom om växlingarna i fläskproduktionen än med viss tids mellanrum anordnade svinräkningar. Ämbetsverken hade med anledning härav ansett sig böra taga under övervägande huruvida icke de hittills verkställda, årliga svinräkningarna lämpligen skulle kunna ersättas med fortlöpande uppgifter angående verkställda betäckningar av hondjur, varigenom en mycket värdefull förhandskännedom skulle vinnas angående svinstockens utveckling under den närmaste tiden. Härvid hade ämbetsverken tänkt sig, att i huvudsak följande förfaringssätt skulle kunna tillämpas.

De önskade uppgifterna angående verkställda betäckningar torde lättast kunna erhållas från innehavarna av avelsgaltar. Antalet dylika galtar i Svea- och Götaland utgjorde vid 1932 års svinräkning omkring 4,600 stycken fördelade på 4,000 innehavare. Galtinnehavare i Norrland syntes utan olägenhet kunna undantagas, då svinaveln där hade endast obetydlig omfattning.

Från innehavarna av galtar i förutnämnda delar av landet skulle med viss tids mellanrum, förslagsvis var tredje månad, uppgifter införskaffas angående antalet under de tre senast förflutna månaderna betäckta hondjur. Genom en sammanräkning av dessa uppgifter skulle därefter en ungefärlig beräkning kunna göras av antalet grisar, som komme att födas under de närmaste tre månaderna, och antalet gödsvin, som kunde påräknas efter ytterligare sju månader. Ifrågavarande beräkningar måste, med hänsyn till förekomsten av s. k. omlöpning, grundas på antalet betäckta hondjur och icke på antalet betäckningar. Förutom angående antalet betäckta hondjur torde varje galthållare böra lämna uppgift även om antalet av honom innehavda galtar.

Till garanti för att de här nämnda uppgifterna erhöles av alla galthållare torde det vara nödvändigt, att uppgiftsplikt föreskrevs av Kungl. Maj:t. Häri borde då inbegripas skyldighet för vederbörande galthållare att föra fortlöpande anteckningar över betäckningarna samt att vid utgången av varje kvartal sammanfatta dessa anteckningar i en rapport.

Det insamlade uppgiftsmaterialet skulle insändas till statistiska centralbyrån, som syntes vara det lämpligaste organet för sammanräkningen av uppgifterna. Resultaten av den för varje kvartal verkställda sammanräkningen syntes lämpligen kunna offentliggöras i de allmänna tidningarna och i lantbrukspressen.

Kostnaderna för den här ifrågasatta statistiken torde komma att bli relativt obetydliga. Därest, såsom förutsattes, insamlingen omhänderhades av landsfiskaler, magistrater och stadsstyrelser, komme denna del av arbetet icke att draga några särskilda kostnader för statsverket. Kostnaderna för tryckning av blanketter syntes böra bestridas från vederbörande anslag under sjunde huvudtiteln. Sammanräkningen av det till sin omfattning ganska begränsade materialet torde icke komma att kräva mera arbete, än att densamma torde kunna utföras av statistiska centralbyråns nuvarande personal utan särskild förstärkning. Då värdet av statistiken helt och hållet

vore beroende på, att uppgifter erhöles från såvitt möjligt alla uppgiftsskyldiga, torde det viktigaste arbetet för statistiska centralbyrån komma att bli kontrollen över materialets fullständighet och inkrävandet av felande uppgifter. Även denna del av arbetet torde, åtminstone innan närmare erfarenhet vunnits angående dess omfattning, kunna utföras utan någon förstärkning av ämbetsverkets arbetskrafter. Något särskilt anslag påfordrades därför icke nu för genomförande av det här framlagda förslaget.

Departements-
chefen.

Det är min avsikt att framdeles föreslå Kungl. Maj:t att utfärda kungörelse i anslutning till ämbetsverkens sålunda framlagda förslag angående skyldighet för innehavare av fargalt att lämna uppgifter om betäckning av suggor. Under sådana omständigheter kräves, såsom ämbetsverken närmare utvecklat, icke något särskilt anslag för ändamålet å riksstaten för nästa budgetår. Jag har emellertid här velat anmäla ärendet, för att frågans läge må bringas till riksdagens kännedom.

[54.] 8. **Fåravelns befrämjande.** På framställning av Kungl. Maj:t bestämde 1932 års riksdag ordinarie reservationsanslaget till fåravelns befrämjande till 22,000 kronor, varvid emellertid räknades med en reservation å 3,000 kronor.

För åtgärder till fåravelns befrämjande gäller reglementet den 26 februari 1931 (nr 24) för den med statsmedel understödda premieringen och stamboksföringen av får. Anslaget disponeras jämlikt kungörelsen nämnda dag (nr 25) angående statsbidrag till fåravelns befrämjande.

Enligt dessa bestämmelser kan *premiering* verkställas av får, tillhörande såväl så kallade baggföreningar som enskilda djurägare, och penningpris för handjur tilldelas jämväl enskild djurägare, under förutsättning bland annat, att av denne innehavd bagge upplåtes till betäckning jämväl av andra tackor än djurägarrens. Penningpris utgå av tre grader. För premiering av får må av statsmedel utgå högst så stort belopp, som vederbörande hushållningssällskap eller landsting vart för sig eller i förening för nämnda ändamål under året anvisat, dock att till penningpris för bagge må av statsmedel utgå högst 25 kronor. Till premierade hondjur må penningpris icke utgå, men kan sådant hondjur, tillhörigt baggförenings medlem med en åkerareal av högst 40 hektar, tilldelas frisedel, som efter begagnandet inlöses med av vederbörande hushållningssällskap fastställt belopp. Av premiering föranledda resekostnader och vissa övriga kostnader kunna liksom penningprisen med nyss nämnd begränsning jämte frisedelinlösen till hälften gäldas av statsmedel.

Till *bildande av baggförening* kan, under förutsättning att av hushållningssällskap eller landsting gäldas lika stort belopp, av statsmedel utgå högst 50 kronor för varje förening.

Statsbidrag kan jämväl utgå till *bildande och upprätthållande av fåravelsstationer* nämligen till station, omfattande minst 20 modertackor, med högst 500 kronor årligen, och till station omfattande 10—19 modertackor, med högst 250 kronor per år, allt under förutsättning att minst samma belopp tillskjutes av hushållningssällskap eller landsting.

Slutligen kan under vissa villkor statsbidrag från ifrågavarande anslag utgå till anordnande av *ullutställning*. Ifråga om detta bidrag gäller endast den begränsningen, att minst motsvarande belopp skall gäldas av hushållningssällskap eller landsting.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* meddelat, att kostnaderna för den med statsmedel understödda premieringen och stamboksföreningen av får för 1931 uppgått till sammanlagt i avjämnat tal 36,200 kronor, varav i runt tal 17,200 kronor till pris för baggar, samt att statens andel i förevarande kostnader hade utgjort i runt tal 17,500 kronor. Därefter har styrelsen anfört bland annat följande.

Om också baggföreningsrörelsen ingalunda spelade samma roll inom fåraveln som motsvarande föreningar inom nötboskapsaveln och svinaveln, syntes det dock, som om, därest en begränsning av statsanslaget ifråga skulle ske till ungefär den omfattning, som granskningsnämnden föreslagit, tillgängligt anslag i första hand borde komma till användning för upprätthållande av denna föreningsrörelse.

För närvarande utdelades penningpris årligen till premierade föreningsbaggar, och vore den av statsmedel utgående andelen i varje premieringspris såsom redan anförts begränsad till högst 25 kronor. Största värdet hade givetvis premieringspriset såsom ett bidrag till anskaffningskostnaden av nya föreningsbaggar. Det syntes därför, som om, när besparingsåtgärder måste vidtagas, en lämplig anordning borde vara att utdela penningpris blott en gång till varje föreningsbagge, när den nyanskaffats och av föreningen första gången uppvisades. En sådan åtgärd syntes emellertid böra föranleda, att prisen i någon mån om också obetydligt höjdes. Lantbruksstyrelsen ville för sin del föreslå, att prisbeloppen beräknades till respektive 60, 40 och 20 kronor för första, andra och tredje pris, och att den av statsmedel utgående andelen i prisen begränsas till högst 30, 20 och 10 kronor. Medelstorleken av utdelade pris torde sålunda kunna beräknas till 40 kronor och statens andel härutinnan till 20 kronor. Antalet premierade baggar, tillhörande baggföreningar, hade 1931 uppgått till 260 stycken. Försiktigheten torde kräva, att man för 1933 beräknade ett antal av 300 stycken. Om varje bagge beräknades tjänstgöra inom en förening två år, skulle antalet årligen premierade baggar komma att uppgå till 150 stycken och till premieringspris åt dessa av statsmedel erfordras cirka 3,000 kronor.

Inlösen av frisedlar, som endast undantagsvis förekomme, syntes lantbruksstyrelsen under rådande förhållanden böra helt inställas.

En fördel med den nyss ifrågasatta anordningen vore, att besiktningsresorna komme att betydligt inskränkas. Om dessa resor i allmänhet finge utföras genom vederbörande premieringsnämndsordförande eller hos hushållningssällskapet anställd konsulent ensam, syntes kostnaderna för premieringsresorna vid en premiering, avseende endast baggföreningarnas djur, kunna begränsas, så att statens andel däri uppginge till cirka 2,800 kronor. Då det torde kunna befaras, att intresset inom hushållningssällskapen för fåraveln icke vore lika stort som för nötboskapsaveln och svinaveln, hade lantbruksstyrelsen icke velat ifrågasätta, att omkostnaderna för premieringsresorna skulle helt bäras av sällskapen. Kostnaden i sin helhet för en på här föreslaget sätt anordnad premiering skulle således icke behöva uppgå till mer än cirka 5,800 kronor. Då här endast ifrågasatts att upprätthålla den nuvarande föreningsrörelsen, hade lantbruksstyrelsen icke ansett sig

böra beräkna något belopp till organisationsbidrag åt nybildade föreningar.

Betydande belopp utginge såsom anslag till fåravelsstationer. I nuvarande statsfinansiella läge syntes denna statens understödande verksamhet möjligen kunna begränsas. Enligt lantbruksstyrelsens förmenande borde statsunderstöd för fåravelsstationer kunna inskränkas till att gälla Norrland och Kopparbergs län. Inom detta område funnes för närvarande 10 avelsstationer, varav en med ett antal modertackor, som överstege 20, och nio med ett antal av 10—19 sådana. För närvarande utginge av statsmedel till understöd åt större fåravelsstation 500 kronor och åt mindre sådan station 250 kronor. En begränsning av beloppen till respektive 300 kronor och 100 kronor funne lantbruksstyrelsen under rådande förhållanden i viss mån motiverad. Med utgångspunkt från dessa belopp skulle för understöd åt fåravelsstationer erfordras ett belopp av 1,200 kronor.

Under 1931 hade intet statsbidrag utgått till anordnande av ullutställning. Statsbidrag för detta ändamål syntes icke behöva beräknas för 1933.

Stamboksföringen av får skedde för närvarande vid avelsstationer och andra mera betydande avelsbesättningar samt verkställdes i stor utsträckning genom vederbörande statskonsulent. Endast i mindre omfattning förekomme stamboksföring vid egentliga avelsbesättningar genom premieringsnämnderna. Med den av lantbruksstyrelsen föreslagna anordningen skulle premieringsnämndernas verksamhet icke helt upphöra. Man torde emellertid kunna förutsätta, att besiktning icke varje år skulle kunna ske genom dessa organ utan extra resekostnader. En inskränkning i stamboksföringen, framför allt hos mindre, enskilda besättningar, skulle därför, då en stamboksföring av får utan föregående besiktning torde få anses utesluten, tydligen bliva följden av den nu föreslagna anordningen. Lantbruksstyrelsen funne emellertid detta förhållande icke böra föranleda anvisande av statsmedel till gäldande av kostnaderna för besiktningsresor vid stamboksföring, annat än i den mån detta skedde i samband med vederbörande statskonsulents planlagda resor. Stamboksföring hos enskilda skulle givetvis dock kunna ske, då de med besiktningen förenade kostnaderna gäldades av djurägaren.

Enligt de av lantbruksstyrelsen sålunda framlagda grunderna skulle vid en begränsning av statsanslaget till fåravelsns befrämjande i ungefärligen den omfattning, omförmälda granskningsnämnd ifrågasatt, för detta ändamål under 1933 krävas ett statsanslag av cirka 7,000 kronor. Då vid utgången av budgetåret 1932/1933 en reservation å anslaget av cirka 4,000 kronor kunde beräknas, syntes för verksamheten under 1933 av riksdagen böra äskas ett belopp av 3,000 kronor.

Alternativt har lantbruksstyrelsen föreslagit, att nuvarande bestämmelser på området måtte få gälla jämväl under 1933 med följande ändringar:

a) Premieringsprisen fastställdes att utgå av statsmedel med högst 30, 20 och 10 kronor för respektive första, andra och tredje pris och endast vid nyanskaffning av bagge, det ville säga första gången denne hos en ägare premierades. Då sammanlagda antalet till erhållande av penningpris berättigade baggar torde kunna uppskattas till cirka 650 stycken och nyanskaffning behövde ske vart annat år, skulle det årligen erforderliga beloppet av statsmedel till penningpris uppgå till 6,500 kronor.

b) Inlösen av frisedlar finge ej ske med anlitan av statsmedel.

c) Premieringsresorna skulle verkställas i regel av vederbörande premieringsnämndsordförande eller efter särskilt medgivande av hos hushållningssällskapet anställd konsulent ensam.

d) Bidrag av statsmedel till bildande och upprätthållande av fåravelsstationer skulle indragas utom ifråga om Norrland och Kopparbergs län, och bidragen sänkas från 500 kronor respektive 250 kronor till 300 kronor respektive 150 kronor.

e) Anslag till anordnande av ullutställningar finge ej utgå.

Medelsätgången under 1933 enligt detta förslag har lantbruksstyrelsen beräknat till 14,000 kronor och det erforderliga anslagsbeloppet med hänsyn till den förutsedda reservationen å 4,000 kronor till 10,000 kronor.

Jämväl de åtgärder till fåravelsns främjande, som genom förevarande anslag äro avsedda att stödjas, hava otvivelaktigt sin stora betydelse. Av motsvarande skäl, som jag framhållit för den föreslagna sänkningen av anslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln, anser jag mig emellertid böra tillstyrka en nedsättning av ordinarie anslaget till fåravelsns befrämjande enligt lantbruksstyrelsens först omförmälda förslag, vilket uppgjorts i anslutning till granskningsnämndens mening rörande beskärningens omfattning. Medelsbehovet har däri beräknats till 7,000 kronor. Med hänsyn till en beräknad reservation vid innevarande budgetårs utgång av 4,000 kronor har anslaget ansetts kunna begränsas till 3,000 kronor, med vilket belopp ifrågavarande anslag sålunda torde böra upptagas i riksstaten för budgetåret 1933/1934. Departements-
chefen.

På Kungl. Maj:t torde ankomma att efter riksdagens beslut i anslagsfrågan meddelade de närmare bestämmelser, som kunna påkallas med hänsyn till den begränsning av ifrågavarande verksamhet, som anvisande av det av mig tillstyrkta anslaget skulle innebära.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie reservationsanslaget</i> till fåravelsns befrämjande, nu	kronor 22,000,
med	» 19,000
till.....	» 3,000.

[55.] **Getavelsns befrämjande.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till getavelsns befrämjande för vartdera av budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 anvisat ett extra reservationsanslag å 8,000 kronor. På grund av förefintlig reservation har särskilt anslag för budgetåret 1932/1933 icke behövt anvisas.

Kungl. Maj:t har den 23 maj 1930 utfärdat dels reglemente (nr 186) för med statsmedel understödda åtgärder till getavelsns befrämjande, dels ock kungörelse (nr 187) angående statsbidrag för ändamålet. Bidragen kunna utgå till getavelsstation med högst 1,000 kronor såsom organisationsbidrag och högst 500 kronor såsom årligt bidrag, till bildande av bockförening med högst så stort belopp, som vederbörande hushållningssällskap anvisat, dock högst 50 kronor, samt till anskaffande av bock till bockförening eller för

utstationering med högst så stort belopp, som hushållningssällskapet tillskjutit, dock högst 50 kronor för varje nyanskaffad bock.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att styrelsen för år 1931 meddelat intyg om utbetalande av statsbidrag åt vissa hushållningssällskap med 3,800 kronor. Då Kungl. Maj:t genom beslut den 24 mars 1932 för ifrågavarande ändamål för år 1932 beviljat statsbidrag med sammanlagt 5,850 kronor, återstode sålunda å de av riksdagen anvisade anslagsbeloppen, tillhopa 16,000 kronor, en reservation av 6,350 kronor. Som medelsbehovet enligt vad erfarenheten numera visat syntes kunna beräknas till 6,000 kronor, torde medel för täckande av anslagsbehovet under 1933 finnas tillgängliga.

Efter anmodan har lantbruksstyrelsen i skrivelse den 8 november 1932 yttrat sig i frågan, huruvida inskränkningar borde vidtagas jämväl i avseende å de statsunderstödda åtgärderna för getavelns främjande. Styrelsen har därvid, efter framhållande av att hithörande understödsverksamhet ännu ej hunnit utvecklas i önskvärd omfattning samt att inskränkningar därför borde vidtagas med varsamhet, anfört att, därest en minskning av bidragsverksamheten ändock måste ske, denna icke borde gå längre än att organisationsbidraget och det årliga bidraget till getavelsstationer nedsattes till respektive 800 och 100 kronor samt bidraget till inköp av bockar till 25 kronor. Vidare ville styrelsen ej bestämt motsätta sig, att bidraget till bildande av bockföreningar borttoges.

Departements-
chefen.

Under erinran om de förslag till inskränkningar i statens understödjande verksamhet för nötboskapsavelns, svinavelns och fåravelns främjande, som jag under närmast föregående punkter tillstyrkt, vill jag förorda, att under rådande statsfinansiella läge ändringar vidtagas även i avseende å understödsverksamheten beträffande getaveln. Därvid torde de av lantbruksstyrelsen i förenämnda skrivelse den 8 november 1932 angivna ändrade bidragsgrunderna böra tillämpas. Därest riksdagen icke har något att häremot erinra, torde Kungl. Maj:t utfärda härav föranledda ändrade föreskrifter.

Såsom lantbruksstyrelsen påvisat, erfordras ej någon ny anslagsanvisning för ändamålet.

[56.] 9. **Fjäderfäavelns befrämjande.** Till fjäderfäavelns befrämjande har riksdagen från och med 1904 årligen anvisat anslag. Anslagens belopp hava växlat. För budgetåret 1932/1933 har för ändamålet anvisats ett extra anslag av 40,000 kronor. Anslaget har av Kungl. Maj:t under vissa villkor ställts till Sveriges Fjäderfäavelsförenings förfogande.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 29 augusti 1932 överlämnad framställning har *nämnda förening* på grundval av bifogat förslag till utgiftsstat anhållit om anvisande för budgetåret 1933/1934 till fjäderfäavelns främjande av anslag med samma belopp som för innevarande budgetår.

Lantbruksstyrelsen har för egen del anfört följande.

En jämförelse mellan posterna i nämnda utgiftsstat och de verkliga utgifterna under senast förflutna räkenskapsår, vilka ifråga om driftsutgifterna för året uppginge till i runt tal 48,400 kronor, syntes giva vid handen, att nedsättning av vissa utgiftsposter i statförslaget vore möjliga. Av föreningens revisionsberättelse framginge emellertid, att för täckande av balanserat underskott från 1930 i det närmaste hela det för budgetåret 1931/1932 anvisade statsbidraget måst redan före 1931 års utgång tagas i anspråk. Därest föreningens ekonomi skulle kunna stabiliseras, syntes det under sådana förhållanden icke tillrådligt att nu beskära ifrågavarande anslag. Då lantbruksstyrelsen sålunda nu föresloge samma statsbidrag för budgetåret 1933/1934 som för innevarande budgetår, ehuru det statsfinansiella läget kunde motivera en sänkning, förutsatte styrelsen emellertid, att föreningen under 1933 inskränkte utgifterna och därigenom konsoliderade sin ekonomiska ställning.

Jag tillstyrker, att till fjäderfäavelns främjande anvisas anslag jämväl för budgetåret 1933/1934. I avseende å anslagsbeloppet torde emellertid med hänsyn till det statsfinansiella läget viss nedsättning böra ske, och vill jag i sådant hänseende ifrågasätta, att anslaget minskas från 40,000 till 35,000 kronor. Den av lantbruksstyrelsen mot en anslagsminskning anförda omständigheten, att Sveriges Fjäderfäavelsförening, till vars förfogande anslaget brukar ställas, måst använda erhållet statsanslag till täckande av tidigare uppkommet underskott å föreningens rörelse och därför nu vore i behov av oförändrat understöd för stabilisering av föreningens ekonomi, finner jag icke böra tillmätas avgörande betydelse. Jag vill emellertid understryka lantbruksstyrelsens uttalande om nödvändigheten av att föreningen begränsar sina utgifter, så att dess ekonomiska ställning konsolideras.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till fjäderfäavelns befrämjande anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 35,000.

[57.] **10. Biskötselns befrämjande.** Ordinarie reservationsanslaget till biskötselns befrämjande (se IX H. T. 1927 p. 51) har under ett vart av budgetåren 1928/1929—1931/1932 uppförts med 10,000 kronor. I riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptogs anslaget med ett till 8,000 kronor reducerat belopp.

Anslaget disponeras enligt bestämmelserna i kungörelsen den 9 oktober 1917 (nr 672) med däri genom kungörelsen nr 66/1927 vidtagen ändring och fördelas mellan hushållningssällskapen, vilka det åligger bland annat att vid ansökan om bidrag foga uppgift å de åtgärder till biskötselns främjande inom sällskapens område, som sällskapet ämnar vidtaga, ävensom bevis att för det år, ansökningen avser, för ändamålet av sällskapet anvisats eller av landstinget eller eljest inom orten till sällskapets förfogande ställts tillhoppa minst lika stort belopp som det sökta statsbidraget. Kungörelsens bestämmelser gälla tills vidare så länge anslag för ändamålet utgår.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört följande.

Inom icke mindre än 23 hushållningssällskap finnes särskilda biodlarförbund. Beviljade anslag hade använts till understöd åt dessa förbund. Anslaget hade sålunda kommit till användning för direkt stödjande av de organisationer, som tillvaratoge biodlarnas intressen och spridde upplysning angående biskötselns betydelse.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 27 mars 1931 och den 24 mars 1932 hade fördelats respektive 10,150 kronor och 8,000 kronor. Anslaget hade i sin helhet tagits i anspråk, och någon reservation därpå kunde icke beräknas förefinnas den 1 juli 1933.

Lantbruksstyrelsen hade med anledning av den särskilda sparsamhet, som anbefallts styrelsen vid framförande av anslagskrav till 1933 års riksdag, tagit under omprövning, huruvida ifrågavarande anslag kunde reduceras eller utgå ur budgeten. Den stora betydelse, biskötseln måste anses äga icke endast såsom en inkomstkälla för småbrukare utan kanske i ännu högre grad genom den inverkan, en ökad bistock hade på frukt- och fröodlingen av vissa lantbruksväxter, gjorde, att lantbruksstyrelsen funne denna näring allt fortfarande böra stödjas av staten. Genom 1932 års riksdagsbeslut hade en nedsättning av anslaget med 20 procent i förhållande till det beräknade behovet redan vidtagits. Under sådana förhållanden ansåge sig lantbruksstyrelsen icke nu böra föreslå någon ytterligare reduktion av samma anslag.

*Departements-
chefen.*

Ehuru biskötseln väl förtjänar att uppmuntras från statens sida, vill det dock synas, som om, med hänsyn till vikten av att besparingar göras i statens verksamhet för understödjande av enskilda organisationer, förevarande anslag kunde indragas för nästa budgetår. På grund av det sätt, varpå anslaget hittills tagits i anspråk, lär nämligen mera svårartade rubbningar i organisatoriskt hänseende icke förorsakas härav. Skulle i särskilt fall något mindre belopp bliva erforderligt för ifrågavarande ändamål för att mildra verkningarna av anslagets tillfälliga indragning, torde Kungl. Maj:t kunna av för Kungl. Maj:t i övrigt tillgängliga medel bereda tillgång därtill.

I riksstaten för budgetåret 1933/1934 torde sålunda böra uppföras:
biskötselns befrämjande, *ordinarie reservationsanslag* kronor —.

G. Veterinärväsendet.**Veterinärundervisningsanstalter.**

[58.] 1. **Veterinärhögskolan.** Ordinarie förslagsanslaget till veterinärhögskolan uppfördes av 1932 års riksdag (se IX H. T. p. 48; R. skr. nr 9 A p. 21) med 319,900 kronor att från och med budgetåret 1932/1933 disponeras enligt följande stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 147,000
Vikariatersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 1,500
Arvoden till rektor 1,500 kronor, envar av två prosektorer å 6,000 kronor, envar av fyra laboratorer å 6,000 kronor, envar av fyra assistenter å 4,500 kronor samt till biträde vid port- och telefonvaktsgöromålen 200 kronor	» 55,700
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 25,800
Övriga utgifter	» 89,900

Summa *förslagsanslag* kronor 319,900.

Av anslagsposten till icke-ordinarie befattningshavare m. m. få högst 13,248 kronor användas till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän och högst 10,742 kronor till bestridande av sekreterar-, sysslomanna- och bibliotekariegöromål samt till extra betjäning m. m. Härjämte får av nämnda anslagspost utgå vad som erfordras till beredande av avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän ävensom enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarvård jämte läkemedel o. d. samt begravningshjälp till sådan personal.

I posten övriga utgifter innefattas huvudsakligen dels omkostnadsanslag för högskolans särskilda avdelningar, dels ock ett allmänt anslag å 60,000 kronor för bränsle, belysning, renhållning, underhåll m. m.

För diverse behov vid högskolan har därjämte för budgetåret 1932/1933 anvisats ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor, innefattande ett fyllnadsanslag av 23,500 kronor för bränsle, belysning, renhållning, underhåll m. m., 1,500 kronor till anskaffande av kliniskt material vid kirurgiska kliniken, 1,850 kronor för anordnande av utbildningskurser i köttbesiktning samt 3,200 kronor för personliga arvodesförhöjningar till laboratorerna N. P. Lagerlöf och A. B. Carlström. Sagda poster utgöra tillhopa 30,050 kronor, vilket belopp vid anslagets bestämmande avrundats till 30,000 kronor.

Om man bortser från avlöningsposter i den ordinarie staten, har vid beräkning av inkomster och utgifter för högskolan för budgetåret 1932/1933 räknats med dels den i det ordinarie anslaget ingående posten till övriga utgifter 89,900 kronor samt det extra reservationsanslaget till diverse behov 30,000 kronor, dels ock inkomster från högskolans rörelse 103,000 kronor, eller tillhopa 222,900 kronor. Bland de till likaledes 222,900 kronor beräknade utgifterna hava utgifterna för högskolans rörelse upptagits till 88,000 kronor. I överensstämmelse med vad som uttalades under motsvarande punkt i 1931 års statsverksproposition har således räknats med en nettovinst å högskolans rörelse av 15,000 kronor, vilket belopp avsetts att tagas i anspråk för högskolans utgifter enligt inkomst- och utgiftsstaten.

Innan jag redogör för nu föreliggande framställningar om högskolans anslagsbehov för nästa budgetår, torde jag få anmäla följande ärende rörande

Arbetstidsförhållandena vid veterinärhögskolan.

Hos styrelsen för veterinärhögskolan anhöll *centralförvaltningens personalförening* i skrivelse den 14 januari 1929 om arbetstidens begränsning till 48 timmar i veckan för de lägre befattningshavarna vid högskolan med rätt till viss övertidsersättning. Framställningen föranledde icke någon styrelsens åtgärd. Härefter har personalföreningen den 27 november 1929 gjort framställning i ärendet hos Kungl. Maj:t samt hemställt, bland annat, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder dels i syfte att bereda ifrågavarande befattningshavare ordnade arbetstidsförhållanden och att arbetstiden för dessa måtte avvägas i förhållande till vad som gällde vid flertalet andra statsinstitutioner dels ock för inrättande av tjänstgöringsnämnder jämväl inom de delar av statsförvaltningen, där sådana ej funnes.

I häröver infordrat utlåtande den 20 mars 1930 har *högskolestyrelsen* åberopat ett av högskolans rektor sagda dag avgivet yttrande, däri anförts, bland annat, följande: Högskolan vore jämväl en sjukvårdsinrättning, som arbetade med både fasta och ambulatoriska kliniker, vilket omöjliggjorde en förhandsberäkning av arbetets art och omfattning. Om personalen vore tillräckligt stor, kunde dock en indelning i arbetsskift införas och en fix arbetstid fastställas. Skulle personalens krav fullt tillgodoses, erfordrades en väsentlig ökning av personalen med avsevärd kostnad för statsverket.

Socialstyrelsen har i remissyttrande den 16 september 1930 meddelat uppgifter om personalens antal och fördelning samt arbetets anordning vid veterinärhögskolan, varav inhämtas, att den lägre personalens vid högskolan antal vore 29 med en genomsnittlig arbetstid per vecka av 61 timmar. Med hänsyn till högskolans sjukvårdsverksamhet måste beredskap hållas dygnet om, och arbetet bleve växlande samt svårt att utjämna mellan de olika avdelningarna, då personalen, som syntes knappt tilltagen, på grund av smittfara och dylikt ej utan vidare kunde flyttas från en avdelning till en annan. Socialstyrelsen har vidare meddelat vissa uppgifter om arbetstiden vid åtskilliga andra sjukvårdsanstalter, utvisande ett genomsnittligt antal arbetstimmar per vecka för sjukvårdspersonalen vid 85 lasarett av 64.5 och vid 35 sanatorier av 61.5. Därjämte har socialstyrelsen framhållit, att

vid veterinärhögskolan syntes arbetstiden vara särskilt lång för sjukvårdare och bilförare vid den ambulatoriska kliniken samt för port- och telefonvakten, dock hade arbetstiden för dessa befattningshavare under de senaste åren avsevärt förkortats. Likväl vore såväl personalen som ledningen av den uppfattningen, att det vore önskvärt och skäligt att ytterligare förkorta arbetstiden särskilt för nyss nämnda befattningshavare. En dylik förkortning måste dock påkalla personalökning samt medförde rätt vittgående ekonomiska konsekvenser.

I förnyat yttrande i ärendet den 19 februari 1932 har *högskolestyrelsen*, för att möjliggöra en minskning i arbetstiden för chauffören och sjukvårdaren vid ambulatoriska kliniken samt i viss mån för port- och telefonvakten, föreslagit ökning av personalen med en man, avsedd som biträde vid gårdsrenhållningen och till avlösning av klinikpersonal, samt hemställt om medel till anställande av denne gårdskarll med avlönning motsvarande lönegraden B. 5. Däremot har högskolestyrelsen avstyrkt personalföreningens framställning, i vad den avsåge arbetstidens begränsning till 48 timmar i veckan och utbetalande av övertidsersättning för tjänstgöring därutöver.

Anslagsbehovet för veterinärhögskolan för budgetåret 1933/1934.

I skrivelse den 8 juni 1932 har *styrelsen för veterinärhögskolan*, med överlämnande av förslag och utredningar i ämnet av lärarkollegiet, rektorn och sysslomannen, gjort framställning om högskolans anslagsbehov för nästa budgetår. Framställningen utmynnar i hemställan om sänkning av det ordinarie förslagsanslaget till veterinärhögskolan med 13,290 kronor till 306,610 kronor samt om höjning av det extra reservationsanslaget med 6,500 kronor till 36,500 kronor.

Sedan *granskningsnämnden* föreslagit, att de för veterinärhögskolan för budgetåret 1932/1933 anvisade anslagen å tillhopa 349,900 kronor måtte sänkas med sammanlagt omkring 10,000 kronor, anbefalldes Kungl. Maj:t den 30 juni 1932 högskolestyrelsen att beakta nämndens förslag ävensom vad nämnden ifrågasatt i särskild promemoria angående icke-ordinarie statliga befattningshavare. I anslutning härtill och efter det *statskontoret* i infordrat utlåtande den 23 juli 1932 över högskolestyrelsens förberörda skrivelse den 8 juni 1932 framställt erinringar mot vissa däri gjorda anslagsäskanden, återremitterade Kungl. Maj:t den 29 juli 1932 ärendet till högskolestyrelsen.

Med anledning härav har *högskolestyrelsen* den 5 september 1932, med överlämnande av en promemoria av sysslomannen, gjort förnyad och ändrad framställning i fråga om anslagsbehovet för högskolan för budgetåret 1933/1934. Häri föreslås, att det ordinarie anslaget måtte uppföras med 304,400 kronor och det extra anslaget med 29,430 kronor.

Nedsättningen av det ordinarie anslaget utgör (319,900—304,400 =) 15,500 kronor, varav 13,000 kronor hänföra sig till anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, 1,000 kronor till anslagsposten arvoden

till rektor m. fl. och 1,500 kronor till övriga utgifter. Minskningen i avseende å de två förstnämnda posterna har föreslagits med hänsyn därtill, att vederbörande befattningshavare enligt gällande avlöningsbestämmelser hava att erlägga ersättning för innehavda tjänstebostäder. De sålunda inflytande hyresinkomsterna, sammanlagt 14,000 kronor, hava ansetts möjliggöra motsvarande nedsättning av berörda anslagsposter. Nedsättningen av anslagsposten till övriga utgifter från 89,900 till 88,400 kronor eller med 1,500 kronor har kunnat föreslås med hänsyn därtill, att den årliga nettovinsten å högskolans rörelse ansetts kunna höjas från 15,000 till 16,500 kronor.

Beträffande den i det ordinarie anslaget ingående posten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. har högskolestyrelsen, med hänsyn till av granskningsnämnden och statskontoret gjorda uttalanden om besparingar i avseende å dylika poster, i sin sist berörda skrivelse ansett sig under nuvarande statsfinansiella läge tillsvidare böra avstå från ett av styrelsen tidigare framfört krav å denna posts höjning med 2,208 kronor för anställandet av ytterligare en gårdskarll.

Beträffande det extra anslaget framgår av högskolestyrelsens skrivelse, att i överensstämmelse med anslagsanvändningen för innevarande budgetår beräknats 23,450 kronor såsom fyllnadsanslag för bränsle, belysning, renhållning, underhåll m. m., 1,500 kronor till anskaffande av kliniskt material vid kirurgiska kliniken, 1,850 kronor för anordnande av utbildningskurser i köttbesiktning samt 3,200 kronor för personliga arvodesförhöjningar till laboratorerna N. P. Lagerlöf och A. B. Carlström. Utöver dessa poster, tillhopa 30,000 kronor, hava 1,500 kronor äskats till anskaffande av kliniskt undervisningsmaterial vid den medicinska kliniken, en anskaffning som högskolestyrelsen, trots att Kungl. Maj:t två gånger avvisat detta anslagskrav, med hänsyn till det trängande behovet ansett sig böra förnya. Sammanlagda medelsbehovet skulle alltså utgöra $(30,000 + 1,500 =) 31,500$ kronor. Enär å högskolans rörelse för budgetåret 1931/1932 uppstått ett överskott å 17,068 kronor 73 öre, varav 15,000 kronor enligt statsmakternas beslut tagits i anspråk för högskolans utgifter enligt inkomst- och utgiftsstaten, har högskolestyrelsen ansett, att den återstående behållningen, 2,068 kronor, kunde, enligt Kungl. Maj:ts bestämmande, reserveras för utgifter under budgetåret 1933/1934. Härigenom skulle det extra reservationsanslaget till diverse behov vid högskolan kunna sänkas till i runt tal $(31,500 - 2,068 =) 29,430$ kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 20 september 1932, med hänsyn till vad högskolans styrelse anfört i sin sistberörda framställning, ej ifrågasatt ytterligare sänkning av ifrågavarande anslag.

*Departements-
chefen.*

Vad först beträffar högskolestyrelsens förslag om minskning av de i det ordinarie anslaget ingående posterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till arvoden till rektor m. fl. med de belopp, enligt uppgift sammanlagt 14,000 kronor, som inflyta i hyresinkomster för vederbörande befattningshavares tjänstebostäder, finner jag väl, att vid bestämmandet av anslaget till högskolan hänsyn bör tagas till sagda belopp. Då begagnande av tjänstebostad ej är någon löneförmån, synes det mig emellertid icke vara lämpligt att minska avlöningsanslagen med berörda belopp, utan torde i

stället vid tillmätandet av anslag för högskolans övriga utgifter och diverse behov ifrågavarande hyresintäkter böra, på sätt jag strax skall angiva, tagas i betraktande.

I avseende å anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare vill jag, med hänsyn till den förebragta utredningen rörande arbets- tidsförhållandena vid högskolan, tillstyrka ett tillmötesgående i så måtto av civilförvaltningens personalförenings förenämnda framställning, att genom en höjning med 2,208 kronor av det i förevarande anslagspost ingående beloppet å 10,742 kronor till sekreterare, sysslomanna- och bibliotekarie- göromål samt till extra betjäning m. m. möjlighet beredes till anstäl- lande vid högskolan av ytterligare en gårdskarl, avsedd som biträde vid gårdsrenhållningen samt till avlösning av klinikpersonal. Ifrågavarande an- slagspost skulle sålunda komma att uppgå till $(25,800 + 2,208 =)$ 28,008 eller avrundat 28,000 kronor.

Mot högskolestyrelsens förslag, att den i det ordinarie anslaget ingående anslagsposten till övriga utgifter skulle, på grund av höjning av beräknade inkomster å högskolans rörelse med 1,500 kronor till 16,500 kronor, minskas med 1,500 kronor till 88,400 kronor, har jag i och för sig intet att erinra. Jag återkommer dock strax till denna fråga. I avseende å det extra anslaget till diverse behov föreligger allenast förslag om å ena sidan höjning med 1,500 kronor för anskaffande av kliniskt material vid den medicinska kliniken och å andra sidan sänkning med 2,068 kronor, motsvarande en för budgetåret 1931/1932 uppkommen behållning å inkomster av högskolans rörelse, vilken enligt förslaget skulle reserveras för utgifter under budget- året 1933/1934. Av statsfinansiella skäl anser jag mig böra avstyrka för- slaget om beredande av särskilda medel till anskaffande av kliniskt material å den medicinska kliniken, ett förslag som vid flera tillfällen tidigare fram- förts och avvisats. Under iakttagande härav skulle alltså för diverse behov vid högskolan för nästa budgetår erfordras ett belopp av $(30,000 - 2,068 =)$ 27,932 kronor. Då emellertid nyssnämnda ordinarie anslagspost till övriga utgifter och anslaget till diverse behov i allt väsentligt tillgodose samma ändamål, nämligen bestridande av högskolans omkostnader, i den mån dessa ej täckas av inkomster å rörelsen, synes lämpligt, att dessa två anslags- belopp sammanslås samt upptagas å högskolans ordinarie stat såsom *en* post. I enlighet med vad jag nyss tillstyrkt skulle härför beräknas ett sammanlagt belopp av $(88,400 + 27,932 =)$ 116,332 kronor. Härifrån bör dock avräknas dels det belopp, som enligt vad förut nämnts beräknas inflyta i hyresinkomster för tjänstebostäder och som torde få efter omföring från avlöningsmedlen användas till bestridande av ifrågakommande omkostnader för högskolan dels ock ett belopp av 3,200 kronor till personliga arvodes- förhöjningar till laboratorerna Lagerlöf och Carlström. Sistnämnda belopp torde böra uppföras såsom särskild post i staten. Å staten för högskolan skulle alltså upptagas ett omkostnadsanslag av $(116,332 - 14,000 - 3,200 =)$ 99,132 kronor, vilket bör avrundas till 99,100 kronor. Det torde få ankomma

på Kungl. Maj:t att, i enlighet med de av chefen för finansdepartementet tidigare i dag angivna riktlinjerna i avseende å anslag för expens- och tryckningskostnader, meddela bestämmelser rörande användningen av sistnämnda anslagspost.

Med iakttagande av det anförda skulle för veterinärhögskolan tillämpas följande

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 147,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 1,500
Arvoden till rektor 1,500 kronor, envar av två prosektorer å 6,000 kronor, envar av fyra laboratorer å 6,000 kronor, envar av fyra assistenter å 4,500 kronor samt till biträde vid port- och telefonvaktsgöromålen 200 kronor	» 55,700
Personlig arvodesförhöjning å 1,600 kronor till en var av laboratorerna N. P. Lagerlöf och A. B. Carlström	» 3,200
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 28,000
Övriga utgifter	» 99,100
Summa <i>förslagsanslag</i> kronor 334,500.	

I anslutning härtill bör ordinarie förslagsanslaget till veterinärhögskolan upptagas med 334,500 kronor, och särskilt anslag för diverse behov vid högskolan behöver ej uppföras. Då de för högskolan för innevarande budgetår anvisade anslagen utgöra tillhoppa 349,900 kronor, skulle alltså en anslagsminskning å 15,400 kronor ernås.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna det av mig förordade förslaget till stat för veterinärhögskolan, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

2) höja *ordinarie förslagsanslaget* till veterinärhögskolan, nu kronor 319,900, med » 14,600 till » 334,500.

[59.] 2. Veterinärinrättningen i Skara. Till veterinärinrättningen i Skara har sedan flera år beviljats ett ordinarie anslag å 8,500 kronor. Då frågan om veterinärinrättningens organisation i viss mån är beroende av det under punkt 61 omhandlade spörsmålet om veterinärdistriktens reglering, är jag icke beredd att nu framställa förslag rörande förevarande anslag. I förslaget till riksstat för nästa budgetår torde emellertid anslaget böra beräknas till oförändrat belopp av 8,500 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må
varda riksdagen förelagd, för budgetåret 1933/1934 be-
räkna *ordinarie anslaget* till veterinärinrättningen i
Skara till kronor 8,500.

Statens veterinärbakteriologiska anstalt.

[60]. 3. Statens veterinärbakteriologiska anstalt. För statens veterinärbakteriologiska anstalt är i riksstaten uppfört *dels* ett ordinarie förslagsanslag å 73,700 kronor, att användas enligt följande stat, *dels* ett ordinarie reservationsanslag till uppehållande av anstaltens verksamhet, vilket senare anslag innevarande budgetår uppgår till 20,000 kronor.

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 51,600
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 2,000
Arvoden till en var av 2 assistenter å 4,500 kronor samt	
1 kontrollant å 3,000 kronor	» 12,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 8,100
Summa <i>förslagsanslag</i> kronor 73,700.	

Antalet ordinarie befattningar hos anstalten är bestämt på följande sätt:

	Lönegrad		Lönegrad
1 föreståndare	B 30	1 tekniskt biträde	B 7
2 laboratorer	B 26	1 vaktmästare	B 7
1 vaktmästare, tillika preparator	B 8	1 stallförman	B 7
1 kanslibiträde	B 7	2 kontorsbiträden	B 4

De två laboratorerna äro föreståndare för var sin underavdelning, nämligen den ena för diagnostiska avdelningen och den andra för serologiska avdelningen.

Å ordinarie anslaget till anstalten upptagna arvodestjänster äro följande:

1 assistent å diagnostiska avdelningen	årsarvode kronor 4,500
1 assistent å serologiska avdelningen	» » 4,500
1 serumkontrollant	» » 3,000.

Med anstaltens inkomstmedel bestridas för närvarande följande arvodes-tjänster:

1 extra assistent å diagnostiska avdelningen	årsarvode nu kronor 4,200
1 extra assistent å serologiska avdelningen	» » » 4,200
1 kemist för diagnos av förgiftningssjukdomar	» » » 1,000
1 föreståndare för anstaltens understation i Vindeln	» » » 1,000.

Medicinalstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1932 gjort framställning ifråga om anslagsbehovet för anstalten under budgetåret 1933/1934. I skrivelsen har styrelsen hänvisat till en av *anstaltens föreståndare* i ämnet verkställd utredning, varav inhämtas bland annat följande.

Under de senaste tre budgetåren hade anstaltens utgifter, bortsett från de utgifter, som bestridas från det ordinarie förslagsanslaget, samt dess inkomster av försålda sera, vacciner och ympämnen, undersökningsavgifter m. m. uppgått till följande belopp:

Budgetår	Utgifter	Inkomster
1929/1930	162,196: 93	142,598: 23
1930/1931	177,965: 86	146,039: 32
1931/1932	167,811: 41	130,487: 74

Till bestridande av berörda utgifter för anstaltens verksamhet under budgetåret 1931/1932 hade, förutom det i tabellen upptagna inkomstbeloppet å 130,487 kronor 74 öre, till anstaltens förfogande stått dels en reservation från föregående budgetår å 2,997 kronor 22 öre och dels ett anslag i riksstaten å 20,000 kronor, eller tillhopa 153,484 kronor 96 öre. Vid slutet av budgetåret 1931/1932 hade således förelegat ett underskott å 14,326 kronor 45 öre.

För budgetåret 1932/1933 beräknar föreståndaren anstaltens inkomster av sera m. m. komma att uppgå till omkring 136,000 kronor. Härtill skulle läggas inemot 6,000 kronor, utgörande återstoden av anslaget till anstaltens verksamhet för sistnämnda budgetår, sedan förberörda underskott från närmast föregående budgetår blivit täckt. Till bestridande av utgifterna för anstaltens verksamhet under budgetåret 1932/1933 skulle sålunda stå till förfogande i runt tal 142,000 kronor. Genom att inskränka anstaltens försöksverksamhet syntes det vara möjligt att nedbringa utgifterna under budgetåret till detta belopp.

Anstaltens föreståndare har vidare framhållit, att det med nuvarande anställnings- och avlöningsförhållanden visat sig svårt att till anstalten förvärva och under någon längre tid behålla dugliga krafter. För att anstalten skall kunna fylla sin uppgift på ett tillfredsställande sätt måste därför enligt föreståndarens mening en ändring härutinnan ske. Sålunda har föreståndaren föreslagit, att viss uppflyttning i lönehänseende måtte vidtagas beträffande åtskilliga tjänster hos anstalten. Föreståndarens härom gjorda förslag innebär följande. Befattningen som serumkontrollant, nu avlönad med arvode å 3,000 kronor, ombildas till en ordinarie laboratorsbefattning i lönegraden B 26 (begynnelselön 8,580 kronor). De två assistentbefattningarna (arvode å 4,500 kronor) höjas till laboratorstjänster med arvode å 6,000 kronor. De två extra assistentbefattningarna (arvode å 4,200 kronor) ersättas av två assistentbefattningar med arvode å 4,500 kronor. Arvodet till kemisten höjes från 1,000 till 2,400 kronor. I enlighet härmed skulle anstaltens ordinarie stat få följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 60,180
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 2,000
Arvoden till en var av 2 laboratorer å 6,000 kronor, 2 assistenter å 4,500 kronor samt 1 kemist å 2,400 kronor	» 23,400
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 8,100

Summa *förslagsanslag* kronor 93,680.

Under förutsättning att denna stat godkändes, kunde enligt föreståndarens mening nuvarande anslag till anstaltens verksamhet utgå ur riksstaten.

Medicinalstyrelsen har förklarat sig icke kunna tillstyrka förslaget om den nuvarande extra serumkontrollantbefattningens omändring till en ordinarie laboratorsbefattning, då styrelsen icke funne det vara lämpligt, att kontrollen över sera och vacciner för djur utövades av en person, underställd anstaltens föreståndare. Beträffande förslaget om uppförande å anstaltens ordinarie anslag av två extra laboratorstjänster har medicinalstyrelsen anfört, att styrelsen visserligen funne skäl tala för inrättandet av dessa tjänster och att fog också syntes styrelsen finnas för fastställande av de utav föreståndaren ifrågasatta arvodena, men att styrelsen, med hänsyn till de direktiv styrelsen erhållit om iakttagande av sparsamhet vid framställningar om anslagsäskanden, ansåge sig icke kunna för närvarande tillstyrka förslaget. Styrelsen har istället föreslagit, att föreståndarens önskemål i denna del måtte såtillvida uppfyllas, att de två nuvarande med anstaltens inkomstmedel bestridda extra assistentbefattningarna från och med budgetåret 1933/1934 uppfördes å anstaltens ordinarie stat med de för befattningarna för närvarande utgående årsarvodena av 4,200 kronor för varje befattning. Medicinalstyrelsen har slutligen tillstyrkt föreståndarens förslag om uppförande på anstaltens stat av ett arvode till en extra kemist å 2,400 kronor. Sistnämnda arvodesbelopp motsvarar, enligt vad styrelsen uppgivit, det tidigare för den nuvarande med anstaltens inkomstmedel bestridda extra kemistbefattningen bestämda arvodet. Under det nödläge, i vilken anstalten ekonomiskt sett befunnit sig under senare delen av budgetåret 1931/1932, hade styrelsen sett sig nödsakad att sänka detta arvode till 1,000 kronor. Olägenheterna av denna nedsättning hade emellertid visat sig vara så stora, att styrelsen nu ansåge sig böra upptaga det tidigare utgående arvodesbeloppet.

Genomförandet av de utav medicinalstyrelsen föreslagna ändringarna beträffande anstaltens enligt stat anställda personal skulle medföra en ökad belastning av det ordinarie anslaget till anstalten med $(4,200 + 4,200 + 2,400 =)$ 10,800 kronor. Å andra sidan kunde härigenom det ordinarie anslaget till anstaltens verksamhet minskas till $(20,000 - 10,800 =)$ 9,200 kronor; dock borde de båda nuvarande anslagen till anstalten och till anstaltens verksamhet från och med budgetåret 1933/1934 sammanslås till ett anslag.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har i utlåtande den 7 oktober 1932 anfört, att kemistarvudet i betraktande av dess relativt ringa belopp icke syntes böra särskilt upptagas i staten utan inräknas i anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., varvid det skulle ankomma på medicinalstyrelsen att bestämma avlöningen till kemisten.

Statskontoret har i utlåtande den 14 oktober 1932 anfört huvudsakligen följande. Förslaget att överföra det till anstaltens verksamhet utgående ordinarie reservationsanslagets belopp till det ordinarie förslagsanslaget till avlöningar m. m. åt vid anstalten anställd personal hade icke givit stats-

kontoret anledning till erinran. Statskontoret hade ej heller något att invända mot, att de nu från anstaltens inkomstmedel avlönade två extra assistenterna och kemisten uppfördes i anstaltens stat med arvoden, utgörande för assistenterna 4,200 kronor vardera och för kemisten 2,400 kronor. Ett fastställande av arvoden till nämnda befattningshavare skulle enligt statskontorets mening medföra ett underlättande för anstalten att å ifrågavarande tjänster förvärva och under längre tid behålla dugliga krafter, enär de härigenom skulle beredas trygghet för sina löner. Av denna anledning och då det ur löneteknisk synpunkt torde få anses lämpligt, att arvoden till den vetenskapligt utbildade personalen vid anstalten upptoges under en och samma post, ansåge sig statskontoret icke kunna giva sin anslutning till lönenämndens förslag, att förenämnda kemist arvode skulle inräknas i anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Ur budgetteknisk synpunkt syntes det statskontoret vara riktigast, att — på sätt som skett ifråga om de med förevarande anstalt likartade institutionerna statens bakteriologiska laboratorium och statens rättskemiska laboratorium — staten för anstalten uppställdes så, att däri komme att ingå utom avlöningsstaten även en omkostnadsstat, avseende övriga kostnader för driften.

I skrivelse den 12 november 1932 har *medicinalstyrelsen* i anslutning härtill framlagt följande förslag till stat för anstalten:

A. Avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 51,600
Vikariatersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 2,000
Arvoden till en var av 2 assistenter å 4,500 kronor, en var av 2 assistenter å 4,200 kronor, 1 kontrollant å 3,000 kronor samt 1 kemist å 2,400 kronor	» 22,800
Avlöningar till annan icke ordinarie personal	» 8,100

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för anstaltens verksamhet	» 9,200
Summa <i>förslagsanslag</i> kronor	93,700.

*Departements-
chefen.*

Ehuru vissa skäl kunna andragas till stöd för den av anstaltens föreståndare hävdade mening, att anstalten bättre skulle kunna fylla sin uppgift, om dess vetenskapligt utbildade personal genom löneförbättring bleve fastare knuten till anstalten, anser jag dock lika med ämbetsverken det under nuvarande tidsläge vara uteslutet att härutinnan vidtaga åtgärder enligt föreståndarens förslag. Jag kan följaktligen i allt väsentligen biträda vad *medicinalstyrelsen* tillstyrkt och förordar alltså de båda anslagens hopslagning till ett anslag, att användas enligt följande

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 51,600
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 2,000
Arvoden till en var av 2 assistenter å 4,500 kronor, en var av 2 assistenter å 4,200 kronor, 1 kontrollant å 3,000 kronor samt 1 kemist å 2,400 kronor	» 22,800
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	» 8,100
Övriga utgifter	» 9,200
Summa <i>förslagsanslag</i> kronor 93,700.	

I anslutning härtill bör ordinarie förslagsanslaget till statens veterinär-bakteriologiska anstalt höjas med 20,000 kronor till 93,700 kronor, varjämte ur riksstaten torde uteslutas det förut nämnda ordinarie reservationsanslaget å 20,000 kronor till anstaltens verksamhet.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna av mig förordat förslag till stat för statens veterinärbakteriologiska anstalt, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

2) med uteslutande ur riksstaten av ordinarie reservationsanslaget till statens veterinärbakteriologiska anstalts verksamhet, höja *ordinarie förslagsanslaget* till statens veterinärbakteriologiska anstalt, nu kronor 73,700, med » 20,000
till » 93,700.

Veterinärstaten.

4. *Länsveterinärer, oförändrat ordinarie förslagsanslag* (se IX H. T. 1931 p. 48)..... kronor 186,000.

5. *Veterinärstipendiater, oförändrat ordinarie anslag* (se 1926 : IX H. T. p. 52 och R. skr. nr 9 A p. 38) kronor 7,200.

[61.] 6. *Distriktsveterinärers avlönande*. Ordinarie förslagsanslaget till distriktsveterinärers avlönande är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 265,000 kronor. Då 1931 års riksdag i anledning av en utav Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen (IX H. T. p. 49) gjord framställning beslutat, att distriktsveterinärväsendet skall vid utgången av nu gällande löneperiod, d. v. s. från och med den 1 januari 1934, övertagas av staten, erfordras anslag för täckande av kostnaderna för distriktsveterinärernas

avlönande enligt hittills tillämpade grunder endast för senare halvåret 1933. På grund härav bör för detta ändamål i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagas under förevarande ordinarie förslagsanslag allenast hälften av nyssnämnda belopp 265,000 kronor eller 132,500 kronor, vilket senare belopp emellertid med hänsyn till medelsåtgången under de senaste budget-åren synes kunna avrundas nedåt till 130,000 kronor.

I samband härmed bör extra förslagsanslaget till dyrtidstillägg åt distriktsveterinärer beräknas endast för att täcka utgifterna för ändamålet under senare halvåret 1933. Nämnda anslag behöver därför icke upptagas till högre belopp än 35,000 kronor, och kommer jag under närmast följande punkt att härom göra hemställan. I fråga om dispositionen av dessa medel synes anledning icke föreligga att frångå hittills gällande bestämmelser (se kung. nr 167/1924 och 197/1925).

Från och med 1934 års ingång måste emellertid anslag i riksstaten upptagas för samtliga kostnader för distriktsveterinärernas avlönande, enär statsverket genom förenämnda beslut åtagit sig att ansvara även för de utgifter för distriktsveterinärernas avlönande, som hittills bestritts av landstingsmedel. Jag vill då erinra om, att särskilt tillkallade sakkunniga den 12 juli 1930 framlagt förslag beträffande ordnandet av distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden samt att vederbörande myndigheters yttranden införskaflats över detta förslag. Sedermera har inom medicinalstyrelsen utarbetats förslag till jämkningar i den nuvarande indelningen av länen i veterinärdistrikt, varjämte inom departementet verkställt vissa undersökningar rörande spörsmål, som äga samband med statsanställningens genomförande. Alldenstund jag ännu icke varit i tillfälle att fatta ståndpunkt till samtliga de frågor, som sammanhånga med distriktsveterinärväsendets övertagande av staten från och med ingången av år 1934, kan förslag i ämnet icke framställas i årets statsverksproposition. Emellertid anser jag, att i förslaget till riksstat för budgetåret 1933/1934 bör beräknas medel för avlönande under första halvåret 1934 av distriktsveterinärerna såsom befattningshavare i statens tjänst och att för ändamålet bör beräknas ett ordinarie förslagsanslag av 620,000 kronor. Härom skall jag under en följande punkt göra hemställan. Under huvudtiteln allmänna anslag till dyrtidstillägg bör dessutom för distriktsveterinärernas del inräknas ett belopp av 60,000 kronor. Ifrågavarande beräkningar grunda sig på de förslag, som framlagts av distriktsveterinärlönesakkunniga i deras förenämnda betänkande. Några särskilda kostnader för distriktsveterinärernas pensionering hava i enlighet med nämnda förslag icke ansetts böra nu upptagas, då jag i likhet med de sakkunniga funnit mig böra utgå från, att de distriktsveterinärer, som äro anställda i landstingens tjänst vid tidpunkten för statens övertagande av distriktsveterinärväsendet skola pensioneras på vederbörande landstings bekostnad, samt att staten följaktligen endast har att vidkännas utgifter för pensionering av sådana distriktsveterinärer, som er- hålla sin anställning i denna egenskap direkt i statens tjänst, eller som

efter förflyttning från ett veterinärdistrikt till ett annat sådant utnämnts till befattning efter ingången av år 1934.

Jag hemställer alltså nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie förslagsanslaget</i> till distrikts-	
veterinärers avlönande, nu	kronor 265,000,
med	» 135,000
till	» 130,000.

[62.] 7. **Dyrtidstillägg åt distriktsveterinärer.** Under åberopande av vad som anförts under närmast föregående punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att, därest de distriktsveterinärer, till vilkas avlöning lämnats statsbidrag, för tiden 1 juli—31 december 1933 beredas dyrtidstillägg å dem från vederbörande landsting tillkommande avlöning, dyrtidstillägg av statsmedel må för samma tid till dem utgå med motsvarande andel av statsbidraget, ålderstillägg däri inberäknat, dock med högst en tredjedel av statsavlöningen;

b) till bestridande av kostnaderna för dessa dyrtidstillägg anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 35,000.

[63.] 8. **Distriktsveterinärer.** Under åberopande av vad som anförts under punkt 61 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må vardas förelagd riksdagen, beräkna för budgetåret 1933/1934 under titel »Distriktsveterinärer» ett *ordinarie förslagsanslag* av kronor 620,000.

Förekommade och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren.

9. **Statsbidrag vid försäkring mot smittsamma husdjurssjukdomar, oförändrat ordinarie förslagsanslag** (se 1932: IX H. T. p. 53 samt prop. nr 148) kronor 10,000.

[64.] 10. **Övriga utgifter till förekommade och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren.** Sedan lång tid tillbaka är i riksstaten uppfört ett ordinarie anslag till förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar. Från och med budgetåret 1930/1931 är anslaget,

som har förslagsanslags natur, uppfört med 200,000 kronor. Utgifterna från anslaget, vilka växlat för skilda budgetår beroende särskilt på mul- och klövsjukans större eller mindre utbredning, hava under budgetåren 1928/1929—1931/1932 uppgått till i runda tal respektive 146,000, 200,000, 1,267,000 och 1,054,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

De omständigheter, som äro avgörande för belastningen å anslaget, låta sig icke på förhand överblicka. Under sådana förhållanden synes mig anslaget böra upptagas med oförändrat belopp, och torde alltså i riksstaten för budgetåret 1933/1934 böra uppföras:

övriga utgifter till förekommande och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren, *oförändrat ordinarie förslagsanslag*, kronor 200,000.

[65.] 11. **Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.** Till uppehållande av driften vid karantänsanstalten i Haparanda för husdjur har under en följd av år anvisats anslag av riksdagen. För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett extra anslag av 6,250 kronor. Frågan om karantänsanstaltens organisation är i viss mån beroende av det under punkt 61 omhandlade spörsmålet om veterinärdistriktens reglering, vadan jag icke är beredd att nu framställa förslag rörande förevarande anslag. Emellertid torde i förslaget till riksstat för nästa budgetår böra för ändamålet beräknas visst belopp, vilket i anslutning till av medicinalstyrelsen i skrivelse den 26 augusti 1932 gjord framställning synes böra kunna begränsas till 5,490 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till karantänsanstalten i Haparanda för husdjur beräkna för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 5,490.

H. Lanthushållning i allmänhet.

Hushållningssällskapen.

[66.] 1. **Allmänt anslag till hushållningssällskapen.** Vid 1913 års riksdag beslöts att i stället för den andel i brännvinsförsäljningsmedlen, som tidigare tillkommit hushållningssällskapen, till sällskapen skulle från och med år 1915 utgå viss årlig ersättning, vilken av riksdagen bestämdes till 2,100,000 kronor. I riksstaten upptogs därefter till och med budgetåret 1926/1927 för ändamålet ett ordinarie anslag å nämnda belopp. Anslaget benämndes ursprungligen »ersättning till hushållningssällskapen för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel» men erhöll senare benämningen »allmänt anslag till hushållningssällskapen». Utöver det ordinarie anslaget anvisade riksdagen från och med 1920 till och med budgetåret 1926/1927 vissa extra anslag såsom bidrag till hushållningssällskapen. Vid 1927 års riksdag sammanslogos det ordinarie och det extra anslaget till sällskapen till ett ordinarie anslag, som bestämdes till 2,900,000 kronor. Detta anslag höjdes sedermera av 1929 års riksdag till 3,000,000 kronor.

Gällande bestämmelser för användningen av det allmänna anslaget återfinnas i förordningen den 18 mars 1927 (nr 120) angående fördelning av allmänt anslag till hushållningssällskapen. I denna förordning stadgas följande.

Vid fördelning av anslag, som av riksdagen under titel allmänt anslag till hushållningssällskapen beviljas, skall så förfaras, att ett grundbelopp av 10,000 kronor tillföres varje hushållningssällskap samt att därefter av anslagets återstod å sällskapen fördelas *sex tiondelar* efter den med jordbruk och fiske sysselsatta folkmängden inom hushållningssällskapsområdena, *tre tiondelar* efter den övriga folkmängden inom samma områden, dock att, där stad inom hushållningssällskaps område har mer än 10,000 invånare, av överskjutande invånarantalet medräknas allenast tjugu procent, och *en tiondel* efter arealen av sällskapens områden. Vad beträffar den del av anslaget, som icke utgår såsom grundbelopp, skall de särskilda hushållningssällskapens delaktighet däri enligt nyss angivna grunder fastställas för tioårsperioder, därvid folkmängden och dennas gruppering efter yrken beräknas med stöd av den senast före sådan periods början hållna folkräkningen. Såsom första tioårsperiod skall räknas åren 1925—1934. Statskontoret har att under juli varje år utbetala det varje hushållningssällskap tillkommande beloppet.

Granskningsnämnden har anfört, att det borde fordras, att hushållningssällskapen, liksom andra av statsmedel understödda institutioner, under den nuvarande ekonomiska situationen avsevärt nedbringade sina utgifter. Den anslagsminskning, som på grund därav borde äga rum, syntes lämpligast böra läggas på det allmänna anslaget till hushållningssällskapen.

Granskningsnämnden förordade en nedsättning av detta anslag med 300,000 kronor. Det borde uppdragas åt lantbruksstyrelsen att undersöka, huruvida anslagsminskningen borde med hänsyn till sällskapens olika ekonomiska ställning drabba vissa sällskap proportionsvis hårdare än andra.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 29 augusti 1932 förklarat sig icke vilja motsätta sig granskningsnämndens förslag om nedsättning av det allmänna anslaget till hushållningssällskapen till 2,700,000 kronor och tillika framlagt förslag till det reducerade anslagsbeloppets fördelning mellan de olika sällskapen. I skrivelsen har lantbruksstyrelsen anfört huvudsakligen följande.

Lantbruksstyrelsen förutsatte, att minskningen av anslaget vore att betrakta som en under de statsfinansiella svårigheterna ofrånkomlig åtgärd av tillfällig natur. Vid nedsättningen borde hänsyn i viss mån tagas till varje sällskaps allmänna ekonomiska ställning. En ganska god grund för bedömandet av vederbörande hushållningssällskaps egna tillgångar torde man hava i de inkomster, som sällskapet hade i form av räntor, hyror, arrenden och dylikt efter avdrag av motsvarande utgifter. Det vore dock icke skäligt, att fördelningen av hela anslagsminskningen baserades på nämnda nettoinkomster. Anslagen till vissa sällskap med mycket små eller inga dylika inkomster skulle nämligen i så fall komma att utgå med synnerligen obetydligt minskat eller oförändrat belopp, vilket icke syntes rättvist med hänsyn till att inskränkningarna borde bäras — om än i olika hög grad — av samtliga hushållningssällskap. Anslagsminskningen borde därför genomföras sålunda, att statsbidragen till de olika sällskapen nedsattes dels med viss procent av förenämnda nettoinkomster och dels med viss procent av till varje sällskap nu utgående allmänt bidrag efter avdrag av grundanslaget.

Lantbruksstyrelsen har föreslagit, att 20 procent av varje sällskaps medelnettoinkomst för åren 1930 och 1931 å räntor, hyror och arrenden toges i anspråk vid beräkningen av anslagsminskningen. Anslaget skulle härigenom, enligt lantbruksstyrelsens beräkningar sådana dessa gestalta sig enligt ett av lantbruksstyrelsen den 12 oktober 1932 ingivet förnyat yttrande i ärendet, kunna reduceras med 117,893 kronor 86 öre. Den återstående delen av anslagsminskningen, $(300,000 - 117,893:86 =) 182,106$ kronor 14 öre, utgör 6.65 procent av nu utgående allmänt bidrag efter avdrag av grundanslagen; och har styrelsen föreslagit, att från varje sällskaps bidrag av sistnämnda slag avdrages 6.65 procent. I enlighet med nu angivna grunder har lantbruksstyrelsen för varje hushållningssällskap uträknat det bidrag, som skulle tillkomma varje hushållningssällskap, om anslaget bestämmes till 2,700,000 kronor.

Hushållningssällskapens ombud, som beretts tillfälle att yttra sig i ärendet, hava i skrivelse den 28 september 1932 anfört huvudsakligen följande.

Det torde ligga i öppen dag, att starka betänkligheter måste resas mot införandet av nya grunder för beräkningen av det allmänna anslaget till hushållningssällskapen, innan resultatet av en inom lantbruksstyrelsen pågående utredning rörande hushållningssällskapens ekonomiska förhållanden

och behov av anslag från statens sida föreläge. Ombuden kunde därför icke biträda den av lantbruksstyrelsen föreslagna beräkningsgrunden. Även andra skäl talade emellertid emot den ifrågasatta anordningen. Det förekomme sålunda exempelvis, att hushållningssällskap ägde för visst speciellt ändamål fonderade medel, vilka icke finge tagas i bruk för andra ändamål. Ett sällskap, som av sådan anledning skulle få vidkännas ett högre avdrag å det allmänna anslaget, saknade givetvis möjlighet att kompensera detta genom att disponera de egna medlen.

Ombuden hava i anslutning till det anförda hemställt, att någon minskning av det allmänna anslaget till hushållningssällskapen icke måtte vidtagas, men att, om sådan nedsättning ändock komme att av statsmakterna beslutas, densamma måtte, sedan grundanslaget frånräknats, göras procentuellt lika stor för samtliga hushållningssällskap.

Sedan därefter *Västerbottens läns hushållningssällskap* i skrivelse den 3 oktober 1932 hemställt, att minskningen av ifrågavarande anslag, därest sådan tillfälligtvis skulle bli ofrånkomlig, måtte ske enligt de för anslagets fördelning nu gällande grunder, har *lantbruksstyrelsen* i infordrat utlåtande den 12 oktober 1932 över denna skrivelse anfört huvudsakligen följande.

Hushållningssällskapens allmänna utgifter, förvaltningskostnader, räntor, avskrivningar m. m. torde för år 1931 kunna beräknas till sammanlagt 1,873,280 kronor. Då det allmänna anslaget för samma tid uppgick till 3,000,000 kronor, måste en avsevärd del därav hava förbrukats för vissa speciella ändamål, så mycket mer som en del av nämnda allmänna utgifter, t. ex. sekreterarnas löner, täcktes av särskilt anvisade statsmedel. För sällskap, som förfogade över fondavkastningar och dylikt för en viss näringsgren eller vilka näringsgrenar som helst — lantbruksstyrelsen bortsaåge i detta sammanhang från dylika avkastningar avsedda till premier eller dylikt, vilka torde spela en relativt liten roll — torde sålunda en minskning av det allmänna statsbidraget betyda, att i stort sett samma verksamhetsgrenar som hittills kunde understödjas. För de sällskap åter, som icke eller i mindre grad åtnjöte inkomster av ifrågavarande slag, skulle en relativt lika stor sänkning av statsbidraget givetvis betyda, att en del verksamhetsgrenar måste lämnas helt utan understöd. Under sådana förhållanden hölle lantbruksstyrelsen före, att det beräkningssätt, styrelsen föreslagit, trots de brister, som i vissa avseenden måste vidlåda det material, varpå beräkningarna grundats, möjliggjorde en mera rättvis fördelning av den tillfälliga minskning av det allmänna statsbidraget, som ifrågasatts för budgetåret 1933/1934, än det sätt, som föreslagits i remissframställningen.

Statskontoret har i utlåtande den 31 oktober 1932 förklarat sig biträda granskningsnämndens förslag att för budgetåret 1933/1934 nedsätta allmänna anslaget till hushållningssällskapen med 300,000 kronor. Vidkommande sättet för fördelningen av denna anslagsminskning på olika sällskap syntes det statskontoret, i betraktande av vad lantbruksstyrelsen anfört, vara lämpligt, att hänsyn åtminstone i någon mån toges till vederbörande hushållningssällskaps ekonomiska ställning. Vad lantbruksstyrelsen härutinnan föreslagit förefölle statskontoret vara väl avvägt. Statskontoret hade emellertid icke varit i tillfälle att taga del av hushållningssällskapens räk-

skaper och kunde därför icke göra något uttalande beträffande de av lantbruksstyrelsen för de olika sällskapen föreslagna beloppen.

Slutligen har *Gotlands läns hushållningssällskap* i skrivelse den 30 oktober 1932 gjort en framställning i ämnet.

Departements-
chefen.

Jag finner mig böra, i anslutning till vad granskningsnämnden, lantbruksstyrelsen och statskontoret föreslagit, av statsfinansiella skäl förorda en nedsättning för budgetåret 1933/1934 av det allmänna anslaget till hushållningssällskapen. Därvid nödgas jag ifrågasätta en minskning med 400,000 kronor till 2,600,000 kronor. Det synes mig böra vara möjligt för sällskapen att genom iakttagande av sträng sparsamhet, särskilt i avseende å expenser, resekostnader, tryckningskostnader o. d., även med det sålunda nedsatta bidragsbeloppet på ett tillfredsställande sätt utöva sin verksamhet. Härvid är ock att märka, att sällskapens utgifter för sådana ändamål som småbrukspremieringar, studieresor, djurpremieringar av olika slag m. m. torde komma att till följd av de inskränkningar härutinnan, som föreslås under respektive punkter i huvudtiteln, nedgå med ett sammanlagt belopp, som läser kunna uppskattas till inemot 200,000 kronor. Det är bland annat med hänsyn till denna omständighet, som jag funnit mig böra föreslå något större anslagsminskning, än myndigheterna ifrågasatt.

Vad angår fördelningen av det reducerade anslaget synes det mig kunna ur mera formella synpunkter ifrågasättas, om icke de i förenämnda förordning den 18 mars 1927 (nr 120) givna bestämmelser borde utan vidare lända till efterrättelse. Emellertid finner jag på av lantbruksstyrelsen anförda skäl, att anslagsminskningen skäligen bör drabba hushållningssällskapen något olika alltefter sällskapens olika ekonomiska ställning. I dylikt hänseende vill jag förorda att i avseende å fördelningen av det för nästa budgetår utgående allmänna anslaget till hushållningssällskapen skall gälla, att ett belopp av 2,500,000 kronor utlämnas enligt de i förenämnda förordning nr 120/1927 angivna bestämmelser samt att återstoden av anslaget, 100,000 kronor, må av Kungl. Maj:t efter närmare prövning rörande de olika sällskapens förmåga att av egna medel bidraga till bestridande av respektive sällskaps skäliga omkostnader fördelas mellan de sällskap, som befinnas vara i behov av ytterligare bidrag. Därest riksdagen biträder det av mig sålunda tillstyrkt förslaget, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela härav föranledda föreskrifter.

Under återopande av det anförda hemställer jag nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska det under titel allmänt anslag till hushållningssällskapen uppförda <i>ordinarie</i>	
<i>anslaget</i> , nu	kronor 3,000,000,
med	» 400,000
till	» 2,600,000,
att fördelas mellan hushållningssällskapen i enlighet med av mig tillstyrkt förslag.	

[67.] 2. **Sekreterare hos hushållningssällskapen.** Såsom statsbidrag för kalenderåret 1932 till avlönande av sekreterare hos hushållningssällskapen har riksdagen för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag av 172,000 kronor.

För anslaget användning äro bestämmelser meddelade i kungörelsen den 30 maj 1924 (nr 164). Enligt denna kungörelse kan hushållningssällskap till avlönande av en sekreterare erhålla statsbidrag med dels 5,700 kronor såsom grundlön, dels ock det belopp, som må tillkomma honom såsom ålders-tillägg. Ålderstilläggen äro tre, vart och ett å 500 kronor, att under vissa villkor utgå efter respektive fem, tio och femton års tjänstgöring.

Gällande organisation av hushållningssällskapen, vilken den 1 januari 1925 trädde i tillämpning, förutsätter årligt statsanslag till sällskapens sekreterare.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att då medelsåtgången för budgetåret 1933/1934 torde kunna beräknas till oförändrat belopp, hos riksdagen måtte göras framställning om anvisande för ändamålet för budgetåret 1933/1934 av ett extra förslagsanslag av 172,000 kronor.

I anslutning härtill hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-*
chefen.

att såsom statsbidrag för 1933 till avlönande av sekreterare hos hushållningssällskapen anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslags-*
anslag av kronor 172,000.

3. **Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannauäringar, oförändrat ordinarie reservationsanslag** (se IX H. T. 1932 p. 58) kronor 90,000.

Mindre jordbruk m. m..

[68.] 4. **Höjande av det mindre jordbruket.** Alltsedan 1901 har riksdagen anvisat medel å extra stat till åtgärder för höjande av det mindre jordbruket. Anslagsbeloppet har växlat. För ett vart av budgetåren 1927/1928—1930/1931 utgjorde detsamma 325,000 kronor. 1931 års riksdag höjde anslaget för budgetåret 1931/1932 till 450,000 kronor. Därvid beräknades till premiering av mindre jordbruk 310,000 och till studieresor och under-visning sammanlagt 140,000 kronor. På grund av förefintlig reservation begränsades anslaget för budgetåret 1932/1933 till 400,000 kronor. Sist-nämnda anslag avser verksamheten under 1932.

För anslaget användning gäller dels reglementet den 4 oktober 1929 (nr 350) med däri genom kungörelsen nr 131/1931 gjord ändring, dels ock kungörelsen nämnda dag (nr 351) angående statsbidrag till åtgärder av ifrågavarande slag.

Enligt berörda reglemente är statsbidrag från förevarande anslag avsett att utgå till premiering av mindre jordbruk, till studieresor för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor, till undervisningskurser för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor samt sådan särskild undervisning, som avser att främja det mindre jordbruket men icke på annat sätt kan komma i åtnjutande av statsanslag.

För premieringens verkställande bildar varje hushållningssällskaps område ett distrikt, som uppdelas i tre underdistrikt. Premiering inom sådant underdistrikt verkställs vart tredje år.

Vid sidan av denna allmänna jordbrukspremiering, varvid av statsmedel kunna utdelas dels penningpris om 120, 80 eller 50 kronor, dels premielån om högst 125 kronor, kan inom Norrland och Dalarna anordnas speciell premiering för åstadkommande av mönsterjordbruk. Vid denna senare form av premiering, som grundar sig på avtal för viss tid, högst 9 år, med vederbörlig jordbrukare, kan premielån utdelas varje år. Premier och premielån bekostas helt av statsmedel. Härjämte utgår halva beloppet av vederbörande premieringsnämnds resekostnad, dagtraktamenten oberäknade, av allmänna medel.

Till studieresor åt i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor utgå endast resekostnader, dock att, där resan sker efter häst, med motorfordon eller medelst rodd, statsbidraget är begränsat till halva kostnaden och högst 5 öre per kilometer och resedeltagare.

Till undervisningskurser för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor utgår statsbidrag med högst halva kostnaden för undervisningen.

Statens granskningsnämnd har anfört, att den ifrågavarande premieringsverksamheten borde under den nuvarande budgetsituationen begränsas. Vidare syntes de studieresor, som bekostades av anslaget, knappast vara av den betydelse, att anslag därtill nu kunde anses motiverat. Härigenom torde anslaget kunna nedsättas till 250,000 kronor, innebärande en minskning i förhållande till den nuvarande medelstillgången av cirka 200,000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* först upplyst om följande.

Av verkställd undersökning framginge, att speciell premiering för åstadkommande av mönsterjordbruk tillämpades endast inom Norrbottens och Västerbottens läns hushållningssällskaps områden. Inom Norrbottens län förefunnos för närvarande 35 sådana speciella premieringsjordbruk. Kostnaden för deras vidmakthållande beräknades till cirka 4,000 kronor årligen. Inom Västerbottens län utgjorde antalet dylika jordbruk 10, och årliga kostnaden för dessas vidmakthållande beräknades till cirka 1,500 kronor. Beträffande den utan hushållningssällskapens medverkan anordnade särskilda undervisningen hade understöd till sådan undervisning under de senare åren endast utgått till tre personer.

Därefter har *lantbruksstyrelsen* under erinran om anbefalld sparsamhet anfört huvudsakligen följande.

Med hänsyn till det stora antalet mindre jordbrukare inom vårt land samt den såväl nationalekonomiska som sociala betydelsen av det mindre jordbrukets höjande vore det av vikt, att statens stödjande verksamhet för

produktionens rationalisering särskilt toge sikte på det mindre jordbrukets förhållanden. En inskränkning av statens verksamhet på detta område annat än såsom en åtgärd av rent tillfällig natur på grund av den rådande statsfinansiella situationen kunde lantbruksstyrelsen icke tillråda.

I likhet med granskningsnämnden funne lantbruksstyrelsen ett mera tillfälligt inskränkande av studieresor vålla den minsta olägenheten.

En begränsning av den med statsunderstöd från detta anslag bedrivna undervisningsverksamheten borde icke komma ifråga.

Granskningsnämnden ifrågasatte en begränsning av premieringsverksamheten. Ett upprätthållande därav under begränsade möjligheter torde emellertid enligt lantbruksstyrelsens förmenande komma att i hög grad minska dess värde såsom rationaliseringsfaktor. Det syntes nämligen, som om följden av en sådan begränsning åtminstone i allmänhet komme att bli den, att de, som kanske mest skulle vare i behov av den hjälp, som premieringen avsåge att lämna, nämligen de i premieringshänseende nytillträdande, ännu icke så långt komna mindre jordbrukarna, skulle bli de lidande. Premieringens största betydelse låge i den möjlighet till vidtagande av de tekniska förbättringar, som utdelandet av premielån vore avsett att möjliggöra. Statsunderstöd för ändamålet utginge också huvudsakligen till premielån, och en begränsning av kostnaderna måste till större delen gå ut över dessa lån. Därest av statsfinansiella skäl en beskärning av förevarande anslag ovillkorligen krävdes, syntes lämpligen kunna ifrågasättas, att premieringen, med undantag av den speciella premiering, som vore avtalsenligt bunden, inställdes för något år. Härigenom syntes jordbruket icke komma att drabbas av framtida avbräck. Ett inställande av denna premiering vore närmast att anse såsom ett temporärt stillastående.

Med angiven utgångspunkt hade lantbruksstyrelsen beräknat, att till höjande av det mindre jordbruket under 1933 skulle åtgå följande belopp av statsmedel, nämligen

till speciell jordbrukspremiering i Norrland	cirka	5,500	kronor
» hushållningssällskapens undervisningskurser	»	60,000	»
» annan undervisning	»	11,500	»
eller tillsammans.....	cirka	77,000	kronor.

Lantbruksstyrelsen räknade med en reservation å ifrågavarande anslag av minst 40,000 kronor, vilket belopp skulle kunna tagas i anspråk för 1933 års verksamhet. Den förstärkning av anslaget, som skulle erfordras, uppginge således till 37,000 kronor.

Det statsekonomiska läget påkallar, att största möjliga besparingar göras *Departements-*
jämväl beträffande sådana för jordbrukets främjande betydelsefulla ändamål *chefen.*
som det, varom nu är fråga. Jag kan därför ansluta mig till lantbruksstyrelsens förslag om förevarande anslags nedsättning.

I enlighet härmed torde för 1933 statens bidrag till undervisningsverksamheten på förevarande område beräknas till i runt tal 71,500 kronor.

Med anvisande av medel för studieresor torde utan nämnvärd olägenhet kunna anstå.

Den övervägande delen av ifrågavarande anslag användes till bestridande av kostnaderna för premiering av mindre jordbruk. Till den del

dessa kostnader belöpa på den genom avtal på flera år bundna i övre Norrland anordnade speciella mönsterjordbrukspremieringen, enligt lantbruksstyrelsens skrivelse uppgående till 5,500 kronor, läser anslagsanvisning icke kunna ifrånkommas för budgetåret 1933/1934. Vidkommande den allmänna premieringen torde en besparing i kostnaderna härför bliva oundviklig. För sådant ändamål borde ligga närmast till hands att tänka sig en viss begränsning i premieringens omfattning. På sätt lantbruksstyrelsen framhållit skulle emellertid en reducering av medelstillgången medföra avsevärda svårigheter för en rationell och rättvis premiefördelning. I betraktande härav och då ett helt inställande för 1933/1934 av medelsanvisning till den allmänna premieringen — som enligt premieringsreglementet återkommer inom samma premieringsdistrikt vart tredje år — allenast skulle medföra, att inom premieringsdistrikt, där premiering reglementsenligt skulle ske under 1933, 1934 eller 1935, premiering i stället komme att äga rum under åren 1934, 1935 och 1936, har jag i nuvarande läge ansett mig icke böra påkalla, att för budgetåret 1933/1934 något belopp anvisas för nu ifrågavarande ändamål. Det må i detta sammanhang också erinras därom, att statsunderstöd till förbättringsarbeten i stor utsträckning lämnas innehavare av mindre jordbruk i form av stödlån ur härför särskilt anvisat anslag samt bidrag ur anslaget till nyodling och betesförbättring ävensom stenröjning å ofullständiga jordbruk.

Anslagsbehovet till höjande av det mindre jordbruket skulle i enlighet härmed uppgå till $(5,500 + 71,500 =) 77,000$ kronor. Med hänsyn till en påräknelig reservation av ungefär 40,000 kronor, torde den för budgetåret 1933/1934 erforderliga anslagsanvisningen kunna begränsas till 37,000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till åtgärder under kalenderåret 1933 till höjande av det mindre jordbruket anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 37,000.

[69.] 5. **Ordnad bokföring vid mindre jordbruk m. m.** Såsom bidrag till åtgärder för främjande av ordnad bokföring vid mindre jordbruk har riksdagen årligen från och med 1912 anvisat anslag. Villkoren för erhållande av dylika bidrag äro fastställda i kungörelsen den 31 december 1915 (nr 599) med däri genom kungörelsen nr 825/1920 gjord ändring. Genom kungörelsen den 21 november 1930 (nr 397) har förstnämnda författnings tillämpning utsträckts i syfte att ett vidgat antal egnahemsjordbruk måtte kunna inbegripas i bokföringen.

För budgetåret 1932/1933 beräknades medelsbehovet för ifrågavarande ändamål till 35,000 kronor; och anvisade riksdagen med hänsyn till en beräknad reservation av 20,000 kronor för samma budgetår ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört följande.

För utrönande av det för budgetåret 1933/1934 för ifrågavarande ändamål föreliggande anslagsbehovet hade lantbruksstyrelsen från direktören L. Nannesson, som av styrelsen erhållit i uppdrag att verkställa bearbetning av det statistiska materialet på hithörande område, införskaffat en promemoria, varav framginge, att antalet till bokföringsbyråer anslutna anslagsberättigade egendomar för budgetåret 1933/1934 uppskattats till 560, varav 200 egnahemsjordbruk, samt att med för närvarande utgående anslag av högst 25 kronor för varje bokslut 14,000 kronor skulle erfordras såsom statsbidrag till bokföringskostnaderna vid mindre jordbruk. Då härtill vidare komme bokföringsbyråernas byråkostnader beräknade till 1,500 kronor, skulle för sagda båda ändamål erfordras sammanlagt 15,500 kronor.

Vad anginge erforderligt statsbidrag för nämnda tid till bestridande av kostnaderna för räkenskapsresultatens statistiska bearbetning, beräknades detta enligt nuvarande anslagsnorm i Nannessons förslag till 18,000 kronor, varav 9,900 kronor såsom ersättning för räkenskapsutdrag och 8,100 kronor till täckande av kostnaderna för bearbetning och tryckning av bokföringsresultaten. Vid beräkningen av ersättningen för räkenskapsutdrag hade Nannesson utgått från 560 jordbruk à 15 kronor och 60 jordbruk à 25 kronor.

Vad slutligen beträffade undersökningen av jordbrukets produktionsfaktorer, torde denna kunna anses slutförd med budgetåret 1932/1933, varför för nu ifrågavarande budgetår torde erfordras endast 1,500 kronor för undersökningsresultatens slutbearbetning och publicering.

Hela det för budgetåret 1933/1934 erforderliga statsanslaget skulle sålunda uppgå till $(15,500 + 9,900 + 8,100 + 1,500 =)$ 35,000 kronor, varav högst 18,000 kronor skulle erfordras för räkenskapernas statistiska bearbetning. Då vid ingången av budgetåret 1933/1934 en reservation å ifrågavarande anslag av cirka 12,500 kronor torde förefinnas, syntes av riksdagen böra äskas anslag med 22,500 kronor.

Med hänsyn till den på grund av det statsfinansiella läget anbefallda sparsamheten hade lantbruksstyrelsen övervägt möjligheten att minska eller indraga ifrågavarande anslag. Ordnad bokföring vore emellertid under alla förhållanden av betydelse inom ett företag men säkerligen framför allt under en lågkonjunktur, då det mer än vanligt gällde att nedbringa driftkostnaderna och för detta ändamål söka utröna, var eventuella besparingar med så små olägenheter som möjligt för verksamhetens upprätthållande kunde göras. En rätt ordnad bokföring och på dess resultat grundad driftsanalys vore för jordbruket, enkannerligen småbruket, av en betydelse, som icke kunde överskattas, då det gällde att möta svårigheterna under nuvarande lågkonjunktur. Då många småbrukare torde sakna möjlighet att själva verkställa bokslut och driftsanalys, måste det arbete, som utfördes av bokföringsbyråerna, och den därpå följande bearbetningen av bokföringsresultaten, anses vara nödvändigt för att komma jordbrukarna till hjälp. Då en ändring av de grunder, efter vilka statsbidrag utginge, icke nu syntes böra vidtagas och då med hänsyn till medelsätgången under sist förflutna budgetår ej heller någon nedsättning av anslaget torde vara möjlig, om verksamheten skulle kunna fortgå i nuvarande omfattning, syntes anslaget böra utgå med av styrelsen föreslaget belopp eller 22,500 kronor.

Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen i ärendet anfört anser jag önskvärt, att verksamheten i fråga kan upprätthållas i sin nuvarande omfattning

*Departements-
chefen.*

jämväl under nästa budgetår. Av statsfinansiella skäl finner jag mig emellertid böra förorda någon minskning av statsbidraget för ifrågavarande ändamål. Det vill härvid synas som dels det per bokslut beräknade bidraget av högst 25 kronor skulle kunna nedsättas till 18 kronor, dels bidraget per räkenskapsutdrag skulle kunna minskas beträffande 560 jordbruk till 10 kronor och i fråga om 60 jordbruk till 18 kronor. Vidare anser jag bidraget till bokföringsbyråernas byråkostnader och till räkenskapsutdragens statistiska bearbetning kunna sänkas med respektive 200 och 600 kronor. Med denna beräkning skulle det sammanlagda bidragsbeloppet uppgå till $(11,380 + 6,680 + 7,500 + 1,500 =)$ 27,060 kronor eller i avjämnat tal 27,000 kronor. I betraktande av den beräknade reservationen å 12,500 kronor, erfordras anvisande av nytt anslag med allenast $(27,000 - 12,500 =)$ 14,500 kronor.

Jag hemställer i anslutning härtill, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till åtgärder för främjande av ordnad bokföring vid mindre jordbruk m. m. anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 14,500.

Jordbrukskonsulenter m. m.

[70.] 6. **Jordbrukskonsulenter.** Såsom bidrag till avlönande av jordbrukskonsulenter har riksdagen från och med år 1908 årligen å extra stat beviljat anslag, vilkas belopp småningom ökats. För budgetåret 1932/1933 anvisades för ändamålet ett extra förslagsanslag av 300,800 kronor, avsett till avlönande under 1932 av högst 59 jordbrukskonsulenter.

Enligt kungörelsen den 19 augusti 1921 (nr 515) angående statsbidrag till avlönande av jordbrukskonsulenter med däri genom kungörelserna nr 443/1928 och nr 123/1930 gjorda ändringar utgör konsulents grundlön 4,200 kronor, vartill komma tre ålderstillägg å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Härför erforderliga belopp utgå av statsmedel, under villkor, bland andra, att hushållningssällskapen, eventuellt med bidrag av landstingen, gälda samtliga övriga kostnader för konsulenterna.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att anslaget i fråga för budgetåret 1933/1934 syntes på grund av minskat antal ålderstillägg kunna avrundas nedåt till 300,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till avlönande under 1933 av högst 59 jordbrukskonsulenter anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 300,000.

[71.] 7. **Vandringsrättare.** Under en följd av år har anslag av riksdagen beviljats för anställande av vandringsrättare hos hushållningssällskapen. För kalenderåret 1932 beräknades statsbidrag till 82 vandringsrättare à 1,500 kronor eller med tillhopa 123,000 kronor. Anslaget har för budgetåret 1932/1933 uppförts såsom extra anslag med sistnämnda belopp. För anslagets användning gälla bestämmelserna i kungörelsen den 19 augusti 1921 (nr 514) angående statsbidrag till avlönande av vandringsrättare.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 29 augusti 1932 överlämnad framställning, har Blekinge läns hushållningssällskap, där någon med statsmedel anställd vandringsrättare för närvarande icke finnes, anhållit om statsbidrag för ändamålet.

Lantbruksstyrelsen har vitsordat den betydelse, ifrågavarande institution hade för landets jordbruk, samt ansett statsunderstöd för ändamålet böra utgå jämväl under nästa budgetår. Då någon med statsmedel anställd vandringsrättare för närvarande icke finnes hos Blekinge läns hushållningssällskap men sällskapet vore i stort behov av en dylik befattningshavare, har lantbruksstyrelsen ansett skäligt, att möjlighet härtill bereddes jämväl detta hushållningssällskap. För ändamålet erforderliga medel skulle givetvis kunna beredas genom överflyttande till ifrågavarande hushållningssällskap från sällskap med flera med statsmedel anställda vandringsrättare av ett dylikt statsunderstöd. Lantbruksstyrelsen hölle emellertid före, att de ekonomiska konsekvenserna, som torde bli följden av ett dylikt tillvägagångssätt för det sällskap, som drabbades av anslagsminskningen, talade däremot. Under sådana förhållanden har lantbruksstyrelsen ansett sig böra föreslå, att Kungl. Maj:t måtte av riksdagen äska ytterligare anslag med 1,500 kronor till anställande av ännu en befattningshavare av ifrågavarande slag. För budgetåret 1933/1934 skulle alltså erfordras ett extra anslag av 124,500 kronor.

I betraktande av det nuvarande statsfinansiella läget anser jag mig icke kunna förorda en höjning av ifrågavarande anslag, utan tillstyrker jag, att anslaget för nästa budgetår upptages med oförändrat belopp av 123,000 kronor, att enligt närmare fördelning av Kungl. Maj:t användas för anställande hos hushållningssällskapen av sammanlagt 82 vandringsrättare.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till avlönande under 1933 av vandringsrättare anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 123,000.

[72.] 8. **Utbildningskurser för vandringsrättare.** Utbildningskurser för vandringsrättare hava sedan länge årligen anordnats och bekostats av statsmedel. För budgetåret 1932/1933 utgår för ändamålet ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor, avsett att användas till anordnande under

kalenderåret 1933 av tre kurser efter en beräknad kostnad av 1,700 kronor för varje kurs.

För kurser av ifrågavarande slag har Kungl. Maj:t den 24 november 1922 meddelat bestämmelser. Vartannat år pläga tre och vartannat år två kurser hållas.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att dylika kurser enligt styrelsens förmenande torde erfordras jämväl under 1934, då två kurser borde komma till stånd. Kostnaderna beräknades alltjämt till 1,700 kronor för varje kurs. Anslagsbehovet för sistnämnda år skulle således utgöra 3,400 kronor. På grund av beräknad reservation torde emellertid medelsanvisningen för nästa budgetår kunna inskränkas till 2,500 kronor.

Departement-
chefen.

Mot lantbruksstyrelsens anslagsberäkning har jag intet att erinra. Liksom förut bör det vara Kungl. Maj:t obetaget att, om behovet så kräver, till ifrågavarande kurser anvisa fyllnadsanslag från andra till Kungl. Maj:ts disposition stående medel.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för anordnande under 1934 av utbildningskurser för vandringsrättare anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 2,500.

[73]. 9. Täckdikningsförmän. I gällande villkor för lån från täckdikningslånefonden stadgas, bland annat, att, där vederbörande hushållningssällskap ej annorlunda medgiver, låntagaren till biträde vid täckdikningsarbete skall använda täckdikningsförmän, som är anställd i hushållningssällskapets tjänst, eller på visst annat sätt kvalificerad.

Såsom bidrag till anställande hos hushållningssällskapen av täckdikningsförmän har riksdagen alltsedan 1921 anvisat anslag. För budgetåret 1932/1933 uppgår detta anslag till 31,000 kronor.

Närmare bestämmelser för erhållande av statsbidrag från anslaget äro meddelade i kungörelsen den 12 juni 1931 (nr 215) angående statsbidrag till avlönande av täckdikningsförmän.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört följande:

Med hänsyn till täckdikningens stora betydelse för jordbruket syntes anslag fortfarande böra ställas till förfogande för ifrågavarande ändamål. Till ledning för bedömandet av behovet av dylikt bidrag för 1933 visades i följande tabell åtgången av bidrag för ändamålet under de senaste fem åren.

År	Utanordnat bidrag
1927	kronor 20,263: 25
1928	» 17,536: —
1929	» 23,264: 37
1930	» 23,729: 75
1931	» 25,915: 66.

Såsom framginge av tabellen hade bidraget under femårsperioden i stort sett undergått en oavbruten stegring. Beträffande åren 1932 och 1933 torde denna stegring med stor sannolikhet komma att fortgå, och stegringen kunde för vartdera året beräknas till omkring 1,500 kronor, varigenom bidragsbehovet för 1933 skulle komma att uppgå till omkring 29,000 kronor. Lantbruksstyrelsen funne emellertid, med hänsyn till nödvändigheten av att största möjliga sparsamhet med statens medel iakttoges, anslaget för 1933 böra begränsas till samma belopp, som utgått under 1931, eller i runt tal 26,000 kronor.

I anslutning till lantbruksstyrelsens anslagsberäkning hemställer jag, att *Departements-*
Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att såsom bidrag till avlönande under 1933 av täckdiktningförmän anvisa för budgetåret 1933/1934 ett
extra anslag av kronor 26,000.

[74.] **Utbildningskurser för förrättningsmän vid täckdiktningföretag ävensom för täckdiktningförmän.** Riksdagen har tidigare vid flera tillfällen beviljat medel i form av reservationsanslag för anordnande av dels kulturtekniska utbildningskurser för personer, vilka prövades lämpliga såsom förrättningsmän vid uppgörande av planer och kostnadsförslag till täckdiktningföretag, dels ock utbildningskurser för täckdiktningförmän. Senast anvisade riksdagen för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 4,100 kronor. Därjämte kvarstod vid ingången av sagda budgetår en reservation å 9,900 kronor av för budgetåret 1929/1930 anvisat anslag.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att av det sålunda tillgängliga anslaget, tillsammans 14,000 kronor, hade under budgetåret 1931/1932 tagits i anspråk 3,498 kronor till en utbildningskurs för täckdiktningförmän. Beträffande behovet av ifrågavarande kurser under budgetåret 1933/1934 har lantbruksstyrelsen förutsatt, att anordnande av endast endera av desamma komme att visa sig erforderligt. Kostnaderna för en utbildningskurs för förrättningsmän kunde beräknas till 9,000 kronor och för en kurs för täckdiktningförmän till 4,000 kronor. För budgetåret 1933/1934 borde sålunda ett belopp av 9,000 kronor finnas tillgängligt för ändamålet.

Med hänsyn till den förefintliga reservationen, vilken enligt Kungl. Maj:ts *Departements-*
beslut får användas även under budgetåret 1933/1934, torde anvisande av *chefen.*
nytt anslag för sagda budgetår icke vara erforderligt.

[75]. 10. **Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden.** Jämlikt beslut av 1921 års riksdag (prop. nr 181; skr. nr 284) utgår såsom ersättning till hushållningssällskapen för deras kostnader med avseende å den statsunderstödda täckdikningen årligen förvaltningsbidrag med högst 92,000 kronor. Sådant bidrag utgår dels med 20 kronor för varje med täckdikningslån understött företag, dels ock med 3 procent av under året beviljade lån. Förvaltningsbidragen hava till och med budgetåret 1929/1930 utgått ur täckdikningslånefonden. Efter av Kungl. Maj:t i ämnet framlagt förslag (IX H. T. p. 62) anvisade 1930 års riksdag för budgetåret 1930/1931 ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor för utbetalning av förvaltningsbidrag under 1930. För ett vart av budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 har såsom extra förslagsanslag anvisats 75,000 respektive 65,000 kronor, avsedda för utbetalning av förvaltningsbidrag under 1931 respektive 1932.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* med ledning av vissa i skrivelsen återgivna uppgifter å antalet och beloppet av under åren 1927—1931 beviljade och utlämnade täckdikningslån samt under förutsättning att förberörda beräkningsgrunder i förevarande avseende fortfarande ansåges böra gälla uppskattat medelsbehovet för budgetåret 1933/1934 till 54,000 kronor.

Departements-
chefen.

I anslutning till lantbruksstyrelsens anslagsberäkning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förvaltningsbidrag för 1933 till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 54,000.

[76.] 11. **Statens lagerhus.** Till täckande av utgifterna för statens lagerhus och fryshus har från och med budgetåret 1923/1924 uppförts ett extra förslagsanslag. För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 90,000 kronor och avser allenast statens lagerhus.

Rörande anslagets tillkomst tillåter jag mig hänvisa till den redogörelse som lämnats under punkt 87 i 1923 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln. Från och med budgetåret 1929/1930 har — i anslutning till den uppställning i budgettekniskt avseende, som beträffande statlig verksamhet, förenad med såväl utgifter som inkomster, numera tillämpas i avsikt att i riksstaten erhålla siffror mera överensstämmande med verkliga förhållandena — vidkommande statens lagerhus (och fryshus) vidtagits sådan anordning, att å utgiftssidan i riksstaten uppföras de beräknade utgifterna samt å inkomstsidan de antagliga inkomsterna å rörelsen. För innevarande budgetår upptages sålunda, såsom redan anmärkts, ett utgiftsanslag å 90,000 kronor, varemot å inkomstsidan svarar ett belopp av 80,000 kronor.

I skrivelse den 26 september 1932 har *statens lagerhus- och fryshusstyrelse* framlagt förslag till inkomst- och utgiftsstat för lagerhusen för tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 av, i sammandrag, följande utseende:

Inkomster.

Hyra av bostadshuset i Hallsberg	kronor	2,500
» » spannmålslagerhuset i Eskilstuna	»	500
» » » i Vara	»	3,000
Inkomst av sex spannmålslagerhus	»	94,000
Summa kronor		100,000.

Utgifter.

Statens lagerhus- och fryshusstyrelse, inbegripet ersättning åt sekreterare, inspektören över lagerhusen, skrivbiträde, reseersättningar m. m.	kronor	16,560
Spannmålslagerhusen:		
lagerhuset i Eskilstuna.....	kronor	250
lagerhusen i Eslöv, Hallsberg, Klagstorp, Linköping, Tomelilla och Åstorp	»	81,890
bostadshuset i Hallsberg	»	1,300
		» 83,440
Summa kronor		100,000.

Styrelsen har ifråga om statförslaget anfört i huvudsak följande.

Styrelsen hade räknat med, att spannmålslagerhusen i Vara och Eskilstuna skulle vara uthyrda på samma villkor som nu, eller mot en årlig hyra av respektive 3,000 kronor och 500 kronor, samt att spannmålslagerhusen i Eslöv, Hallsberg, Klagstorp, Linköping, Tomelilla och Åstorp skulle drivas på sätt, som för närvarande skedde.

Utgifterna för styrelsen vore i stort sett oförändrade. Utgifterna till traktaments- och reseersättningar åt lagerhusinspektören hade dock höjts från 1,200 kronor till 1,500 kronor, då styrelsen med den större beläggning av lagerhusen, som uppkommit under de senare åren, ansett det förutvarande anslagsbeloppet för lågt. Beträffande lönerna för sekreteraren och kanslibiträdet hade styrelsen i likhet med vad som redan tidigare skett beträffande övriga befattningshavare föreslagit den förändringen, att grundlön och dyrtidstillägg sammanslagits. Härigenom skulle arvudet åt sekreteraren komma att utgöra 3,960 kronor. Kanslibiträdets lön hade tidigare varit 2,700 kronor, vartill kommit dyrtidstillägg, som under budgetåret 1931/1932 uppgått till 804 kronor. Då den nuvarande innehavaren av befattningen innehåft denna sedan 1917 och dessutom omhänderhaft styrelsens bokföring och kassavård samt granskning och kontrollerande av lagerhusens räkenskaper och redovisningar, hade styrelsen ansett, att arvudet icke borde sättas lägre än till 3,720 kronor, vilket utgjorde 310 kronor per månad.

Beträffande utgifterna för lagerhusen hade styrelsen räknat med en höjning av posterna för elektrisk energi, underhåll av byggnader, underhåll av inventarier samt telefon och övriga omkostnader. Dessa höjningar vore

i huvudsak motiverade av att styrelsen räknat med en större beläggning av lagerhusen, än som förutsatts vid uppgörandet av den nu gällande staten. Att höjning skett av anslaget till underhåll av byggnader vore beroende på att styrelsen ansåge sig böra fortsätta med en successiv förbättring av taken och ytterbeklädnaden å lagerhusen.

Rörande inkomster och utgifter för verksamheten under tiden 1 juli 1931—30 juni 1932 har av styrelsen i dess förenämnda skrivelse lämnats en redogörelse, varav följande sammandrag här torde få återgivas:

	Inkomster kronor	Utgifter kronor
Styrelsen	—	17,113: 23
Bostadshuset i Hallsberg	2,274: 16	1,734: 88
Lagerhuset i Eslöv	19,779: 40	9,810: 47
» » Hallsberg	2,931: 10	13,519: 29
» » Klagstorp	21,257: 47	16,566: 68
» » Linköping	16,574: 35	15,557: 14
» » Tomelilla	11,718: 73	13,560: 67
» » Vara	3,000: —	3,132: 78
» » Åstorp	23,818: —	12,293: 84
» » Eskilstuna	500: —	177: —
Gemensamma utgifter för lagerhusen	—	2,041: 66
summa	101,853: 21	105,507: 64.

Styrelsen har framhållit, att såsom av framställningen framginge, verksamheten under året 1931/1932 i dess helhet lämnat en förlust av 3,654 kronor 43 öre. Bland utgifterna hade dock icke upptagits kostnaden för inköp och installering av anläggningar för artificiell torkning av spannmål samt för sortering av dylik, som utförts vid lagerhusen enligt särskilda beslut av Kungl. Maj:t. Denna kostnad uppginge till 81,450 kronor 37 öre.

Slutligen har styrelsen anfört, att man hade anledning räkna med en ökad beläggning av lagerhusen under budgetåret 1933/1934, varför inkomsterna under sagda år beräknades skola täcka utgifterna. Styrelsen har hemställt, att å inkomstsidan i riksstaten måtte såsom inkomst av lagerhusrörelsen uppföras ett belopp av 100,000 kronor samt att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för budgetåret 1933/1934 till täckande av utgifterna för statens spannmålslagerhus anvisa ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Departements-
chefen.

Jag har i huvudsak intet att erinra mot det för rörelsens bedrivande under instundande budgetår framlagda statförslaget. Emellertid vill jag ifrågasätta nödvändigheten och lämpligheten av att nu vidtaga ändring i avseende å avlöningsförhållandena för sekreteraren och kanslibiträdet. Jag föreslår därför, att ersättningen till dem under budgetåret 1933/1934 utgår efter oförändrade grunder. Den av mig sålunda förordade ändringen i styrelsens förslag lär emellertid icke vara tillräcklig anledning att upptaga förevarande förslagsanslag till annat belopp än det av styrelsen föreslagna,

100,000 kronor. Jag vill här erinra, att å riksstatens inkomstsida såsom inkomst av rörelsen för budgetåret 1933/1934 uppföres samma belopp.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till täckande av utgifterna för statens lagerhus
anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslags-*
anslag av kronor 100,000.

[77.] 12. **Maskin- och redskapsprovningsanstalterna vid Ultuna och Alnarp.** Till maskin- och redskapsprovningsanstalterna vid Ultuna och Alnarp har riksdagen från och med 1908 årligen anvisat medel. För budgetåret 1932/1933 har för ändamålet anvisats ett extra anslag av 61,500 kronor.

För provningsanstalterna gäller av lantbruksstyrelsen den 23 mars 1928 utfärdad reglemente.

Granskningsnämnden har ifrågasatt, att anslaget för budgetåret 1933/1934 nedsattes med minst 6,000 kronor.

Med skrivelse den 29 augusti 1932 har lantbruksstyrelsen överlämnat en den 29 juni 1932 dagtecknad framställning, innefattande förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1933/1934 och sammandrag av räkenskaperna för budgetåret 1931/1932, vari *styrelsen för omförmälda provningsanstalter* anhållit att, för utförande av maskin- och redskapsprovningar under budgetåret 1933/1934 i huvudsaklig överensstämmelse med hittills gällande grunder, komma i åtnjutande av statsanslag med ett belopp av 61,500 kronor. Med samma skrivelse har lantbruksstyrelsen tillika överlämnat en den 19 augusti 1932 dagtecknad framställning, vari provningsanstalternas styrelse, efter anmodan från lantbruksstyrelsen att beakta granskningsnämndens förslag, avgivit sådant förnyat förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1933/1934, att ett till 55,500 kronor sänkt statsanslag skulle bli tillräckligt.

Lantbruksstyrelsen, som ansett sig böra tillstyrka provningsanstalternas styrelses förnyade framställning, har dock funnit, att denna beskärning av anslaget måste i viss mån inverka menligt på ifrågavarande verksamhet. För att emellertid såvitt möjligt motverka en sådan påföljd syntes det lantbruksstyrelsen välbetänkt, att provningsanstalternas styrelse, såsom ock i den gjorda framställningen ifrågasatts, erhöile befogenhet att inom ramen av tillgängliga medel, oavsett den föreslagna staten, så ordna och leda verksamheten, att medlen bleve utnyttjade på effektivaste sätt. Ökade löneförhöjningar åt den fast anställda personalen utöver i statförslaget upptagna belopp borde dock givetvis icke kunna ifrågakomma. Lantbruksstyrelsen har hemställt om anvisande till maskin- och redskapsprovningsanstalterna vid Ultuna och Alnarp för budgetåret 1933/1934 av ett extra anslag av 55,500 kronor.

*Departements-
chefen.* Jag biträder vad lantbruksstyrelsen föreslagit och hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till maskin- och redskapsprovningsanstalterna vid Ultuna och Alnarp anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 55,500.

Kemiska stationer m. m.

[78.] 13. **Kemiska stationer.** Såsom understöd åt kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behov har under en lång följd av år anvisats anslag. Anslaget, som har karaktär av extra anslag, var tidigare uppfört med 48,000 kronor men nedsattes för budgetåret 1932/1933 till 43,000 kronor. I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen*, som under sist sagda år igångsatt utredning rörande ifrågavarande verksamhet och dess organisation, anmält, att styrelsen senare komme att avgiva särskild framställning beträffande förevarande anslag, samt anhållit, att till understöd åt kemiska stationer måtte för budgetåret 1933/1934 beräknas ett anslagsbelopp av 43,000 kronor.

*Departements-
chefen.* Då ärendets beredning ännu ej avslutats, är jag icke i tillfälle att nu framställa förslag i ämnet, utan torde jag längre fram ånyo få anmäla frågan för Kungl. Maj:t. Emellertid torde i förslaget till riksstat för nästa budgetår böra för ändamålet beräknas ett belopp av 43,000 kronor; och hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, för kemiska stationer beräkna för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 43,000.

[79.] 14. **Kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län.** Till underhåll av den 1895 inrättade kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län har riksdagen årligen anvisat extra anslag, som för budgetåret 1932/1933 i riksstaten uppförts med 28,400 kronor. Såsom villkor för åtnjutande av anslaget har uppställts fordran på bidrag från landsting och hushållningssällskap eller eljest till så stort belopp, att statsbidraget förhåller sig till ortsbidraget som 5 till 3. För nämnda budgetår har detta senare bidrag bestämts till minst 17,040 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 29 augusti 1932 överlämnad ansökning har *styrelsen för omförmälda anstalt* anhållit om ett oförändrat anslag av 28,400 kronor för uppehållande av anstaltens verksamhet i nuvarande utsträckning under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934. Till stöd här-

för har åberopats ett ansöknings bifogat förslag till inkomst- och utgiftsstat för sistnämnda tid, slutande å 52,972 kronor.

Lantbruksstyrelsen har efter beskärning, bland annat på grund av den sparsamhet med allmänna medel som anbefallts, av vissa i berörda statsförslag upptagna poster funnit sammanlagda utgifterna kunna beräknas till 50,572 kronor. Mot anstaltsstyrelsens förslag till inkomster, vilka utom statsbidraget beräknats uppgå till ett sammanlagt belopp av 24,572 kronor, har lantbruksstyrelsen ej gjort erinran. Anstaltens behov av statsanslag för ifrågavarande budgetår har lantbruksstyrelsen alltså beräknat till 26,000 kronor eller till ett 2,400 kronor lägre belopp, än som beviljats för innevarande budgetår. Lantbruksstyrelsen har i detta sammanhang erinrat om den utredning, som påginge rörande bland annat ifrågavarande anstalts organisation, och framhållit, att förevarande anslags beräkning gällde endast under förutsättning, att anstaltens verksamhet under ifrågavarande budgetår komme att fortgå under i huvudsak oförändrade former. Någon ändring av villkoren för utanordnande av statsbidraget till anstalten har icke ifrågasatts.

I enlighet med lantbruksstyrelsens anslagsberäkning hemställer jag, att *Departement-
chefen.*
Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till underhåll under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 av kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län — under villkor att från länets landsting och hushållningssällskap eller eljest bidrag lämnas till anstaltens underhåll under samma tid med sammanlagt minst 15,600 kronor — anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 26,000.

Befrämjande av mossodlingar.

[80.] 15. Svenska mosskulturföreningen. Riksdagen har från och med 1890 årligen anvisat anslag till understöd åt svenska mosskulturföreningen. Anslaget utgjorde för budgetåret 1931/1932 104,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 är anslaget i riksstaten uppfört med ett till 100,000 kronor nedsatt belopp.

Granskningsnämnden har föreslagit, att statsbidraget till föreningen med hänsyn till det krav på sträng sparsamhet, som bör uppställas i fråga om de av statsmedel understödda sammanslutningarna, för budgetåret 1933/1934 nedsattes med ytterligare 5,000 kronor till 95,000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 29 augusti 1932 överlämnad framställning har *föreningen* anhållit om ett statsunderstöd av 109,200 kronor för budgetåret 1933/1934.

Lantbruksstyrelsen har anført, att då den verksamhet, som ifrågavarande förening företrädde, alltjämt vore av betydelse för landets jordbruk men föreningen ej vore i stånd att med egna medel upprätthålla densamma i nuvarande omfattning, styrelsen funne statsunderstöd fortfarande böra utgå för ändamålet. Efter erinran om granskningsnämndens nyss nämnda förslag, har lantbruksstyrelsen vidare anført, att på grund av föreningens ekonomiska svårigheter styrelsen måste beklaga en ytterligare nedsättning av dess statsanslag, men ansåge styrelsen sig emellertid med hänsyn till den ytterliga sparsamhet, som borde iakttagas med allmänna medel, icke vilja ifrågasätta en ändring av granskningsnämndens förslag. Vid övervägande av det sätt, varpå föreningens utgifter skulle kunna ytterligare nedbringas utan allt för svåra följder för föreningens verksamhet, har lantbruksstyrelsen framhållit möjligheten att minska utgifterna för resor genom att tjänstemännen använde statens järnvägars rabattkort, i den mån deras biljettkostnader för resor å järnväg överstege 400 kronor årligen. Härjämte borde, med hänsyn till den sänkning i dyrtidstillägg, statens befattningshavare undan för undan måst vidkännas, och om den ursprungligen avsedda relationen mellan dyrtidstilläggen till befattningshavarna vid mosskulturföreningen och statens befattningshavare i stort sett skulle bibehållas, vilket syntes lantbruksstyrelsen skäligt, dyrtidstilläggen till föreningens befattningshavare sänkas från nuvarande 20 procent till 13 å 14 procent, vilken procentsats lantbruksstyrelsen dock ville föreslå avrundad till 15 procent. Det genom denna sänkning av dyrtidstillägget inbesparade beloppet skulle uppgå till i runt tal den summa, som granskningsnämnden föreslagit, eller 5,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Jag biträder lantbruksstyrelsens och granskningsnämndens förslag om anslagets nedsättning till 95,000 kronor samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till understöd åt svenska mosskulturföreningen
anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag*
av kronor 95,000.

[81.] 16. **Försöksgård å myrjord i Jämtlands län.** Svenska mosskulturföreningen har alltsedan 1920 åtnjutit statsunderstöd till en försöksgård å myrjord vid Gisselås i Jämtlands län. Sålunda hava genom skilda riksdagsbeslut för bestridande av anläggningskostnader såsom stående räntefria lån av statsmedel anvisats sammanlagt 120,000 kronor. Vidare hava anslag årligen anvisats till täckande av driftkostnaderna vid försöksgården. För budgetåret 1932/1933 anvisades för ändamålet ett extra anslag av 15,000 kronor, varav 4,500 kronor avsågos till ränta och amortering av försöks-

gårdens skulder. För övrigt hänvisas till den redogörelse i ämnet, som lämnats i 1929 års statsverksproposition, IX H. T. p. 66.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 29 augusti 1932 överlämnad framställning har *mosskulturföreningen* anhållit om ett till 17,600 kronor förhöjt anslag för budgetåret 1933/1934 för upprätthållande av ifrågavarande försöksgård under samma tid.

Lantbruksstyrelsen har med hänsyn till det statsfinansiella läget och den med anledning härav anbefallda sparsamheten ansett sig icke kunna påfordra någon höjning av ifrågavarande anslag. Å andra sidan ville lantbruksstyrelsen emellertid även framhålla, att på grund av den ekonomiska depressionen inom jordbruket, vars svåra följder icke minst framträdde på en försöksgård, ej heller någon minskning av anslaget syntes lantbruksstyrelsen möjlig. Styrelsen ville under sådana förhållanden föreslå att, i avvaktan på resultatet av den utredning, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 7 januari 1932 igångsatts rörande försöksväsendet på växt- och trädgårdsodlingens område — vilken utrednings resultat enligt vad styrelsen inhämtat icke torde bliva färdigt i sådan tid, att därå grundad proposition kunde föreläggas 1933 års riksdag — anslag för ifrågavarande verksamhet måtte anvisas med oförändrat belopp, 15,000 kronor.

Jag ifrågasätter ingen annan ändring i lantbruksstyrelsens förslag, än att anslaget i överensstämmelse med vad styrelsen föreslagit beträffande det under nästföregående punkt upptagna anslaget minskas med ett belopp motsvarande fem procent sänkning (från 20 till 15 procent) av föreståndarens dyrtidstillägg eller till i avjämnat tal 14,700 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att såsom bidrag till driftkostnader vid svenska mosskulturföreningens försöksgård å myrjord vid Gisselås i Jämtlands län anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 14,700.

[82.] 17. **Försöksgård å myrjord i Norrbottens län.** Till driftkostnader för den under ledning av kemisk-växtbiologiska anstalten i Luleå drivna försöksgården å myrjord vid Alträsk i Norrbottens län, för vilket ändamål statsbidrag utgått sedan 1919, har riksdagen för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 9,000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 29 augusti 1932 överlämnad ansökning har *styrelsen för omförmälda anstalt* anhållit, att till täckande av driftkostnader vid ifrågavarande försöksgård under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 måtte beviljas statsbidrag med oförändrat belopp, 9,000 kronor. Till stöd härför har åberopats ett ansökningen bilagt förslag till inkomst- och utgiftsstat för försöksgården för nämnda tid.

Lantbruksstyrelsen har för egen del anfört huvudsakligen följande.

Mot de i statförslaget upptagna utgiftsposterna å tillhopa 14,460 kronor hade styrelsen icke någon erinran att göra.

Försöksgårdens inkomster utöver statsbidraget utgjordes endast av realisationsvärdet utav gårdens produkter, vilket av anstaltsstyrelsen beräknats till sammanlagt 5,460 kronor. Uti detta belopp hade emellertid icke inräknats inkomster från ladugården. Emellertid syntes kostnaderna för denna vara upptagna bland utgifterna, varför även inkomsterna därifrån torde böra inberäknas uti nämnda realisationsvärde. En granskning av egendomens verkliga inkomster av realiserade produkter de senare åren syntes giva vid handen, att nämnda realisationsvärde skulle kunna beräknas till ett 1,000 kronor högre belopp, än vad anstalten ifrågasatt. Under sådana förhållanden torde statsbidraget kunna sänkas med motsvarande belopp eller till 8,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen ville emellertid framhålla, att, om styrelsen också funne det sålunda beräknade statsbidraget erforderligt för upprätthållande av för söksgårdens verksamhet, styrelsen därmed icke tagit ställning till frågan, huruvida de resultat, som vunnits vid försöksgården, kunde anses fullt motsvara det allmännas understöd till verksamheten. Svaret på denna fråga torde kunna givas först sedan resultatet av den utav Kungl. Maj:t anbefallda utredningen rörande bland annat ifrågavarande försöksgårds verksamhet föreläge.

*Departements-
chefen.*

Jag har ingen erinran mot lantbruksstyrelsens anslagsberäkning och hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till driftkostnader för den under ledning av kemisk-växtbiologiska anstalten i Luleå drivna försöksgården å myrjord vid Alträsk i Norrbottens län anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 8,000.

Befrämjande av fröodlingen m. m.

[83.] 18. Statens centrala frökontrollanstalts verksamhet. Ordinarie förslagsanslaget till statens centrala frökontrollanstalts verksamhet är upptaget med 169,000 kronor att användas enligt följande

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 58,000
Omkostnadsstat, <i>förslagsanslag</i>	» 111,000

Förslagsanslag kronor 169,000.

Rörande användningen av omkostnadsposten å 111,000 kronor hänvisar jag till de uppgifter, som lämnas i det följande.

Kostnaderna för dyrtidstillägg bestridas från nionde huvudtitelnns allmänna anslag till dyrtidstillägg.

I riksstaten för innevarande budgetår är på inkomstsidan under »uppbörd i statens verksamhet» inräknat ett belopp av 150,000 kronor, utgörande anstaltens beräknade inkomster för analyser och plomberingar m. m. av fröprov enligt av lantbruksstyrelsen fastställd taxa.

Granskningsnämnden har anfört huvudsakligen följande.

Enligt riksstaten beräknades utgifterna överstiga inkomsterna med (169,000 — 150,000 =) 19,000 kronor. Under budgetåret 1930/1931 hade utgifterna för anstalten emellertid överstigit inkomsterna med 145,244 kronor, vartill rätteligen borde läggas kostnaderna för dyrtidstillägg. Under sådana förhållanden borde taxorna underkastas en justering uppåt, desstomär som det varit avsett, att de huvudsakliga kostnaderna för anstalten borde bäras av taxeinkomster. I samband med en allmän revidering av taxan borde övervägas, om icke även rabattbestämmelserna kunde undergå någon skärpning.

De i omkostnadsstaten ingående posterna till värme, elektrisk ström och vatten, till underhåll av laboratorium och bibliotek samt till diverse förbrukningsartiklar borde överföras till en fast anslagspost till expenser.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 21 oktober 1932 överlämnad framställning har styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt hemställt om förevarande anslags höjande med 85,000 kronor till 254,000 kronor, vilket förslag biträtts av lantbruksstyrelsen. Härefter har lantbruksstyrelsen, på anmodan, med skrivelse den 18 november 1932 lämnat vissa kompletterande uppgifter i avseende å anstaltens utgifter m. m.

Anstaltsstyrelsen har framhållit, att det vore hart när omöjligt att framlägga exakt beräkning av inkomster och utgifter, vilka vore i hög grad beroende av verksamhetens omfattning. Denna växlade avsevärt under olika år på grund av utsädes beskaffenhet m. m. Anstaltens verksamhet hade därjämte hittills varit under ständig utveckling, i det att antalet utförda analyser under de åtta senaste budgetåren utgjort respektive 2,254, 4,791, 5,311, 9,059, 19,766, 15,034, 19,742 och 28,196. Med hänsyn till verksamhetens utveckling och då vissa poster i omkostnadsstaten varit alldeles för lågt beräknade, hade det ej varit förvånansvärt, att anslaget, som hade förslagsanslags natur, måst överskridas. Då överskridanden av anstaltens omkostnadsstat förekommit alltsedan anstaltens tillkomst, hade det länge varit anstaltsstyrelsens avsikt att framlägga nytt förslag till dylik stat, men hade styrelsen tidigare ansett härmed böra anstå, dels till dess man kunde överblicka den omfattning verksamheten skulle komma att taga och dels till dess erfarenheter vunnits om huru driftkostnaderna komme att ställa sig i den nya institutionsbyggnaden. Då nu två år förflutit sedan inflyttning i denna ägde rum, vore tidpunkten inne för fastställande av ny omkostnadsstat. Vid uppgörande av det nya förslaget till omkostnadsstat borde hänsyn tagas till de olika posternas storlek under de två senaste åren samt i den mån så vore görligt till granskningsnämndens direktiv i avseende å expenskostnader. I avseende å granskningsnämndens berörda förslag ställde anstaltsstyrelsen sig emellertid tveksam till förslaget att till expensmedelsposten överföra posterna »värme, elektrisk ström och vatten» samt den del av posten »diverse förbrukningsartiklar», som avsåge blanketter och annat än skrivmaterialier och papper, enär utgifterna härför växlade med rörelsens omfattning.

De belopp, vartill enligt anstaltsstyrelsen de olika posterna i omkostnadsstaten uppgått under budgetåret 1930/1931 och 1931/1932 samt kunna förväntas komma att uppgå under budgetåren 1932/1933 och 1933/1934, angivas i följande tabell.

Poster i omkostnadsstaten	Enligt gällande stat	Verkliga utgifter		Beräknade utgifter	
		1930/1931	1931/1932	1932/1933	1933/1934 ¹
Extra biträden samt övertidsersättning, förslagsanslag.....	45,000	127,406	160,365	130,000	125,000
Provtagning och plombering, förslagsanslag.....	11,000	31,668	28,291	28,000	28,000
Fältkontroll (inkl. kontrollodling av köksväxter vid Alnarp), förslagsanslag.....	{ 8,000 } 3,500	17,597	17,966	17,500	17,500
Värme, elektrisk ström och vatten, förslagsanslag	6,000	6,946	8,292	7,500	7,500
Resekostnader för styrelsen	1,600	1,085	1,564	1,600	1,600
Tryckning av »Meddelanden» ...	1,600	1,578	1,560	1,600	2,200
Skatter och onera, förslagsanslag...	500	749	1,072	800	800
Diverse förbrukningsartiklar, förslagsanslag.....	5,000	9,379	8,744	6,500	6,000
Skrivmaterialier				1,500	
Underhåll av laboratorium och bibliotek.....	3,000	2,971	2,726	3,000	14,000
Expenser	10,800	11,287	10,576	10,800	
Utsädeskontroll vid Svalöv, förslagsanslag	15,000	16,505	15,000	15,000	15,000
summa förslagsanslag kronor	111,000	227,171	256,156	223,800	217,600

Lantbruksstyrelsen har anslutit sig till anstaltsstyrelsens utgiftsberäkningar. I fråga om granskningsnämndens förslag om överförande av vissa poster i omkostnadsstaten till expensmedelsposten har lantbruksstyrelsen likaledes biträtt vad anstaltsstyrelsen i detta avseende anfört. Vidare har lantbruksstyrelsen meddelat, att styrelsen med anledning av vad granskningsnämnden föreslagit och efter verkställd utredning i ämnet den 21 september 1932 fastställt förhöjd taxa för statens centrala frökontrollanstalt och de med statsmedel understödda lokala frökontrollanstalterna, innefattande jämväl sänkning i vissa fall av utgående rabatter å analys- och plomberingsavgifter.

Av de vid lantbruksstyrelsens skrivelse den 18 november 1932 fogade uppgifter framgår, att anstaltens inkomster av analyser, provtagning m. m. uppgått till under budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 143,357 respektive 169,693 kronor samt förväntas komma att uppgå till 190,000 kronor innevarande budgetår och 200,000 kronor budgetåret 1933/1934.

¹ Enligt de vid lantbruksstyrelsens skrivelse den 18 november 1932 fogade uppgifter.

Även för nästa budgetår bör den anordning tillämpas, att utgifterna för statens centrala frökontrollanstalt bestridas från ett särskilt anslag under nionde huvudtiteln, medan anstaltens inkomster tillgodoföras inkomstsidan i riksstaten. I avseende å utgifterna är att märka, att dessa, i vad de avse omkostnader, till följd av verksamhetens starka utveckling kommit att väsentligt överstiga de belopp, som hittills angivits i omkostnadsstaten. Dylikt överskridande har kunnat ske, när flertalet poster i omkostnadsstaten hava förslagsanslags natur. Lika med anstaltsstyrelsen och lantbruksstyrelsen finner jag, att sådan omräkning av omkostnadsstaten nu bör vidtagas, att posterna häri bättre än hittills ansluta sig till den verkliga och erforderliga medelsåtgången, varigenom ett överskridande av anslagets slutsumma bör för framtiden förebyggas.

I viss anslutning till de vid lantbruksstyrelsens förnyade utlåtande i ärendet den 18 november 1932 framlagda utgiftsberäkningarna förordar jag, att staten för anstalten erhåller följande utseende.

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	58,000
Extra biträden samt övertidsersättning, <i>förslagsanslag</i>	»	125,000
Övriga utgifter, <i>förslagsanslag</i>	»	92,000

Summa *förslagsanslag* kronor 275,000.

Anm. Anslagsposten till extra biträden samt övertidsersättning må icke utan Kungl. Maj:ts tillstånd överskridas.

Rörande användningen av posten övriga utgifter torde Kungl. Maj:t få meddela föreskrifter, anslutande sig i huvudsak till förestående beräkning beträffande budgetåret 1933/1934. Därvid förutsätter jag, att bestämda belopp, vilka icke få utan Kungl. Maj:ts tillstånd överskridas, fastställas i avseende å resekostnader för styrelsen (1,600 kronor), tryckning av »Meddelanden» (som synes böra begränsas till nuvarande belopp av 1,600 kronor) samt expenser o. dyl. (14,000 kronor) ävensom, i den mån Kungl. Maj:t så prövar nödigt, beträffande övriga i sagda anslagspost ingående belopp.

Vid bifall till det av mig förordade förslaget till stat torde ordinarie förslagsanslaget till statens centrala frökontrollanstalts verksamhet böra höjas med 106,000 kronor till 275,000 kronor.

Till följd av den av lantbruksstyrelsen fastställda höjda taxan för analyser och plombering m. m., som utföras av anstalten, torde inkomsterna av anstaltens verksamhet kunna förväntas komma att under nästa budgetår uppgå till ungefär 200,000 kronor, vilket belopp å riksstatens inkomstsida uppföres såsom inkomst av rörelsen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna av mig förordat förslag till stat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

2) höja *ordinarie förslagsanslaget* till statens centrala frökontrollanstalts verksamhet,
 nu kronor 169,000,
 med » 106,000
 till » 275,000.

[84.] 19. **Filial till statens centrala frökontrollanstalt.** För uppehållande av statens centrala frökontrollanstalts filial vid Alnarp har riksdagen från och med budgetåret 1928/1929 årligen anvisat ett extra förslagsanslag, som för innevarande budgetår utgår med 24,000 kronor.

Med skrivelse den 21 oktober 1932 har lantbruksstyrelsen under tillstyrkan överlämnat en framställning från styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt om anslagets uppförande till oförändrat belopp av 24,000 kronor. Sedermera har lantbruksstyrelsen, efter anmodan, med skrivelse den 18 november 1932 avlämnat specificerade uppgifter om utgifterna under budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 samt beräknade utgifter under budgetåren 1932/1933 och 1933/1934. Härav framgår, att utgifterna uppgått till 31,888 kronor under budgetåret 1930/1931, 35,099 kronor under 1931/1932 samt beräknas komma att uppgå till 29,340 kronor under innevarande budgetår och 31,237 kronor under budgetåret 1933/1934. Sistnämnda belopp fördelar sig sålunda: avlöningar och dyrtidstillägg till befattningshavare 9,037 kronor, extra biträden och övertidsersättningar 15,000 kronor, värme, belysning och elektrisk ström 1,500 kronor, vaktmästargörömmål 1,200 kronor, provtagning och plombering 2,000 kronor, diverse förbrukningsartiklar 1,000 kronor och expenser 1,500 kronor.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till anslagets belastning under de senaste åren synes något högre anslagsbelopp, än det nu upptagna, böra beräknas för nästa budgetår. Jag vill därför i anslutning till förberörda utgiftsberäkning förorda, att anslaget höjes till 30,000 kronor, att användas enligt närmare bestämmande av Kungl. Maj:t. Därvid förutsätter jag, att Kungl. Maj:t föreskriver, att sådana poster som exempelvis »extra biträden och övertidsersättningar» samt »expenser» icke må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för uppehållande av driften vid statens centrala frökontrollanstalts filial vid Alnarp anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 30,000.

[85.] **20. Understöd åt lokala frökontrollanstalter.** Under en följd av år har riksdagen anvisat extra anslag till understöd åt lokala frökontrollanstalter. För budgetåret 1932/1933 utgör anslaget 6,000 kronor, vilket belopp av Kungl. Maj:t den 22 juli 1932 fördelats mellan frökontrollanstalterna i Linköping, Skara, Örebro, Härnösand, Torsta och Luleå.

Bestämmelser rörande anslagets användning äro meddelade i reglementet den 18 juni 1926 (nr 259) för med statsmedel understödda lokala frökontrollanstalter samt i kungörelsen samma dag (nr 260) angående statsbidrag till lokala frökontrollanstalter.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* föreslagit anslagets uppförande med oförändrat belopp.

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t *Departements-*
mätte föreslå riksdagen *chefen.*

att till understöd åt sådana frökontrollanstalter, som av landsting eller hushållningssällskap, vart för sig eller i förening, understödjas med minst samma belopp som statsbidraget och vilka anstalter vilja underkasta sig de villkor och föreskrifter i avseende på analysmetoder och övriga förhållanden, som fastställas av Kungl. Maj:t, anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra*
anslag av kronor 6,000.

[86.] **21. Befordrande av inhemsk fröodling.** Redogörelse för ordinarie reservationsanslaget till befordrande av inhemsk fröodling har lämnats i 1928 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 69. För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 26,000 kronor.

Bestämmelser för anslagets användning finnas angivna i kungörelsen den 18 maj 1928 (nr 121). Statsbidrag kan enligt sagda kungörelse utgå till hushållningssällskap bland annat för anordnande av utställning av utsädespannmål och utsädesfrö, till fröenserier samt för upplysnings- och försöksverksamhet.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anført, att det ordinarie årsbehovet fortfarande torde böra uppskattas till 26,000 kronor. Styrelsen hade visserligen övervägt, huruvida någon sänkning av anslaget skulle kunna företagas, men med hänsyn till dess grundläggande betydelse för landets växtodling, ansåge sig styrelsen icke kunna förorda annan sänkning än som möjliggjordes av en beräknad reservation å cirka 2,000 kronor.

Med hänsyn till den statsfinansiella situationen och då en minskning av förevarande anslag tydligen kan vidtagas, utan att ur organisatorisk synpunkt menliga följder uppstå, förordar jag i betraktande jämväl av den på- *Departements-*
chefen.

räknade reservationen, att anslaget nedsättes till 20,000 kronor. Alltså hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie reservationsanslaget</i> till befordrande av inhemsk fröodling, nu	kronor 26,000,
med	» 6,000
till	» 20,000.

[87.] 22. **Sveriges utsädesförening.** Till uppehållande av Sveriges utsädesförenings verksamhet har under en lång följd av år anvisats anslag. För budgetåret 1932/1933 har för ändamålet anvisats 248,000 kronor såsom extra anslag.

Vidare har till understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm från och med budgetåret 1924/1925 årligen anvisats ett extra anslag, vilket för innevarande budgetår är uppfört med 75,000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen*, under förmälan att styrelsen senare komme att avgiva särskilda framställningar beträffande nämnda båda anslag, hemställt, att för ändamålen måtte för budgetåret 1933/1934 beräknas vissa anslagsbelopp.

*Departements-
chefen.*

Frågan om den statsunderstödda växtförädlingsverksamheten är föremål för utredning, som ej kunnat avslutas inom sådan tid, att förslag i ämnet kan framläggas i årets statsverksproposition. Jag hoppas dock att inom den allra närmaste tiden kunna anmäla ärendet för Kungl. Maj:t, i syfte att särskild proposition i ämnet må kunna avlåtas till riksdagen. I förslaget till riksstat för budgetåret 1933/1934 torde emellertid böra beräknas särskilda anslag till oförändrade belopp, nämligen för Sveriges utsädesförening 248,000 kronor och för understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm 75,000 kronor.

Med förmälan att jag under nästföljande punkt kommer att göra framställning om beräkning av anslag till verksamheten å Weibullsholm, hemställer jag nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, för Sveriges utsädesförening beräkna för budgetåret 1933/1934 ett extra anslag av	kronor 248,000.
---	-----------------

[88.] 23. **Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.** Under återopande av vad jag under nästföregående punkt anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må
varda riksdagen förelagd, till understödjande av den
praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm
beräkna för budgetåret 1933/1934 ett
extra anslag av kronor 75,000.

Jordbrukets kreditkassor.

[89.] 24. **Revisions-, instruktions- och organisationsverksamhet inom jordbrukskasserörelsen.** Vid 1930 års riksdag fattades beslut om vissa åtgärder till främjande av jordbrukets kreditkasserörelse (se prop. nr 268; R. skr. nr 378). De grundläggande bestämmelserna för jordbrukets kreditkassor återfinnas i förordningen den 3 juli 1930 (nr 317), vari ändring vidtagits genom kungörelsen nr 166/1932.

För ett vart av budgetåren 1930/1931—1932/1933 har riksdagen anvisat särskilda extra reservationsanslag dels för revisionsarbete inom jordbrukskasserörelsen och dels till upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet för jordbrukskasseverksamheten. Det förra anslaget har varje år uppförts med 25,000 kronor; det senare har uppgått till för budgetåret 1930/1931 75,000 kronor, för 1931/1932 67,000 kronor och för 1932/1933 35,000 kronor.

Rörande användningen av de för budgetåret 1932/1933 anvisade anslagen meddelade Kungl. Maj:t den 7 oktober 1932 vissa beslut i anslutning till ett av styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan i skrivelse den 2 juli 1932 framlagt förslag. I skrivelsen framhölls, att tillsynen och kontrollen över kasserörelsen borde i viss omfattning centraliseras till svenska jordbrukskreditkassan samt ske genom denna kassas revisionsavdelning, som skulle hava att direkt följa och inspektera varje centralkassa och jordbrukskassa. I samband med inspektionen skulle särskilt jordbrukskassornas funktionärer meddelas erforderliga instruktioner angående kassornas skötsel. Genom nyssnämnda beslut anvisade Kungl. Maj:t till svenska jordbrukskreditkassans förfogande *dels* av anslaget till revisionsarbetet 500 kronor till arvoden åt revisorerna i sagda kassa samt 22,000 kronor att jämte en å anslaget förefintlig reservation i huvudsaklig överensstämmelse med kassans förslag användas för den kassan åliggande kontroll och tillsyn över centralkassorna och jordbrukskassorna, *dels ock* anslaget å 35,000 kronor till upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet för jordbrukskasserörelsen att enligt vissa grunder användas för dylik verksamhet samt med rätt för jordbrukskreditkassan att av beloppet, i mån av behov, använda intill 4,500 kronor till sådan instruktionsverksamhet, som avsåges att bedrivas i samband med kassans verksamhet för kontroll och tillsyn över centralkassorna och jordbrukskassorna.

Granskningsnämnden har anfört, att, sedan jordbrukskasserörelsen numera varit i gång ett antal år, sådan upplysningsverksamhet, som skulle främjas med det särskilda anslaget för upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet för kasserörelsen, icke längre syntes vara av nöden. Förden skull har granskningsnämnden föreslagit, att sagda anslag måtte bortfalla, varigenom skulle ernås en besparing av 35,000 kronor.

I skrivelse den 16 augusti 1932 har *styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan* hemställt om anslag för berörda båda ändamål jämväl för budgetåret 1932/1933.

I avseende å anslaget till revisionsverksamheten har kassan med hänsyn till rörelsens utveckling och de ökade krav, som måste ställas på revisionsarbetet, räknat med en ökning av revisionskostnaderna till belopp, ej oväsentligt överstigande 25,000 kronor. Då organisationen ännu ej nått sådan omslutning, att den vore i stånd att av sina inkomster på rörelsen reservera medel för bestridande av någon mera avsevärd del av de sålunda ökade, oundgängliga revisionskostnaderna, hade det varit önskvärt, om statsunderstödet härför ökades. Av statsfinansiella skäl inskränkte kassan sig emellertid till att för nästa budgetår äska ett oförändrat anslag till revisionsarbetet av 25,000 kronor.

Jämväl för upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamheten har kassan ansett fortsatt statsanslag av nöden. Beträffande avsevärda delar av landet hade dylik verksamhet ännu ej medhunnits. Kasseorganisationen hade ännu ej nått så stor omslutning, att den av egna medel kunde bestrida någon mera väsentlig del av kostnaderna för berörda verksamhet. Förutom för upplysnings-, kurs- och propagandaverksamhet hade anslaget fått användas till vissa organisationsbidrag till nybildade jordbruks- och centralkassor. Att reducera dessa bidrag skulle verka alltför hämmande på rörelsens utveckling. Emellertid syntes ett belopp av 25,000 kronor kunna för nästa budgetår nödtorftigt förslå till upplysnings- och instruktionsverksamheten samt bestridande av organisationsbidragen.

Enligt remissutlåtande den 14 september 1932 har kassans framställning ej givit *statskontoret* anledning till annan erinran, än att det med hänsyn bland annat till rådande statsfinansiella förhållanden kunde ifrågasättas, huruvida ytterligare statsmedel borde anvisas för upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamheten inom kasserörelsen. I betraktande av de skäl styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan anfört för anvisande för nästkommande budgetår av ett till 25,000 kronor nedsatt anslagsbelopp för ändamålet i fråga, har statskontoret emellertid ansett sig icke böra direkt motsätta sig bifall till framställningen i denna del.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till det statsfinansiella läget torde det vara ofrånkomligt att vidtaga besparingar jämväl i avseende å statens utgifter för nu ifrågasvarande ändamål. Det statsunderstöd, som i sådant syfte befinnes böra utgå, torde emellertid även för nästa budgetår böra få avse såväl revisionsarbetet som viss upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet inom jordbrukskasserörelsen. Därvid torde ett belopp av sammanlagt 40,000 kronor

vara tillfyllest. Med hänsyn till att de båda hittills utgående anslagen i stort sett tjänat samma syfte, kasserörelsens rationella utveckling och skötsel, och önskemålet att ej i riksstaten få uppfört allt för många specialanslag, anser jag det lämpligt, att anslagen hopslås till ett anslag. Från detta, som bör hava karaktär av extra reservationsanslag, torde enligt närmare bestämmande av Kungl. Maj:t få anvisas understöd till kasseorganisationen för de olika ändamål, som de båda äldre anslagen avsett att främja.

Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) till revisions-, instruktions- och organisationsverksamhet inom jordbrukskasserörelsen anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 40,000;

2) medgiva, att å de extra reservationsanslagen till revisionsarbete inom jordbrukskasserörelsen samt till upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet för jordbrukskasserörelsen vid utgången av budgetåret 1932/1933 möjligen förefintliga behållningarna må överföras till det under 1) nämnda extra reservationsanslaget.

[90.] 25. **Förvaltningsbidrag åt jordbrukskasseorganisationen.** Under en följd av år har riksdagen i ändamål att stödja jordbrukskasserörelsen anvisat medel till understöd åt föreningar för jordbrukskredit. Såsom tidigare erinrats fattades av 1930 års riksdag beslut om olika åtgärder till befrämjande av jordbrukets kreditkasserörelse. Såsom ett led i dessa åtgärder beslöt riksdagen (prop. nr 268; R. skr. nr 378) att för budgetåret 1930/1931 anvisa såsom förvaltningsbidrag åt jordbrukskasseorganisationen, att utgå efter vissa angivna grunder, ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor. För budgetåren 1931/1932 och 1932 1933 har uppförts ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor respektive 150,000 kronor.

Bestämmelserna angående förvaltningsbidrag åt jordbrukets kreditkassor äro angivna i kungörelsen den 13 februari 1931 (nr 17).

Förvaltningsbidrag till Svenska jordbrukskreditkassan utgår för vart och ett av de 5 första åren från och med det, då kassan börjat sin verksamhet, med 0.05 procent, för vart och ett av de följande 5 åren med 0.025 procent, för vart och ett av de därpå följande 5 åren med 0.0125 procent samt för vart och ett av de därnäst följande 5 åren med 0.00625 procent av kassans sammanlagda utlåning vid utgången av det år, för vilket bidraget utgår. Till centralkassa för jordbrukskredit utgår förvaltningsbidrag för varje till centralkassan ansluten jordbrukskassa eller annan ekonomisk förening med 200 kronor för vart och ett av de 5 första åren, med 100 kronor för vart och ett av de därpå följande 5 åren, med 50 kronor för vart och ett av de därpå följande 5 åren samt med 25 kronor för vart och ett av de därnäst följande 5 åren. Förvaltningsbidrag till jordbrukskassa utgår med belopp,

motsvarande för medlem 4 kronor för vart och ett av de 5 första åren, 2 kronor för vart och ett av de därpå följande 5 åren, 1 krona för vart och ett av de därefter följande 5 åren samt slutligen 50 öre för vart och ett av de därnäst följande 5 åren.

Styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan har i skrivelse den 16 augusti 1932 gjort i huvudsak följande framställning angående anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934.

Då till grund för beräkning av anslagsbeloppet för 1933/1934 borde läggas förhållandena vid 1933 års utgång, kunde storleken av sagda belopp ej nu exakt bestämmas. Utginge man emellertid från den nuvarande omslutningen, skulle förvaltningsbidragen utgöra

för Svenska jordbrukskreditkassan, 0.05 procent av en ungefärlig utlåning av 13,300,000 kronor	kronor	6,650
för centralkassorna, 200 kronor för en var av omkring 400 jordbrukskassor och andra ekonomiska föreningar	»	80,000
för jordbrukskassorna, 4 kronor för en var av omkring 24,800 medlemmar	»	99,200

eller tillhopa kronor 185,850,

vilket belopp med hänsyn till kasserörelsens utveckling torde böra avrundas uppåt till 200,000 kronor.

Statskontoret har i remissyttrande den 14 september 1932 biträtt framställningen.

*Departements-
chefen.*

Jag finner icke anledning till erinran mot anslagsberäkningen och hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förvaltningsbidrag åt jordbrukskasseorganisationen anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 200,000.

[91.] 26. Svenska betes- och vallföreningen. Till uppehållande av svenska betes- och vallföreningens verksamhet har från och med budgetåret 1925/1926 å riksstaten anvisats ett extra anslag, vilket för budgetåret 1932/1933 upptagits med 87,000 kronor.

Granskningsnämnden har i fråga om åtskilliga statsunderstödda föreningar och sammanslutningar, varibland svenska betes- och vallföreningen, anført, att med hänsyn till de inskränkningar i omkostnaderna, som måste fordras, bidragen borde nedsättas med i medeltal minst 15 procent.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 29 augusti 1932 överlämnad framställning har *styrelsen för svenska betes- och vallföreningen* anhållit om ett anslag för budgetåret 1933/1934 av 91,200 kronor.

Lantbruksstyrelsen har vitsordat betes- och vallföreningens betydelse för

jordbruket. Föreningen borde därför enligt lantbruksstyrelsens mening fortfarande verksamt stödjas av statsmakterna. Med hänsyn till det statsfinansiella läget och det förhållandet, att föreningen ägde ett icke obetydligt kapital, har styrelsen dock ansett sig icke kunna motsätta sig en anslagsminskning med ett belopp, motsvarande vad granskningsnämnden föreslagit, eller 13,050 kronor. De genom anslagsnedsättningen nödvändiga utgiftsminskningarna borde i första hand drabba administrativa utgifter. Dock syntes styrelsen kostnaderna för demonstrationsfält och avkastningskontroll kunna helt utgå. Vidare kunde vissa minskningar ske i kostnaderna för specialverksamhet i Norrland samt för rekviderade förrättningar och resor. Slutligen borde dyrtidstillägget sänkas från nuvarande 20 till 15 procent. Lantbruksstyrelsen har sålunda hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till understöd åt svenska betes- och vallföreningen anvisa för budgetåret 1933/1934 ett extra anslag av 73,950 kronor.

Styrelsen för svenska betes- och vallföreningen har härefter i en den 12 november 1932 dagtecknad skrift begärt, att det av lantbruksstyrelsen föreslagna anslagsbeloppet måtte höjas till 76,641 kronor.

Jag biträder lantbruksstyrelsens och granskningsnämndens förslag om anslagsnedsättning till 73,950 kronor, vilket belopp dock torde böra avrundas till 73,500 kronor, samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Departements-
chefen.

att för uppehållande av svenska betes- och vallföreningens verksamhet anvisa för budgetåret 1933/1934 ett extra anslag av kronor 73,500.

[92.] 27. **Vissa åtgärder till beteskulturens främjande.** Till vissa åtgärder för beteskulturens främjande anvisade riksdagen för budgetåret 1931/1932 ett extra anslag av 30,000 kronor. Härav skulle 6,000 kronor användas till engångskostnader för två kultiveringsförsök å betesmark i Norrland, 5,000 kronor till täckande av kostnaderna under nämnda budgetår för samma försök, vidare 5,000 kronor till engångskostnader för två kontrollgårdar i mellersta Sverige för driftsekonomisk prövning av olika metoder angående betes- och vallkulturen samt 14,000 kronor till övriga kostnader för samma gårdar under budgetåret. Årliga driftkostnaden beräknades sålunda till sammanlagt 19,000 kronor. Ifrågavarande kultiveringsförsök och kontrollverksamhet äro avsedda att pågå under minst fem år. Beloppen skulle ställas till svenska betes- och vallföreningens förfogande. För budgetåret 1932/1933 har riksdagen för ändamålet anvisat 19,000 kronor, avsedda att användas till bestridande av årskostnaderna vid förenämnda två kultiveringsförsök och två kontrollgårdar.

Granskningsnämnden har ifrågasatt minskning av anslaget med minst 15 procent, d. v. s. 2,850 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 29 augusti 1932 överlämnad framställning har *styrelsen för Svenska betes- och vallföreningen* anhållit om anslag för budgetåret 1933/1934 med 16,250 kronor till bestridande av årskostnaderna dels vid två kultiveringsförsök i Norrland med sammanlagt 4,250 kronor, dels ock vid två kontrollgårdar i mellersta Sverige med tillhoppa 12,000 kronor. Detta innebär i jämförelse med de beräknade kostnaderna för innevarande budgetår en sänkning med 375 kronor för varje försök och 1,000 kronor för varje kontrollgård eller med tillhoppa 2,750 kronor.

Lantbruksstyrelsen har med anledning av vad granskningsnämnden anfört föreslagit, att den del av anslaget, som avser kultiveringsförsök, måtte sänkas med ytterligare 50 kronor per försök eller sammanlagt 100 kronor och totala anslaget för beteskulturens främjande alltså utgå med 16,150 kronor.

*Departements-
chefen.*

Det torde vara görligt att utan större olägenhet för den verksamhet, varom här är fråga, ytterligare något nedbringa kostnaderna, så att anslaget kan avrundas nedåt till 15,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beteskulturens främjande medelst uppehållande av två kultiveringsförsök å betesmark i Norrland och två kontrollgårdar i mellersta Sverige för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra anslag* av kronor 15,000.

[93.] **Bidrag till anläggningar för ensileringsändamål.** Vid 1932 års riksdag anvisades för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor för utlämnande av bidrag till anläggningar för ensileringsändamål (se motionerna I:122 och II:208; R. skr. nr 337).

Efter anmodan framlade lantbruksstyrelsen i samråd med styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet i skrivelse den 15 juli 1932 förslag rörande anslagets användning. Styrelsen framhöll, att den s. k. A. I. V.-metoden för ensileringsförfarandet ännu knappast vore så utexperimenterad, att åtgärder i syfte att i stort genomföra metodens användning för det dåvarande vore tillrådliga. Styrelsen föreslog därför, att endast viss del av anslaget skulle för tillfället disponeras och att detta skulle ske för ytterligare försöksverksamhet på området. Med utfärdande av bestämmelser rörande användande av återstoden av anslaget borde enligt styrelsens mening anstå, till dess resultat av försöksverksamheten föreläge.

I anslutning härtill beslöt Kungl. Maj:t den 26 augusti 1932 anvisa till styrelsens för centralanstalten förfogande *dels* för verkställande i enlighet med av lantbruksstyrelsen framställt förslag av ystningsförsök med vid ensilageutfodring producerad mjölk 10,000 kronor, *dels* för anordnande enligt

lantbruksstyrelsens förslag i försökssyfte av anläggningar för ensilering enligt A. I. V.-metoden hos jordbrukare med ett innehav av högst 25 hektar åker ett belopp av 26,000 kronor att utgå med högst 1,000 kronor till varje hushållningssällskap, som anordnade sådana försök, varav högst 100 kronor för vederbörande sällskaps omkostnader för försökens anläggande och övervakande samt högst 150 kronor till täckande av kostnaden för anskaffande och apterande av för varje särskilt försök erforderligt virke, dels ock för kontroll av försöksverksamheten samt för bearbetande av därvid vunna resultat 4,000 kronor, eller tillhopa 40,000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anförts, att av förevarande anslag ett avsevärt belopp komme att finnas tillgängligt för utdelning under 1933 samt att någon på säkra grunder fotad uppfattning om lämpligheten av metodens allmänna genomförande, speciellt för det mindre jordbruket, ännu icke syntes göra sig gällande. Med hänsyn härtill har styrelsen funnit sig under nuvarande statsfinansiella läge icke böra ifrågasätta, att anslag för ändamålet för budgetåret 1933/1934 äskas av riksdagen.

Jag anser det vara av vikt, att den verksamhet, som förevarande anslag avser att främja, fullföljes. Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 100,000 kronor hava, såsom framgår av förestående redogörelse, allenast 40,000 kronor hittills blivit av Kungl. Maj:t disponerade. Härtill kommer, enligt vad jag inhämtat, att en ganska stor del av sistnämnda belopp ej torde bli för sitt ändamål förbrukad under 1932, enär det ej under hösten medhunnits att efter Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 26 augusti 1932 vidtaga erforderliga åtgärder för anordnande i beräknad utsträckning av ensileringsförsök genom hushållningssällskapen. Med hänsyn härtill torde ett förhållandevis stort belopp bli tillgängligt för verksamheten under 1933. Jag förutsätter, att åtgärder i anslagets syfte under 1933 vidtagas i den omfattning, att nämnvärd behållning å anslaget ej torde förefinnas vid den tid, våren 1934, då fråga torde uppkomma om verksamhetens bedrivande under sist sagda år. Emellertid torde det vara tillfyllest, att de för 1934 års verksamhet erforderliga medlen uppföras först å riksstaten för budgetåret 1934/1935. Med hänsyn härtill torde något anslag således icke behöva äskas av 1933 års riksdag.

*Departements-
chefen.*

[94.] 28. **Jordbrukstekniska föreningen.** På framställning av Kungl. Maj:t har riksdagen till understöd åt jordbrukstekniska föreningen anvisat extra anslag för budgetåret 1930/1931 med 10,000 kronor, för budgetåret 1931/1932 med 13,000 kronor och för budgetåret 1932/1933 med 15,000 kronor. Därjämte åtnjuter föreningen bidrag till standardiseringsarbetet av det till svenska standardiseringskommissionens förfogande ställda anslaget under tionde huvudtiteln till industriella standardiseringsverksamheten.

Granskningsnämnden har ifrågasatt en minskning av förevarande anslag med minst 15 procent.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 29 augusti 1932 överlämnad framställning har *föreningen* anhållit att jämväl för budgetåret 1933/1934 komma i åtnjutande av statsunderstöd med 15,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har vitsordat den stora betydelse, föreningens verksamhet har för det svenska jordbruket, icke minst under nuvarande för näringen bekymmersfulla tider, och att föreningen för att kunna fortsätta sitt arbete är i hög grad beroende av understöd från statens sida. Under åberopande bland annat av anbefalld sparsamhet har emellertid lantbruksstyrelsen föreslagit en nedsättning av ifrågavarande anslag i jämförelse med innevarande budgetår med 2,000 kronor eller till 13,000 kronor.

Departements-
chefen.

Jag uppskattar till fullo jordbrukstekniska föreningens verksamhet, som helt visst är till stort gagn för jordbruksnäringen, och anser föreningen därför förtjänt av statsunderstöd jämväl för budgetåret 1933/1934. Beträffande statsbidragets storlek finner jag mig med hänsyn till det statsfinansiella läget ej kunna förorda högre belopp än 12,000 kronor.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till understöd åt jordbrukstekniska föreningen
anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra*
anslag av kronor 12,000.

[95.] 29. **Sveriges pomologiska förening.** Sedan Kungl. Maj:t under flera år av för Kungl. Maj:t tillgängliga medel beviljat statsunderstöd åt Sveriges pomologiska förening, uppfördes från och med år 1922 i riksstaten ett extra anslag för ändamålet. Anslaget utgör för budgetåret 1932/1933 12,000 kronor och avser verksamheten under kalenderåret 1932.

Granskningsnämnden har ifrågasatt, att statsunderstödet till föreningar av den art, varom här är fråga, för budgetåret 1933/1934 nedsattes med minst 15 procent.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 29 augusti 1932 överlämnad ansökning har *nämnda förening* anhållit om anslag för budgetåret 1933/1934 till belopp av 12,000 kronor. *Lantbruksstyrelsen* har vitsordat föreningens behov av begärt anslag men ifrågasatt sänkning av anslaget, förslagsvis till 10,500 kronor.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget torde en sänkning av anslaget bli en nödvändig. I anslutning till granskningsnämndens förslag vill jag förorda nedsättning av anslaget för budgetåret 1933/1934 till 10,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till understöd åt Sveriges pomologiska förening för dess verksamhet under 1933 anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 10,000.

[96.] 30. **Befrämjande av avsättningen av svensk frukt.** Riksdagen har till befrämjande av avsättningen av svensk frukt för ett vart av budgetåren 1929/1931—1932/1933 anvisat ett extra reservationsanslag av 7,000 kronor. Anslaget har av Kungl. Maj:t ställts till Sveriges pomologiska förenings förfogande, att användas till anordnande av fruktpackningskurser samt utställningar och mässor ävensom för utgivande av propagandatryck i huvudsaklig överensstämmelse med av föreningens styrelse framlagd plan.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* föreslagit, att anslaget — med hänsyn till den för fruktodlarna gäneliga verksamhet pomologiska föreningen med anlitande av detta anslag under de senaste åren kunnat bedriva — fortfarande upptages i riksstaten, ehuru med ett till 6,000 kronor nedsatt belopp.

Jag anser anslaget böra i nuvarande budgetsituation begränsas till 4,000 kronor och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departementets chefen.*

att till befrämjande av avsättningen av svensk frukt anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 4,000.

[97.] **Befrämjande av linodling.** Till åtgärder för främjande av linodling har sedan flera år uppförts anslag. För budgetåret 1932/1933 har anvisats 7,000 kronor.

Anslaget, som har karaktär av extra reservationsanslag, användes till statsbidrag åt hushållningssällskap för linodlingens främjande. Enligt kungörelsen i ämnet den 22 december 1919 (nr 784) med däri genom kungörelsen nr 569/1922 gjord ändring utgår statsbidrag till premiering av linodling, fröodling eller utsädesfrö, anskaffande eller utdelande av utsädesfrö eller för försök, undersökningar eller upplysningsverksamhet, avseende att främja en rationell linodling. Bestämmelserna i kungörelsen gälla tills vidare, så länge anslag för ändamålet utgår.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anført, att av de olika ändamål, vartill anslaget användes, torde endast spridning av utsädesfrö hava någon större betydelse för linodlingen i landet. Även om fortsatt statsbidrag till vissa grenar av verksamheten, såsom premiering av odlingar, försöks- och upplysningsverksamhet, syntes i mindre grad behöfligt, funne styrelsen det dock icke tillrådligt, att anslaget i dess helhet omedelbart avfördes ur riksstaten. Enligt styrelsens förmenande borde ett

visst belopp av statsmedel, förslagsvis 4,000 kronor, fortfarande stå till förfogande för anskaffande och utdelande till mindre jordbrukare av förädlad utsäde.

*Departements-
chefen.*

För egen del anser jag inga allvarigare olägenheter komma att uppstå, om förevarande anslag nu indrages. Skulle behov av att utlämna mindre belopp för understöd i det syfte, anslaget avsett att främja, uppkomma, torde hinder ej föreligga för Kungl. Maj:t att för ändamålet disponera medel ur till Kungl. Maj:ts omedelbara förfogande ställda anslag, såsom exempelvis anslaget till befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar.

[98.] **31. Fraktlindring för kalk.** Från och med 1908 har riksdagen årligen anvisat anslag för lindring av fraktkostnaderna å järnväg för kalk, kalkstensmjöl och mörgel för jordbrukets behov. Anslagen, som tidigare till beloppen väsentligt växlat, hava för ett vart av budgetåren 1926/1927—1931/1932 uppförts med 600,000 kronor. Bestämmelser angående anslagens användning hava meddelats i Kungl. Maj:ts brev till järnvägsstyrelsen den 19 december 1930 (Sv. förf. saml. nr 436) angående statsbidrag till fraktagifter för kalk m. m. för jordbrukets behov. I propositionen nr 201 till 1932 års riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag om skärpta villkor för fraktbidragets utgående ävensom anslagens nedsättning till 250,000 kronor. Jordbruksutskottet anförde i sitt utlåtande nr 84, bland annat, att de föreslagna skärpta grunderna komme att beröra de delar av näringslivet, vilka vore avhängiga av att jordbruket kunde tillgodose sitt normala behov av jordbrukskalk, ävensom att varje mera betydande rubbning inom produktion och transportväsen under rådande krisläge lätt kunde medföra ekonomiska och sociala verkningar, som i väsentlig grad skulle motverka den fördel för det allmänna, som en anslagsbesparing i och för sig skulle medföra. Med bifall till vad utskottet i denna del hemställde beslöt riksdagen (skr. nr 381) att till fraktlindring för kalk för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra förslagsanslag av 500,000 kronor att utgå enligt gällande grunder för sådan fraktlindring.

Jag vill i detta sammanhang erinra, att under de senaste åren anvisats ett särskilt anslag för lindring av fraktkostnaderna å järnväg för konstgödsel. I anledning av väckta motioner anvisade sålunda 1931 års riksdag för budgetåret 1931/1932 till fraktlindring för konstgödsel ett extra förslagsanslag av 250,000 kronor (R. skr. nr 317). Jämväl för innevarande budgetår är i riksstaten för ändamålet uppfört ett extra förslagsanslag å 250,000 kronor. Anslagens användning regleras genom Kungl. Maj:ts brev den 18 juli och den 2 oktober 1931 till järnvägsstyrelsen angående statsbidrag till fraktagifter för konstgödsel för jordbrukets behov (Sv. förf. saml. nr 310 och 336).

Utgifterna för nämnda båda ändamål hava under budgetåret 1931/1932

utgjort 471,000 kronor beträffande fraktlindring för kalk och 452,000 kronor beträffande fraktlindring för konstgödsel.

Granskningsnämnden har med hänsyn till den statsfinansiella situationen ansett, att ifrågavarande fraktlindringsanslag borde nedsättas. Nämnden har ej velat taga ställning till frågan, på vilket av de båda anslagen den största nedsättningen borde ske, men har hållit före, att anslagens sammanlagda belopp borde kunna nedbringas till 375,000 kronor.

I två skrivelser den 16 september 1932 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning i fråga om anslag till lindring av fraktkostnader för dels kalk och dels konstgödsel.

Styrelsen har därvid framlagt förslag rörande det sätt, på vilket en eventuell begränsning av ifrågavarande båda anslag i den av granskningsnämnden ifrågasatta omfattningen kunde genomföras till minsta skada för jordbruket. Styrelsen har därvid funnit en procentuell nedsättning av alla fraktlindringar medföra, att dessa skulle komma att sakna större betydelse. Med hänsyn till den enligt styrelsens förmenande för närvarande större jordbruksekonomiska betydelsen av ändamålsenligt använd konstgödsel än av kalk, har styrelsen därför övernått lämpligheten av att anslag till lindring av här ifrågavarande fraktkostnader icke vidare anvisades beträffande kalk, utan endast ifråga om konstgödsel.

I avseende å frågan om kalkfrakterna har *lantbruksstyrelsen* framhållit, att kalkningens verkningar mera avsåge framtida varaktig förbättring än en direkt och omedelbar skördeökning. Styrelsen har därför funnit det naturligt, att jordbrukarna under nuvarande förhållanden inskränka kalkförbrukningen så långt som möjligt. En särskild anledning härtill vore, att kalk i motsats till konstgödsel icke följt med i den allmänna prisnedgången. Styrelsen har följaktligen ifrågasatt, att statsbidrag för budgetåret 1933/1934 ej anvisades för kalkfrakter. Emellertid har styrelsen ansett sig böra alternativt ifrågasätta, att bidrag bibehölles jämväl till fraktlindring för kalk men endast för transport till förbrukningsort, belägen på långt avstånd från kalkproduktionsort, och har styrelsen i sådant syfte ifrågasatt, att den hittillsvarande befaktningsgränsen för rätt till statsbidrag flyttades från 110 kilometer till 300 kilometer, från och med vilket avstånd statsbidrag å taxeavgiften skulle utgå efter progressiv skala. Med dylik ändring av bestämmelserna syntes ett anslag å 75,000 kronor böra vara till fyllest för fraktlindring för kalk.

I avseende å frågan om konstgödselfrakterna har *lantbruksstyrelsen* framhållit, att konstgödselns betydelse såsom en vid riktig användning säker och omedelbart verkande produktionsfaktor icke kunde bestridas. Under nuvarande jordbruksläge utgjorde enligt styrelsens förmenande en ändamålsenligt planlagd användning av konstgödsel ett värdefullt hjälpmedel vid jordbruksproduktionen. Härtill komme, att konstgödsel i hög grad träffats av den allmänna prisnedgången och numera sjunkit till ett prisläge, som snarare läge under än över förkrigsläget. Att den allmänna uppfattningen delade dessa styrelsens synpunkter, syntes framgå därav, att kraven på fraktlindring för konstgödsel avsevärt överstege gjorda beräkningar. Anslaget hade sålunda visat sig otillräckligt och under budgetåret 1931/1932 överskridits med cirka 200,000 kronor. Ett fullföljande av granskningsnämndens förslag måste under sådana förhållanden förutsätta, att, även om tillgängliga medel utnyttjades enbart till lindring av frakt-

kostnaderna för konstgödsel, grunderna för dylikt understöd borde ändras. Med hänsyn till betydelsen av att staten lämnade bidrag till lindring av fraktkostnaderna för konstgödsel särskilt för jordbruk, som vore mindre välbelägna i förhållande till tariffhamnarna, syntes det styrelsen visserligen önskvärt, att gällande grunder för fraktlindring för konstgödsel bibehölles, men då så på grund av nödvändig sparsamhet icke torde vara möjligt, ville styrelsen föreslå, att den nettofrakt av 51 öre per 100 kilogram som nu erfordrades, för att statsbidrag skulle utgå, för budgetåret 1933/1934 höjdes med 10 öre till 61 öre. Härigenom torde omkring 135,000 kronor kunna besparas. Kostnaderna för staten för fraktlindring beträffande konstgödsel skulle enligt detta förslag sålunda kunna begränsas till 315,000 kronor.

Av *järnvägsstyrelsens*, efter remiss, den 31 oktober 1932 i förevarande ärenden avgivna utlåtanden inhämtas huvudsakligen följande.

Järnvägsstyrelsen håller före, att ökningen av transporter på järnväg av konstgödsel, vilket föranlett ett väsentligt överskridande av det för ändamålet anvisade anslaget, i ej ringa mån berott därpå, att, sedan trafikanternas verkliga fraktkostnader på järnväg genom statsbidraget blivit kraftigt sänkta, transporter, som tidigare skett medelst andra transportmedel, övergått till järnväg eller att konstgödsel, som förut transporterats på järnväg till konsumtionsorten endast från närmaste hamn, numera försändes till konsumenten direkt från fabrik och således en längre sträcka på järnväg. Järnvägsstyrelsen har beräknat, att, om gränsen, vid vilken statsbidrag började utbetalas, höjdes från nuvarande 51 öre till — såsom lantbruksstyrelsen föreslagit — 61 öre per 100 kilogram, en besparing av allenast cirka 50,000 kronor skulle ernås samt att anslaget i dylikt fall borde till förhindrande av ett överskridande upptagas till 400,000 kronor. Höjdes nyssberörda gräns till 71 öre per 100 kilogram, torde anslaget bära upptagas med 315,000 kronor.

Beträffande lantbruksstyrelsens förslag i avseende på kalkfrakter har järnvägsstyrelsen framhållit, att statsbidraget verkat stimulerande på transporter, men denna omständighet ansåge styrelsen ej kunna vara bestämmande för järnvägsstyrelsens ställning till frågan. Mot anslagets indragande eller beskärning vore ur järnvägssynpunkt intet att erinra. Vad anginge det av lantbruksstyrelsen ifrågasatta alternativet att bibehålla ett avsevärt nedskuret statsbidrag har järnvägsstyrelsen framhållit, att om den hittillsvarande gränsen för rätt till fraktbidrag — såsom lantbruksstyrelsen föreslagit — höjdes till 300 kilometer, ett anslagsbelopp på 75,000 kronor kunde anses svara mot behovet. Om emellertid statsbidrag skulle utbetalas i denna ringa utsträckning, torde dock kunna ifrågasättas att hellre indraga anslaget.

Härefter hava från vissa *hushållningssällskap* ävensom från ett stort antal *lantmannaföreningar m. fl.* inkommit skrifter, vari begärts, att fraktlindringen för kalk ej måtte inskränkas. Å andra sidan hava *innehavarna av två kalkbruk i Närke* ingivit en skrift, däri anförts, att statsbidraget till kalkfrakter gynnade de kalkbruk, som låge vid enskild järnväg, samt att jordbruket bleve bättre tillgodosett, om fraktsatserna på kalk sänktes.

Vidare har *Svenska mosskulturföreningen* i skrivelse den 26 november 1932 hemställt, att anslaget till fraktlindring för kalk och konstgödsel måtte utgå med så stort belopp, som under nuvarande finansiella läge vore möjligt, samt att villkoren för åtnjutande av fraktlindring måtte göras sådana, att

största möjliga del av anslaget komme att användas för lindring av kalkfrakterna. Därvid har föreningen framhållit följande.

Den kraftiga reduktion av anslaget till fraktlindring för kalk, som skulle bliva följden av lantbruksstyrelsens förslag, komme att medföra en synnerligen kraftig ökning av kalkningskostnaderna i de kalkfattiga bygderna i vårt land. Procentuellt komme denna ökning att bliva betydligt större än den, som med en motsvarande nedsättning av anslaget för fraktlindring skulle komma att äga rum i fråga om konstgödslingskostnaden. En dylik kraftig ökning av kalkningskostnaden skulle för ett betydande antal, särskilt smärre jordbrukare i nyssnämnda landsdelar innebära ett mycket hårt slag och sannolikt i flera fall omöjliggöra eljest lönande nyodlingsarbeten eller sådana omläggningar av betesdriften, som både ur skogens och jordbrukets synpunkt måste anses vara önskvärda. Då vårt land i kalken ägde ett synnerligen värdefullt jordförbättringsmedel av svenskt ursprung, som i otaliga fall måste bilda grundvalen för en lönande växtodling och en framgångsrik kreatursskötsel, syntes det föreningen oriktigt att ställa den samma i sämre ställning i frakthänseende än konstgödselmedlen, av vilka flera voro importerade. Det syntes vara riktigare, att det anslag, som kunde komma att ställas till förfogande för fraktlindring, i största möjliga utsträckning användes för de svenska jordförbättrings- och gödselmedlen och först och främst för fraktlindring för kalken.

Vissa *hushållningssällskap* hava biträtt mosskulturföreningens framställning.

Såsom framgår av det sagda hava utgifterna för ifrågavarande fraktlindringar under det senaste budgetåret uppgått till sammanlagt i runt tal 925,000 kronor. Jag anser lika med granskningsnämnden, att det statsfinansiella läget nödvändiggör ett nedbringande av hithörande utgifter med ungefär hälften. Det av lantbruksstyrelsen i dylikt syfte upprättade förslaget, innebärande å ena sidan en mindre ändring i villkoren för statsbidrag till konstgödselfrakter samt å andra sidan ett slopande av fraktlindringen för kalk eller alternativt en väsentlig skärpning i villkoren för bidrag till sistnämnda frakter, finner jag mig emellertid icke kunna tillstyrka. Ur olika synpunkter torde mindre olägenheter av besparingsåtgärderna uppstå, om anslagsminskningen företages å konstgödselfrakter än å kalkfrakter.

*Departements-
chefen.*

Statsbidrag till konstgödselfrakter har införts så nyligen, att näringslivet ännu ej i nämnvärd grad påverkats av detta understöd. Såsom lantbruksstyrelsen anført har därjämte konstgödsel följt den allmänna prisnedgången och sjunkit till ett lågt prisläge. Användningen av konstgödsel synes ock vara i stigande, och några oavvisliga skäl att i denna situation genom betydande statsutgifter subventionera konstgödselanvändningen synes ej föreligga. Jag ämnar därför icke föreslå uppförande av nytt anslag för detta ändamål.

Annorlunda förhåller det sig med kalkfrakterna. Bidrag till lindring av dessa hava oavbrutet lämnats under tjugufem år, och produktionen och transportväsendet på området hava i ej ringa grad blivit beroende härav.

Ett upphörande med denna bidragsverksamhet skulle därför, särskilt för vissa bygder, vålla ekonomiska och sociala olägenheter av allvarlig art. Med hänsyn härtill samt till det avbräck i jordbrukets kalkförsörjning, som bidragets indragning skulle medföra, vill jag alltså förorda, att anslag till lindring av kalkfrakter uppföres jämväl för nästa budgetår, att användas enligt gällande grunder. Med hänsyn till medelsåtgången under det senaste budgetåret torde anslaget böra upptagas med 475,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till fraktlindring för kalk anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 475,000.

[99.] **32. Bekämpande av växtsjukdomar.** Till åtgärder för bekämpande av växtsjukdomar har för ett vart av budgetåren 1929/1930—1931/1932 å riksstaten uppförts ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor. I samband med inrättandet från och med den 1 november 1932 av statens växtskyddsanstalt, har anslaget för budgetåret 1932/1933 begränsats till 20,000 kronor. Anslaget är ställt till Kungl. Maj:ts förfogande för åtgärder i angivna syfte.

I skrivelse den 28 september 1932 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt*, i anslutning till granskningsnämndens förut nämnda förslag (se sid. 15), uttalat sig för en minskning av anslagsbeloppet för budgetåret 1933/1934 med 5,000 kronor till 15,000 kronor.

Departements-
chefen.

I anslutning härtill hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till åtgärder för bekämpande av växtsjukdomar anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 15,000.

[100.] **Ogräsens bekämpande.** På framställning av Kungl. Maj:t har riksdagen för anordnande genom centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet av uppvisningsfält angående metoder för bekämpande av ogräs från och med 1921 ställt särskilda medel till Kungl. Maj:ts förfogande.

Det årliga medelsbehovet för sagda ändamål har beräknats till 4,000 kronor. På grund av å anslaget uppkommen behållning erfordrades emellertid för budgetåret 1932/1933 icke någon anslagsanvisning av riksdagen.

Under återopande av vad *styrelsen för centralanstalten* tidigare anför till stöd för medelsanvisning för ifrågavarande ändamål (se IX H. T. 1926 p. 83), har styrelsen i skrivelse den 15 september 1932 hemställt, att medel måtte för ändamålet ställas till förfogande jämväl för budgetåret 1933/1934. Någon reservation å anslaget till den 1 juli 1933 torde icke finnas att tillgå. Med hänsyn till det statsfinansiella läget ansåge sig emellertid styrelsen böra föreslå, att anslaget tillfälligt nedsattes till 2,000 kronor.

Jag finner mig nödsakad föreslå, att särskilt anslag för ändamålet *Departements-* icke uppföres å riksstaten för nästa budgetår. I den mån det icke bliver *chefen.* möjligt för centralanstalten att med till anstaltens förfogande stående medel utöva erforderlig verksamhet för ogräsens bekämpande, torde Kungl. Maj:t kunna ur anslaget till befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar anvisa något mindre belopp för ändamålet.

[101.] **Berberisbuskens utrotande.** Till bestridande av kostnader för berberisbuskens utrotande enligt lagen den 20 juni 1918 (nr 400) om utrotande av berberisbuskar å viss mark har riksdagen vid skilda tillfällen anvisat anslag i form av extra reservationsanslag. Till följd av å dessa uppkomna behållningar hava för tiden efter budgetåret 1923/1924 medel beviljats allenast för budgetåren 1929/1930 och 1930/1931 med för vardera budgetåret 5,000 kronor.

Framställningar om statsbidrag till utrotande av berberisbuskar enligt gällande kungörelse i ämnet den 3 december 1918 (nr 992) hava numera så gott som upphört.

Under de senare åren har fråga om ändringar i förenämnda lag och kungörelse vid flera tillfällen förevarit. En av lantbruksstyrelsen den 11 februari 1927 gjord framställning om dylika ändringar förklarade Kungl. Maj:t den 3 oktober 1929 icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd. Den 29 april 1932 fann Kungl. Maj:t en av Uppsala läns hushållningssällskap i december 1931 i ämnet gjord framställning för det dåvarande icke föranleda någon Kungl. Maj:t åtgärd. Med anledning av en vid hushållningssällskapens ombuds möte 1932 väckt motion angående utredning om åtgärder för berberisbuskens fullständiga utrotande i landet hemställde ombuden i skrivelse den 28 september 1932, att Kungl. Maj:t måtte snarast möjligt vidtaga erforderliga åtgärder för en lösning i motionens syfte av det synnerligen betydelsefulla spörsmål, som däri avsåges. Sistnämnda skrivelse har remitterats till statens växtskyddsanstalt.

Vidare må erinras, att föredragande departementschefen i 1930 års nionde huvudtitel, punkt 87, uttalat, att hinder icke syntes möta för Kungl. Maj:t att i förekommande fall för vissa, genom hushållningssällskapen anordnade försök till berberisbuskens utrotande taga förevarande anslag i anspråk, i den mån detsamma därtill lämnade tillgång, dock med bibehållen möjlighet att, om dylik tillgång saknades, anlita anslag, som i övrigt kunde ifrågakomma för en dylik utgift. Detta uttalande föranledde ej någon erinran från riksdagens sida. I enlighet härmed har Kungl. Maj:t genom skilda beslut under åren 1928—1932 anvisat särskilda anslag för fullständigt utrotande av berberisbusken inom vissa län med sammanlagt belopp av 34,738 kronor, därav 4,238 kronor utgått av förevarande anslag, 18,000 kronor ur nionde huvudtitelns anslag till extra utgifter och 12,500 kronor ur anslaget till befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att för den händelse Kungl. Maj:t ärnade för riksdagen framlägga förslag till ny lag om utrotande av berberisbuskar, det för ändamålet erforderliga anslagsbeloppet torde kunna uppskattas till 25,000 kronor. Av styrelsens framställning framgår vidare, att, enär å förevarande anslag den 30 juni 1933 torde komma att förefinnas en reservation av 4,800 kronor, för beviljande av statsbidrag enligt i ämnet nu gällande kungörelse (nr 992/1918) något anslag för nästa budgetår icke behövde äskas av riksdagen.

*Departements-
chefen.*

Som nyss nämnts är frågan om ändrad lagstiftning beträffande berberisbuskens utrotande för yttrande hänskjuten till statens växtskyddsanstalt. Då sålunda förslag i ämnet icke torde kunna föreläggas årets riksdag, torde, såsom ock *lantbruksstyrelsen* anfört, något nytt anslagsbelopp med hänsyn till den förefintliga reservationen icke behöva äskas för budgetåret 1933/1934.

[102.] **Lantbruksmöten.** Anslag till allmänna lantbruksmöten hava under ett flertal år beviljats å extra stat. I samband med anslagsäskandet hos riksdagen för budgetåret 1931/1932 framlades vissa grunder för en ändrad organisation för de allmänna lantbruksmötena, innebärande bland annat, att dessa skulle bliva av två slag, rikslantbruksmöten och distriktslantbruksmöten, att för anordnande av sistnämnda slag av möten landet skulle indelas i sex distrikt, samt att under en tidsperiod av femton år skulle hållas dels ett distriktslantbruksmöte inom varje distrikt och dels efter dem ett rikslantbruksmöte. I avseende å kostnaderna för lantbruksmötena hade i den till grund för förslaget liggande utredningen räknats med ett årligt statsanslag av 25,000 kronor samt ett årligt anslag från hushållningssällskapen, motsvarande 1 procent å de sällskapen årligen tilldelade allmänna statsanslagen. Av de sålunda inflytande medlen skulle för de två år, som ginge näst före ett distriktslantbruksmöte, ⁴/₅ av medlen överlämnas till bestyrelsen för detta möte, och skulle återstoden av medlen användas för anordnande av rikslantbruksmötet. Beslutanderätten rörande lantbruksmötenas organisation och verksamhet skulle tillkomma särskilda fullmäktige, valda av hushållningssällskapens förvaltningsutskott. För ifrågasvarande lantbruksmöten fastställdes stadgar genom kungörelse den 12 juni 1931 (nr 211).

För budgetåret 1931/1932 anvisade riksdagen såsom bidrag till kostnaderna för allmänna svenska lantbruksmöten ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 8 april 1932 har sagda anslag ställts till förfogande för hushållningssällskapens fullmäktiges förvaltningsutskott, att användas för med anslaget avsedda ändamål. För budgetåret 1932/1933 har intet anslag för ändamålet uppförts i riksstaten, enär enligt anmälan av fullmäktige för lantbruksmötena något distrikts-

lantbruksmöte icke komme att anordnas förrän 1935 eller först fjärde året av femtonårsperioden.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att därest den fastställda organisationen av de allmänna lantbruksmötena skulle kunna upprätthållas, det vore nödvändigt, att statsbidrag för ändamålet anvisades för budgetåret 1933/1934 med 25,000 kronor.

Hushållningssällskapens fullmäktige hava i skrivelse den 13 september 1932 erinrat om stadgebestämmelsen, att $\frac{4}{5}$ av de anslagsmedel, som inflyta under de två år, som föregå det, varunder distriktsmöte hålles, i detta fall åren 1933 och 1934, skola överlämnas till vederbörande mötesbestyrelse för att användas för mötets anordnande. 1935 års distriktslantbruksmöte vore fördenskull för sin ekonomi beroende av att statsanslag till mötet anvisades av 1933 års riksdag. Fullmäktige hava vitsordat behovet av ett anslag å 25,000 kronor för budgetåret 1933/1934.

Härefter hava *fullmäktiges förvaltningsutskott*, på min anmodan, i skrivelse den 7 november 1932 avgivit yttrande *dels* rörande möjligheten och lämpligheten av sådan ändring i planen för lantbruksmötena, att tiden för det första distriktslantbruksmötet framflyttas i förening med förlängning av den första tidsperioden för hållande av lantbruksmöten, *dels ock*, därest ett uppskjutande av det första distriktslantbruksmötet ej anses böra ifrågakomma, huruvida icke $\frac{4}{5}$ av det för budgetåret 1931/1932 anvisade statsanslaget bör kunna, efter tillstånd, disponeras för det första distriktslantbruksmötet. Förvaltningsutskottet har därvid, under förmälan att direkta åtgärder redan vidtagits för anordnande av ett distriktslantbruksmöte 1935 i Västra distriktet, framhållit de betydande olägenheter, som skulle vara förenade med ett ytterligare uppskov samt avstyrkt sådan åtgärd. Däremot har förvaltningsutskottet icke velat motsätta sig, att, därest det statsfinansiella läget påkallade denna åtgärd, ur det för budgetåret 1931/1932 anvisade statsanslaget till lantbruksmöten å 25,000 kronor $\frac{4}{5}$ disponerades för 1935 års distriktslantbruksmöte. Förvaltningsutskottet har därvid förutsatt, att ett tilläggsanslag, motsvarande det anslagsbelopp, avseende de allmänna svenska lantbruksmötena, som för budgetåret 1933/1934 kunde komma att härigenom besparas å riksstaten, komme att anvisas till de allmänna svenska lantbruksmötena inom loppet av nu löpande femtonårsperiod.

Därest på sätt framgår av förestående redogörelse $\frac{4}{5}$ av det för budgetåret 1931/1932 anvisade statsanslaget å 25,000 kronor disponeras för det första distriktslantbruksmötet samt ett ytterligare belopp av 25,000 kronor ställes till förfogande före sagda mötes avhållande 1935, lär något anslag för ändamålet ej med nödvändighet behöva anvisas för budgetåret 1933/1934.

Departements-
chefen.

[103.] 33. *Lantbruksattachéer.* Från och med 1910 har å extra stat anvisats särskilt anslag till befrämjande av avsättning i främmande länder av alster utav svenska lantbruket och dess binäringar samt fiskerinäringen.

Anslaget har från och med budgetåret 1927/1928 använts till uppehållande av en lantbruksattachébefattning i London, en i Berlin och en i Riga.

Anslaget — varför närmare redogörelse lämnats i 1928 års statsverksproposition, IX H. T. p. 79 och i 1931 års statsverksproposition, IX H. T. p. 38 — har för innevarande budgetår uppförts med 65,500 kronor.

Av anslaget utgår till arvode åt varje attaché 9,000 kronor, såsom extra ortstillägg åt attachén i London 5,500 kronor, åt attachén i Berlin 3,000 kronor och åt attachén i Riga 1,000 kronor, till expenser och resekostnader åt attachén i London 10,000 kronor, åt attachén i Berlin 12,000 kronor, däri inberäknat 2,000 kronor till hyra för tjänstelokal, och åt attachén i Riga 7,000 kronor. Härtill komma dyrtidstillägg å nämnda arvoden enligt för oreglerade verk gällande grunder.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att styrelsen med anledning av den sparsamhet med statens medel, som anbefallts, övertvägt möjligheten av en minskning utav ifrågavarande anslag. Med hänsyn till de statsfinansiella svårigheterna syntes av expensmedel bestridda utgifter böra i någon mån nedbringas. Lantbruksstyrelsen har sålunda föreslagit, att expensmedlen nedsättas för lantbruksattachén i London med 500 kronor till 9,500 kronor, för lantbruksattachén i Berlin med 1,500 kronor till 10,500 kronor och för lantbruksattachén i Riga med 1,000 kronor till 6,000 kronor. Då lantbruksattachéernas arvoden och extra ortstillägg utgjorde sammanlagt 36,500 kronor, skulle således för budgetåret 1933/1934 till lantbruksattachéer erfordras ett anslag av 62,500 kronor.

*Departements-
chefen.*

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag om en nedsättning av ifrågavarande anslag för budgetåret 1933/1934 med 3,000 kronor till 62,500 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till uppehållande av tre lantbruksattachébefattningar, nämligen en i London, en i Berlin och en i Riga, anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 62,500.

Befrämjande av mejerihanteringen m. m.

[104.] 34. Organisationsbidrag till mjölkbedömningsföreningar. Till organisationsbidrag åt mjölkbedömningsföreningar har riksdagen från och med budgetåret 1930/1931 anvisat anslag. För budgetåret 1932/1933 är för ändamålet i riksstaten uppfört ett extra förslagsanslag av 8,000 kronor. Anslagets användning regleras genom kungörelsen den 14 augusti 1930 (nr 328) angående organisationsbidrag till mjölkbedömningsföreningar.

Under 1931 hava fyra föreningar erhållit organisationsbidrag till ett be-

lopp av sammanlagt 4,800 kronor och under första halvåret 1932 två föreningar med 1,200 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anført, att anslag för ändamålet borde finnas tillgängligt jämväl för budgetåret 1933/1934. Med hänsyn till den hittillsvarande medelsåtgången syntes ett anslagsbelopp av 5,000 kronor böra vara tillfyllest.

I överensstämmelse med vad *lantbruksstyrelsen* tillstyrkt hemställer jag, *Departementschefen*, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till organisationsbidrag till mjölkbedömningsföreningar anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 5,000.

[105.] **Utbildningskurser för mjölkbedömare.** Till anordnande av utbildningskurser för mjölkbedömare anvisades för vartdera av budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor. På grund av förefintlig reservation å anslaget hava medel för ändamålet icke behövt anvisas för budgetåret 1932/1933.

Bestämmelser för anslagets användning finnas meddelade i reglementet den 14 augusti 1930 (nr 329) för statsunderstödda utbildningskurser för mjölkbedömare.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anført i huvudsak följande.

Anslagsbeloppet vore avsett att täcka kostnaderna för anordnande av tre kurser med sammanlagt omkring 60 elever. Hittills hade endast en kurs anordnats för en kostnad för statsverket av 825 kronor. Emellertid beräknades ytterligare minst en kurs komma att hållas under budgetåret 1932/1933. Reservationen å ifrågavarande anslag torde jämväl kunna beräknas täcka kostnaderna för under budgetåret 1933/1934 erforderlig utbildning i anslagets syfte. Då någon förstärkning av anslaget sålunda icke vore av behovet påkallad, syntes anslag för ändamålet icke behöva äskas av riksdagen.

Med hänsyn till den av *lantbruksstyrelsen* beräknade medelsåtgången anser jag, i likhet med *styrelsen* någon ny medelsanvisning icke nu böra ifrågasättas. *Departementschefen*.

[106.] **35. Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter.** Såsom bidrag till avlönande av mejerikonsulenter hos hushållningssällskap eller mejerisammanslutning har riksdagen från och med budgetåret 1930/1931 ställt medel till förfogande. Till avlönande under 1933 av dylika konsulenter har för budgetåret 1932/1933 anvisats ett extra förslagsanslag av 67,000 kronor.

För anslagets användning gäller kungörelsen den 31 oktober 1930 (nr 378) angående statsbidrag till avlönande av mejerikonsulenter. Mejerikonsulents resekostnader utgå av för ändamålet särskilt anvisade statsmedel. Kungl. Maj:t fastställer i sammanhang med statsbidrags beviljande för ett år i sänder tjänstgöringsdistrikt för mejerikonsulent.

Kungl. Maj:t har den 12 februari 1932 beviljat medel till avlönande under 1932 av 13 mejerikonsulenter.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att anslag till avlönande av mejerikonsulenter torde vara erforderligt jämväl för budgetåret 1933/1934 och syntes i riksstaten böra uppföras med oförändrat belopp, 67,000 kronor.

Departements- I överensstämmelse med vad *lantbruksstyrelsen* tillstyrkt hemställer jag,
chefen. att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till avlönande under 1934 av mejerikonsulenter anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 67,000.

[107.] 36. **Bidrag till mejerikonsulenter resor.** Till bestridande av och såsom bidrag till resekostnader för mejerikonsulenter, till vilkas avlöning bidrag lämnas av statsmedel, har riksdagen från och med budgetåret 1930/1931 anvisat anslag. För budgetåret 1932/1933 är för ändamålet i riksstaten uppfört ett extra förslagsanslag av 18,000 kronor.

För anslagets användning gälla bestämmelserna i kungörelsen den 31 oktober 1930 (nr 379) angående statsbidrag till bestridande av mejerikonsulenter reskostnader. Statsbidrag utgår till det hushållningssällskap eller den mejerisammanslutning, i vars tjänst mejerikonsulenten är anställd. Bidraget utgår för resa, som företagits i anledning av uppdrag av svenska smörprovningarnas styrelse, med det belopp, sällskapet eller sammanslutningen enligt överenskommelse angående konsulentens avlöningsförmåner utgivit i resekostnadsersättning för resan, samt för resa, som av konsulenten företagits enligt av sällskapet eller sammanslutningen fastställd plan eller särskilt fattat beslut, med högst hälften av motsvarande belopp, under iakttagande dock att vid bidrags bestämmande i intet fall får medräknas vad som utgivits utöver resekostnadsersättning enligt klass II D i allmänna rese-reglementet.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* upplyst, att statsbidragen för budgetåret 1931/1932 utgjort ungefär 25,000 kronor. På grund av den nuvarande livliga verksamheten inom mejerihanteringen har styrelsen förväntat, att samma belopp med säkerhet komme att bliva erforderligt jämväl för budgetåren 1932/1933 och 1933/1934. Även om anslaget hade karaktär av förslagsanslag, syntes det dock böra anpassas efter det sålunda

beräknade behovet. Lantbruksstyrelsen har därför förordat en höjning av anslaget med 7,000 kronor till 25,000 kronor.

Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen i ärendet anført och då det icke synes mig skäligen kunna ifrågasättas, att hushållningssällskapen skola bära större andel av mejerikonsulenternas resekostnader än nu är fallet, vill jag med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag förorda, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1933/1934 uppföres med 25,000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till bestridande av och såsom bidrag till resekostnader för mejerikonsulenter, till vilkas avlöning bidrag lämnas av statsmedel, anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av..... kronor 25,000.

[108.] **Svenska smörprovningarna.** Till täckande av kostnaderna för svenska smörprovningarnas verksamhet har under en följd av år utgått statsbidrag. För budgetåret 1932/1933 har beräknats ett medelsbehov av 99,500 kronor. Med hänsyn till beräknad reservation anvisades emellertid för samma tid ett extra reservationsanslag av allenast 84,500 kronor. Vid meddelande av sitt beslut härom återopade riksdagen jordbruksutskottets utlåtande i ämnet, vari utskottet, som icke kunnat undgå finna smörprovningarnas organisation påfallande dyrbar, ifrågasatte en utredning, huruvida och på vad sätt smörprovningarnas nuvarande organisation kunde utan åsidosättande av provningarnas effektivitet förenklas.

Genom beslut den 27 maj 1932 anbefalldes Kungl. Maj:t lantbruksstyrelsen att, efter i samråd med styrelsen för svenska smörprovningarna verkställd utredning huruvida och på vad sätt smörprovningarnas nuvarande organisation kunde utan åsidosättande av provningarnas effektivitet förenklas, till Kungl. Maj:t avgiva ett på grundval av utredningen framlagt förslag till äskande hos 1933 års riksdag av anslag till smörprovningarnas verksamhet under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934.

I en till lantbruksstyrelsen ställd, av styrelsen med utlåtande den 18 oktober 1932 överlämnad skrivelse har *styrelsen för svenska smörprovningarna* med bifogande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1933/1934 anhållit om ett anslag för samma budgetår å 63,325 kronor.

Lantbruksstyrelsen har för egen del anført bland annat följande.

Med anledning av Kungl. Maj:ts nyssnämnda anmodan hade lantbruksstyrelsen, som ägde granska och fastställa stat för svenska smörprovningarna, vid fastställande den 22 juli 1932 av inkomst- och utgiftsstat för smörprovningarna för budgetåret 1932/1933 — efter samråd med ordföranden i styrelsen för svenska smörprovningarna och provningarnas direktör — redan genomfört vissa sänkningar av provningarnas utgifter i jämförelse med staten för budgetåret 1931/1932 med tillhopa 28,675 kronor.

Trots de sålunda verkställda nedskärningarna syntes smörprovningarnas verksamhet, såvitt nu kunde bedömas, fungera tillfredsställande. Någon anledning, att detta icke skulle bliva fallet även under budgetåret 1933/1934, syntes enligt lantbruksstyrelsens förmenande icke föreligga.

Att emellertid, om verksamheten skulle kunna upprätthållas, nu verkställa någon ytterligare minskning av personal eller av utgiftsposter för andra ändamål, syntes lantbruksstyrelsen icke möjligt. Visserligen hade exporten av smör under senare år av kända anledningar avsevärt nedgått, men då smörprovningarnas verksamhet omfattade jämväl det för inhemsk konsumtion avsedda smöret (runmärkeskontrollen) och de smörproducerande mejeriernas antal endast i mindre grad nedgått, torde provningarnas verksamhet i stort sett under här ifrågavarande tid komma att fortgå i samma omfattning som hittills. Därest de planerade kontrollstationerna för smör komme till utförande, föranleddes därav en förhöjning av utgifterna för lokalhyra, för inrättande och underhåll av laboratorier m. m. Huru snart ifrågavarande kontrollstationer kunde börja fungera, torde icke för närvarande kunna tillförlitligt beräknas. Då lantbruksstyrelsen emellertid nu i enlighet med smörprovningarnas förslag ville föreslå, att provningarnas inkomst- och utgiftsstat för innevarande budgetår med endast ett par smärre jämkningar lades till grund för beräkning av behovet utav statsbidrag för budgetåret 1933/1934, så skedde detta under den förutsättningen, att nämnda kontrollstationer icke bleve färdiga att tagas i anspråk före den 1 juli 1934. Eventuellt torde lantbruksstyrelsen få tillfälle att framdeles inkomma till Kungl. Maj:t med de förslag ifråga om statsanslag, som kunde bliva erforderliga i anledning därav, att stationerna komme i verksamhet tidigare än vid nämnda tidpunkt.

De sammanlagda utgifterna, om jämväl omkostnaderna för runmärkt papper och runstäver medräknades, hade beräknats till 144,325 kronor.

Inkomsterna från annat håll än av statsmedel hade smörprovningarna beräknat till 52,000 kronor. De sammanlagda inkomsterna, oavsett statsbidraget, borde inklusive vinst av försäljningen utav papper och stäver, kunna beräknas till 81,000 kronor, vadan av statsmedel skulle erfordras 63,325 kronor.

Den 30 juni 1933 beräknades en reservation förefinnas å anslaget av 58,823 kronor 32 öre. Återstoden eller i runt tal 4,500 kronor beräknade lantbruksstyrelsen skola täckas av smörprovningarnas behållna tillgångar. Åskande av riksdagen utav nytt anslag för budgetåret 1933/1934 skulle sålunda icke vara erforderligt.

*Departements-
chefen.*

Ehuru med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anfört någon ny medelsanvisning icke erfordras, har jag här velat redogöra för ärendet, för att anslagsfrågans läge må bringas till riksdagens kännedom.

[109.] 37. Statens spannmålsnämnd m. m. Till bestridande av kostnaderna för statens spannmålsnämnds verksamhet m. m. har riksdagen för ett vart av budgetåren 1930/1931—1932/1933 anvisat ett extra förslagsanslag. För innevarande budgetår utgör anslaget 90,000 kronor. Härav beräknades förslagsvis 55,000 kronor till uppehållande av nämndens verksamhet, 10,000 kronor till cereala undersökningar och 25,000 kronor till inventering av landets brödsädsförråd.

För statens spannmålsnämnd fastställde Kungl. Maj:t instruktion den 14 juli 1930 (nr 316). Nämnden har att taga befattning med ärenden, som föränledas av bestämmelser dels i förordningen den 13 juni 1930 (nr 249) om användande av svenskt vete och svensk råg vid framställning av mjöl m. m., dels ock i det mellan svenska staten och svenska spannmålsföreningen u. p. a. ingångna kontraktet den 24 april 1931 (se 1931: prop. nr 216; R. skr. nr 288). Ifrågavarande kontrakt har efter beslut vid 1932 års riksdag (prop. nr 138; R. skr. nr 241) ändrats i vissa delar samt förlängts att gälla till och med utgången av 1933. Under vissa i kontraktet angivna förutsättningar kan den i kontraktet avsedda verksamheten fortfara någon tid under 1934.

I skrivelse den 22 september 1932 har *statens spannmålsnämnd* hemställt, att förevarande anslag måtte för budgetåret 1933/1934 upptagas med oförändrat belopp av 90,000 kronor.

Vad angår frågan om fortsatt statlig reglering av förhållandena på bröds- spannmålsmarknaden må erinras, att Kungl. Maj:t den 7 oktober 1932 anbefallde spannmålsnämnden att verkställa allsidig utredning av frågan, huruvida och i vilken ordning åtgärder för bröds spannmålsodlingens stödjande böra vidtagas jämväl för konsumtionsåret 1933/1934, därvid nämnden särskilt skulle överväga, på vad sätt de med nuvarande prisregleringssystem förenade svårigheter för återgång till friare marknadsförhållanden må kunna avlägsnas. Då spannmålsnämnden ännu ej hunnit avlämna ifrågavarande utredning, är jag ej beredd att nu taga ståndpunkt till sakfrågan. I allt fall erfordras, med hänsyn till att spannmålsnämndens verksamhet på grund av statsmakternas redan fattade beslut måste uppehållas åtminstone under förra delen av budgetåret 1933/1934, att medel för ändamålet finnas tillgängliga för sagda budgetår. Det i sådant syfte av nämnden ifrågasatta beloppet, 90,000 kronor, synes mig kunna nedsättas till 75,000 kronor, därvid jag bland annat utgår från, att någon mera omfattande brödsädsinventering näppeligen torde bli erforderlig under nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av kostnaderna för statens spannmålsnämnds verksamhet och vad härmed sammanhänger anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 75,000.

Departements-
chefen.

[110.] **Kontroll över fläskexporten.** Av 1931 års riksdag (prop. nr 204; R. skr. nr 281) anvisades för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor för anordnande av kontroll över fläskexporten. För samma ändamål anvisades för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen*, som av Kungl. Maj:t anbefallts upprätta förslag till föreskrifter rörande anslagets användning, meddelat, att styrelsen hållit flera sammanträden med representanter för exportlakterierna angående anordnandet av berörda kontroll men att åtgärder i anslagets syfte av vissa anledningar ännu ej kunnat komma till stånd. Från exportlakteriernas sida hade bland annat ansetts, att vissa planer till en allmän organisation av kött- och fläskmarknaden inom landet först borde få fastare former. Lantbruksstyrelsen hade därför dittills funnit sig förhindrad att avgiva förslag i ämnet. Å förevarande anslag funnes en behållning av 20,000 kronor, vilket belopp vore tillfyllest för täckande av kostnaderna för berörda kontroll intill utgången av budgetåret 1933/1934, jämväl därest kontrollen, såsom önskvärt vore, kunde taga sin början under innevarande budgetår. Särskilda medel till anslagets förstärkning behöfve därför, enligt styrelsens mening, ej uppföras i riksstaten för nästa budgetår.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anfört torde något nytt anslag för ifrågavarande ändamål icke vara erforderligt för budgetåret 1933/1934.

[111.] **38. Jordbrukarungdomens förbund.** Såsom bidrag till jordbrukarungdomens förbund för främjande av dess verksamhet har från och med 1921 årligen anvisats medel av staten. För ett vart av budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 har anslaget uppförts med 35,000 kronor, därav 20,000 kronor till förbundets centrala verksamhet och 15,000 kronor till dess lokala verksamhet.

Vidare har Kungl. Maj:t den 14 december 1928 av lotterimedel ställt 100,000 kronor till förbundets förfogande, särskilt för upprätthållande av konsulentverksamheten, under villkor, bland andra, att högst 20,000 kronor av medlen årligen toges i anspråk för ändamålet.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse, varöfver lantbruksstyrelsen den 29 augusti 1932 avgivit infortrat utlåtande, har *jordbrukarungdomens förbund* gjort framställning om anvisande för budgetåret 1933/1934 av ett anslag av 35,000 kronor. Detta belopp skulle helt användas för förbundets centrala verksamhet. För förbundets lokala verksamhet (konsulentverksamheten) erforderliga medel beräknade förbundet erhålla av lotterimedel, varom särskild framställning gjorts i en till handelsdepartementet ingiven skrivelse.

Lantbruksstyrelsen har erinrat, att styrelsen i särskilt utlåtande tillstyrkt understöd av lotterimedel till förbundets lokala verksamhet. Att fortsatt understöd krävdes jämväl till förbundets centrala verksamhet syntes styrelsen icke tarva närmare motivering. Då tidigare utgående donationer och gåvomedel, som delvis tillförts jämväl den centrala verksamheten, icke torde vara att förvänta under nästa budgetår samt då förbundet, om den centrala verksamheten skulle kunna upprätthållas i sin hittillsvarande, enligt lantbruksstyrelsens förmenande nödvändiga omfattning, icke torde kunna ned-

bringa kostnaderna för densamma, hade lantbruksstyrelsen icke ansett sig kunna föreslå en sänkning av ifrågavarande anslags storlek utan tillstyrkte bifall till förbundets framställning.

Även jag finner den verksamhet, som bedrives av jordbrukarungdomens förbund, förtjänt av statsunderstöd jämväl för budgetåret 1933/1934. Med hänsyn till det statsfinansiella läget anser jag mig dock icke kunna tillstyrka högre statsbidrag än sammanlagt 30,000 kronor. Beloppet synes mig böra få för förbundets verksamhet disponeras på efter förhållandena ändamålsenligaste sätt. Departements-
chefen.

I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom statsbidrag till jordbrukarungdomens förbund för främjande av dess verksamhet under kalenderåret 1933 anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 30,000.

[112.] **Landsbygdens elektrifiering.** Från och med 1918 har riksdagen till främjande av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering anvisat extra anslag, vilket under budgetåren 1926/1927—1931/1932 utgått med 75,000 kronor för år. För budgetåret 1932/1933 är anslaget uppfört med 50,000 kronor. Från och med budgetåret 1928/1929 har anslaget reservationsanslags natur.

Granskningsnämnden har ansett nämnda verksamhet tillhöra de uppgifter, som med mindre olägenhet kunna uppskjutas under ekonomiskt brydsamma tider, samt fördens skull föreslagit, att något anslag icke måtte äskas för budgetåret 1933/1934.

I gemensam skrivelse den 28 oktober 1932 hava *kommerskollegium* och *lantbruksstyrelsen* gjort framställning om anvisande av anslag till landsbygdens elektrifiering jämväl för budgetåret 1933/1934. Ämbetsverken hava företrätt olika meningar. Kommerskollegiets yttrande, vari bland annat framhålles, att ett biträdande av granskningsnämndens förslag med stor sannolikhet skulle hava till följd, att de kvarstående länsföreningarnas fortsatta verksamhet äventyrades, utmynnar i en hemställan om förslag till riksdagen om anvisande för främjande av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering av ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor. Lantbruksstyrelsen åter har ansett, att för budgetåret 1933/1934 ett mindre anslag, förslagsvis 15,000 kronor, borde ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att närmast tillgodose behovet av undervisnings- och utbildningsverksamhet på installatörsområdet.

I skrivelse den 3 december 1932 har *Sveriges allmänna lantbrukssällskaps sektion för elektricitetsföreningar* hemställt, att förevarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med 50,000 kronor.

Departements-
chefen.

Erinras må, att Kungl. Maj:t vid fördelningen den 7 oktober 1932 av statsbidrag för 1932 till främjande av landsbygdens elektrifiering av det för budgetåret 1932/1933 av riksdagen anvisade anslaget å 50,000 kronor beviljade dylika bidrag till ett sammanlagt belopp av allenast 40,000 kronor. Förutom det sålunda besparade beloppet, 10,000 kronor, torde å förevarande reservationsanslag finnas en disponibel behållning av i runt tal 5,000 kronor, vadan ungefär 15,000 kronor finnas till Kungl. Maj:ts förfogande för tillgodoseende av det mest nödvändiga bidragsbehovet under 1933. Med hänsyn härtill samt av statsfinansiella hänsyn anser jag mig i överensstämmelse med den av granskningsnämnden uttalade uppfattningen icke kunna förorda uppförande i riksstaten för budgetåret 1933/1934 av anslag för landsbygdens elektrifiering.

[113.] 39. **Ackordslån och stödlån åt jordbrukare.** Fjolårets riksdag (prop. nr 256; R. skr. nr 367) anvisade för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 15,000,000 kronor för utlämnande av ackordslån och stödlån åt jordbrukare. Rörande anslagets användning har Kungl. Maj:t meddelat bestämmelser i kungörelsen i ämnet den 30 juni 1932 (nr 366). Vidare har Kungl. Maj:t för behandlingen av frågor rörande ackordslån och stödlån tillsatt en för riket gemensam centralnämnd samt för varje hushållningssällskaps verksamhetsområde en lånenämnd.

I skrivelse den 22 september 1932 har *centralnämnden* meddelat, att till lånenämnderna inkommit låneansökningar till belopp, vida överstigande det tillgängliga anslaget, samt att lånebehovet bland jordbrukarna fortfarande vore stort, vadan nämnden ansett, att även för nästa budgetår medel borde ställas till förfogande för ändamålet. Vidare har nämnden erinrat, att statens egnahemsstyrelse i skrivelse den 30 augusti 1932 anför, att styrelsen ansett sig ej böra göra framställning om något anslag för nästa budgetår till särskilda hjälpåtgärder åt egnahemslåntagare, därvid styrelsen förutsatte, att egnahemslåntagarnas hjälpbehov skulle tillgodoses på samma sätt som beträffande landets jordbrukare i övrigt. Centralnämnden har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000,000 kronor för utlämnande av ackordslån och stödlån åt jordbrukare.

I infordrat utlåtande den 29 september 1932 har *jordbruksutredningen* tillstyrkt centralnämndens framställning, därvid utredningen förmält sig framdeles vilja framställa vissa erinringar beträffande ackords- och stödlåneverksamhetens bedrivande ävensom vissa önskemål ifråga om verksamhetens anordning under nästa budgetår. I skrivelse den 15 november 1932 har jordbruksutredningen inkommit med dylika erinringar och önskemål.

Härefter har Kungl. Maj:t anbefallt centralnämnden för ackords- och stödlåneärenden att inkomma med redogörelse för vunna erfarenheter om ackords- och stödlåneverksamheten ävensom med det förslag i ämnet, vartill central-

nämnden finner omständigheterna föranleda. Ifrågavarande redogörelse och förslag införfäntas inom den närmaste tiden.

Ehuru jag håller före, att fortsatta åtgärder för beredande av särskilt bistånd åt vissa jordbrukare böra vidtagas och medel för ändamålet böra finnas tillgängliga även under nästa budgetår, är jag icke i tillfälle att nu härom framlägga förslag. Det synes nämligen vara av vikt, att man med aktgivande på vunna erfarenheter om den nyligen igångsatta ackords- och stödlåneverksamheten, verkställer viss översyn av hithörande bestämmelser. Sedan ärendets beredning slutförts, torde jag ånyo få för Kungl. Maj:t anmäla ärendet, i syfte att särskild proposition i ämnet må kunna avlätas till 1933 års riksdag. I förslaget till riksstat för budgetåret 1933/1934 torde emellertid böra till ackordslån och stödlån åt jordbrukare såsom extra reservationsanslag beräknas visst belopp, vilket i överensstämmelse med centralnämndens förslag torde böra upptagas till 10,000,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till ackordslån och stödlån åt jordbrukare beräkna för budgetåret 1933/1934 ett extra reservationsanslag av..... kronor 10,000,000.

[114.] 40. Utredning angående jordbrukets skuldsättning. I skrivelse den 13 juni 1932, nr 367, anhöll riksdagen, i anledning av motionerna I: 121 och II: 207, att Kungl. Maj:t ville taga under öfvervägande vilka riktlinjer, som borde följas för erhållande av en allsidig utredning rörande jordbrukets skuldsättning, samt låta utarbета plan och kostnadsberäkning för arbetets utförande ävensom för riksdagen framlägga det förslag, som härav kunde föranledas.

Sedan Kungl. Maj:t den 30 juni 1932 anbefallt jordbruksutredningen att inkomma med sådan plan och kostnadsberäkning, har jordbruksutredningen med skrivelse den 14 oktober 1932 överlämnat en av byråchefen i statistiska centralbyrån E. Höijer i samråd med utredningen utarbetad promemoria innehållande förslag till dylik plan och kostnadsberäkning.

Enligt Höijers promemoria skulle den avsedda utredningen angående jordbrukets skuldsättning bygga på uppgifter från jordbrukarna själva.

Dessa uppgifter skulle i första hand erhållas genom de i de allmänna självdeklarationerna föreskrivna uppgifterna angående storleken av befintliga skulder och tillgångar, för vilka uppgifters bearbetning i promemorian uppdragits vissa riktlinjer. Avsikten vore, att bearbetningen skulle utföras särskilt för varje kommun, och vid sammanfattning av resultaten från de särskilda kommunerna skulle en uppdelning göras på slättbygden och skogsbygden inom varje län och på större naturliga jordbruksområden.

De mera ingående uppgifter, som därutöver kunde erfordras för frågans mera allsidiga belysning, vore avsedda att insamlas från ett begränsat

antal jordbrukare genom stickprovsundersökning. Denna skulle ej givas större omfattning, än som för erhållande av tillförlitliga uppgifter och en så långt möjligt representativ bild av förhållandena vid samtliga jordbruk vore oundgängligen nödvändigt. Enligt förslaget skulle stickprovsundersökningen omfatta $\frac{1}{10}$ av landets samtliga jordbruk. Vid urvalet skulle så tillgå, att inom varje län vissa kommuner utvaldes, representerande olika delar av länet och inom sig rymmande sammanlagt $\frac{1}{10}$ av länets samtliga jordbruksfastigheter, varefter inom de sålunda utvalda kommunerna uppgifter skulle införskaffas beträffande samtliga jordbruksfastigheter. Rörande sättet för uppgifternas insamlande innebär förslaget, att uppgifterna skola insamlas genom taxeringsnämndsordförandena i samband med de allmänna självdeklarationerna till 1933 års taxering. Följande uppgifter, vilka sammanförts i ett promemorian bifogat blankettformulär, skulle enligt förslaget insamlas vid den ifrågasvarande särskilda undersökningen:

1) Uppgift om jordbruksfastigheternas åkerareal och taxeringsvärde samt angående brukningsformen.

2) Sammanlagda tillgångar den 31 december 1932 enligt den i självdeklarationen lämnade uppgiften.

3) Sammanlagda skulder enligt samma uppgifter.

4) Skuldsummans fördelning efter ändamålet på skulder för jordbruket inbegripet skogsbruk och skulder för andra ändamål.

5) Ytterligare fördelning av skulderna för jordbruket efter deras beskaffenhet på a) skulder mot fastighetsinteckning utan annan säkerhet, b) dylika inteckningsskulder förstärkta med annan säkerhet, c) rena borgenslån utan annan säkerhet, d) lån mot lösörehypotek, e) växelskulder och f) övriga löpande skulder och lån.

6) Uppgift å de sammanlagda ränteutgifterna under 1932 å skulderna för jordbruket.

Den för uppgifternas insamling avsedda blanketten skulle vidare innehålla närmare anvisningar beträffande de olika svarens avgivande. Även för taxeringsnämndernas ordförande erfordrades särskilda anvisningar i fråga om förfarandet vid uppgifternas införskaffande m. m.

De för den särskilda utredningen avlämnade uppgifterna borde, såsom avgivna för en officiell statistisk utredning, få anses inbegripna under sådana uppgifter, som jämlikt § 2 mom. 4 tryckfrihetsförordningen vore tillförsäkrade skydd mot offentliggörande under en tid av fem år. Då emellertid här ifrågasvarande uppgifter vore av den natur, att de icke heller efter utgången av denna tid borde bliva allmänt tillgängliga, synes redan före uppgifternas avgivande böra bestämmas, att desamma inom fem år skulle förstöras.

Kostnaderna för de ifrågasatta undersökningarna hava approximativt uppskattats till 56,000 kronor, varav omkring 48,000 kronor för uppgifternas bearbetning (inbegripet eventuell hyreskostnad) och 8,000 kronor såsom ersättning till taxeringsnämndsordförandena (beräknad efter 20 öre per uppgift).

Jordbruksutredningen har för sin del ansett det i berörda promemoria framlagda förslaget böra godtagas.

Över ifrågasvarande förslag har *statistiska centralbyrån* och *lantbruksstyrelsen* den 18 november 1932 avgivit infordrat gemensamt utlåtande, varav inhämtas huvudsakligen följande.

Ämbetsverken hava, för den händelse en på de allmänna självdeklarationerna grundad utredning rörande jordbrukets skuldsättning skulle komma till stånd, ansett, att taxeringsnämnderna borde förstärkas att jämlikt 26 § 2 mom. i gällande taxeringsförordning införskaffa självdeklarationer av alla innehavare av jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde av lägst exempelvis 5,000 kronor, oavsett om deklara-tionsskyldighet utan anmaning föreläge eller icke. Innehavare av jordbruksfastigheter under nämnda gräns borde åläggas en begränsad deklarationsskyldighet, omfattande uppgifter om taxeringsvärdet, förmögenheten, utgiftsräntor och åkerareal. I fråga om bearbetningen av deklarationerna borde något offentliggörande kommunvis icke äga rum. Till grund för gruppering i storleksklasser borde ej såsom jordbruksutredningen föreslagit läggas åkerarealen utan taxeringsvärdet. Då utredningen borde grundas på taxeringsvärdena enligt 1933 års taxering syntes ämbetsverken en efter de allmänna självdeklarationerna verkställd utredning böra anstå till 1934.

Med hänsyn emellertid särskilt till vikten för det ifrågavarande spörsmålets allsidiga belysning att få detaljerna klarlagda för så stor del av totalmassan av jordbruk som möjligt och risken att vid ett representativt urval, även om detta gjordes avsevärt fylligare än jordbruksutredningen föreslagit, få resultat, som ej till fullo kunde anses rättvisande, hava ämbetsverken för sin del förordat, att utredningen borde grundas på en speciell undersökning utsträckt att omfatta så vitt möjligt alla innehavare av jordbruksfastigheter.

Därest den speciella undersökningen på nu nämnt sätt utvidgades, borde dessutom den ändring i planen för hela utredningen vidtagas, att i det för den speciella undersökningen avsedda formuläret bereddades utrymme för anteckning även av övriga i deklara-tionsformuläret ingående uppgifter, som vore för utredningen erforderliga, bland annat om tillgångarna, som därvid kunde lämpligen sammandragas. Härigenom skulle avgjorda fördelar ernås. Hela utredningen kunde grundas på ett enda och lätthanterligt formulär, utan att de för taxeringen avgivna självdeklarationerna behövde införskaffas. Uppgifterna, som skulle i huvudsak ansluta sig till det jordbruksutredningens förslag bilagda formuläret, kunde efter vederbörlig granskning av taxeringsnämndernas ordförande översändas så snart taxeringsnämnderna avslutat sitt arbete, och utredningen kunde därför tidigare igångsättas. Bearbetningskostnaden (inräknat hyra) torde åtminstone icke behöva överskrida det av jordbruksutredningen beräknade beloppet eller 48,000 kronor, men däremot skulle ersättningarna till taxeringsnämndernas ordförande bliva större. Den ifrågasatta ersättningen till dessa (20 öre per uppgift) syntes emellertid ämbetsverken väl hög. Vid den norska undersökningen, där särskilda personer anlätades för att med ledning av taxeringshandlingarna avfatta uppgifterna, vore ersättningen bestämd till endast 10 öre per egendom. Med en ersättning av 10 öre för varje uppgift skulle kostnaderna för hela det angivna antalet jordbruksfastigheter uppgå till sammanlagt 40,000 kronor.

För egen del anser jag skäl tala för, att den av riksdagen begärda utredningen om jordbrukets skuldsättning får, såsom statistiska centralbyrån och lantbruksstyrelsen föreslagit, omfatta så vitt möjligt alla innehavare av jordbruksfastigheter och byggas på särskilt för ändamålet

*Departements-
chefen.*

från jordbrukarna insamlade uppgifter i enlighet med de av jordbruksutredningen för den förberörda speciella utredningen föreslagna grunderna med av ämbetsverken däri ifrågasatta jämkningar och kompletteringar.

Visserligen är det angeläget, att utredningen ej fördröjes, men lika med ämbetsverken anser jag det vara lämpligast, att utredningen sker vid en sådan tidpunkt, att resultatet av 1933 års fastighetstaxering kan användas som jämförelsematerial. Insamlandet av ifrågavarande uppgifter torde därför böra ske först 1934 i samband med avgivande av de allmänna självdeklarationerna sagda år.

Med avseende å kostnaderna för undersökningen erbjuder det givetvis svårigheter att härom göra andra än ungefärliga beräkningar. Bearbetningskostnaderna hava av ämbetsverken beräknats icke komma att överstiga 48,000 kronor. Med en ersättning till taxeringsnämndsordförandena av 10 öre per uppgift, vilket jag finner skäligt, hava ämbetsverken vidare uppskattat dessa ersättningskostnader till 40,000 kronor. Härtill torde komma ungefär 8,000 kronor för tryckning av blanketter och redogörelse. Sammanlagda kostnaden skulle alltså uppgå till ungefär 96,000 kronor. Av detta belopp, mot vilket jag icke har något att erinra, torde för budgetåret 1933/1934 allenast behöva anvisas hälften eller 48,000 kronor. Anslaget torde böra givas reservationsanslags natur.

Sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med av mig tillstyrkt förslag utfärda erforderliga bestämmelser för utredningens anordnande.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för verkställande av utredning angående jordbrukets skuldsättning anvisa för budgetåret 1933/1934 ett extra reservationsanslag av kronor 48,000.

I. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.

Egnahemsbildning.

Anslagen för egnahemsbildning hava i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppförts med sammanlagt 2,892,500 kronor. Vid överbägande av vilka besparingar, som kunna åvågabringas i dessa utgifter under budgetåret 1933/1934, har *granskningsnämnden* ansett sig kunna räkna med en sammanlagd utgiftsminskning å 600,000 kronor i jämförelse med den i 1932 års statsverksproposition för budgetåret 1932/1933 beräknade totalkostnaden av 2,342,500 kronor. Granskningsnämnden har därvid närmast tänkt, att det till hjälpåtgärder åt vissa egnahemslåntagare m. m. i statsverkspropositionen beräknade anslaget av 600,000 kronor, icke skulle behöva upptagas i riksstaten för budgetåret 1933/1934. I fråga om nämnda anslag är emellertid att märka, att till åtgärder i angivna syfte av riksdagen anvisades sammanlagt 1,150,000 kronor, varav till stödlån till egnahemslåntagare 1,100,000 kronor och till tillfälliga hjälpåtgärder åt vissa egnahemslåntagare i Malmöhus län 50,000 kronor. Med anledning av vad granskningsnämnden ifrågasatt må framhållas, att jag, som under punkt 113 av huvudtiteln förordat fortsatta åtgärder för utlämnande av ackords- och stödlån åt vissa jordbrukare, icke anser erforderligt, att särskilt anslag för nästa budgetår åskas till stödlån åt egnahemslåntagare.

[115.] 1. **Statens egnahemsstyrelse.** Vid 1928 års riksdag (prop. nr 97; R. skr. nr 232) beslöts inrättande av statens egnahemsstyrelse såsom centralorgan för den statsunderstödda egnahemsverksamheten. Bestämmelser rörande styrelsens uppgifter och sammansättning hava meddelats i kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för nämnda verksamhet. Instruktion för styrelsen har av Kungl. Maj:t fastställts den 18 oktober 1929 (nr 314). För budgetåret 1932/1933 har för egnahemsstyrelsen i riksstaten uppförts ett extra förslagsanslag av 51,500 kronor, vilket disponeras enligt följande av Kungl. Maj:t den 27 maj 1932 för styrelsen fastställda stat:

Avlöningar	kr. 29,692	
Arvoden till tre ledamöter, vardera arvodet å 1,000 kronor	» 3,000	kr. 32,692
Vikariatsersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 1,200	
Dagarvoden, <i>förslagsanslag</i>	» 2,000	

Extra biträden	kr. 3,608
Rese- och traktamentsersättningar till befattningshavare och ledamöter i styrelsen, <i>förslagsanslag</i>	» 12,000
<i>Förslagsanslag</i> kronor 51,500.	

Anm. Anslagsposten till rese- och traktamentsersättningar till befattningshavare och ledamöter i styrelsen må icke utan Kungl. Maj:ts tillstånd överskridas.

I skrivelse den 30 augusti 1932 har *statens egnahemsstyrelse* hemställt, att anslaget till styrelsen måtte för budgetåret 1933/1934 uppföras med 50,180 kronor, att disponeras enligt av styrelsen upprättat förslag till stat. I jämförelse med den för nu löpande budgetår gällande staten företer det för budgetåret 1933/1934 upprättade statförslaget olikheter i följande avseenden.

I besparingssyfte skulle posten dagarvoden minskas med 400 kronor, posten extra biträden med 404 kronor samt posten rese- och traktamentsersättningar med 1,500 kronor. Däremot skulle posten avlöningar — till följd av befattningshavares uppflyttning i löneklass — ökas med 984 kronor. Reella utgiftsminskningen skulle alltså uppgå till (2,304—984 =) 1,320 kronor.

I remissutlåtande i ärendet den 7 september 1932 har *statskontoret* förklarat sig icke hava något att erinra mot egnahemsstyrelsens hemställan. Emellertid har statskontoret ifrågasatt, att anslaget till vikariatsersättningar borde sammanslås med avlöningsanslaget, på sätt redan skett i fråga om ett avsevärt antal myndigheter. Anslaget till extra biträden skulle kunna avrundas till 3,200 kronor och anslaget till egnahemsstyrelsen i dess helhet bestämmas till 49,500 kronor.

Enligt statskontorets förslag skulle staten för egnahemsstyrelsen erhålla följande utseende:

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor 31,200
Arvoden till tre ledamöter, vardera arvodet å 1,000 kronor	» 3,000
Dagarvoden, <i>förslagsanslag</i>	» 1,600
Extra biträden	» 3,200
Rese- och traktamentsersättningar till befattningshavare och ledamöter i styrelsen, <i>förslagsanslag</i>	» 10,500

Förslagsanslag kronor 49,500.

Anm. Anslagsposten till rese- och traktamentsersättningar till befattningshavare och ledamöter i styrelsen må icke utan Kungl. Maj:ts tillstånd överskridas.

*Departements-
chefen.*

Jag finner icke anledning till annan erinran emot förevarande anslagsberäkning sådan den tillstyrkts av statskontoret, än att anslagsposten avlöningar synes böra upptagas till 31,700 kronor och förslagsanslagets slutsumma till 50,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till statens egnahemsstyrelse anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av.... kronor 50,000.

[116.] 2. **Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare.** Enligt §§ 36 och 37 i kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten äga låneförmedlarna till bestridande av med den statsunderstödda egnahemsverksamheten förenade förvaltningskostnader och å egnahemslånerörelsen uppkommande förluster åtnjuta visst årligt statsbidrag.

I riksstaten för budgetåret 1932/1933 har för ändamålet uppförts ett förslagsanslag av 1,090,000 kronor. Såsom förvaltningsbidrag för 1932 har Kungl. Maj:t den 22 juni 1932 till låneförmedlarna anvisat ett sammanlagt belopp av 1,077,291 kronor 97 öre. Motsvarande belopp utgjorde för åren 1929, 1930 och 1931 respektive 955,985 kronor 95 öre, 998,768 kronor 65 öre och 1,041,311 kronor 60 öre.

I fråga om anslagsbehovet för ändamålet för budgetåret 1933/1934 har *statens egnahemsstyrelse* i skrivelse den 30 augusti 1932 anfört följande.

Anslaget, som avsåge förvaltningsbidrag för kalenderåret 1933, beräknades på grundval av låneförmedlarnas kapitalskuld till egnahemslånefonden den 31 december 1932 samt antalet av hushållningssällskapens egnahemsnämnder under 1932 beviljade egnahemslån. Ett exakt angivande av förvaltningsbidragens belopp för 1933 kunde därför givetvis icke ske förrän under våren 1933. Styrelsen hade emellertid från egnahemsnämnderna infordrat vissa uppgifter till ledning för förhandsberäkning av anslagsbehovet. Med stöd av de inkomna uppgifterna samt för styrelsen i övrigt tillgängligt material hade styrelsen upprättat skrivelsen bilagd tabell rörande beräkning av förvaltningsbidrag för 1933, varav framginge, att dessa kunde uppskattas till i runt tal 1,140,000 kronor.

Då förvaltningsbidragen för 1933 till egnahemslåneförmedlarna torde komma att utbetalas under senare halvåret 1933, torde det härför erforderliga anslagsbeloppet, 1,140,000 kronor, behöva av riksdagen äskas för budgetåret 1933/1934. Anslaget torde, liksom för innevarande budgetår, böra hava förslagsanslags natur.

Förevarande anslag är föremål för automatiska stegringar. Såsom framgår av nyssnämnda uppgifter om anslagets belastning under de senaste fyra åren har den årliga utgiftsökningen varierat från, i runt tal, 36,000 till 43,000 kronor. I betraktande härav och då medelsåtgången för innevarande budgetår utgjort i runt tal 1,077,000 kronor, synes ett anslagsbelopp för budgetåret 1933/1934 av 1,115,000 kronor böra vara tillfyllest.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för utlämnande av förvaltningsbidrag för 1933 till egnahemslåneförmedlarna anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 1,115,000.

[117.] 3. **Statsbidrag till hushållningssällskap för jordanskaffningsverksamhet (jordanskaffningsbidrag).** Jämlikt § 38 i kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda

Nionde huvudtiteln.

egnahemsverksamheten åtnjuter hushållningssällskap, som ur jordförmedlingsfonden beviljats jordanskaffningslån, ett visst årligt statsbidrag (*jordanskaffningsbidrag*), avsett att utgöra ersättning för av jordanskaffningsverksamheten föranledda försäljnings- och förvaltningskostnader.

För budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 har anslaget uppförts med respektive 10,000 och 1,000 kronor. Anslaget har förslagsanslags natur.

Beträffande anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934 har *statens egnahemsstyrelse* i skrivelse den 30 augusti 1932 anfört, att, då intet belopp dittills behövt anvisas från förevarande anslag och all sannolikhet talade för, att nämnvärd belastning å anslaget icke heller för nästkommande budgetår komme i fråga, anslaget för budgetåret 1933/1934 syntes kunna uppföras med förslagsvis 1,000 kronor.

Departements- I enlighet med egnahemsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t
chefen. måtte föreslå riksdagen

att för utlämnande av statsbidrag för 1933 till hushållningssällskap för jordanskaffningsverksamhet anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 1,000.

[118.] 4. **Premielån till egnahemslåntagare för nyodlings- och nybyggnadsarbeten.** Alltsedan 1923 har riksdagen anvisat anslag för utlämnande av premielån till egnahemslåntagare för nyodlings- och nybyggnadsarbeten. Anslaget, som har natur av extra reservationsanslag, har uppförts med för vart och ett av budgetåren 1925/1926—1927/1928 650,000 kronor, för vardera budgetåret 1928/1929 och 1929/1930 800,000 kronor, för budgetåret 1930/1931 900,000 kronor samt för budgetåret 1931/1932, därvid räknades med en reservation av i runt tal minst 150,000 kronor, 800,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 är anslaget uppfört med 600,000 kronor, därvid räknats med en reservation av något över 100,000 kronor.

Bestämmelser rörande anslagets användning äro meddelade i kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten samt kungörelsen samma dag (nr 218) med reglementariska föreskrifter rörande den statsunderstödda egnahemslåne- och premielåneverksamheten. I sistnämnda kungörelse hava ändringar vidtagits genom kungörelsen nr 249/1932.

Rörande anslagsbehovet för budgetåret 1932/1933 har *statens egnahemsstyrelse* i skrivelse den 30 augusti 1932 anfört i huvudsak följande.

Premielåneverksamheten hade visat sig vara av synnerlig betydelse för egnahemslåntagarna. Icke minst under nu rådande förhållanden vid jordbruksnäringen, vilka givetvis i hög grad medförde svårigheter för de mindre bemedlade egnahemslåntagarna, hade den hjälp, premielånen avsett att giva, varit av stor betydelse för egnahemsföretagens genomförande. För att

premielånen skulle fylla de ändamål, som med dem avsåges, vore det angeläget, att de icke tillmättes alltför knappt.

Tillgängliga premielånemedel hade avsetts bära i första hand utgå i samband med egnahemslån för lägenheter, som nybildats. Jämväl till egnahemslåntagare med äldre egnahemslån hade premielån emellertid i viss omfattning medgivits av egnahemsstyrelsen efter särskild prövning på sätt gällande författning förutsatte.

Genom av 1932 års riksdag fattat beslut, att tilläggsloan i förening med premielån kunde utgå för ny-, om- eller tillbyggnad å jordbrukslägenheter, hade ett ökat behov av premielånemedel uppstått. Huruvida nybildning av jordbrukslägenheter komme att nedgå på grund av den rådande depressionen syntes vara svårt att förutsäga. På grund av fallande jordpriser och sänkta priser å vissa byggnadsmaterial samt stegrad arbetslöshet syntes det dock icke vara osannolikt, att ett ökat intresse för egnahemsbildning kunde vara att förutse under år 1934, detta framförallt om priset på jordbruksprodukter i någon mån stegrades eller lättnader i fråga om avsättningen av dylika produkter skulle uppstå. Även bortsett från denna sistnämnda omständighet beräknade styrelsen medelsbehovet av premielån för kalenderåret 1934 till i runt tal 900,000 kronor. Enär å anslaget förefunnes en reservation av i det närmaste 200,000 kronor, skulle ny anslagstilldelning av 700,000 kronor vara erforderlig.

Även om styrelsen funne, att det statsfinansiella läget vore sådant, att en nedsättning av premielånemedlen därav motiverades, ville styrelsen dock uttala, att premielånen, som vore avsedda att medverka till skapandet av utkomstmöjligheter för personer, som måhända eljest komme att lida av arbetslöshet, vore av så stor betydelse, att ett något högre tillmätt premielåneanslag ur statsfinansiell synpunkt kunde i själva verket i andra hänseenden innebära en besparing.

För egen del kan jag ansluta mig till vad egnahemsstyrelsen uttalat om premielåneverksamhetens betydelse. Beträffande beloppet av det anslag, som för ändamålet bör anvisas för budgetåret 1933/1934, anser jag mig emellertid ej kunna förorda högre anslag än det för innevarande budgetår av riksdagen anvisade eller 600,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Under återopande av det anförda hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för utlämnande av premielån till egnahemslåntagare för nyodlings- och nybyggnadsarbeten anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 600,000.

[119.] 5. **Byggande av nybyggesvägar.** Vid 1929 års riksdag (prop. nr 196; R. skr. nr 226) antogos bestämmelser, varigenom statsbidrag kan i viss ordning beviljas till byggande av väg till sådant odlingsområde i Norrland och Dalarna, som med hänsyn till storlek, markbeskaffenhet och övriga förhållanden finnes vara väl ägnat att användas till jordbruk och framtida bebyggelse (nybyggesväg). Kungörelse i ämnet har av Kungl. Maj:t utfärdats den 14 juni 1929 (nr 171).

För ändamålet har av riksdagen anvisats medel i form av extra reservationsanslag, vilka för ett vart av budgetåren 1929/1930—1931/1932 uppförts med 50,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 har anslaget med hänsyn till påräknad reservation av 10,000 kronor uppförts med 40,000 kronor.

Rörande anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934 föreligga följande framställningar:

från länsstyrelsen i Kopparbergs län	kronor	5,000
» » » Gävleborgs län	»	—
» » » Västernorrlands län	»	20,000
» » » Jämtlands län	»	5,000
» » » Västerbottens län	»	60,000
» » » Norrbottens län	högsta möjliga belopp.	

Länsstyrelsen i Västerbottens län har framhållit, att för fullbordande av redan påbörjade företag erfordrades 15,700 kronor samt att i övrigt hos länsstyrelsen föreläge upprättade kostnadsförslag till 17 nybyggesvägar med ett sammanlagt kostnadsbelopp av 156,630 kronor. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* har uppgivit, att ansökningar inneläge om bidrag till väganläggningar för en beräknad kostnad av cirka 750,000 kronor.

I remissutlåtande i ärendet den 26 september 1932 har *statens egna hemsstyrelse* rörande anslagsbehovet anfört bland annat följande.

Det stora antalet nybyggesvägar, som meddelats vara under planläggning inom företrädesvis de båda nordligaste länen men även inom Västernorrlands län, läte förmoda, att ett avsevärt stegrat behov av bidrag till vägar av förevarande art vore att emotse i en nära framtid. Bildandet av nya jordbruksegna hem å härför lämpliga odlingsområden eller sådana områdens utnyttjande på annat sätt för jordbruksändamål funne egna hemsstyrelsen särskilt på grund av nu rådande starkt framträdande behov av nya eller förbättrade utkomstmöjligheter på jordbrukets område böra med alla till buds stående medel främjas. Härtill komme, att under nuvarande arbetsknapphet varje möjlighet till beredande av nya eller extra arbetstillfällen måste noga beaktas. Egna hemsstyrelsen funne det sålunda vara högst angeläget, att anslag beviljades för ifrågavarande ändamål. Ehuru väl de skäl för beviljande av anslag till ändamålet, som hittills förelegat, sålunda fortfarande att med ökad styrka göra sig gällande, funne egna hemsstyrelsen sig dock med hänsyn till de jämväl numera stegrade kraven på sparsamhet med allmänna medel nödsakad att avstå från förslag om höjning av anslaget för nästkommande budgetår i vidare mån än att detsamma upptoges med samma belopp, som skett för tidigare budgetår, eller 50,000 kronor.

Inom egna hemsstyrelsen hava *avvikande meningar* i ärendet anmälts av ledamöterna i styrelsen N. G. Gabrielsson och N. Adler var för sig.

Gabrielsson har anfört: Efterfrågan på anslag för byggande av nybyggesvägar vore på grund av brist på nödig arbetsinkomst hos de mindre jordbrukarna numera större än någonsin. Vid det förhållandet att staten till vägbyggnader av förevarande art bidroge med endast $\frac{1}{3}$ av kostnaden för företaget, syntes här ifrågavarande statsbidrag vara den allra bästa formen för lindrande av berörda arbetslöshet. Enligt vederbörande länsstyrelsers

uppgifter uppginge medelsbehovet för budgetåret 1933/1934 till minst 150,000 kronor. Enär emellertid all möjlig sparsamhet med statens medel nu måste iakttagas, funne Gabrielsson sig nödsakad stanna för att föreslå egnahemsstyrelsen att hos Kungl. Maj:t hemställa om ett anslag av 75,000 kronor för ändamålet.

Adler har yttrat: Då egnahemsstyrelsen ännu saknade erfarenhet om de resultat, som vunnits genom hitintillsvarande anslag till nybyggesvägar av förevarande slag, och då reservation funnes å ifrågavarande anslag från föregående år, torde anslaget för budgetåret 1933/1934 böra begränsas till 25,000 kronor.

Landstingens norrlandskommitté har i skrivelse den 23 oktober 1932, under framhållande av nybyggesvägarnas stora betydelse särskilt för de båda nordligaste länen samt det stora behovet av statsbidrag för ändamålet, hemställt, jämte annat, att förevarande anslag måtte för nästa budgetår höjas till 125,000 kronor.

Med hänsyn till den stora efterfrågan å bidrag till byggande av nybyggesvägar, som gör sig gällande, särskilt inom de två nordligaste länen, samt hithörande verksamhets betydelse för beredande av arbetstillfällen, kan jag i huvudsak ansluta mig till de av reservanten Gabrielsson inom egnahemsstyrelsen anförda synpunkter. Jag finner mig emellertid med hänsyn jämväl tagen till det statsfinansiella läget böra stanna vid att förordna anslaget uppförande för nästa budgetår med ett till 60,000 kronor förhöjt belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att såsom statsbidrag till byggande av nybyggesvägar anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 60,000.

Kolonisation.

6. Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., oförändrat ordinarie förslagsanslag (se IX H. T. 1932 p. 110) kronor 200,000.

[120.] 7. Kolonisation å vissa kronoparker. Vid 1918 års riksdag beslöts anordnande av kolonisationsförsök å vissa kronoparker i Västerbottens och Norrbottens län (prop. nr 198; R. skr. nr 173). Vid 1919—1924 års riksdagar beslöts igångsättande av ytterligare kolonisationsförsök å kronoparker i Norrland och Dalarna. För de sålunda beslutade kolonisationsförsöken har riksdagen vid ett flertal tillfällen anvisat anslag. För budgetåret 1932/1933 beräknades (IX H. T. p. 111) medelsbehovet till 177,500 kronor. Till följd av å anslaget uppkommen behållning tarvades emellertid icke någon anslagsanvisning.

Sedan viss omläggning av kolonisationsverksamheten å kronoparker i Norrland och Dalarna blivit vid 1925 års riksdag beslutad (prop. nr 90) R. skr. nr 299), fann Kungl. Maj:t gott att den 26 juni 1925 dels utfärda kungörelse (nr 291) angående allmänna grunder för upplåtande av kolonat å kronoparker i Norrland och Dalarna, dels ock godkänna vissa tilläggsbestämmelser att gälla för äldre kolonat. Den 18 december 1925 utfärdade Kungl. Maj:t kungörelse (nr 486) med tillämpningsföreskrifter till berörda kungörelse. I nämnda två kungörelser hava sedermera vissa ändringar vidtagits genom kungörelser den 17 december 1926 (nr 511 och 515) samt den 8 juni 1928 (nr 220 och 221). Ytterligare har, i överensstämmelse med beslut av 1929 års riksdag (prop. nr 143; R. skr. nr 281) och 1932 års riksdag (prop. nr 120; R. skr. nr 331), Kungl. Maj:t genom brev den 27 juni 1929 respektive den 17 juni 1932 fastställt vissa ändringar i de för kolonatuupplåtelser gällande villkoren.

Jämlikt de i ämnet 1925 antagna förändrade bestämmelserna hava frågor om kolonisationsåtgärder handlagts av särskilda kolonisationsnämnder, en för Norrbottens län, en för Västerbottens län, en för Jämtlands och Väster-norrlands län samt en för Gävleborgs län. Sedan den 1 juli 1928 utövas ledningen och kontrollen över kolonisationsnämnds verksamhet av statens egnahemsstyrelse. Med stöd av bestämmelserna i § 3 kungörelsen nr 291/1925 jämförd med § 23 kungörelsen nr 486/1925 har Kungl. Maj:t dels den 18 juni 1926 uppdragit åt domänstyrelsen att tillsvidare fullgöra kolonisationsnämnd tillkommande åligganden rörande Älvdalens kolonisationsområde inom Kopparbergs län dels ock den 22 juni 1932 förordnat, att av Gävleborgs läns kolonisationsnämnd samt av kolonisationsnämnden för Jämtlands och Väster-norrlands län utövad verksamhet skall, vad angår Gävleborgs län från och med den 1 juli 1932 och vad angår Jämtlands och Väster-norrlands län från och med den 1 januari 1933 överflyttas å domänstyrelsen.

Granskningsnämnden har ansett, att genom ett överflyttande av kolonisationsnämndernas verksamhet å domänstyrelsen eller respektive egnahems-nämnder ett nedbringande av förvaltningskostnaderna för kolonisationsverk-samheten med 50,000 kronor kunde ske.

I särskilda till Kungl. Maj:t ställda skrivelser hava Norrbottens och Västerbottens läns kolonisationsnämnder samt domänstyrelsen gjort fram-ställningar angående anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934. Utlåtanden i ärendet hava avgivits den 26 september 1932 av statens egnahemsstyrelse och den 4 oktober 1932 av statskontoret.

En jämförelse mellan de i framställningarna föreslagna staterna för verk-samhetens bedrivande, statens egnahemsstyrelses därpå grundade förslag samt de för budgetåret 1932/1933 av Kungl. Maj:t fastställda staterna ut-visar följande:

Norrbottnens läns kolonisationsnämnd.

	1933/1934		1932/1933
	Nämnden	Egnahemsstyr.	
Administrationskostnader	15,000	12,500	16,000
Byggnadshjälp och odlingsbidrag	18,000	18,000	20,000
Odlingsbidrag enligt 1929 års bestämmelser	18,000	18,000	20,000
Diknings- och vägarbeten	14,500	14,500	13,300
Utskylder för kolonaten	8,000	8,000	8,000
Justering av byggnader å statsbyggda kolonat	5,000	5,000	2,000
Bidrag till brunnsgrävning å kolonat	1,000	1,000	—
Oförutsedda utgifter	2,500	1,500	2,700
Tillhopa kronor	82,000	78,500	82,000
Avgå beräknade inkomster	1,000	4,000	4,000
kronor	81,000	74,500	78,000.

Västerbottnens läns kolonisationsnämnd.

	1933/1934		1932/1933
	Nämnden	Egnahemsstyr.	
Administrationskostnader	16,400	14,000	16,400
Byggnadshjälp och odlingsbidrag samt diknings- och vägarbeten m. m.	58,900	58,900	59,120
Förbättring å statsbyggen	3,000	3,000	800
Utskylder för kolonaten	6,500	6,500	6,500
Förskotteringar å nyodlingslån	2,000	2,000	2,000
Svenska mosskulturföreningen för jordbruksförsök	750	750	750
Anslag för produktionsökning	500	—	—
Oförutsedda utgifter	950	950	430
Tillhopa kronor	89,000	86,100	86,000
Avgå beräknade inkomster	3,000	3,000	2,000
kronor	86,000	83,100	84,000.

Domänstyrelsen för Jämtlands och Västernorrlands län.

	1933/1934		1932/1933
	Domänstyr.	Egnahemsstyr.	
Administrationskostnader	800	—	1,500
För dikning, odling, vägförbättring och byggnadsarbeten m. m.	—	—	6,500
Byggnadshjälp	500	500	—
Odlingshjälp	650	650	—
Dikning	150	150	—
Oförutsedda utgifter	1,100	1,100	500
kronor	3,200	2,400	8,500.

Domänstyrelsen för Gävleborgs län.

	1933/1934		1932/1933
	Domänstyr.	Egnahemsstyr.	
Administrationskostnader	600	—	—
Avhjälpande av brister å tidigare utförda statliga arbeten	1,500	1,500	1,000
Utskylder för kolonaten	300	300	300
Svenska mosskulturföreningen för jordbruksförsök	200	200	200
Oförutsedda utgifter	500	500	500
kronor	3,100	2,500	2,000.

Domänstyrelsen för Kopparbergs län (Älvdalens kolonisationsområde).

	1933/1934		1932/1933
	Domänstyr.	Egnahemsstyr.	
Administrationskostnader	600	—	—
Odlingsbidrag	400	400	700
Utskylder för kolonaten	225	225	—
Oförutsedda utgifter	125	125	100
kronor	1,350	750	800.

I fråga om de i statförslagen upptagna utgiftsposterna må här ur myndigheternas yttranden återgivas följande.

Egnahemsstyrelsen har funnit kolonisationsnämndernas administrationskostnader alltför höga samt föreslår följande besparingar. Vidkommande Norrbottens läns kolonisationsnämnd ifrågasättes, att avlöningen till sekreteraren och expeditiönsföreståndaren sänkes med 1,000 kronor till 4,000 kronor. Skrivbiträdeshjälpen torde kunna utföras efter ett arvode av 900 kronor för år mot för närvarande 2,400 kronor. Genom de föreslagna anordningarna vunnas en besparing av $(1,000 + 1,500 =)$ 2,500 kronor utöver den av nämnden själv föreslagna minskningen å 1,000 kronor. Beträffande Västerbottens läns kolonisationsnämnd torde sekreterargöromålen kunna överflyttas på nämndens årsanställda agronom, varigenom inbesparades 1,200 kronor. Vidare torde expeditiönsföremålen ej vara av större omfattning, än att biträdets tjänstgöringstid torde kunna begränsas och arvodet sänkas till 900 kronor för år, medförande en besparing av likaledes 1,200 kronor. Nämndens administrationskostnader torde sålunda kunna begränsas med sammanlagt $(1,200 + 1,200 =)$ 2,400 kronor.

Vad härefter angår de i staterna upptagna beloppen för domänverkets administrationskostnader vid dess bestyr med kolonisationsverksamheten inom Jämtlands och Västernorrlands samt Gävleborgs och Kopparbergs län, uppgående till sammanlagt $(800 + 600 + 600 =)$ 2,000 kronor, har *domänstyrelsen* erinrat, att kolonisationsnämnderna med stöd av bestämmelserna i § 4 mom. 2 kungörelsen nr 486/1925 i betydande omfattning anlitat biträde av skogsstatstjänstemännen samt att domänverket härigenom under åren 1926—1931 belastats med utgifter för kolonisationsnämndernas verksamhet i form av avlöning, dagtraktamenten och reseersättningar åt skogsstatspersonal till ett sammanlagt belopp av 99,697 kronor eller i medeltal per år 16,616 kronor. Av sistnämnda genomsnitts-

belopp belöpte å Jämtlands och Västernorrlands län 832 kronor, å Gävleborgs län 642 kronor samt å Kopparbergs län 1,198 kronor. Då domänverket borde beredas ersättning för dessa kostnader, hade i statförslagen upptagits vad som enligt sagda genomsnittsberäkning förväntades belöpa å budgetåret 1933/1934. I fråga om gottgörelse till domänstyrelsen för dess utövande av kolonisationsnämnds åligganden inom berörda län ansågo sig däremot styrelsen, med hänsyn till svårigheten att nu beräkna dessa kostnader, för närvarande ej böra göra några anslagsäskanden.

Egnahemsstyrelsen har i sitt förenämnda yttrande den 26 september 1932 anfört, att frågan om anslag till domänverkets administrationskostnader, vilken vore av principiell betydelse, tillsvidare borde lämnas öppen. Styrelsen har också avstyrkt, att ifrågavarande poster uppfördes i staterna för den av domänstyrelsen omhänderhavda kolonisationsverksamheten, samt framhållit, att i den för innevarande budgetår fastställda staten för domänstyrelsens nuvarande kolonisationsverksamhet något anslag till administrationskostnader icke funnes uppfört.

Egnahemsstyrelsen har ytterligare utvecklat sina synpunkter på frågan i skrivelse den 14 oktober 1932, varöver domänstyrelsen yttrat sig.

Statskontoret har för sin del funnit domänstyrelsens ståndpunkt i frågan principiellt riktig med hänsyn till domänverkets ställning såsom affärsdrivande verk men anser sig dock av praktiska skäl böra biträda den av *egnahemsstyrelsen* hävdade ståndpunkten. De belopp, om vilka här vore fråga, vore nämligen alltför obetydliga för att i någon mån kunna influera på den inkomst av domänverket, som kunde komma att uppföras i riksstaten för nästkommande budgetår, under det att svårigheterna att finansiera sagda riksstat gjorde det till en bjudande nödvändighet att tillvarataga alla besparingsmöjligheter beträffande samma stats utgiftssida. Därtill komme, att inför den tilltänkta möjligheten att i dess helhet överflytta kolonisationsnämndernas verksamhet på annat organ, förslagsvis domänstyrelsen, med regleringen av omhandlade administrationskostnader lämpligen syntes böra anstå, till dess denna organisationsfråga vunnit sin lösning.

Vidkommande den av Västerbottens läns kolonisationsnämnd upptagna nya anslagsposten till produktionsökning har nämnden med densamma avsett att lämna bidrag till kolonister såsom uppmuntran till fröväxtodling, avelsägghproduktion o. d. *Egnahemsstyrelsen* förmenar emellertid, att, då kolonisterna i dylikt hänseende kunna lika med andra småbrukare påräkna bidrag från för dylika ändamål tillgängliga medel och det icke kan anses ingå i kolonisationsnämnds uppgift att tillgodose kolonisterna härutinnan, anslagsposten i fråga bör utgå.

Såsom av förestående uppställning framgår beräknar *egnahemsstyrelsen* medelsbehovet för budgetåret 1933/1934 till $(74,500 + 83,100 + 2,400 + 2,500 + 750 =)$ 163,250 kronor eller till ett $(174,650 - 163,250 =)$ 11,400 kronor lägre belopp än som av kolonisationsnämnderna och domänstyrelsen ifrågasatts. Det av *egnahemsstyrelsen* beräknade beloppet understiger det för innevarande budgetår fastställda beloppet med $(173,300 - 163,250 =)$ 10,050 kronor.

I fråga om det belopp, varmed anslag för ändamålet bör uppföras å riksstaten för budgetåret 1933/1934, räknar *egnahemsstyrelsen* med att, under förutsättning att de av Kungl. Maj:t för budgetåret 1932/1933 anvisade

anslagsmedlen komma att i sin helhet tagas i anspråk, den 1 juli 1933 skulle å anslaget förefinnas en behållning av 7,047 kronor. Vidare torde, enligt vad styrelsen inhämtat, hos kolonisationsnämnderna och domänstyrelsen förefinnas lyftade men ej disponerade medel till belopp av i runt tal 19,000 kronor. Då medelsbehovet enligt styrelsens beräkning uppgår till 163,250 kronor, skulle sålunda med frånräknande av nämnda behållningar erfordras anslagsanvisning av $(163,250 - 7,047 - 19,000 =)$ 137,203 eller i avrundat tal 137,000 kronor.

Statskontoret har ej haft erinran mot av egnahemsstyrelsen föreslagna stater och anslagsberäkningar.

Departements-
chefen.

Mot egnahemsstyrelsens av statskontoret biträdda beräkning av medelsbehovet till 163,250 kronor har jag intet att erinra. Detta innebär, bland annat, att jag icke finner tillräcklig anledning föreligga att i anslagsbeloppet nu inräkna någon ersättning till domänverket för dess bestyr med kolonisationsverksamheten. Då den å anslaget vid utgången av innevarande budgetår påräkneliga behållningen härrör från ett för budgetåret 1929/1930 anvisat reservationsanslag, lär sagda behållning med hänsyn till riksdagens i skrivelse nr 20/1928 anmälda beslut angående dispositionsrätten till reservationer å äldre riksstatsanslag (se ock kungörelsen nr 209/1928) ej få tagas i anspråk under budgetåret 1933/1934. På grund härav torde förevarande anslag för nästa budgetår böra upptagas till nyssnämnda belopp, 163,250 kronor, eller i avrundat tal 163,000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för kolonisationsverksamhetens bedrivande å kronoparker i Norrland och Dalarna anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 163,000.

[121.] 8. **Kolonisationsverksamheten å Alträskes kolonisationsområde.** Under punkten 116 i nionde huvudtiteln av 1923 års statsverksproposition har, vid äskande av anslag för dikning m. m. å Alträskes kolonisationsområde i Norrbottens län, redogörelse lämnats för uppkomsten av upplåtelser å området samt villkoren för dessa upplåtelser (jmf. ock prop. 1925: 90 och prop. 1929: 198). Närmaste tillsynen över nybyggesverksamheten å kolonisationsområdet handhaves av Alträskes nybyggesnämnd, för vilken den 21 juni 1912 fastställts reglemente, däri den 17 augusti 1928, den 14 juni 1929 och den 22 augusti 1930 vidtagits vissa ändringar. För budgetåret 1932/1933 har riksdagen till gäldande av de nybyggesnämndens utgifter, vilka icke täckas av inflytande avgifter, anvisat ett extra förslagsanslag av 3,900 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1932 har *Alträskes nybyggesnämnd* gjort framställning om anslag för verksamheten för budgetåret 1933/1934 med 3,696

kronor, utgörande, enligt uppgjort statförslag, skillnaden mellan utgifter och inkomster. I ärendet har *statens egnaheimsstyrelse* den 26 september 1932 avgivit remissutlåtande samt därvid förordat följande förslag till utgifts- och inkomststat för nämnden. För jämförelse medtages staten sådan den av Kungl. Maj:t den 18 mars 1932 fastställts för budgetåret 1932/1933:

Utgifter.

	1933/1934	1932/1933
Amortering av hyvelmaskin enligt kungl. brevet till länsstyrelsen i Norrbottens län den 17 mars 1922	kronor 361	361
Brandförsäkringspremier för sågen, förslagsanslag....	» 430	500
Diverse omkostnader för sågens underhåll	» 250	300
Förvaltningskostnader	» 900	1,100
Annonser och diverse andra utgifter	» 174	209
Grusning av kolonatvägar, jämte rensning av avloppsdiken	» 700	800
Kronoutskylder, förslagsanslag	» 160	160
Kommunalutskylder, förslagsanslag	» 850	1,000
Summa kronor	3,825	4,430.

Inkomster.

Beräknad inkomst av hyvlings- och legosågsavgifter	kronor 400	500
Arrendeavgifter	» 25	30
Brist att fyllas av statsanslag	» 3,400	3,900
Summa kronor	3,825	4,430.

Jag finner icke anledning till erinran mot den sålunda av statens egnaheimsstyrelse förordade anslagsberäkningen. Enligt denna kräves medelsanvisning till belopp, som med 500 kronor understiger anslaget för innevarande budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till gäldande av vissa av kolonisationsverksamheten å Alträskis kolonisationsområde i Norrbottens län föranledda utgifter anvisa för budgetåret 1933 1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 3,400.

[122.] 9. G. E. Broms' egnaheimsstiftelses kolonisationsverksamhet. G. E. Broms' egnaheimsstiftelse är ägare av åtskilliga fastigheter i Karl Gustavs socken av Norrbottens län. Stiftelsens ändamål är enligt dess stadgar, vilka fastställts av Kungl. Maj:t, att, sedan den till stiftelsen överlämnade fasta egendomen fördelats i mindre lägenheter eller hemmansdelar, tillhandahålla desamma med eller utan åbyggnader på billiga villkor åt mindre bemedlade. Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse bestående av tre personer, av vilka en, som tillika är styrelsens ordförande, förordnas av Kungl. Maj:t, en utses av Norrbottens läns landsting och en av Norrbottens läns hushållningssällskap.

Av de utav stiftelsen ägda fastigheterna äro vissa belägna inom Keräsjoki och Keräsjänkkä skifteslag. En avsevärd del av dessa fastigheter utgöres av myrmark. För torrläggningen av dessa och vissa andra fastigheter har genomförts en reglering av Keräsjoki och Vuomajoki vattendrag. För detta regleringsföretag har Kungl. Maj:t, efter därtill av 1924 års riksdag (prop. nr 36; R. skr. nr 71) lämnat särskilt medgivande, beviljat statsbidrag med 465,000 kronor från norrländska avdikningsanslaget. Då företagets kostnader beräknades till 500,000 kronor, utgjorde detta bidrag väsentligt större del av kostnaderna än som enligt de för avdikningsanslaget gällande bestämmelser eljest kunnat ifrågakomma. Vid sidan av regleringsföretaget har stiftelsen under de senare åren bedrivit arbete för den sekundära dikningen å stiftelsens marker i Keräsjoki och Keräsjänkkä skifteslag. I Keräsjoki skifteslag har sålunda torrlagts omkring 400 hektar myrmark och i Keräsjänkkä skifteslag omkring 150 hektar myrmark. Dikningsarbetet har utförts i samarbete med statens arbetslöshetskommission. För dikningsarbetet inom Keräsjänkkä skifteslag har även anlitats ett av 1930 års riksdag (motionerna I: 201 och II: 353; R. skr. nr 393) anvisat anslag av 50,000 kronor. Ytterligare dikningsarbeten inom Keräsjoki skifteslag, avseende torrläggning av ett myrmarksområde om 270 hektar, hava sedermera av stiftelsen igångsatts i samarbete med arbetslöshetskommissionen.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *stiftelsen* ansökt om ett statsbidrag av 40,000 kronor för fullföljandet av kolonisationsarbetet inom Keräsjoki och Keräsjänkkä skifteslag. Stiftelsen har till stöd för sin framställning anfört huvudsakligen följande.

Det av stiftelsen bedrivna kolonisationsarbetet hade krävt stora kostnader. Arbetet hade visserligen i stor utsträckning bedrivits med hjälp av arbetslöshetskommissionen, men stiftelsen hade även för egen del fått vidkännas med hänsyn till sina resurser ganska avsevärda kostnader. För kolonisationsarbetet inom Keräsjoki skifteslag hade stiftelsen sålunda, med inberäkning av köpeskillingen för en av stiftelsen för beredande av nödig skogstillgång åt egnahemslotterna inköpt skogsfastighet, av egna medel disponerat i runt tal 30,000 kronor. För att stiftelsen skulle kunna fullfölja kolonisationsarbetet i Keräsjoki och Keräsjänkkä enligt de uppgjorda planerna vore stiftelsen därför nödsakad påkalla Kungl. Maj:ts medverkan för ordnandet av arbetets ekonomiska sida.

Stiftelsens planer innefattade närmast anordnandet av 14 kolonat å de utdikade markerna. Kolonaten, vilka i den utsträckning så vore möjligt skulle tilldelas viss fastmarksjord, skulle upplåtas med äganderätt. Kolonisterna skulle tillförsäkras viss rätt till vedfångst och slätter å stiftelsen tillhörig mark samt tillförbindas viss uppodlingsskyldighet. För att underlätta kolonisternas arbete hade stiftelsen vidare tänkt sig att i samarbete med arbetslöshetskommissionen dels uppodla 2 hektar jord på varje kolonat före upplåtelsen och dels på varje kolonat iordningställa grund, betongsockel och betongkällare för boningshus samt grund, betongsockel, betonggolv och betongväggar till ladugård. Stiftelsen skulle därvid bestrida kostnaderna för lokalhyror för arbetsledningen och arbetarförläggningarna samt kostnaderna för cement och virke till erforderliga formar. Övriga kostnader

för arbetenas utförande skulle bestridas av arbetslöshetskommissionen. Utöver vad nu angivits avsåge stiftelsen att, likaledes i samarbete med arbetslöshetskommissionen, fullfölja ett redan påbörjat arbete med anläggande av en odlingsväg inom Keräsjoki skifteslag.

Stiftelsens egna kostnader för det sålunda fortsatta kolonisationsarbetet beräknades av stiftelsen för vardera skifteslaget till 20,000 kronor, eller sålunda till sammanlagt 40,000 kronor.

Statens egnahemsstyrelse har den 26 september 1932 avgivit infortrat utlåtande i ärendet.

Styrelsens chef och ledamoten Gabrielsson, vilka i augusti 1932 på uppdrag av styrelsen verkställt en undersökning på platsen, hava vitsordat, att den mark, som genom arbetslöshetskommissionen skulle i viss utsträckning nyodlas, är av mycket god beskaffenhet.

Styrelsen framhåller för egen del, att förutsättningen för att det å ifrågavarande odlingsområden redan nedlagda kapitalet skulle komma till verklig nytta och inom överskådlig tid tjäna avsett ändamål vore, att åtgärder vidtoges för ordnande och igångsättande av bebyggelsen å områdena. Sådana åtgärder vore enligt styrelsens mening desto nödvändigare, som den ständigt ökade folkmängden i Norrbottens län syntes påkalla omfattande åtgärder från det allmännas sida för anskaffande av nya hem och ökade utkomstmöjligheter. Då varken skogsbruk eller industri torde vara i stånd att giva behöfligt arbete och tillräcklig utkomst åt den växande befolkningen, funnes för närvarande knappast någon annan näringsgren än jordbruket att lita till. Styrelsen hade icke något att erinra mot stiftelsens förslag, att för varje ny lägenhet skulle iordningställas 2 hektar nyodling, men ville ifrågasätta, om icke sedermera mera moderna odlingsmetoder borde komma till användning för erhållande av jordbruk med större areal odlad jord än 2 hektar redan från början. Då jorden i stor utsträckning vore av god beskaffenhet och synnerligen välbelägen i förhållande till kommunikationer m. m. samt avsättning av mjölk och andra produkter torde vara lätt att ordna, syntes det styrelsen, att åtgärderna redan från början borde inriktas på ett hastigare och effektivare odlingsarbete än som utfördes med hacka och spade.

Styrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för anvisande till stiftelsen av ett anslag av 40,000 kronor för möjliggörande av fortsatt samarbete mellan stiftelsen och arbetslöshetskommissionen, i avsikt att främja avdikning och uppodling av jord samt anläggande av vägar och utförande av vissa byggnadsarbeten å stiftelsens jordområden i Keräsjoki och Keräsjätkkä, under villkor att redovisning lämnades för medlens användning.

Statens arbetslöshetskommission har i infortrat utlåtande den 14 oktober 1932 anfört huvudsakligen följande.

Betydelsen av det jämförelsevis stora kapital, som under statens medverkan redan blivit investerat i de förberedande arbetena på ifrågavarande områden, började nu att mera påtagligt framträda, och det syntes kommissionen därför önskvärt, att medel ställdes till förfogande, så att det med arbetena avsedda kolonisationssyftet kunde fullföljas. I den mån kommissionen i förutsättningen finge anledning taga befattning med dessa arbeten, torde

kommissionen även genom sina insatser komma att direkt främja kolonisationsverksamheten.

På anförda grunder och med hänsyn även tagen till den fördel, som det ur hjälpverksamhetens synpunkter obestriddigen erbjudit att äga tillgång till ett arbetsobjekt av denna art i de av arbetet berörda trakterna, har kommissionen ansett sig böra tillstyrka den av stiftelsen gjorda framställningen.

*Departements-
chefen.*

Såsom av det nu anförda framgår hava statsmakterna ansett sig böra i särskild ordning lämna förenämnda stiftelse understöd för det förberedande arbetet med kolonisationen av de utav stiftelsen innehavda områdena. Genom det i Keräsjoki och Keräsjänkkä skifteslag utförda arbetet torde förutsättningar hava skapats för åstadkommande av egnahemslägenheter för jordbruksändamål. För att stiftelsen skall kunna fullfölja kolonisationsarbetet i enlighet med de uppgjorda planerna synes visst ytterligare understöd böra lämnas från statens sida. Kolonisationsarbetet har hittills av stiftelsen till betydande del utförts i samarbete med statens arbetslöshetskommission, och vid utförandet av det arbete, varom nu är fråga, avser stiftelsen att likaledes samarbeta med arbetslöshetskommissionen. Det av stiftelsen begärda statsbidraget skall enligt stiftelsens förslag användas till bestridande av de kostnader, som under detta samarbete i fortsättningen komme att falla på stiftelsen. Statsbidraget skulle sålunda ej endast komma egnahemsändamålet till godo utan även bidra till att sysselsättning i viss utsträckning skulle beredas åt arbetslösa i de av arbetet berörda trakterna.

Med hänsyn till angivna omständigheter finner jag mig, i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna, böra biträda stiftelsens framställning. Mot det begärda statsbidragets belopp har jag icke något att erinra. Rörande statsbidragets användning torde Kungl. Maj:t framdeles få meddela närmare bestämmelser.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till understödjande av G. E. Broms' egnahemsstiftelses kolonisationsverksamhet anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 40,000.

Grundförbättringar.

[123.] 10. **Statens avdikningsanslag.** Statens avdikningsanslag är avsett för understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet av sådana torrlägningsföretag, vilka avse höjande av alstringsförmågan hos mark med hänsyn till dess utnyttjande såsom åker eller ständig slätter eller betesvall.

Bestämmelser angående villkoren för erhållande av statsbidrag från

statens avdikningsanslag äro meddelade i kungörelsen den 11 juni 1926 (nr 257) med däri genom kungörelsen nr 215/1929 gjord ändring.

Riksdagen plägar årligen dels bestämma det belopp, intill vilket statsbidrag ur anslaget må av Kungl. Maj:t för det nästkommande budgetåret beviljas, dels ock anvisa visst anslagsbelopp för finansieringen av erforderliga utbetalningar av bidrag. Av följande tabell framgå för ett vart av budgetåren 1929/1930—1932/1933 den bestämda bidragssumman och de anvisade anslagsbeloppen:

Budgetår		Av riksdagen bestämd bidragssumma	Anvisat anslag
1929/1930		kronor 3,100,000	2,600,000
1930/1931		» 4,000,000	3,800,000
1931/1932		» 3,300,000	3,800,000
1932/1933		» 3,000,000	3,000,000

Anslaget har till och med budgetåret 1930/1931 haft karaktär av extra reservationsanslag. Med hänsyn till önskvärdheten av en jämnare fördelning mellan budgetåren av medelsanvisningarna till anslaget ävensom vikten av att anslaget städse motsvarade de krav, som på grund av statens åtaganden gentemot torrlägningsföretagen ställdes på detsamma, har anslaget från och med budgetåret 1931/1932 uppförts såsom extra förslagsanslag.

I nära samband med avdikningsanslaget står statens avdikningslånefond, som är avsedd att medelst lån tillgodose samma syfte som avdikningsanslaget. Högst hälften av kostnaderna för avdikningsföretag får bestridas genom statsbidrag. Till hjälp med återstoden av kostnaderna kan lån utgå från lånefonden.

Granskningsnämnden har framhållit, att en reduktion av statsbidragsanslaget förutsatte en begränsning redan för budgetåret 1932/1933 av det bidragsbelopp, som av Kungl. Maj:t beviljades, men under den bekymmersamma statsfinansiella situation, med vilken man hade att räkna för budgetåret 1933/1934, funne granskningsnämnden, att knappast några alltför vägande invändningar kunde göras mot ett tillfälligt uppskov med vissa eljest önskvärda torrlägningsföretag. Granskningsnämnden har därför föreslagit, att statens avdikningsanslag för budgetåret 1933/1934 upptages med ett till 2,000,000 kronor sänkt belopp.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning om beredande av medel för budgetåret 1933/1934 för fortsatt utlämnande av statsbidrag från statens avdikningsanslag. Enligt denna skrivelse har den hos lantbruksstyrelsen inneliggande balansen av ansökningar om bidrag från avdikningsanslaget stadigt ökats. Sålunda utgjorde de oavgjorda bidragsansökningarna, i runda tal, den 1 juli 1929 1,700,000 kronor, den 1 juli 1930 3,100,000 kronor, den 1 juli 1931 4,200,000 kronor och den

1 juli 1932 5,600,000 kronor. Under budgetåret 1932/1933 beräknades inkomna ansökningar om ytterligare 5,100,000 kronor, vadan för tillgodoseende av medelsbehovet under samma budgetår skulle erfordras 10,700,000 kronor. Då emellertid det för sagda budgetår medgivna högsta bidragsbeloppet utgör endast 3,000,000 kronor, har lantbruksstyrelsen beräknat, att ansökningar till ett belopp av 7,700,000 kronor måste överföras till budgetåret 1933/1934. Även under sistnämnda budgetår beräknas nya ansökningar inkomma till ett belopp av 5,100,000 kronor. För tillgodoseende av under budgetåret 1933/1934 föreliggande ansökningar skulle alltså erfordras en medelstillgång av 12,800,000 kronor. Lantbruksstyrelsen har emellertid med hänsyn till den anbefallda sparsamheten med statsmedel stannat vid att föreslå, att det högsta belopp, som må under sistnämnda budgetår beviljas, bestämmes till 2,000,000 kronor, under förutsättning att för samma budgetår bidragskvoten minskas från högst hälften till högst en tredjedel av kostnaden.

För bedömande av de krav, som under budgetåret 1933/1934 kunna antagas framkomma på utanordnande av redan beviljade statsbidrag, har lantbruksstyrelsen meddelat, att av statskontoret utbetalta belopp utgjort under budgetåren 1929/1930—1931/1932 respektive 2,680,412, 3,769,782 och 4,294,068 kronor. I betraktande härav har lantbruksstyrelsen föreslagit, att för nästa budgetår måtte anvisas så stort belopp, att från avdikningsanslaget kunde utbetalas 4,300,000 kronor.

Statskontoret har den 7 oktober 1932 avgivit infortrat utlåtande i ärendet samt därvid anført huvudsakligen följande.

På grund av rådande förhållanden vore det enligt statskontorets mening lämpligt att redan nu beträffande bidragen från statens avdikningsanslag i regel tillämpa en lägre bidragskvot än den högsta medgivna. Det kunde dock ifrågasättas, huruvida icke omständigheterna påkallade ännu kraftigare åtgärd. Enligt statskontorets uppfattning måste det finnas nödvändigt att överväga, huruvida icke all ny tilldelning av dylika bidrag borde tillsvidare helt inställas. Även om så skulle ske, måste dock för nämnda budgetår upptagas medel å anslagstiteln statens avdikningsanslag för uppfyllande av kontraktsevenliga förpliktelser beträffande redan beviljade, men icke till fullo utbetalta avdikningsbidrag; varvid emellertid anslagsbeloppet, såsom förslagsanslag, torde kunna begränsas till 1,000,000 kronor. Granskningsnämnden hade emellertid beträffande avdikningsanslaget icke ifrågasatt längre gående åtgärd, än att anslaget för nämnda budgetår bestämdes till 2,000,000 kronor. Följdes detta förslag, syntes visserligen någon ny tilldelning kunna äga rum, men försiktigheten syntes bjuda att fastställa årsbeloppet för nytilldelningen till högst 1,000,000 kronor; och borde därvid, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, en lägre bidragskvot än den högsta medgivna lämpligen komma till tillämpning.

*Departements-
chefen.*

Vid bedömandet av frågan om hithörande verksamhets fortsatta bedrivande bör hänsyn tagas icke endast till de omständigheter, som hittills i första rummet föranlett anslags beviljande, nämligen torrläggningens verksam-

hetens betydelse för landets jordbruk och svårigheterna för den enskilde att anskaffa nödigt kapital för de ofta omfattande arbetenas utförande och att genomföra dessa utan bidrag från det allmännas sida. Härjämte bör under nuvarande förhållanden å arbetsmarknaden beaktas, att torrlägningsarbeten i många fall särskilt lämpa sig för arbetslöshetens bekämpande. Kostnaderna för ett torrlägningsföretag bestå så gott som uteslutande av arbetslöner, och möjlighet finnes att i de orter, där brist råder å arbetstillfällen, skyndsamt igångsätta dylika i och för sig behövliga och av de enskilda jordägarna åstundade företag. Särskilt må framhållas torrlägningsföretagens betydelse för motverkande av arbetslösheten bland landsbygdens befolkning. Det är därför av stor vikt, att torrlägningsverksamheten kraftigt befrämjas och tillräckliga medel finnas till förfogande för ändamålet. Därtill kommer angelägenheten av att få avverkad den stora balansen av hos lantbruksstyrelsen ineliggande, i brist på medel oavgjorda ansökningar om bidrag ur avdikningsanslaget.

Enligt vad jag inhämtat företager lantbruksstyrelsen granskning av ansökningarna i regel i den ordning, vari de inkommit till styrelsen. Endast på därom av vederbörande kommun eller arbetslöshetskommitté gjord framställning har undantag gjorts från denna regel. Efter verkställd granskning överlämnas ansökningarna i samma ordning till Kungl. Maj:t för planernas fastställande och bidrags beviljande inom det av riksdagen för budgetåret medgivna högsta beloppet. Denna anordning har medfört, att företagen understundom redan äro utförda, då bidrag beviljas.

Det synes mig angeläget, att viss gruppering hädanefter företages beträffande ansökningarna, i syfte att de företag, som äga betydelse för arbetslöshetens bekämpande, omedelbart kunna igångsättas. Härför erfordras, att bidrag utan dröjsmål kan beviljas. För möjliggörande härav utan ett efterställande av sådana företag, beträffande vilka ansökningar tidigare ingivits men vilka på grund av ringa omfattning eller planerat utförande med egen arbetskraft e. d. äro av mindre betydelse för arbetsmarknaden, synes den anordning böra vidtagas, att vid sidan av avdikningsanslaget tillfällighetsvis anvisas ett särskilt anslag för tillgodoseende av sådana torrlägningsföretag, som hava betydelse för arbetslöshetens bekämpande. Till frågan om detta supplerande avdikningsanslag — vilket alltså i avseende å torrlägningsverksamheten för jordbruksändamål bliver en motsvarighet till det vid fjolårets riksdag för första gången anvisade anslaget till tillfälliga skogsårdsåtgärder — återkommer jag under avdelningen utgifter för kapitalökning.

Innan jag ingår på frågan om det belopp, vartill bidrag ur det hittillsvarande avdikningsanslaget må beviljas under nästa budgetår, samt om den summa, varmed anslaget bör upptagas i riksstaten, vill jag något beröra de för anslagets användning gällande bestämmelser. Sistnämnda spörsmål var föremål för övervägande vid fjolårets riksdag (prop. nr 215; motion II: 529; jordbr. utsk. utl. nr 77; R. skr. nr 332), därvid gällande författningsbestäm-

melser i ämnet befunnos icke böra ändras. Erinras må, att ett av särskilda utredningsmän framställt förslag om allmän nedsättning av bidragskvoten från högst hälften till högst en tredjedel av kostnaden avvisades av Kungl. Maj:t och riksdagen. Av riksdagen lämnades emellertid utan erinran ett av föredragande departementschefen gjort uttalande (sid. 14 i propositionen), att, enär bidragskvoten vore fastställd till *högst* hälften av kostnaden, Kungl. Maj:t vore oförhindrad att, därest så av statsfinansiella skäl eller på grund av anhopningar av ansökningar eller eljest funnes påkallat, bevilja lägre statsbidrag än som svarade mot halva kostnaden. I avseende å frågan om bidragskvoten ifrågasätter jag icke ändring i den ståndpunkt, som i följd intogs av statsmakterna. Däremot synes anledning föreligga att till prövning ånyo upptaga ett i nyssnämnda proposition framlagt, av riksdagen avvisat förslag om begränsning i vissa fall av till torrlägningsföretag utgående statsunderstöd med hänsyn till företagets verkliga kostnader. Härom må framhållas följande.

Där kostnadsberäkning för ett torrlägningsföretag upprättats vid en tidpunkt med högre arbetskostnader än dem, som gälla då företaget utföres, synes för skyddande i första rummet av statens intresse viss möjlighet böra finnas för reducering av statsbidraget i proportion till de minskade kostnaderna. Det torde ock vara en ganska allmänt vedertagen princip inom statens understödjande verksamhet, att statsbidrag utgår i förhållande till de verkliga kostnaderna. Som exempel må nämnas gällande bestämmelser angående statsbidrag till allmänna vägars byggande m. m. samt rörande vissa utlåningsfonder, såsom spannmålslagerhusfonden och kalkbrukslånefonden. En sådan anordning synes jämväl motiverad ur den synpunkten, att i den mån besparingar göras flera företag kunna komma i åtnjutande av statsunderstöd. I nu antytt syfte anser jag, att den, som erhåller bidrag ur avdikningsanslaget — eller lån ur statens avdikningslånefond — bör tillförbindas att, när så av lantbruksstyrelsen påfordras, efter företagets fullbordande förete behörigen verifierade räkenskaper över de med företaget förenade utgifterna och att vidkännas sådan minskning av till företaget beviljade statsunderstöd, som lantbruksstyrelsen efter granskning av sagda räkenskaper finner sig böra föreskriva. Framhållas må, att beträffande företag, som utförts innan statsunderstöd hunnit beviljas, understödet tillmätas med hänsyn till de verkliga kostnaderna. Det må ock betonas, att det av mig ifrågasatta förfaringssättet icke innebär en återgång till den före 1917 gällande bestämmelsen om viss allmän redovisningsskyldighet av torrlägningsföretags verkliga kostnader och omräkning av bidragsbeloppet efter dessa — en bestämmelse, vars tillämpning utan tvivel medförde ett tidsödande arbete med räkenskapssammandragens upprättande och granskning. Enligt det av mig nu antydda förslaget torde nämligen som regel icke behöva krävas verifierande av ett företags utgifter i annat fall, än där arbetet utföres under en tid med lägre arbetspriser än dem, som gällt vid tiden för arbetsplanens fastställande och statsunderstödet beviljande, och endast där

mera väsentliga besparingar kunna antagas hava uppstått. Beträffande mindre torrlägningsföretag, där arbetet utföres av vederbörande jordägare själv och dennes familjemedlemmar, torde åtgärd av här antytt slag näppe- ligen böra komma ifråga. De olägenheter, som voro förenade med det för- berörda före 1917 gällande systemet, skulle sålunda icke vara att befara av vad jag nu föreslagit. Därest riksdagen biträder förslaget, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att i enlighet härmed vidtaga ändring i gällande författningsbestämmelser i ämnet.

Vid bestämmandet av det belopp, intill vilket bidrag från statens avdik- ningsanslag må för nästa år beviljas, bör hänsyn tagas till den av mig ifrågasatta anordningen med uppförande å riksstaten jämväl av ett särskilt anslag till understödjande av sådana torrlägningsföretag, som äro ägnade att motverka arbetslösheten. I betraktande av att jag för sistnämnda torr- lägningsföretag kommer att senare i dag ifrågasätta ett anslag av icke mindre än 4,000,000 kronor, synes för beviljandet i övrigt av avdiknings- bidrag ett belopp av 2,500,000 kronor böra för nästa budgetår vara till- fyllest.

Vad slutligen angår det belopp, vartill statens avdikningsanslag bör upp- föras i budgeten för nästa budgetår, bör beloppet så tillmätas, att det kan antagas förslå för tillgodoseende av de utbetalningar av statsbidrag, som enligt mellan lantbruksstyrelsen och bidragsåtnjutande företag ingångna kon- trakt skola ske under sagda budgetår. Medan lantbruksstyrelsen beräknat det för budgetåret 1933/1934 erforderliga utbetalningsbeloppet å beviljade bidrag till 4,300,000 kronor, har statskontoret, under förutsättning att ny- tilldelning av bidrag tillsvidare helt inställes, uppskattat det för sagda budgetår behöfliga anslagsbeloppet till 1,000,000 kronor. För egen del vill jag föreslå, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 2,500,000 kronor. Enär anslaget även i fortsättningen bör uppföras såsom förslagsanslag, torde brist på medel i anslaget icke behöva föranleda uppskjutande av utbetal- ningar från anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna av mig tillstyrkt ändring rörande vill- koren för erhållande av statsbidrag från statens avdik- ningsanslag;

2) medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1933/1934 bevilja statsbidrag från statens avdiknings- anslag å tillhopa högst 2,500,000 kronor;

3) anvisa för budgetåret 1933/1934 under titel statens avdikningsanslag ett *extra förslags-*
anslag av kronor 2,500,000.

[124.] 11. Undersökning rörande vattenavledning från Helgeåns vattenområde. För utredning och undersökning rörande vattenavledning från Helgeåns vattenområde beviljade 1930 års riksdag ett anslag av 50,000 kronor, och anvisades därav för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor (prop. nr 200; R. skr. nr 232). Härefter har för budgetåret 1931/1932 anvisats ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor (IX H. T. 1931 p. 111) och för budgetåret 1932/1933 ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor (IX H. T. 1932 p. 114). Berörda anslag å tillhoppa 39,000 kronor hava av Kungl. Maj:t ställts till länsstyrelsens i Kristianstads län förfogande.

I skrivelse den 6 september 1932 har *länsstyrelsen i Kristianstads län* hemställt, att för budgetåret 1933/1934 måtte i riksstaten upptagas återstoden av ifrågavarande belopp eller 11,000 kronor.

I häröver infordrat utlåtande den 30 september 1932 har *lantbruksstyrelsen* tillstyrkt bifall till framställningen.

*Departements-
chefen.*

Enligt vad jag inhämtat är det för ifrågavarande undersöknings fullföljande av nöden, att återstoden eller 11,000 kronor av det utav 1930 års riksdag för ändamålet anvisade anslaget av 50,000 kronor finnes till förfogande under nästa budgetår. I anslutning till myndigheternas förslag hemställer jag därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att av det för utredning och undersökning rörande vattenavledning från Helgeåns vattenområde av 1930 års riksdag beviljade anslaget av 50,000 kronor anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 11,000.

[125.] 12. Undersökning rörande vattenavledning från Emåns vattenområde. För utredning och undersökning rörande vattenavledning från Emåns vattenområde anvisade 1930 års riksdag för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor (prop. nr 200; R. skr. nr 232), varefter 1932 års riksdag i anledning av i ämnet väckta motioner (I: 203 och II: 303) såsom bidrag till fortsatt utredning och undersökning för budgetåret 1932/1933 anvisade ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor (R. skr. nr 150). Av den av jordbruksutskottet vid 1932 års riksdag i utlåtande nr 44 förebragta utredningen framgår, att det icke varit möjligt att i förväg beräkna kostnaderna för den ytterligare utredning i ärendet, som syntes böra verkställas. Berörda anslag å tillhoppa 8,000 kronor hava av Kungl. Maj:t ställts till länsstyrelsens i Kalmar län förfogande.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *länsstyrelsen i Kalmar län* hemställt, att, då de av riksdagen beviljade anslagen icke komme att förslå till utredningens behöriga fullföljande och avslutande, Kungl. Maj:t måtte till 1933 års riksdag göra framställning om beviljande av anslag till slutförande av

utredningen med ett belopp, ej understigande 10,000 kronor. Sistnämnda belopp har av lantbruksingenjören i länet beräknats erforderligt för undersökningens slutförande.

I infordrat utlåtande den 30 september 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att till fortsättande och slutförande av ifrågavarande utredning krävdes ytterligare anslag av statsmedel. Mot lantbruksingenjörens beräkning har styrelsen ej framställt erinran. Styrelsen har, då det icke torde bliva möjligt slutföra utredningen under budgetåret 1933/1934, föreslagit, att anslaget för sagda budgetår begränsades till högst 5,000 kronor.

Jag har intet att erinra mot, att för ifrågavarande undersöknings slutförande beredes ett ytterligare statsunderstöd av 10,000 kronor, varav emellertid med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anfört för budgetåret 1933/1934 torde böra anvisas allenast viss del, nämligen 4,000 kronor. Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till fortsatt utredning och undersökning rörande
vattenavledning från Emåns vattenområde för budget-
året 1933/1934 anvisa ett *extra reservations-*
tionsanslag av kronor 4,000.

[126.] **13. Statsbidrag till nyodling och betesförbättring ävensom stenröjning å ofullständiga jordbruk.** Från och med 1927 har riksdagen till statsbidrag till nyodling och betesförbättring å ofullständiga jordbruk anvisat ett extra reservationsanslag, vilket för budgetåren 1927/1928—1932/1933 uppförts med respektive 400,000, 800,000, 1,000,000, 1,100,000, 1,200,000 och 1,200,000 kronor. Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget få intill 400,000 kronor användas till statsbidrag till betesförbättringar, med rätt dock för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena därtill giva anledning, för sagda ändamål taga i anspråk större belopp av anslaget, samt högst 75,000 kronor till stenröjning av redan odlad jord. Villkoren för berörda statsbidrag äro meddelade i kungörelsen den 20 maj 1927 (nr 206) med däri genom kungörelserna nr 326/1930 och nr 58/1931 gjorda ändringar.

Granskningsnämnden har ifrågasatt anslagets nedsättning med 200,000 kronor till 1,000,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 29 augusti 1932 anfört, att anslaget rönt synnerligen stor efterfrågan. Under 1932 hade sökta bidrag uppgått till 2,538,472 kronor, därav 1,486,151 kronor till nyodling, 723,928 kronor till betesförbättring och 328,393 kronor till stenröjning. Det hade därför ej varit möjligt att helt tillgodose inkomna ansökningar. Beträffande det för löpande budgetår anvisade anslaget å 1,200,000 kronor, avsett för utlämnande av bidrag under 1933, kunde likaså förväntas, att ansökningar inkomme i sådan omfattning, att anslaget visade sig otillräckligt. På grund av den anbefallda sparsamheten har lantbrukssty-

I detta sammanhang må anmälas följande framställningar angående ändringar av villkoren rörande statsbidrag till nyodling och betesförbättring å ofullständiga jordbruk.

Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har i skrivelse den 15 december 1931 framhållit, att viss minimiareal borde uppodlas respektive kultiveras såsom betesmark för att statsbidrag för ändamålet skall få utgå *samt att*, där fråga är om nyodling utan att brukaren förut har odlad jord, viss minsta areal föreskrives för att brukningsdelen skall anses såsom jordbrukslägenhet.

Kronobergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har i skrivelse den 30 mars 1932 hemställt, att anslaget fördelning på de tre ändamålen nyodling, betesförbättring och stenröjning finge bestämmas av vederbörande hushållningssällskap; att tiden för varje arbetes fullbordande, som enligt § 7 av kungörelsen nr 206/1927 ej får fastställas till senare tidpunkt än utgången av andra kalenderåret näst efter det, varunder bidraget beviljas, må kunna sättas till utgången av tredje kalenderåret; att lantriksstyrelsen bemyndigas medgiva förlängning av arbetstiden; samt att hushållningssällskapen måtte tilldelas särskilt förvaltningsbidrag för förmedlingen av ifrågakvarande bidrag. I skrivelser respektive den 11 april, 10 maj, 1 juli och 28 september 1932 hava *Älvsborgs läns södra, Jönköpings läns och Hallands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* samt *hushållningssällskapens ombud* biträtt denna framställning, varjämte i skrivelsen från Jönköpings län föreslås, att den i § 3 mom. 3 av kungörelsen intagna bestämmelsen, att betesförbättringsbidrag icke må utgå med mer än 125 kronor per hektar, måtte ändras därhän, att sagda belopp höjes till 200 kronor. Angående utsträckt tid för arbetenas fullbordande har framställning härom blivit gjord jämväl av *Västerbottens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, nämligen i samband med ansökan om statsbidrag för 1931, därvid förvaltningsutskottet tillika ansett, att den i § 7 av meranämnda kungörelse nu intagna föreskriften om utväxlande av kontrakt mellan hushållningssällskapen och bidragstagaren rörande arbetet borde upphävas. I till lantriksstyrelsen, på anmodan, ingivna yttranden över sistberörda framställning, hava *öfriga norrländska hushållningssällskap* biträtt framställningen.

Över den först nämnda framställningen, avseende att hushållningssällskapen skola tillerkännas förvaltningsbidrag, hava infordrade utlåtanden afgivits den 16 december 1931 av lantbruksstyrelsen och den 4 januari 1932 av statskontoret.

Lantbruksstyrelsen har hänvisat till föredragande departementschefens uttalande vid avlåtandet till riksdagen av den proposition (nr 157/1927), vari förslag framlades om införande av här avsedd bidragsverksamhet, nämligen att det icke syntes lämpligt att för varje enskild gren av hushållningssällskapens verksamhet införa särskilt förvaltningsbidrag samt att ifrågavarande verksamhet måste anses vara av så stort intresse för genomförandet av sällskapens allmänna uppgift, att de borde kunna åtaga sig det härmed förenade arbetet, även om detta till äventyrs skulle kräva vissa ekonomiska uppoffringar från sällskapens sida. Under erinran härom samt med hänsyn till att frågan om hushållningssällskapens ekonomiska förhållanden vore under utredning inom styrelsen, har lantbruksstyrelsen hemställt, att framställningen om förvaltningsbidrag ej måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. *Statskontoret* har anslutit sig till vad lantbruksstyrelsen sålunda hemställt.

Över framställningarna i övrigt har *lantbruksstyrelsen* den 19 november 1932 avgivit infortrat utlåtande, varav inhämtas huvudsakligen följande.

Då till följd av oförutsedda händelser, såsom ogynnsamma väderleksförhållanden, arbetssvårigheter, sjukdomsfall m. m., det mycket ofta visat sig ogörligt att slutföra arbetena inom en tid av 2 år samt ansökningar om tidens förlängning nu måste i vart enskilt fall hänskjutas till Kungl. Maj:t, har lantbruksstyrelsen funnit praktiska skäl tala för utsträckning av arbetstiden till 3 år. Därjämte tillstyrker styrelsen, att lantbruksstyrelsen gives befogenhet bevilja förlängning av den fastställda arbetstiden med ytterligare 1 år.

I avseende å förslaget om bestämmande av viss minimiareal för att bidrag skall få utgå, har lantbruksstyrelsen anført, att förhållandena i olika landsdelar kunde motivera olika stark begränsning nedåt av arealen samt att det syntes böra ankomma på vederbörande hushållningssällskap att i samråd med lantbruksstyrelsen avgöra, av vilken storleksordning den till förbättring ifrågasatta arealen borde vara, för att bidrag må komma i fråga. Hithörande frågor vore dock av den art, att de ej lämpligen borde göras till föremål för särskilda författningsbestämmelser.

Med hänsyn till den erforderliga kontrollen över medlens användning har styrelsen avstyrkt förslaget, att hushållningssällskapen själva skulle få bestämma, huru stor del av dem beviljade medel må användas för de tre olika ändamålen.

Likaså har styrelsen avstyrkt förslaget om borttagande av bestämmelsen om växlande av kontrakt, enär ömsesidig förbindelse angående arbetets utförande och bidragets utbetalande ej syntes kunna undvaras, när det gällde utdelning av statsmedel mot fullgörande av arbetsprestationer.

Vidare har styrelsen ansett, att bärande skäl icke föreläge för höjning av betesförbättringsbidraget till 200 kronor per hektar.

Slutligen har styrelsen ånyo förklarat sig ej kunna tillstyrka framställningarna om särskilt förvaltningsbidrag till hushållningssällskapen för deras bestyr med ifrågavarande bidragsverksamhet.

Det är av betydelse, att — såsom syftet är med förevarande anslag — innehavare av sådana mindre jordbruk, som ej kunna lämna full utkomst åt familjen, beredas möjlighet att så utveckla sina jordbruk, att beroendet av arbetsförtjänst utom hemmet minskas. Detta syfte synes mig

*Departements-
chefen.*

under nuvarande tidsläge vara särskilt behjärtansvärt ur synpunkten att kunna minska konkurrensen om arbetstillfällena å den öppna marknaden. Med hänsyn härtill och till ifrågavarande bidragsverksamhets betydelse för de mindre jordbrukens ändamålsenliga utveckling, anser jag mig icke kunna följa de framkomna förslagen om anslagets reducering. I betraktande tillika av rådande stora efterfrågan å bidrag förordar jag därför anslagets uppförande med oförändrat belopp av 1,200,000 kronor. Härav torde böra få användas förslagsvis 400,000 kronor för utlämnande av statsbidrag till betesförbättringar samt förslagsvis 100,000 kronor till stenröjning, därvid det torde böra få tillkomma Kungl. Maj:t att, med hänsyn till föreliggande behov och gjorda ansökningar, verkställa den slutliga fördelningen av anslagsbeloppet å de tre ändamålen, nyodling, betesförbättring och stenröjning.

Vidkommande de föreliggande förslagen om ändringar i gällande bidragsvillkor ansluter jag mig i huvudsak till vad lantbruksstyrelsen uttalat och förordat.

Sålunda tillstyrker jag, att viss längre tid för arbetenas fullbordande, än vad nu är stadgat, må kunna medgivas utan att frågan härom i vart fall behöver dragas inför Kungl. Maj:t. Med hänsyn till den starka trängsel, som råder i avseende å erhållande av bidrag, är det emellertid av vikt, att de medel, som av statsmakterna ställas till förfogande för ändamålet, icke bindas för deras räkning, som först längre fram ämna utföra förbättringsarbeten, utan utlämnas till dem, som omedelbart verkställa här avsedda arbeten. I betraktande härav anser jag mig icke böra förordna en generell förlängning av arbetstiden. Det i § 7 av meranämnda kungörelse nu intagna stadgandet, att tiden för arbetenas fullbordande icke må i kontraktet bestämmas till senare tidpunkt än utgången av andra kalenderåret näst efter det, under vilket lånet beviljats, bör alltså bibehållas, men härtill torde böra fogas en föreskrift av innebörd, att, där till följd av oförutsedda omständigheter skäl föreligger till arbetstidens förlängning utöver den nyss nämnda tiden, sådan förlängning må kunna i vart fall medgivas med ett år av vederbörande hushållningssällskap och med ytterligare ett år av lantbruksstyrelsen. Därest riksdagen intet har att häremot erinra, torde Kungl. Maj:t äga att i enlighet härmed vidtaga ändring av kungörelsen.

De i övrigt föreliggande förslagen om ändringar av bidragsvillkoren finner jag mig på av lantbruksstyrelsen andragna skäl icke kunna förordna. Vad angår frågan om förvaltningsbidrag till hushållningssällskapen för dess bestyr med bidragsverksamheten, synes det vara mindre lämpligt att tilldela sällskapen särskilda omkostnadsbidrag för var gren av deras verksamhet. De föreliggande framställningarna torde i nu avsedda delar följaktligen ej böra föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för utlämnande under 1934 av statsbidrag till nyodling och betesförbättring ävensom stenröjning å ofullständiga jordbruk anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 1,200,000.

14. Jordbrukskommissioner, oförändrat ordinarie förslagsanslag (se IX H. T. 1928 p. 94) kronor 25,000.

J. Fiskeriväsendet.

Efter genomgång av anslagsposterna under denna rubrik i riksstaten har *granskningsnämnden* ansett sig kunna draga den slutsatsen, att utgifterna för fiskeriväsendet, som för budgetåret 1932/1933 beräknats till 627,500 kronor, borde kunna nedbringas med cirka 10 procent eller ungefär 60,000 kronor. De anslag, där mera betydande nedskärningar syntes möjliga att genomföra, vore Fiskets befrämjande i de särskilda orterna, Främjande av fiske på avlägsna fiskevatten, Fartyget Skagerak samt Bevakningsfartygs stationerande vid rikets kuster. Emellertid torde det böra ankomma på lantbruksstyrelsen att vid utarbetandet av förslag till riksdagspetita för budgetåret 1933/1934 närmare överväga, hur besparingarna lämpligen borde fördelas på de olika anslagen för fiskeriväsendet.

[127.] **1. Statens lokala fiskeriadministration.** Ordinarie förslagsanslaget till statens lokala fiskeriadministration är jämlikt beslut av 1932 års riksdag (IX H. T. p. 116; R. skr. nr 9 A p. 48) uppfört med 113,000 kronor. Följande stat tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	65,100
Arvode till en fiskeriingenjör	»	4,000
Arvoden till två fiskeristipendiater, vartdera arvudet å 3,000 kronor, vilket belopp efter tre år kan höjas med 500 kronor	»	7,000
Renskrivning och andra kontorskostnader	»	4,900
Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	32,000

Förslagsanslag kronor 113,000.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* vidkommande posten till renskrivning och andra kontorskostnader föreslagit en med hänsyn till medelsåtgången under de fem sista budgetåren beräknad minskning med 300 kronor.

Beträffande posten till reseersättningar har lantbruksstyrelsen anført, att denna för innevarande budgetår minskats från 38,000 till 32,000 kronor med föreskrift, att detta belopp icke utan Kungl. Maj:ts tillstånd finge överskridas. Någon ytterligare sänkning, innan erfarenhet vunnits, huruvida överskott komme att uppstå å det nu bestämda beloppet, anser lantbruksstyrelsen sig icke kunna föreslå.

Lantbruksstyrelsen har sålunda hemställt om anslagets nedsättning från 113,000 med 300 till 112,700 kronor.

Departements-
chefen.

Jag ansluter mig i huvudsak till lantbruksstyrelsens förslag. Emellertid anser jag erforderligt, att besparingar vidtagas i avseende å hithörande resekostnader. Liksom redan skett beträffande vissa andra befattningshavare torde genom införande av besparingstraktamenten ett nedbringande av statens utgifter för fiskeritjänstemännens traktamenten kunna ernås. Frågan härom torde böra avgöras av Kungl. Maj:t, sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan. Emellertid torde anslagsposten till reseersättningar böra sänkas med 2,700 kronor till 29,300 kronor, varigenom anslagets slutsumma bliver 110,000 kronor. I enlighet härmed skulle staten för statens lokala fiskeriadministration erhålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	65,100
Arvode till en fiskeriingenjör	»	4,000
Arvoden till två fiskeristipendiater, vartdera arvudet å 3,000 kronor, vilket belopp efter tre år kan höjas med 500 kronor	»	7,000
Renskrivning och andra kontorskostnader	»	4,600
Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	29,300
<i>Förslagsanslag</i> kronor		110,000.

Anslagsposten till reseersättningar torde icke utan Kungl. Maj:ts tillstånd böra få överskridas.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna det av mig förordade förslaget till stat för statens lokala fiskeriadministration, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934,

2) minska *ordinarie förslagsanslaget* till statens lokala fiskeriadministration,

nu	kronor	113,000,
med	»	3,000
till	»	110,000.

[128.] 2 och 3. Undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket. De årliga utgifterna för den genom beslut av 1930 års riksdag (prop. nr 264; R. skr. nr 323) inrättade undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket hava beräknats uppgå till för avlöningar och vikariatsersättningar 24,500 kronor och för driftkostnader 15,000 kronor. För budgetåret 1931/1932 anvisade riksdagen, som räknade med att anstalten skulle träda i verksamhet den 1 oktober 1931, bland annat, ett anslag av 11,200 kronor till driftkostnader. Enär emellertid verksamheten vid anstalten icke kunnat påbörjas inom nämnda tid, uppstod å sistnämnda anslag en reservation av 8,400 kronor. Med hänsyn härtill anvisade riksdagen för budgetåret 1932/1933 — förutom erforderliga avlöningsmedel, 24,500 kronor i form av extra förslagsanslag — till anstaltens driftkostnader ett extra reservationsanslag av allenast 6,600 kronor, som jämte oförmälda reservation, 8,400 kronor, motsvarade det för ifrågavarande ändamål beräknade årsbehovet, 15,000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört bland annat följande.

Någon inskränkning i anstaltens personal syntes icke kunna ske. Då minskning av den nyligen tillsatta personalens löneförmåner, vilka måste anses synnerligen sparsamt tillmätta, icke heller borde ifrågakomma, torde avlöningsanslaget böra uppföras med oförändrat belopp eller 24,500 kronor.

Med hänsyn till nödvändigheten av att iakttaga största sparsamhet ville *lantbruksstyrelsen* för budgetåret 1933/1934 föreslå en nedskärning av anslaget till driftkostnader med 1,400 kronor till 13,600 kronor, varav 2,500 kronor till tryckningskostnader.

Mot *lantbruksstyrelsens* förslag har jag intet annat att erinra, än att jag anser anslaget till driftkostnader böra sänkas till 12,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att för budgetåret 1933/1934 anvisa

a) till avlöningar vid undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket ett *extra förslagsanslag* av kronor 24,500,

b) till driftkostnader för nämnda anstalt ett *extra reservationsanslag* av » 12,000.

Fiskerinäringens understöd.

[129.] 4. Fiskets befrämjande i de särskilda orterna. Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition (nr 264) angående åtgärder för upphjälpande av sötvattensfisket m. m. beslöt 1930 års riksdag att höja ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna från 78,500 kronor

till 122,500 kronor. Genom beslut av 1932 års riksdag (skr. nr 54) höjdes anslaget med ytterligare 2,500 kronor till 125,000 kronor.

Bestämmelserna om användningen av ifrågavarande anslag återfinnas i kungörelsen den 27 juni 1930 (nr 295) angående statsbidrag till vissa åtgärder för fiskerinäringens befrämjande med däri genom kungörelserna nr 367/1930 och nr 67/1932 gjorda ändringar.

Av anslaget skola 73,500 kronor utgå till avlöning och reseersättningar åt 31 länsfiskeritjänstemän. Härav har till avlöningar beräknats åtgå omkring 46,500 kronor och till reseersättningar omkring 27,000 kronor. Vidare skola av anslaget utgå 38,500 kronor till fiskets befrämjande i övrigt (därav 2,500 kronor må användas till studieresor och 2,000 kronor till premieringar) och 13,000 kronor till insamling av primäruppgifter till statistik för salt-sjöfisket.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* med hänsyn till det av rådande statsfinansiella läge föranledda behovet att minska statsutgifterna föreslagit beskrningar i vissa av de i förevarande anslag ingående posterna. Styrelsens förslag innebär sålunda en minskning i anslagsposten till fiskeristatistiken med 1,000 kronor, i det till fiskeritjänstemännens resor avsedda beloppet med 2,000 kronor och i det till fiskets främjande i övrigt beräknade beloppet med 5,000 kronor eller sammanlagt med 8,000 kronor. Ifrågavarande anslag skulle sålunda uppgå till (125,000—8,000 =) 117,000 kronor.

Departements-
chefen

Jag ansluter mig till lantbruksstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie reservationsanslaget</i> till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, nu kronor 125,000,	
med	» 8,000
till	» 117,000.

[130.] 5. **Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.** Ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen är enligt beslut av 1932 års riksdag i riksstaten uppfört med 26,000 kronor. Från anslaget, vilket är ställt till Kungl. Maj:ts omedelbara disposition, bestridas diverse utgifter till fiskerinäringens befrämjande såsom understöd för viss undervisning och föreningsverksamhet på fiskets område. Vidare har under flera år medel från detta anslag anvisats för anställande av två extra fiskeristipendiater.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att anslaget brukade vara starkt anlitat och att behovet av bidrag därifrån vore i stigande. Särskilt hade behovet av navigationsundervisning för fiskare, vartill bidrag utginge från detta anslag, allteftersom fisket mer och mer utvecklades till ett fiske på öppna havet, ökats. Denna undervisning borde utsträckas

att även omfatta fiskarena på Gotland. Under dessa omständigheter ansåge lantbruksstyrelsen sig endast på det sätt kunna i anslutning till granskningsnämndens förslag föreslå minskning av detta anslag, att en extra fiskeristipendiat indroges, varigenom en besparing av 2,500 kronor skulle möjliggöras. Lantbruksstyrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen minska förevarande anslag från 26,000 till 23,500 kronor.

I betraktande av det nuvarande statsfinansiella läget, som påkallar sträng sparsamhet, anser jag mig böra, utöver den av lantbruksstyrelsen ifrågasatta nedsättningen med 2,500 kronor, föreslå en ytterligare minskning med 1,500 kronor, varigenom anslaget begränsas till 22,000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att minska <i>ordinarie reservationsanslaget</i> till befräm-	
jande i allmänhet av fiskerinäringen, nu kronor 26,000,	
med	» 4,000
till	» 22,000.

[131.] 6. **Främjande av fiske på avlägsna fiskevatten.** Vid 1931 års riksdag (prop. nr 174; R. skr. nr 190) anvisades till främjande av fiske på avlägsna fiskevatten för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor. I riksstaten för budgetåret 1932/1933 har anslaget uppförts med 40,000 kronor.

Bestämmelser om anslagets användning hava meddelats i kungörelsen den 5 juni 1931 (nr 214).

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 29 augusti 1932 överlämnad skrivelse har *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* förklarat, att för budgetåret 1933/1934 syntes ett belopp av 35,000 kronor tillräckligt för länets vidkommande.

Lantbruksstyrelsen har anført:

Enligt vad lantbruksstyrelsen inhämtat hade inom Göteborgs och Bohus län understödslån från ifrågavarande anslag utlämnats för 1931 med sammanlagt 13,441 kronor och för 1932 med tillhopa 25,257 kronor. Från övriga län hade ansökningar hittills icke inkommit och torde icke heller vara att förvänta.

Då hittills beviljats lån med tillsammans 38,698 kronor, förefanns vid utgången av budgetåret 1931/1932 å anslaget en reservation av 11,302 kronor. Lades härtill anslaget för budgetåret 1932/1933, 40,000 kronor, funnes för sagda år ett belopp av sammanlagt 51,302 kronor tillgängligt. Det vore givetvis svårt att med säkerhet bedöma lånebehovet för 1933. Med ledning av medelsåtgången under 1932 torde emellertid lånebehovet för 1933 kunna uppskattas till 30,000 kronor. Då skulle man också kunna räkna med en besparing den 1 juli 1933 av omkring 20,000 kronor. Med hänsyn till den beräknade reservationen skulle sålunda för budgetåret 1933/1934 icke behöva anvisas mer än 10,000 kronor.

Departements-
chefen.

Av de för budgetåren 1931/1933 anvisade anslagen å tillhopa 90,000 kronor har Kungl. Maj:t ställt sammanlagt 70,000 kronor till vederbörandes förfogande. På sätt lantbruksstyrelsen förutsatt torde alltså en reservation å 20,000 kronor förefinnas å anslaget den 1 juli 1933. Med ett medelsbehov budgetåret 1933/1934 av 30,000 kronor skulle alltså för sagda budgetår behöva anvisas ett nytt anslag av 10,000 kronor.

I enlighet härmed och med lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för lämnande av understöd för främjande av fiske på avlägsna fiskevatten anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 10,000.

[132.] 7. **Södra Sveriges fiskeriförening.** Till understöd åt södra Sveriges fiskeriförening har riksdagen från och med 1908 anvisat särskilt anslag. För budgetåret 1932/1933 har sålunda anvisats extra anslag dels såsom bidrag till föreningens upplysningsverksamhet 8,650 kronor, dels ock såsom bidrag till föreningens fiskeribiologiska undersöknings-, försöks- och fiskodlingsverksamhet 16,750 kronor eller tillhopa 25,400 kronor.

I en hos Kungl. Maj:t gjord framställning, varöver lantbruksstyrelsen den 29 augusti 1932 avgivit utlåtande, har nämnda förening med bifogande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1933/1934 hemställt att för sagda budgetår komma i åtnjutande av ett statsunderstöd av 22,900 kronor.

Lantbruksstyrelsen har ansett föreningens verksamhet allttjämt vara av stor betydelse för utvecklingen av landets sötvattensfiske samt förordat, att föreningen, som fortfarande vore i behov av understöd, erhöles statsunderstöd jämväl för budgetåret 1933/1934. På grund av från lantbruksstyrelsen under hand erhållet meddelande om nödvändigheten att i möjligaste grad nedbringa utgifterna, hade föreningen begränsat sig att anhålla om ett med 2,500 kronor nedsatt belopp. Någon ytterligare beskränning funne lantbruksstyrelsen svårligen kunna göras utan att alltför mycket inskränka på föreningens verksamhetsmöjligheter. Statsbidraget för uppehållande av föreningens verksamhet borde sålunda bestämmas till 22,900 kronor, varav 7,650 kronor till upplysningsverksamhet och 15,250 kronor till den fiskeribiologiska undersöknings-, försöks- och fiskodlingsverksamheten.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till den betydelse för främjande av landets sötvattensfiske, som södra Sveriges fiskeriförenings verksamhet otvivelaktigt har, anser jag lika med lantbruksstyrelsen, att föreningen bör komma i åtnjutande av statsbidrag jämväl för budgetåret 1933/1934. Jag finner mig emellertid icke kunna tillstyrka högre anslag än 22,000 kronor, varav 7,300 kronor för upplysningsverksamhet och 14,700 kronor till den fiskeribiologiska undersöknings-, försöks- och fiskodlingsverksamheten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till understöd åt södra Sveriges fiskeriförening
anvisa för budgetåret 1933/1934 såsom *extra anslag*

a) såsom bidrag till föreningens upplysningsverk-
samhet kronor 7,300,

b) såsom bidrag till föreningens fiskeribiologiska
undersöknings-, försöks- och fiskodlings-
verksamhet kronor 14,700
eller tillhopa » 22,000.

Hydrografisk-biologiska havsundersökningar.

[133.] 8. **Hydrografisk-biologiska kommissionens undersökningar.** Till omkostnader för de av svenska hydrografisk-biologiska kommissionen bedrivna undersökningarna har under en lång följd av år anvisats särskilt anslag, vilket för budgetåret 1932/1933 uppförts med 63,000 kronor såsom extra reservationsanslag. På grund av en jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 10 juni 1932 mottagen donation, varigenom åt kronan kunde utan kostnad för statsverket förvärvas den förut av kommissionen förhyrda hydrografiska stationen å Bornö i Gullmarsfjorden, kunde vissa beräknade hyresutgifter bortfalla. Den av Kungl. Maj:t samma den 10 juni fastställda utgiftsstaten för kommissionen för budgetåret 1932/1933 slutade till följd härav å 61,800 kronor.

Kommissionen har i skrivelse den 10 september 1932 hemställt om anslag för nästa budgetår med 61,800 kronor. Därvid har kommissionen bland annat anfört, att ytterligare besparingar enligt kommissionens mening icke vore möjliga att vidtaga.

Lantbruksstyrelsen har i infordrat utlåtande den 20 september 1932 anfört, att styrelsen icke kunde i detalj bedöma eventuella möjligheter att göra besparingar i kommissionens omkostnader men att styrelsen icke heller ansåge sig böra ifrågasätta ytterligare reduceringar. Styrelsen har därför icke haft annan erinran att göra mot kommissionens framställning, än att det äskade anslagsbeloppet — med hänsyn till förefintliga reservationer dels 3,077 kronor 42 öre å motsvarande anslag för budgetåret 1931/1932 och dels 1,200 kronor å årets anslag — borde kunna nedsättas med i runt tal 4,300 kronor till 57,500 kronor.

Mot lantbruksstyrelsens förslag har jag ej annan erinran, än att jag *Departements-
chefen.* anser det ligga inom möjlighetens gräns, att kommissionens utgifter under nuvarande tidsläge ytterligare något nedbringas, så att ett anslagsbelopp avrundat nedåt till 56,000 kronor, jämte den förefintliga reservationen, bliver tillfyllest. Erforderliga besparingar torde i främsta rummet böra

avse sådana utgifter som tryckningskostnader, reseersättningar och dylikt. Härjämte är att beakta, att till följd av att kommissionen nyligen tillerkänts tjänstebrevsrätt en besparing i kommissionens utgifter för porto av ungefär 500 kronor per år utan vidare ernås. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till omkostnader för de av svenska hydrografisk-biologiska kommissionen bedrivna undersökningar av de Sverige omgivande haven anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 56,000.

[134.] 9. **Vissa havshydrografiska mätningar.** Sedan en följd av år har i riksstaten varit uppfört ett extra reservationsanslag till omkostnader för vissa av hydrografisk-biologiska kommissionen från nautisk-meteorologiska byrån övertagna observationsarbeten (fyrskjeppsobservationer). Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 8,500 kronor.

Hydrografisk-biologiska kommissionen har i skrivelse den 10 september 1932 anfört, att genom den strängaste sparsamhet ifrågavarande kostnader möjligen kunde nedbringas med 500 kronor, samt alltså hemställt om ett anslag för ändamålet för nästa budgetår å 8,000 kronor.

I infordrat utlåtande den 20 september 1932 har *lantbruksstyrelsen* förklarat sig ej hava något att häremot erinra.

Departements-
chefen.

Jag anser mig böra ifrågasätta anslagets nedsättande med ytterligare 500 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till omkostnader för vissa av svenska hydrografisk-biologiska kommissionen från nautisk-meteorologiska byrån övertagna havshydrografiska mätningar m. m. anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 7,500.

[135.] 10. **Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydrografisk-biologisk centralanstalt** har bestritts genom ett särskilt å riksstaten uppfört extra anslag, för innevarande budgetår uppfört med 10,000 kronor.

Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen har i skrivelse den 10 september 1932 hemställt om anslagets uppförande för budgetåret 1933/1934 med oförändrat belopp, vilken hemställan *lantbruksstyrelsen* i utlåtande den 20 september 1932 biträtt.

Departements-
chefen.

Jag har intet att erinra mot förevarande förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till täckande av Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydrografisk-biologisk centralanstalt med laboratorium anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 10,000.

[136.] **11. Fartyget Skagerak.** För hydrografisk-biologiska undersökningar av de Sverige omgivande haven samt för tillsyn och bevakning vid Sveriges havsfisken har fartyget Skagerak sedan 1905 varit i verksamhet. Riksdagen har för varje år beviljat anslag till underhålls- och driftkostnad för fartyget. För budgetåret 1932/1933 har för ändamålet anvisats ett extra reservationsanslag av 88,000 kronor.

Seglationstiden för fartyget beräknades vid anslagsäskandet för sistnämnda budgetår till, i likhet med för föregående år, tio månader.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län*, som har överinseendet över fartyget, efter samråd med svenska hydrografisk-biologiska kommissionen gjort framställning om anslag till fartygets underhålls- och driftkostnad för budgetåret 1933/1934. Vid anslagsäskandet har länsstyrelsen förutsatt, att fartyget, med hänsyn till angelägenheten av att statsverkets utgifter nedbringades, under tiden 1 juni 1933—30 juni 1934 vore i verksamhet under allenast åtta och en halv månader. Med dylik seglationstid anser länsstyrelsen kostnaderna kunna beräknas till 77,000 kronor enligt följande uppställning, däri för jämförelse medtagits motsvarande siffror för budgetåret 1932/1933:

	1933/1934	1932/1933
Avlöningar	kronor 31,428	33,566
Proviant för 8½ resp. 10 månader och portionersättning	» 10,300	12,000
Kol och olja	» 14,000	16,000
Reparationer, utrustning och underhåll	» 15,800	20,400
Beklädnad, läkare, medicin, tvätt, transporter samt diverse och oförutsedda utgifter	» 5,472	6,034
	kronor 77,000	88,000.

Av posten till avlöningar avses, i likhet med för budgetåret 1932/1933, 17,016 kronor till årslöner åt befälhavare, styrman, förste maskinist och kockstewart, vilka befattningshavare såsom hittills borde anställas för år. Länsstyrelsen har förklarat sig hava för avsikt att beordra fartygschefen att under budgetåret 1932/1933 söka göra sådana besparingar, att vid budgetårets slut kunde förefinnas en reservation av 2,000 kronor. Länsstyrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för budgetåret 1933/1934 uppföra ifrågavarande anslag med (77,000—2,000 =) 75,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i infortrat utlåtande den 13 september 1932 tillstyrkt framställningen.

I anslutning härtill hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riks- *Departements-*
dagen *chefen.*

att till underhålls- och driftkostnader för fartyget
Skagerak anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra*
reservationsanslag av kronor 75,000.

[137.] **12. Fartyget Eystrasalt.** Till underhålls- och driftkostnad för fiskeriadминистраtionens fartyg Eystrasalt har riksdagen anvisat anslag från och med 1909. För budgetåret 1932/1933 har för ändamålet anvisats ett extra reservationsanslag av 12,500 kronor, därvid räknades med en reservation den 1 juli 1932 av omkring 1,800 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 29 augusti 1932 upprättat förslag till utgiftsstat för fartyget under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934, slutande å 12,000 kronor. Därvid har styrelsen utgått ifrån, att det på grund av det ekonomiska läget torde bliva nödvändigt förkorta fartygets seglationstid under sagda tidsperiod till fem månader, mot sex månader under budgetåret 1932/1933. Någon reservation å anslaget vore icke att påräkna den 30 juni 1933, varför styrelsen hemställt om anvisande för budgetåret 1933/1934 av ett anslag av 12,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till underhålls- och driftkostnad för fartyget Eystrasalt anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 12,000.

[138.] **Bevakningsfartygs stationerande vid rikets kuster.** Under en följd av år har med vissa uppehåll sjöförsvaret tillhörande fartyg under vintrarna varit stationerade vid rikets västra kust för upprätthållande av ordning under pågående vintersillfiske och för att på olika sätt bistå fiskarena. Jämväl skydd mot intrång av utländska fiskare på svenskt territorium har härvid lämnats. Kostnaderna för kol och olja under dylika expeditioner ävensom för däri deltagande fartygs ut- och avrustning hava bestritts från för ändamålet under nionde huvudtiteln anvisade anslag. För budgetåret 1932/1933 beviljade riksdagen ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor, varvid räknades med reservation å anslaget av i runt tal 11,000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *lantbruksstyrelsen* anfört följande.

Enligt av riksräkenskapsverket utförd beräkning förefanns den 1 juli 1932 å anslaget en behållning av i runt tal 14,500 kronor. Tillsammans med det för budgetåret 1932/1933 beviljade anslaget, 25,000 kronor, skulle således för löpande budgetår finnas tillgängligt ett belopp av 39,500 kronor.

Därest tiden för Svensksunds verksamhet vid västkusten redan under budgetåret 1932/1933 begränsades till två å tre månader torde enligt styrelsens beräkning en reservation å anslaget av 15,000 kronor förefinnas den 30 juni 1933. Detta belopp skulle sålunda bliva disponibelt för budgetåret 1933/1934. Såvida ej särskilda omständigheter, t. ex. en allvarlig isvinter, nödvändiggjorde Svensksunds närvaro å västkusten, vore det också tänkbart, att bevakningen helt kunde indragas under budgetåret 1933/1934. Medel till bestridande av kostnaderna för bevakningsfartygs stationerande vid rikets kuster syntes fördenskull icke behöva äskas av 1933 års riksdag.

Marinförvaltningen och *chefen för marinstaben* hava i gemensamt utlåtande den 12 oktober 1932 anfört:

Därest tiden för Svensksunds expedition under budgetåret 1932/1933 begränsades till två månader, torde man kunna räkna med en reservation å anslaget den 30 juni 1933 av omkring 17,300 kronor. Sistnämnda summa kunde beräknas medgiva en expedition under budgetåret 1933/1934 av 5 å 6 veckors längd. Under förutsättning att medel för detta ändamål ej äskades hos 1933 års riksdag, syntes det för närvarande tillgängliga beloppet, cirka 39,500 kronor, därför lämpligast kunna användas så, att Svensksund under budgetåret 1932/1933 utsändes på två månaders expedition och under budgetåret 1933/1934 under så lång tid, som behållningen å anslaget vid ingången av budgetåret 1933/1934 medgäve.

Vid så korta expeditioner bleve emellertid utrustningskostnaderna oproportionerligt stora i förhållande till expeditionskostnaderna, vilket i och för sig ej syntes förenligt med god ekonomi. Därrest expeditioner av cirka 2 1/2 månaders längd skulle företagas under vardera budgetåret 1932/1934 borde ett anslag av 12,500 kronor äskas hos 1933 års riksdag.

Lika med lantbruksstyrelsen anser jag, att nytt anslag för ändamålet icke behöver äskas av riksdagen för budgetåret 1933/1934. Härvid förutsättes, att tiden för Svensksunds expedition redan under budgetåret 1932/1933 så begränsas, att reservationen den 30 juni 1933 förslår till bestridande av kostnaderna för en kortare expedition under budgetåret 1933/1934, därest en sådan skulle visa sig nödvändig.

*Departements-
chefen.*

[139.] 13. **Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.** Genom den 22 juni 1928 (nr 183), den 6 juni 1930 (nr 197) och den 17 juni 1932 (nr 239) utfärdade lagar har, med ändring av 3 § i lagen den 27 juni 1896 (nr 42 s. 1) om rätt till fiske, varje svensk undersäte förklarats äga rätt att, med vissa undantag, vid rikets västra kust utöva fiske även vid annans strand, såvitt angår Göteborgs och Bohus samt Hallands län dock endast med rörlig redskap, ävensom berättigats att, med vissa inskränkningar, vid rikets östra kust från och med Uppsala län i norr till och med Blekinge län i söder samt vid Gotlands kust inomskärs idka strömmingsfiske med garn (skötar).

För att bereda de strandägare, som förut ägt att med andras uteslutande nyttja ifrågavarande fiske, skäligt vederlag för dem genom fiskets friförklarande uppkommande ekonomisk förlust har genom särskilda lagar (184/1928, 198/1930 och 240/1932) meddelats föreskrifter om ersättning till sådana strandägare för mistad fiskerätt. Ersättningarna skola utgå av statsmedel, och statsverket skall dessutom gälda kostnaderna för det skiljemannaförfarande, som stadgats beträffande prövningen av ersättningarnas belopp. Av 1932 års riksdag (prop. nr 169; R. skr. nr 343) har för ändamålet för budgetåret 1932/1933 under nionde huvudtiteln anvisats ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor.

Beträffande de ersättningar, som under nästa budgetår kunna ifrågakomma, hava genom jordbruksdepartementets försorg vissa upplysningar inhämtats från länsstyrelserna i ifrågavarande län.

*Departements-
chefen.*

Anslag för ifrågavarande ändamål torde böra äskas av riksdagen jämväl för nästa budgetår. Storleken av det behöfliga anslagsbeloppet undandrager sig ett säkert bedömande. Verkställda kalkyler hava emellertid givit vid handen, att anslaget, som alltjämt torde böra erhålla karaktär av extra förslagsanslag, för nästa budgetår lämpligen kan upptagas med 50,000 kronor. Jag hemställer fördenskull, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till ersättning i vissa fall till strandägare för
mistad fiskerätt m. m. anvisa för budgetåret 1933/1934
ett *extra förslagsanslag* av..... kronor 50,000.

K. Skogsväsendet.

Innan jag ingår på de under avdelningen skogsväsendet upptagna anslag, vill jag erinra om följande domänverket berörande ärende avseende dödning av vissa inteckningar i Kalix träindustriaktiebolag tillhöriga fastigheter. Med stöd av riksdagens i skrivelse den 8 juni 1927, nr 310, och den 17 februari 1928, nr 19, anmälda beslut uppdrog Kungl. Maj:t den 5 april 1928 åt domänstyrelsen att å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar under-teckna kontrakt med Kalix träindustriaktiebolag rörande leverans av virke från kronans skogar inom Norrbottens län. Sagda kontrakt dagtecknades den 28 april 1928.

Vidare uppdrog Kungl. Maj:t den 21 maj 1931 åt domänstyrelsen att å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar träffa nytt avtal med förenämnda bolag rörande virkesleveranser (jfr 1932: prop. nr 197; R. skr. nr 179). I enlighet härmed upprättades och dagtecknades ett kontrakt den 26 oktober 1931.

Till säkerhet för fullgörande av bolagets åtaganden enligt förenämnda två kontrakt pantsatte bolaget till en början till domänstyrelsen inteckningar i samtliga de fastigheter, däribland $\frac{3}{16}$ mantal Vånafjärden nr 3 (3⁶), vilka bolaget enligt lagfartsbevis den 11 juni 1928 i samband med bolagets bildande förvärvat från aktiebolaget Ytterstfors—Munksund, till ett belopp av 1,250,000 kronor. Sedermera överlämnade bolaget ytterligare en inteckning å 300,000 kronor uti samtliga enligt sagda lagfartsbevis bolaget tillhöriga fastigheter.

Sedan bolaget i en till domänstyrelsen ingiven, av styrelsen med utlåtande den 9 september 1932 överlämnad ansökning anhållit, att förenämnda inteckningar måtte dödas till den del, som dessa graverade 61 för uppförande av egna hem för bolagets arbetare avsedda, från $\frac{3}{16}$ mantal Vånafjärden nr 3 (3⁶) avstyckade tomter om sammanlagt 7.6234 hektar med registerbeteckningarna 3¹⁸⁻⁷⁸ samt statskontoret den 26 september 1932 avgivet utlåtande i ärendet, har Kungl. Maj:t den 14 oktober 1932 förklarat hinder från Kungl. Maj:ts och kronans sida icke möta mot dödande av nyssnämnda inteckningar å sammanlagt 1,550,000 kronor, så vitt desamma graverade förenämnda från $\frac{1}{16}$ mantal Vånafjärden nr 3 (3⁶) avstyckade 61 tomter, dock under förbehåll att inteckningarna till oavkortat belopp skola gälla i återstående del av sagda hemman och övriga bolaget enligt förberörda lagfartsbevis den 11 juni 1928 tillhöriga fastigheter i Nederkalix socken.

Jag har här velat erinra om Kungl. Maj:ts sistnämnda beslut, för att detta må bringas till riksdagens kännedom.

Skogsundervisning m. m.

[140.] 1. Skogshögskolan. I riksstaten för budgetåret 1932/1933 har till skogshögskolan upptagits ett ordinarie förslagsanslag å 217,900 kronor, vilket disponeras i överensstämmelse med följande av 1932 års riksdag godkända stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	78,500
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	1,500
Arvoden till rektor, 1,500 kronor, en överassistent, 7,500 kronor, och en kamrerare, 4,800	»	13,800
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	22,000
Övriga utgifter	»	102,100
<i>Förslagsanslag</i> kronor		217,900.

Härjämte har till diverse behov vid skogshögskolan för budgetåret 1932/1933 uppförts ett extra reservationsanslag av 29,550 kronor, att disponeras sålunda:

Personliga ålderstillägg åt extra läraren, docenten G. Grönberg	kronor	1,200
Avlöning åt en lektor	»	8,124
Två docentstipendier å 6,000 kronor	»	12,000
Avlönande av assistenter	»	5,720
Avlönande av biträde åt vaktmästaren och maskinisten	»	800
Studieunderstöd för vetenskaplig forskning	»	1,000
Kurs i förvaltningskunskap	»	706
Summa kronor		29,550.

Rörande möjligheterna till besparingar i anvisningarna till skogshögskolan har *granskningsnämnden* funnit anslagen, för budgetåret 1932/1933 uppgående till sammanlagt 247,450 kronor, kunna under en övergångsperiod nedbringas med omkring 20,000 kronor.

I skrivelse den 28 september 1932 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt*, med förordande av ett av högskolans rektor avgivet förslag till utgiftsstat för högskolan, gjort framställning angående anslagsbehovet för högskolan för budgetåret 1933/1934.

I vad framställningen avser det ordinarie förslagsanslaget har styrelsen i anslutning till granskningsnämndens förslag ifrågasatt, att detsamma uppföres med 198,600 kronor. Minskningen i förhållande till innevarande budgetår, 19,300 kronor, har avseende allenast å anslagsposten till övriga utgifter, vilken post styrelsen under hänvisning till den av högskolans rektor förebragta motiveringen beräknat på sätt i följande uppställning angives. För jämförelse medtages motsvarande poster för budgetåret 1932/1933:

	1933/1934	1932/1933
Resestipendier åt lärare	kronor 500	1,000
Stipendier åt elever vid jägmästarkursen	» 2,500	3,000
» » » » forstmästarkursen	» 500	600
Praktiska övningar vid jägmästarkursen	» 32,500	41,100
» » » » forstmästarkursen	» 9,900	14,000
Expenser	» 34,500	40,000
Utgifter för styrelsen	» 2,400	2,400
Summa kronor	82,800	102,100.

I avseende å det extra anslaget har styrelsen ifrågasatt ändring av anslagsberäkningen för budgetåret 1933/1934 allenast så vitt angår posterna avlöande av biträde åt vaktmästaren och maskinisten samt studieunderstöd för vetenskaplig forskning, vilka poster föreslås minskade med respektive 200 och 500 kronor. Anslaget skulle sålunda begränsas till (29,550—700 =) 28,850 kronor.

I skrivelse den 7 december 1932 har *centralförvaltningens personalför-
ening* hemställt om bibehållande av nu utgående anslag å 800 kronor för avlöande av biträde åt vaktmästaren-maskinisten.

Mot den av högskolans styrelse gjorda anslagsberäkningen har jag i huvudsak intet att erinra. Det synes mig emellertid lämpligt, att de båda förevarande anslagen till skogshögskolan hopslås till ett anslag. Därvid torde de i det extra anslaget ingående posterna avlöning åt en lektor, 8,124 kronor, avlöande av assistenter, 5,720 kronor, samt avlöande av biträde åt vaktmästaren och maskinisten, vilken post torde böra upptagas med oförändrat belopp av 800 kronor, ävensom ett i det ordinarie anslaget under anslagsposten övriga utgifter ingående belopp av 450 kronor för renskrivning böra ingå i anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Sistnämnda post, nu uppgående till 22,000 kronor, bör i anslutning härtill höjas med (8,124 + 5,720 + 800 + 450 =) 15,094 kronor till 37,094 kronor. Den omständigheten, att innehavaren av förberörda icke-ordinarie lektorsbefattning kommer att avlönas från nyssnämnda post i stället för från extra anslag, lär ej utgöra hinder för Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser av innebörd, att befattningshavaren bibehålles vid nuvarande avlöningsvillkor. Såsom särskilda poster i staten torde böra upptagas personliga ålderstillägg åt extra läraren docenten G. Grönberg, 1,200 kronor, samt två docentstipendier å 6,000 kronor eller 12,000 kronor. Anslagsposten till övriga utgifter, enligt högskolans styrelse upptagen till 82,800 kronor, bör å ena sidan minskas med förenämnda belopp av 450 kronor till renskrivning samt å andra sidan ökas med de i det extra anslaget ingående posterna till studieunderstöd för vetenskaplig forskning, vilken bör sänkas till 500 kronor, och till kurs i förvaltningskunskap, 706 kronor. I anslutning härtill bör posten övriga utgifter uppföras med (82,800 —

*Departements-
chefen.*

450 + 500 + 706 ==) 83,556 kronor, vilket belopp för utjämning av anslagets slutsumma bör sättas till 83,306 kronor. Rörande användningen av sistnämnda anslagspost torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att, i enlighet med de av chefen för finansdepartementet tidigare i dag angivna riktlinjer i avseende å anslag till expens- och tryckningskostnader, meddela erforderliga föreskrifter. I enlighet med vad jag sålunda tillstyrkt torde för skogshögskolan böra tillämpas följande

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	78,500
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	1,500
Arvoden till rektor, 1,500 kronor, en överassistent, 7,500 kronor, och en kamrerare, 4,800 kronor	»	13,800
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	37,094
Personliga ålderstillägg åt extra läraren, docenten G. Grönberg	»	1,200
Två docentstipendier à 6,000 kronor	»	12,000
Övriga utgifter	»	83,306

Summa *förslagsanslag* kronor 227,400.

I anslutning härtill torde ordinarie förslagsanslaget till skogshögskolan böra höjas från 217,900 kronor till 227,400 kronor eller med 9,500 kronor. Då emellertid enligt det av mig nu framlagda förslaget det extra anslaget till skogshögskolan å 29,550 kronor bortfaller, ernås en total besparing av (29,550 — 9,500 ==) 20,050 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna det av mig förordade förslaget till stat för skogshögskolan, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

2) höja *ordinarie förslagsanslaget* till skogshögskolan,
 nu kronor 217,900,
 med » 9,500
 till » 227,400.

[141.] 2. Statens skogsförsöksanstalt. Ordinarie förslagsanslaget till statens skogsförsöksanstalt är upptaget med 153,700 kronor, att användas enligt följande

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> kronor	50,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 1,300
Arvoden till anstaltens chef, 700 kronor, till 5 assistenter å 6,300 kronor samt till 2 skogsbiträden å 3,300 kronor, <i>förslagsanslag</i>	» 40,000
Efter 3 år höjes arvodet till skogsbiträde med 186 kronor och efter 6 år med ytterligare 186 kronor.	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ..	» 14,500
Expenser	» 47,900

Förslagsanslag kronor 153,700.

Anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. disponeras sålunda:

3 skogsmästare å 3,600 kronor	kronor 10,800
1 räknebiträde vid skogsavdelningen	» 2,500
Avlöningsförhöjningar åt skogsmästarna, förslagvis	» 1,200
Summa kronor 14,500.	

Härjämte har riksdagen under en följd av år anvisat ett extra reservationsanslag för diverse behov vid skogsförsöksanstalten. Anslagsbehovet beräknades för innevarande budgetår sålunda:

1 extra räknebiträde å skogsavdelningen	kronor 2,052
1 biträde vid analyser vid naturvetenskapliga avdelningen	» 3,144
1 överassistent vid skogsavdelningen	» 8,124
1 assistent vid skogsavdelningen	» 6,300
Publikationer	» 10,000
Expenser vid skogsavdelningen	» 20,000
» » naturvetenskapliga avdelningen	» 5,000
» » entomologiska avdelningen	» 5,100
Gemensamma expenser	» 6,500
Anslagstavlur vid försöksfält	» 80
Arvodesförhöjning till två assistenter vid naturvetenskapliga avdelningen å 1,800 kronor	» 3,600
Summa kronor 69,900.	

Med hänsyn till en beräknad reservation å 400 kronor begränsades anslagsanvisningen till 69,500 kronor.

Slutligen har likaledes under en följd av år anvisats ett extra reservationsanslag för specialundersökningar rörande de norrländska skogarnas föryngring, vilket för budgetåret 1932/1933 uppgår till 22,000 kronor. Därvid har emellertid räknats med en reservation å 2,000 kronor. Enligt den ursprungliga planen var ifrågavarande försöksverksamhet avsedd att

pågå under tre särskilda femårsperioder från våren 1916 till och med den 30 juni 1931. Enär bearbetningen av undersökningsmaterialet icke hunnit avslutas vid nämnda tidpunkt, har den för publiceringen avsedda tredje perioden förlängts med två år eller till den 1 juli 1933, för vilka sistnämnda två år jämväl särskilda anslag beviljats.

Granskningsnämnden har ansett, att skogsförsöksanstaltens förstnämnda två anslag om tillhoppa 223,200 kronor skulle kunna nedbringas med sammanlagt omkring 20,000 kronor. Den s. k. norrlandsavdelningen vid anstalten, vilken handhade de förut omförmälda specialundersökningarna, förutsatte nämnden skola upphöra med sin verksamhet med utgången av budgetåret 1932/1933.

I skrivelse den 15 oktober 1932 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt* — med bifogande av ett av skogsförsöksanstaltens chef i ämnet avgivet yttrande — gjort framställning i fråga om anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934.

Innan jag redogör härför, anser jag mig böra omförmäla en skrivelse från styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt av den 24 september 1930 med förslag till vissa riktlinjer för skogsförsöksanstaltens organisation i samband med den speciella norrlandsavdelningens indrågning, innefattande huvudsakligen överförande av vissa icke-ordinarie befattningshavare till ordinarie stat samt höjning av expensanslaget.

I sin först berörda skrivelse har styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt inledningsvis framhållit, att styrelsen med hänsyn till det statsfinansiella läget icke ansåge sig böra nu framlägga berörda organisationsförslag. Vid anslagsbehovets beräkning har emellertid styrelsen med hänsyn till den speciella norrlandsavdelningens upphörande med utgången av innevarande budgetår inbegripit vissa kostnader för det genom avdelningen insamlade materialets fortsatta bearbetande och publicering. Detta har föranlett, att styrelsen ansett sig kunna i det ordinarie anslaget till skogsförsöksanstalten och extra anslaget till diverse behov vid samma anstalt föreslå en minskning med allenast 80 kronor eller till 223,520 kronor, varav 153,700 kronor motsvarande det nuvarande ordinarie anslaget och 69,820 kronor det extra anslaget till diverse behov.

Statskontoret har den 9 november 1932 avgivit infordrat utlåtande i ärendet och därvid anfört följande.

Både i 1931 och 1932 års statsverkspropositioner hade uttalats, att arbetet med specialundersökningar rörande de norrländska skogarnas förnygring borde bedrivas på sådant sätt, att det vore helt avslutat med utgången av budgetåret 1932/1933. Styrelsen för skogsförsöksanstalten hade nu i föreliggande skrivelse äskat anslag till anstalten för budgetåret 1933/1934 till ungefärligen samma belopp som för innevarande budgetår, men hade då beräknat, att berörda undersökningar skulle fortsättas, därvid omkostnaderna skulle bestridas, icke längre av ett särskilt anslag för ändamålet, utan av anslagen till skogsförsöksanstalten. Då emeller-

tid dessa undersökningar borde i enlighet med nyss angivna uttalanden helt nedläggas med ingången av budgetåret 1933/1934 torde i anledning härav en avsevärd nedprutning av anslagen till skogsförsöksanstalten kunna äga rum, i enlighet med vad granskningsnämnden påyrkat. I händelse skogsförsöksanstalten icke funne sig kunna i samband med avgång bland dess icke-ordinarie befattningshavare åstadkomma någon minskning i de till dess disposition ställda avlöningsanslagen, torde det bli nödvändigt att hela den ifrågasatta anslagsminskningen drabbade anstaltens expensmedel. Avsevärda nedprutningar torde sålunda kunna vidtagas i anstaltens utgifter för resor, publikationer och expenser vid de olika avdelningarna m. m. Försloge ej dessa besparingar, torde arbetet med bearbetning av observationsmaterialet från gallringsytor, för vilket ändamål bland anstaltens expensmedel beräknats ett belopp av 10,000 kronor (se statsverkspropositionen till 1930 års riksdag), få inskränkas eller helt nedläggas under nästkommande budgetår.

Den av granskningsnämnden påyrkade anslagsnedsättningen torde böra drabba anslaget till diverse behov vid skogsförsöksanstalten, som hade karaktären av förstärkningsanslag till det ordinarie anslaget till anstalten. Detsamma syntes alltså böra i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagas med i avrundat tal 50,000 kronor. Det torde sedermera ankomma på skogsförsöksanstalten att i samband med avgivande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för sagda budgetår överväga, vilka poster i utgiftsstaten, som skulle drabbas av den verkställda nedskärningen.

I enlighet med vad som uttalats under motsvarande punkt i nionde huvudtiteln till 1932 års riksdag bör särskilt anslag för specialundersökningar rörande de norrländska skogarnas förryngring icke uppföras för budgetåret 1933/1934. Styrelsens för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt omförmälda skrivelse den 24 september 1930 om en i anslutning här till planerad omorganisation av skogsförsöksanstalten torde med hänsyn till vad nämnda styrelse härom anfört i sin framställning av den 15 oktober 1932 icke böra föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

*Departements-
chefen.*

Vidkommande de två övriga anslagen till skogsförsöksanstalten synes det extra förstärkningsanslaget, som utgått under en följd av år, från och med nästkommande budgetår lämpligen böra hopslås med det ordinarie anslaget.

Beträffande de olika poster, som böra ingå i det hopslagna anslaget, torde som första post böra upptagas avlöningar till ordinarie tjänstemän å samma belopp som för närvarande eller 50,000 kronor. Någon särskild post till vikariatsersättningar synes icke erforderlig, utan torde sådan ersättning böra utgå från förstnämnda post, vilken som hittills bör hava förslagsanslags natur. Till arvode till anstaltens chef torde liksom hittills böra beräknas 700 kronor, att upptagas såsom särskild post i staten. Härefter bör i staten upptagas en post till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare. I denna bör ingå *dels* det i den ordinarie staten till vissa arvoden nu upptagna beloppet å 40,000 kronor efter avdrag av 700 kronor till chefens arvode eller 39,300 kronor, *dels* det likaledes i den ordinarie staten upptagna beloppet å 14,500 kronor till avlöningar till icke-

ordinarie befattningshavare m. m., *dels* de i det extra anslaget till diverse behov ingående avlöningsposterna för 1 extra räknebiträde vid skogsavdelningen, 1 biträde vid analyser vid naturvetenskapliga avdelningen, 1 överassistent vid skogsavdelningen, 1 extra assistent vid skogsavdelningen samt arvodesförhöjningar till 2 assistenter vid naturvetenskapliga avdelningen, vilka poster utgöra sammanlagt 23,220 kronor, *dels ock* visst belopp till extra räkne-, laboratorie- och skrivhjälp, varför utgifterna nu bestridas av expensmedel, vilket belopp torde böra bestämmas till 19,280 kronor. Posten avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän torde alltså böra upptagas till $(39,300 + 14,500 + 23,220 + 19,280 =) 96,300$ kronor samt, med hänsyn till att häri ingå avlöningsförhöjningar åt skogsmästarna, skogsbiträdena samt vissa assistenter enligt hittills gällande bestämmelser, givas förslagsanslags natur. Den omständigheten, att innehavaren av förberörda extra överassistentbefattning kommer att avlönas från nyssnämnda post i stället för från extra anslag, bör ej utgöra hinder för Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser av innebörd, att befattningshavaren bibehålles vid nuvarande avlöningsvillkor. Vidare torde böra upptagas en särskild post till reseersättningar med förslagsvis 21,000 kronor, vilket belopp ej må utan Kungl. Maj:ts tillstånd överskridas. Slutligen bör till bestridande av anstaltens egentliga omkostnader upptagas en post, benämnd övriga utgifter, vilken jag efter prövning av möjligheterna till besparingar finner böra begränsas till 45,000 kronor. Rörande användningen av sistnämnda post torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att, i enlighet med de av chefen för finansdepartementet tidigare i dag angivna riktlinjer i avseende å anslag till expens- och tryckningskostnader, meddela erforderliga föreskrifter. Lämpligt synes vara, att Kungl. Maj:t vid meddelandet av närmare bestämmelser rörande användningen av anslagsposterna till reseersättningar och till övriga utgifter samt det i posten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare ingående beloppet till extra räkne-, laboratorie- och skrivhjälp fördelar beloppen mellan anstaltens tre avdelningar.

Under iakttagande av vad nu tillstyrkts förordar jag alltså, att för statens skogsförsöksanstalt fastställles följande

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> kronor	50,000
Arvode till anstaltens chef	» 700
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	» 96,300
Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	» 21,000
Övriga utgifter	» 45,000

Summa *förslagsanslag* kronor 213,000.

I enlighet härmed bör ordinarie förslagsanslaget till statens skogs-försöksanstalt höjas med 59,300 kronor till 213,000 kronor. Då emellertid de två extra anslagen till anstalten, för innevarande budgetår upptagna till sammanlagt 91,500 kronor, komma att försvinna, ernås enligt det av mig tillstyrkta förslaget en total besparing av $(91,500 - 59,300 =) 32,200$ kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna av mig förordat förslag till stat för statens skogs-försöksanstalt, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

2) höja *ordinarie förslagsanslaget* till statens skogs-försöksanstalt, nu kronor 153,700,
med » 59,300
till » 213,000.

[142.] 3—6. **Ersättning till domänfonden för utgifter för statens skogsskolor.** Till ersättning till domänfonden för utgifter för statens skogsskolor hava årligen från och med budgetåret 1923/1924 uppförts *dels* ett ordinarie förslagsanslag till avlöningar, *dels* ett ordinarie reservationsanslag till övriga utgifter, *dels ock* ett extra förslagsanslag för genom dyrtidstilllägg ökade utgifter för samma skolor. Ifrågavarande anslag — vilka beräknas för kalenderår och uppföras i budgeten för den period, som börjar den 1 juli det kalenderår, vederbörligt anslag avser — hava för budgetåret 1932/1933 uppförts med respektive 65,300 kronor, 66,000 kronor och 8,800 kronor. Å det ordinarie reservationsanslaget räknades med en behållning den 1 juli 1932 av omkring 1,300 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *domänstyrelsen* gjort framställning i fråga om berörda tre anslag för budgetåret 1933/1934 samt därvid, under erinran att under 1933 komme, i likhet med vad under 1929—1932 varit fallet, fem statens skogsskolor att vara i verksamhet, hemställt, att anslagen måtte uppföras med respektive 62,000 kronor, 87,100 kronor och 7,250 kronor.

Styrelsens hemställan rörande det ordinarie reservationsanslaget å 87,100 kronor till övriga utgifter grundas på följande beräkning, därvid till jämförelse upptagits motsvarande anslagsposter för innevarande budgetår.

	1933/1934	1932/1933
Expens- och underhållsmedel, att av domänstyrelsen efter behov fördelas mellan fem skogsskolor	kronor 15,500	15,700
75 elevstipendier à 250 kronor	» 18,750	18,750
Rese- och traktamentsersättningar åt skogsrättare	» 1,350	1,350
Underhåll av byggnader m. m.	» 51,500	31,500
Summa kronor	87,100	67,300.

Av beloppet till underhåll av byggnader m. m. hänföra sig för budgetåret 1932/1933 7,000 kronor mot för 1933/1934 3,500 kronor till årliga underhållskostnader vid skogsskolorna. Av återstående belopp hänföra sig för 1932/1933 24,500 kronor till byggnadsarbeten vid Hällnäs skogsskola mot för 1933/1934 48,000 kronor till dylika arbeten vid Bjurfors skogsskola. Sistnämnda belopp motiverar domänstyrelsen i huvudsak sålunda:

Styrelsen hade redan tidigare förutsatt en avsevärd förhöjning av byggnadsanslaget för försättande av Bjurfors skogsskola i tidsenligt skick. Styrelsen ansåge, efter numera verkställd utredning, att berörda byggnadsarbeten ej längre kunde uppskjutas och att de snarast möjligt borde påbörjas. Med anlitande av arkitekten E. J:son Rahme hade styrelsen föranstaltat om upprättande av ritningar med kostnadsberäkning m. m. för nybyggnad av skolbyggnaden samt förändrings- och reparationsarbeten inom nuvarande skolbyggnaden jämte föreståndar- och skogsrättarbostäderna vid Bjurfors skogsskola. Kostnaderna för dessa byggnadsarbeten hade beräknats till 71,000 kronor, vartill komme kostnader för värme, vatten, avlopp och elektriska installationer, beräknade till 25,000 kronor. Hela kostnaden skulle sålunda enligt dessa överslagsberäkningar och uppgjorda kostnadsförslag belöpa sig till 96,000 kronor. Av detta belopp ansåge styrelsen hälften eller 48,000 kronor böra upptagas i riksstaten för budgetåret 1933/1934 och återstoden i påföljande års riksstat.

Uti den 15 september 1932 häröver avgivet remissutlåtande har *byggnadsstyrelsen* anmärkt, att i den angivna kostnadssumman av 96,000 kronor icke inräknats någon post för elektriska installationsarbeten samt ej heller kostnaderna för ordnandet av vattenfrågan och övriga yttre arbeten. Över huvud syntes kostnadsförslaget lågt beräknat, i synnerhet vad nybyggnaden beträffade. Dessutom har styrelsen funnit vissa utrymmen vara knappt tilltagna.

Statens organisationsnämnd har i sitt den 25 oktober 1932 avgivna betänkande med plan för statens byggnadsverksamhet under närmast kommande tioårsperiod (stat. off. utr. 1932: 25, sid. 109) anför, att nämnden funnit byggnaderna vid skogsskolan i Bjurfors tränga och i dåligt skick samt ansett en utvidgning och reparation oundviklig. Kostnaderna för ifrågavarande arbeten, vilka syntes böra komma till utförande i början av tioårsperioden, borde fördelas på två budgetår med hälften å vardera året.

Vidkommande anslaget till dyrtidstillägg har till grund för *domänstyrelsens* uppskattning av detsamma till 7,250 kronor legat det genom kungörelsen den 30 juni 1932 (nr 353) fastställda procenttalet, vilket vad domänverket beträffar utgör 10.

*Departements-
chefen.*

Den av domänstyrelsen äskade förhöjningen av ordinarie reservationsanslaget till övriga utgifter hänför sig uteslutande till posten underhåll av byggnader m. m., under vilken upptages halva beloppet av de till 96,000 kronor beräknade utgifterna för försättande av Bjurfors skogsskola i tidsenligt skick. Med hänsyn till vad i ärendet upplysts finner jag mig kunna i sak

förorda domänstyrelsens framställning i denna del, varigenom anslagsanvisningen för ändamålet skulle fördelas på två budgetår och domänfonden sålunda, i mån av behov, förskottera det på det senare budgetåret belöpande beloppet. Det för nästa budgetår erforderliga byggnadsanslaget, 48,000 kronor, synes mig lämpligen böra särskilt för sig uppföras såsom ett extra reservationsanslag.

Jag har ej heller i övrigt något att invända mot styrelsens beräkning av anslagen ifråga. Med hänsyn till att byggnadsanslaget för Bjurfors skogsskola enligt vad jag nyss föreslagit skall upptagas såsom särskilt anslag torde ordinarie reservationsanslaget till övriga utgifter böra uppföras med $(87,100 - 48,000 =) 39,100$ kronor. Vad härefter angår anslaget till dyrtidstillägg ansluter sig domänstyrelsens beräkning, även vad angår senare halvåret 1933, till nu gällande grunder för dyrtidstillägg, vilka chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordat för beräkning av dyrtidstillägg jämväl för nämnda tid.

Under erinran tillika, att domänstyrelsen från förevarande anslag icke skall äga tillgodogöra sig mer än som verkligen för respektive ändamål utgivits, därvid utbetalningarna från anslaget till övriga utgifter tillika begränsas till detta anslags belopp samt därå eventuellt från ett föregående år odisponerad behållning, ävensom att samtliga anslag avse ersättning för utgifter under kalenderåret 1933, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) minska det under anslagstiteln ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor upptagna *ordinarie förslagsanslaget* till avlöningar,
 nu kronor 65,300,
 med » 3,300
 till » 62,000;

b) minska det under samma anslagstitel upptagna *ordinarie reservationsanslaget* till övriga utgifter,
 nu kronor 66,000,
 med » 26,900
 till » 39,100;

c) till ersättning till domänfonden för byggnadskostnader vid Bjurfors skogsskola anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 48,000;

d) till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för omförmälda skolor anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 7,250.

[143.] 7—9. Ersättning till domänfonden för utgifter för fortsättnings-skolan vid Kloten. För ett vart av budgetåren 1923/1924—1931/1932 hava till ersättning till domänfonden för utgifter för fortsättningsskolan vid Kloten uppförts *dels* ett extra förslagsanslag till avlöningar m. m., *dels* ett extra reservationsanslag till övriga utgifter, *dels ock* ett extra förslagsanslag till genom dyrtidstillägg ökade utgifter för nämnda skola. För innevarande budgetår har till avlöningar m. m. uppförts ett extra förslagsanslag av 18,750 kronor samt till dyrtidstillägg ett extra förslagsanslag av 1,750 kronor. Övriga utgifter uppskattades till 5,800 kronor. Med hänsyn till å tidigare för ändamålet anvisade anslag uppkommen behållning erfordrades emellertid icke någon ny anslagsanvisning.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *domänstyrelsen* gjort framställning angående anslag för budgetåret 1933/1934, avsedda att ersätta fortsättnings-skolans utgifter under kalenderåret 1933. Styrelsen har sedermera, efter det inspektören för skolan anmält att han efter prövning av inkomna ansökningar funnit 15 elever böra under 1933 beredas inträde vid skolan, i skrivelse den 24 september 1932 hemställt, att, då till följd av ökningen av elevantalet de tidigare anslagsberäkningarna bleve otillräckliga, anslagen måtte uppföras med nedan angivna belopp. Till jämförelse upptages även motsvarande anslagsbelopp för innevarande budgetår:

	1933/1934	1932/1933
<i>Förslagsanslag till avlöningar m. m.:</i>		
Avlöningar m. m.	kronor 16,300	15,900
Inspektörens rese- och trakta- mentsersättning	» 300	350
Elevstipendier å 250 kronor	» 3,750	2,500
	20,350	18,750
<i>Reservationsanslag till övriga utgifter:</i>		
Expenser och underhåll	kronor 4,500	5,000
Byggnads- och reparationsar- beten	» 700	800
	5,200	5,800
<i>Förslagsanslag till dyrtidstillägg</i>	kronor 1,550	1,750
eller anslag av tillhopa	kronor 27,100	26,300.

Såsom av sammanställningen framgår innebär styrelsens förslag en ökning av utgifterna med 800 kronor.

Styrelsen anser, att undervisningen jämväl för det läsår, som begynner den 1 oktober 1933, bör bedrivas såsom skogsmästarkurs.

*Departements-
chefen.* Förevarande anslagsberäkning giver mig icke anledning till erinran. Vad särskilt angår anslaget till dyrtidstillägg vill jag i övrigt åberopa vad chefen för finansdepartementet vid anmälan förut denna dag av för flera

huvudtitlar gemensamma frågor yttrat rörande sådana tillägg under budgetåret 1933/1934 åt befattningshavare i statens tjänst.

Under erinran tillika, att de anslag, varom nu är fråga, avse ersättning för utgifter under kalenderåret 1933, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att anvisa för budgetåret 1933/1934

1) till ersättning till statens domäners fond för utgifter för kalenderåret 1933 för fortsättningsskolan vid Kloten

a) till avlöningar m. m. ett *extra förslagsanslag* av kronor 20,350;

b) till övriga utgifter ett *extra reservationsanslag* av » 5,200;

2) till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för samma skola ett *extra förslagsanslag* av » 1,550.

[144.] 10. Skogshushållning i allmänhet. Ordinarie reservationsanslaget till skogshushållning i allmänhet är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 20,700 kronor. Av anslaget har Kungl. Maj:t den 30 juni 1932 anvisat medel till följande ändamål:

Anordnande genom domänstyrelsens försorg av kolarskola	kronor	1,700
Svenska Skogsvårdsföreningen	»	10,400
Norrlands skogsvårdsförbund	»	2,800
Svenska Jägarförbundet	»	2,000

Summa kronor 16,900.

I förut omförmälda skrivelse den 31 augusti 1932 har *domänstyrelsen* beräknat medelsbehovet för budgetåret 1933/1934 till sistnämnda belopp, 16,900 kronor.

Med hänsyn till nödvändigheten av att vidtaga besparingar bland annat i statens utgifter för understöd av enskilda sammanslutningar anser jag medelsbehovet böra för nästkommande budgetår nedsättas till 15,000 kronor. Enär å anslaget torde den 1 juli 1933 kunna påräknas en behållning av omkring 7,500 kronor, lärer anslaget för budgetåret 1933/1934 kunna minskas till 7,500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie reservationsanslaget* till skogshushållning i allmänhet, nu kronor 20,700
med » 13,200,
till » 7,500.

*Departements-
chefen.*

Skogsvård m. m.

[145.] 11 och 12. Ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar. Från och med budgetåret 1923/1924 har till ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar jämlikt förordningen den 18 juni 1915 (nr 251), den s. k. lappmarkslagen, årligen uppförts ett ordinarie förslagsanslag, varjämte till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för dylik tillsyn anvisats ett extra förslagsanslag. Närmare redogörelse för anslagen och deras användning har lämnats dels under punkten 138 i nionde huvudtiteln, 1923 års statsverksproposition, dels ock under punkten 129 i nionde huvudtiteln av 1931 års statsverksproposition. Anslagen hava för innevarande budgetår uppförts med respektive 370,700 kronor och 41,000 kronor samt avse ersättning för utgifterna under kalenderåret 1932.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *domänstyrelsen* hemställt, att anslagen för instundande budgetår, avseende kalenderåret 1933, måtte uppföras med respektive 394,000 kronor och 34,000 kronor.

Styrelsens beräkning av det ordinarie anslaget är av följande innehåll:

Avlöning till			
35 jägmästare	kronor	270,000	
165 kronojägare	»	540,000	
40 extra jägmästare	»	270,000	
80 » kronojägare	»	240,000	
expeditionsbiträden	»	30,000	
	kronor	1,350,000	
Rese- och traktamentsersättning samt expenser	»	475,000	
	kronor	1,825,000	
25 procent härav utgöra	»	456,250	
Sedan härifrån avräknats utsyningsavgifter (för 1932/1933 kr. 84,000)	»	62,500	
återstå	»	393,750	
	eller avrundat kronor	394,000.	

Departements-
chefen.

Genom statsmakternas beslut 1932 (prop. nr 217; R. skr. nr 263) kommer den nuvarande lappmarkslagen att upphöra med utgången av 1933, då lagen den 10 juni 1932 (nr 180) om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden träder i kraft. Sistnämnda lagstiftning innebär, bland annat, att överinseendet över skogarna inom lappmarkerna samt Särna och Idre socknar överflyttas från domänverket till skogsvårdsstyrelserna inom respektive Västerbottens och Norrbottens samt Kopparbergs län.

Vid det förhållande att nya lappmarkslagen icke träder i kraft förrän den 1 januari 1934 erfordras, att ersättningsanslag till domänfonden för

utgifter under kalenderåret 1933 uppföras å riksstaten för instundande budgetår. Domänstyrelsens i anslutning härtill gjorda anslagsäskande innebär i förhållande till anslagsanvisningen för kalenderåret 1932 en förhöjning av ordinarie förslagsanslaget med 23,300 kronor samt en minskning av det extra dyrtidstilläggsanslaget med 7,000 kronor. Höjningen av det ordinarie anslaget motiveras till huvudsaklig del med förväntad nedgång i utsyningsavgifterna. Desamma uppskattades av domänstyrelsen för 1932 till 84,000 kronor och upptagas för 1933 med allenast 62,500 kronor eller sålunda reducerade med 21,500 kronor. Ehuru väl jag i likhet med styrelsen icke anser uteslutet, att med hänsyn till det allmänna ekonomiska läget en nedgång i utsyningsavgifterna är att förvänta, synes mig dock i anseende till avgifternas svarberäknelighet samt att anslag för nu ifrågakvarande ändamål framdeles icke vidare erfordras ordinarie förslagsanslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 370,700 kronor. Mot domänstyrelsens beräkning av det extra anslaget till dyrtidstillägg har jag intet att erinra, och får jag i avseende å frågan om grunderna för dyrtidstillägg under senare halvåret 1933 åberopa vad chefen för finansdepartementet vid anmälan förut denna dag av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordnat för beräkning av dyrtidstillägg för samma tid.

I anslutning härtill torde i riksstaten för budgetåret 1933/1934 böra uppföras:

till ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar, <i>oförändrat ordinarie förslagsanslag</i>	kronor 370,700.
---	-----------------

Vidare hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till ersättning till statens domäners fond för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 34,000.

[146.] 13 och 14. **Ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å skyddsskogar.** Av 1923 års riksdag uppfördes till ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skyddsskogar i anslutning till lagen den 24 juli 1903 angående skyddsskogar ett ordinarie förslagsanslag till avlöningar, varjämte till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för dylik tillsyn anvisades ett extra förslagsanslag. Anslagen avse utgifter under det kalenderår, vars senare hälft ingår i det budgetår, för vilket anslaget uppförts i budgeten.

Närmare redogörelse för anslagen och deras användning har lämnats under punkten 140 i nionde huvudtiteln, 1923 års statsverksproposition, samt under punkten 130 i nionde huvudtiteln av 1931 års statsverkspro-

position. Anslagen hava för innevarande budgetår uppförts med respektive 82,400 kronor och 7,200 kronor. Det ordinarie anslaget är avsett att täcka dels arvoden och reseersättningar åt särskilda med uteslutande verksamhet å skyddsskogarna sysselsatta assistenter och extra kronojägare, dels ock 21 procent av domänstyrelsens utgifter för avlöning av och reseersättningar åt skogsstatspersonalen i Frostvikens, Åre, Hallens, Hede och Rätans revir i Jämtlands län samt Västerdalarnas revir i Kopparbergs län.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1932 ifrågasatt, att anslagen för ändamålet för budgetåret 1933/1934 måtte uppföras det ordinarie minskat med 9,300 kronor till 73,100 kronor och det extra minskat med 1,900 kronor till 5,300 kronor.

Styrelsens beräkning av det ordinarie anslaget är av följande innehåll, därvid för jämförelse upptagits motsvarande beräkning för innevarande budgetår.

		1933/1934	1932/1933
Avlöning till			
6 jägmästare	kr.	55,100	56,000
34 kronojägare "	»	117,700	111,000
7 extra ordinarie kronojägare (8 för 1932/1933)	»	16,700	17,000
	kr.	189,500	184,000
Reseersättning och traktamenten	»	53,800	54,600
	kr.	243,300	238,600
21 procent härav utgöra i runt tal	»	51,100	50,100
2 skyddsskogsassistenter med full tjänstgöring (3 för 1932/1933)	» 9,600		13,000
2 extra kronojägare med d:o (4 för 1932/1933)	» 4,000		8,000
	kr. 13,600		21,000
Reseersättning och traktamenten	» 8,400	22,000	11,300
	kronor	73,100	82,400.

*Departements-
chefen.*

De av domänstyrelsen gjorda anslagsäskandena avse utgifter under kalenderåret 1933. Mot utgifternas beräkning har jag icke något att erinra. Vad angår kostnaderna för dyrtidstillägg under senare hälften av nämnda kalenderår får jag åberopa de grunder, chefen för finansdepartementet vid anmälan förut denna dag av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordat för beräkning av dyrtidstillägg för samma tid.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) minska *ordinarie förslagsanslaget* till ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å skyddsskogar, nu kronor 82,400,
med » 9,300
till » 73,100;

b) till ersättning till statens domäners fond för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för dylik tillsyn anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 5,300.

[147.] 15. **Skogsvård å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar.** På grund av framställning i propositionen nr 97 till 1924 års riksdag anvisade riksdagen för budgetåret 1924/1925 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor till främjande av skogsvård å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar m. fl. områden. För ett vart av budgetåren 1925/1926—1930/1931 uppfördes anslaget med 20,000 kronor. Beträffande budgetåret 1931/1932 föreslog Kungl. Maj:t (IX H. T. p. 131) riksdagen anvisa ett oförändrat anslag av 20,000 kronor, men anvisade riksdagen i anledning av väckta motioner ett anslag för ändamålet av 50,000 kronor. För innevarande budgetår har anslaget med hänsyn till påräknad reservation av omkring 8,000 kronor uppförts med 40,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *domänstyrelsen* hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1933/1934 uppföras med 50,000 kronor.

Ifrågavarande anslag äger visst samband med den för lappmarksskogarna nu gällande lagstiftningen. Då denna lagstiftning först med ingången av 1934 avlöses av nya lagen den 10 juni 1932 (nr 180), erfordras sålunda, att å riksstaten för budgetåret 1933/1934 uppföres vad som för kalenderåret 1933 anses för ändamålet erforderligt. Mot det av domänstyrelsen i sådant hänseende föreslagna beloppet av 50,000 kronor har jag — då enligt vad domänstyrelsen i promemoria den 5 oktober 1932 meddelat någon reservation å anslaget till den 1 juli 1933 ej är att påräkna — intet att invända.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till främjande av skogsvård å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 50,000.

[148.] 16. **Skogsvårdens befrämjande.** Anslag till skogsvårdens befrämjande, att i mån av förefallande behov fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna, har under senare år av riksdagen anvisats, nämligen för budgetåret 1927/1928 500,000 kronor, för budgetåret 1928/1929 750,000 kronor, för budgetåret 1929/1930 800,000 kronor samt för ett vart av budgetåren 1930/1931—1932/1933 830,000 kronor.

Närmare redogörelse för anslaget och dess användning har lämnats under punkten 123 i nionde huvudtiteln, 1929 års statsverksproposition.

Granskningsnämnden har beträffande förevarande anslag anført, att då såsom en direkt följd av de tryckta tiderna på trävarumarknaden en nedgång av skogsvårdsavgifterna vore att emotse, och då utredning påginge inom skogsvårdsstyrelsernas förbund angående storleken av den inkomstminskning, som kunde beräknas härigenom uppstå för skogsvårdsstyrelserna, det undandroge sig nämndens bedömande, huruvida det skulle visa sig möjligt att nedbringa ifrågavarande anslag. Nämnden har emellertid ansett det angeläget, att skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsstater så nedbringades att i varje fall någon anslagshöjning icke skulle behöva för tillgodoseende av styrelsernas nuvarande arbetsuppgifter ifrågakomma för budgetåret 1933/1934. Detta torde enligt nämndens åsikt vinnas därigenom, att skogsvårdsstyrelserna dels begränsade sin upplysande och undervisande verksamhet och dels beträffande sina omkostnader i övrigt gjorde reduktioner motsvarande de, som komme att genomföras för de statliga ämbetsverken.

I skrivelse den 14 september 1932 har *centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund*, med överlämnande av yttranden från samtliga skogsvårdsstyrelser, gjort framställning rörande anslagsbehovet för ändamålet för budgetåret 1933/1934, varav inhämtas i huvudsak följande.

För att utröna skogsvårdsstyrelsernas anslagsbehov för budgetåret 1933/1934, d. v. s. medelsåtgången under kalenderåret 1933, har centralrådet från de olika skogsvårdsstyrelserna infordrat provisoriska inkomst- och utgiftsstaten för sagda år. Med ledning härav har centralrådet låtit uppgöra tablåer, utvisande såväl för en var som för samtliga styrelser beräknade inkomster och utgifter för år 1933 (i efterföljande tabell angivna med kursiv stil). Enligt dessa tablåer skulle skogsvårdsstyrelsernas sammanlagda utgifter och inkomster 1933 kunna uppskattas till följande belopp, därvid för jämförelse medtagits motsvarande siffror för 1932, sådana de av skogsvårdsstyrelserna vid fjolårets anslagsäskande beräknades:

			1933	1932
<i>Utgifter.</i>				
Kostnad för virkestaxering			13,150	16,550
Upplysande och skogsvårdsbefrämjande verksamhet:				
skogsupplysning	133,400	169,400		
biträde för avverkning m. m.	351,500	476,700		
skogsodling och markberedning:				
fröklängning och skogströ	129,150	316,500		
plantor	233,000	250,200		
särskilda bidrag och arbetsledning	246,300	273,900		
diverse	33,300	32,900		
skogsutdikning	641,750	873,500		
reglering av skogsbetet	265,200	265,700		
Övervakandet av skogslagarnas efterlevnad	30 200	37,200	1,422,050	1,822,500
Förvaltningen i övrigt:			241,100	270,200
styrelse och revision	50,200	51,200		
löner och bidrag till pensionsavgifter	1,412,851	1,425,689		
personalens diverse resor	43,000	50,600		
underhåll av fastigheter och inventarier	62,000	66,600		
tjänstelokaler, expenser, annonser och tryck	192,500	208,300		
räntor och diverse utgifter	68,249	78,858	1,828,800	1,881,247
Nyanskaffning av fastigheter och inventarier			35,800	47,000
summa utgifter kronor			3 540,900	4,037,497
<i>Inkomster:</i>				
Medel för skogsvårdens befrämjande:				
av landsting	88,500	98,500		
» hushållningssällskap	51 900	52,900		
direkt influtna skogsvårdsavgifter	1,288,500	1,838,518	1,428,900	1,989,918
Övriga inkomster:				
ersättning för skogsupplysning	1,100	2,900		
ersättning för biträde för avverkning m. m.	91,800	132,500		
ersättning för skogsodling och markberedning:				
fröklängning m. m.	400	1,200		
skogströ	81 200	91,400		
plantor	143,400	147,400		
arbetsledning	51,650	48,000		
diverse	7 300	12,800		
ersättning för skogsutdikning	283,950	300,800		
ersättning för reglering av skogsbetet	127,600	75,400		
ersättning för besiktning samt syne- och rättgångskostnader m. m.	500	500		
räntor	5,900	7,100	510,750	519,200
inkomster av fastigheter och inventarier			116 800	113,000
diverse inkomster			32,250	31,300
summa inkomster kronor			2,100,800	2,670,518

Av tabellen framgår, att för samtliga skogsvårdsstyrelser beräknas för budgetåret 1933/1934 föreligga en brist av sammanlagt (3,540,900—2,100,800 =) 1,440,100 kronor.

Genom hos statskontoret vid årsskiftet 1932/1933 redovisade skogsvårdsavgiften, utgörande 10 procent av under 1932 debiterade avgifter och beräknade till 143,167 kronor, skulle bristen nedgå till $(1,440,100 - 143,167 =) 1,296,933$ kronor.

De av skogsvårdsstyrelserna för 1933 beräknade inkomsterna, exklusive statsanslag och hos statskontoret redovisade skogsvårdsavgifter, utgöra 2,100,800 kronor, vilket belopp understiger de beräknade inkomsterna i genomsnitt för femårsperioden 1926—1930 med 900,000 kronor och för 1932 med nära 600,000 kronor. Minskningen beror främst på den nedgång i skogsvårdsavgifter, som redan gjort sig gällande och än mer för de närmaste åren anses komma att göra sig gällande som en följd av de sänkta virkespriserna. Centralrådet har ej haft anledning betvivla riktigheten av skogsvårdsstyrelsernas inkomstberäkningar, då det med kännedom om skogsbrukets och träförädlingsindustriens nuvarande bekymmersamma läge, vore uppenbart, att skogsvårdsavgifterna måste komma att kraftigt minskas.

Utgifterna för 1933 hava av skogsvårdsstyrelserna beräknats till 3,540,900 kronor eller cirka 500,000 kronor lägre än för 1932. Centralrådet har funnit det svårt att framlägga förslag om ytterligare sänkning av utgifterna, men då det ekonomiska läget gjorde ofrånkomligt, att utgifterna nedpressades mera än vad skogsvårdsstyrelserna föreslagit, har centralrådet på följande sätt undersökt möjligheterna till ytterligare besparingar.

Nettoutgifterna för skogsupplysning hava för 1933 beräknats till (133,400 — 1,100 =) 132,300 kronor mot 166,500 kronor för 1932. Ehuru centralrådet håller före, att denna del av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet är synnerligen viktig, har centralrådet likväl räknat med en nedsättning av denna post till 100,000 kronor, varigenom skulle besparas 32,300 kronor.

Nettoutgifterna för biträde för avverkning m. m. hava för 1933 beräknats till (351,500 — 91,800 =) 259,700 kronor mot 344,200 kronor för 1932. Centralrådet har ansett, att man för 1933 kunde begränsa denna post till 200,000 kronor. En besparing skulle då göras om 59,700 kronor.

För skogsodling och markberedning är i 1933 års statförslag beräknad en nettoutgift av (641,750 — 283,950 =) 357,800 kronor mot 572,700 kronor för 1932. Under hänvisning till möjligheterna att understödja vissa skogsodlingsarbeten med bidrag från statens skogsodlingsanslag och från anslag till vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder samt då de bekymmersamma tiderna antagligen komma att medföra inskränkning av skogsodlingarna, har centralrådet förklarat sig anse det ligga inom möjligheternas gräns att nedbringa nettoutgifterna från 357,800 till 200,000 kronor eller med 157,800 kronor.

Med hänsyn till andra tillgängliga anslag för skogsutdikning har centralrådet ansett, att de i statförslagen för 1933 upptagna nettoutgifterna för skogsutdikning (265,200 — 127,500 =) 137,700 kronor — mot 190,300 kronor för 1932 — borde kunna nedsättas till 100,000 kronor eller med 37,700 kronor.

Härutöver har centralrådet ej ansett sig kunna ifrågasätta nedsättning av de av skogsvårdsstyrelsen för 1933 beräknade utgifterna. Efter avdrag med de belopp, centralrådet ifrågasatt som möjliga besparingar (32,300 + 59,700 + 157,800 + 37,700 =) 287,500 kronor, skulle alltså av förenämnda brist av 1,296,933 kronor återstå 1,009,433 kronor, som skulle behöva täckas med statsmedel.

Centralrådet har icke velat förutsätta, att denna brist skulle kunna ytterligare minskas genom sänkning av skogsvårdsstyrelsernas utgifter. Med hänsyn till Kungl. Maj:ts och granskningsnämndens uttalanden i ämnet, har centralrådet ansett sig icke böra påyrka en höjning av anslaget till skogsvårdens befrämjande. Detta skulle emellertid få till följd, att de skogs-

vårdsstyrelser, som utöver erforderliga rörelsekapital förfogade över fonderade medel, bleve tvingade att anlita dessa för verksamhetens upprätthållande i nöjaktig omfattning.

Centralrådet har slutligen i detta sammanhang erinrat, att skogsvårdsstyrelsernas nu ifrågavarande medelsbehov avser verksamheten under kalenderåret 1933. Hänsyn har således ej tagits till de väsentligt ökade utgifter, som för vissa skogsvårdsstyrelser bliva en följd av den av 1932 års riksdag beslutade förändrade lagstiftningen för vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker m. fl. områden, vilken träder i kraft den 1 januari 1934.

Centralrådet har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för budgetåret 1933/1934 anvisa till skogsvårdens befrämjande ett extra reservationsanslag av 830,000 kronor.

Såsom framgår av redogörelsen i ärendet understiger det av centralrådet äskade anslagsbeloppet, vilket är lika med det för innevarande budgetår av riksdagen beviljade, icke oväsentligt det belopp, som, fränsett till statskontoret inlevererade skogsvårdsavgifter, skulle enligt skogsvårdsstyrelsernas inkomst- och utgiftsberäkningar behöva täckas av statsmedel. Någon ytterligare begränsning av anslagets storlek anser jag mig med hänsyn till den gjorda utredningen icke nu böra föreslå. Å andra sidan torde i betraktande av det statsekonomiska läget någon anslagshöjning för budgetåret 1933/1934 icke heller böra ifrågakomma. Jag utgår härvid från att, i anslutning till vad centralrådet anført, den höjning av utgifterna för skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens, Norrbottens och Kopparbergs läns landstingsområden, vilken blir en följd av ikraftträdandet den 1 januari 1934 av lagen den 10 juni 1932 om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden, icke behöver beaktas förrän vid bedömande av anslagsbehovet för budgetåret 1934/1935. Slutligen vill jag framhålla angelägenheten av att skogsvårdsstyrelserna även i avseende å förvaltningskostnader vidtaga erforderliga besparingar.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1933/1934 anvisa till skogsvårdens befrämjande, att i mån av förefallande behov fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna, ett *extra reservationsanslag* av kronor 830,000.

[149.] 17. **Statens skogsodlingsanslag.** Till understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet inom område, varå skogsvårdslagen äger tillämpning, av företag, som avser skogsodling eller annan åtgärd för vinnande av ändamålsenlig skogsproduktion å vissa marker med otillfredsställande skogsbestånd, har riksdagen (se 1930: prop. nr 134; R. skr. 324) under benämning statens skogsodlingsanslag anvisat ett extra reservationsanslag, vilket för budgetåren 1930/1931—1932/1933 uppförts med respektive

600,000, 400,000 och 350,000 kronor. För sistnämnda budgetår räknades med en behållning å anslaget av cirka 140,000 kronor, vadan sålunda skulle till förfogande för ändamålet förefinnas inemot 500,000 kronor.

Bestämmelser om anslagets användning hava meddelats i kungörelsen den 27 juni 1930 (nr 270) angående villkoren för statsbidrag från statens skogsodlingsanslag. Vidare har Kungl. Maj:t nämnda dag utfärdat cirkulär (nr 271) till samtliga skogsvårdsstyrelser och skogssällskapet med vissa föreskrifter rörande tillämpningen av sagda kungörelse, vilket cirkulär ändrats i viss del genom cirkulär den 30 april 1931 (nr 78).

I skrivelse den 14 september 1932 har *centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund* gjort framställning om anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934. Centralrådet har därvid till en början gjort i huvudsak följande beräkning, grundad på införskaffade uppgifter från samtliga skogsvårdsstyrelser och skogssällskapet, rörande medelsbehovet för nämnda budgetår.

Till förfogande vid 1933 års anslagstilldelning stode dels en odisponerad behållning av 148,890 kronor av 1931/1932 års anslag, dels ock det för budgetåret 1932/1933 anvisade anslaget å 350,000 kronor eller tillhoppa 498,890 kronor.

Hos skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet föreläge den 1 september 1932 2,277 ansökningar med ett sammanlagt bidragsbelopp av 359,700 kronor. Skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet hade vidare tillkännagivit, att de före den 15 december 1932 sannolikt komme att äska statsbidrag till 3,015 företag, belöpande på ett sammanlagt belopp av 498,500 kronor, exclusive förvaltningsbidrag. Med tillägg av sagda förvaltningsbidrag, som kunde beräknas till 15 procent av begärda odlingsbidrag eller 74,775 kronor, syntes vid nämnda tidpunkt alltså komma att föreliggande äskanden från skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet av sammanlagt 573,275 kronor. Då till bestridande härav stode till förfogande sammanlagt 498,890 kronor, komme alltså vid ifrågavarande medelsfördelning att uppstå en brist av $(573,275 - 498,890 =) 74,385$ kronor.

Skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet beräknade vidare, att markägarna komme att under tiden 1 september 1932—31 december 1933 göra framställning om bidrag med sammanlagt belopp av 566,750 kronor. För beräkning av 1934 års medelsbehov borde, enligt centralrådet, från detta belopp rätteligen göras vissa avdrag, nämligen i de fall då skogsvårdsstyrelserna angivit det sannolika äskandet före den 15 december 1932 till högre belopp, än som motsvarades av den 1 september 1932 föreliggande ansökningar. Därvid måste nämligen hava förutsatts, att en del efter sist-sagda datum inkommande ansökningar redan under 1932 skulle göras till föremål för bidragsframställning. Berörda avdragsbelopp kunde angivas till 138,800 kronor. Det på de under tiden 1 september 1932—30 december 1933 inkommande ansökningar grundade medelsbehovet, i vad det ej komme att tillgodoses vid 1933 års anslagsfördelning, kunde alltså uppskattas till $(566,750 - 138,800 =) 427,950$ kronor. Lades härtil förvaltningsbidragen om 15 procent eller 64,193 kronor, skulle anslagsäskandena för 1934 alltså komma att uppgå till sammanlagt 492,143 kronor.

Då man, såsom nyss nämnts, hade anledning räkna med, att vid 1933 års fördelning skulle uppstå en brist av 74,385 kronor, skulle sålunda för

täckande av skogsvårdsstyrelsernas och skogssällskapets medelsbehov under 1934 under angivna förutsättningar erfordras ett anslag för budgetåret 1933/1934 av $(492,143 + 74,385 =)$ 566,528 kronor eller i runt tal 565,000 kronor.

I samma dag avlåten framställning till Kungl. Maj:t hade centralrådet hemställt om förslag till 1933 års riksdag, att även för budgetåret 1933/1934 måtte anvisas ett särskilt anslag för understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar. Centralrådet hade därvid föreslagit, att anslaget måtte upptagas med ett belopp av 1,500,000 kronor, samt att de bestämmelser, som gällde för ifrågavarande anslag, avseende budgetåret 1932/1933, även skulle göras tillämpliga å ett dylikt anslag för budgetåret 1933/1934. Om, på sätt centralrådet föreslagit, anslag beviljades för ifrågavarande ändamål, torde man kunna räkna med, att bidrag från detta skulle kunna utgå till en icke ringa del av de företag, vilka skogsvårdsstyrelserna beräknat skulle behöva understödjas med bidrag från statens skogsodlingsanslag. Under angivna förutsättning, syntes det centralrådet därför möjligt att med ett icke oväsentligt belopp nedskära det ovan kalkylerade medelsbehovet med avseende på statens skogsodlingsanslag för budgetåret 1933/1934. Anslaget i fråga torde sålunda enligt centralrådets förmenande kunna begränsas till det belopp, som för ändamålet upptagits i riksstaten för budgetåret 1932/1933, eller till 350,000 kronor.

Till ifrågavarande enligt min mening viktiga understödsverksamhet torde anslag böra anvisas jämväl för budgetåret 1933/1934. Enligt centralrådets på uppgifter från de bidragsförmedlande skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet grundade utredning skulle för sagda budgetår för ett fullt tillgodoseende av påräkneliga ansökningar krävas ett belopp av 565,000 kronor, vari inräknats vid 1933 års medelsfördelning påräknad brist av 74,385 kronor. Som centralrådet framhållit, torde emellertid anslagskravet kunna väsentligen begränsas, därest i likhet med för innevarande år å riksstaten uppföres ett särskilt anslag till understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder, från vilket anslag i så fall skulle komma att bestridas bidrag till åtskilliga företag, som eljest skulle understötts med bidrag från statens skogsodlingsanslag. Då jag har för avsikt att senare i dag föreslå Kungl. Maj:t att hos 1933 års riksdag äska ett anslag av 3,500,000 kronor för tillfälliga skogsvårdsåtgärder, biträder jag centralrådets förslag om uppförande för budgetåret 1933/1934 av statens skogsodlingsanslag med oförändrat belopp av 350,000 kronor.

Sedan den nya lappmarkslagen den 1 januari 1934 trätt i kraft, torde förevarande bidragsverksamhet böra få avse jämväl under sagda lag lydande skogar av beskaffenhet, att de eljest kunna ifrågakomma vid här avsedda bidrags utlämnande. Härav påkallad ändring av gällande bestämmelser i ämnet torde Kungl. Maj:t få vidtaga, sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att för budgetåret 1933/1934 under benämningen statens skogsodlingsanslag anvisa ett *extra reservationsanslag* av kronor 350,000.

[150.] 18. **Statens skogsutdikningsanslag.** Till understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet inom område, varå skogsvårdslagen äger tillämpning, av torrläggningsföretag, vilka avse höjande av alstringsförmågan hos mark med hänsyn till dess utnyttjande för skogsbörd, har riksdagen (se 1927: prop. nr 156; R. skr. nr 235) under benämning statens skogsutdikningsanslag anvisat ett extra reservationsanslag, vilket för ett vart av budgetåren 1927/1928—1931/1932 uppförts med respektive 200,000, 300,000, 500,000, 700,000 och 800,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 äskades av Kungl. Maj:t ett anslag av 800,000 kronor. Riksdagen anvisade emellertid med anledning av i ämnet väckt motion ett anslag av 1,000,000 kronor.

För bidrag från ifrågavarande anslag lända till efterrättelse bestämmelserna i kungörelsen den 27 juni 1927 (nr 270) angående villkoren för statsbidrag från statens skogsutdikningsanslag med däri genom kungörelserna nr 365/1928 och 273/1930 gjorda ändringar. Vidare har Kungl. Maj:t nämnda dag utfärdat cirkulär (nr 273) till samtliga skogsvårdsstyrelser och skogssällskapet med vissa föreskrifter rörande tillämpningen av förstberörda kungörelse, vilket cirkulär ändrats i vissa delar genom cirkulär den 27 juni 1930 (nr 275) och den 30 april 1931 (nr 79).

Centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund har i skrivelse den 14 september 1932 gjort framställning om anslag för ändamålet för budgetåret 1933/1934.

Skogsvårdsstyrelsernas och skogssällskapets behov av medel för utdelning 1934 av statsbidrag till skogsutdikningar ävensom till täckande av därmed förenade förvaltningskostnader har centralrådet på grundval av verkställda beräkningar uppskattat till sammanlagt 1,850,000 kronor. Centralrådet, som i särskild skrivelse gjort framställning om ett anslag å 1,500,000 kronor för tillfälliga skogsvårdsåtgärder, varur bidrag skulle kunna utgå till en ej ringa del av de företag, vilka skogsvårdsstyrelserna beräknat skulle understödjas med bidrag ur statens skogsutdikningsanslag, har med hänsyn härtill ansett, att sistnämnda anslag borde kunna för budgetåret 1933/1934 begränsas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 1,000,000 kronor.

I detta sammanhang har centralrådet ifrågasatt viss undersökning beträffande den hittills bedrivna skogsutdikningsverksamheten samt härom anfört i huvudsak följande.

Med hänsyn till de betydande statsanslag, som anvisats för ändamålet, och vikten av att intet underlåtes, som med rimliga uppoffringar kunde bidraga till att öka förutsättningarna för ett gott resultat av verksamheten,

ville centralrådet föreslå, att skogsvårdsstyrelsernas och skogssällskapets dikningsverksamhet gjordes till föremål för vissa systematiska undersökningar. Dessa borde avse, bland annat, huruvida dikningarna omfattat marker, som ur skogsbiologisk synpunkt kunde anses utgöra lämpliga torrlägningsobjekt, ävensom huruvida överhuvud dikningarna planlagts på lämpligaste sättet och huruvida icke genom viss komplettering ett visst företags effektivitet kunde ökas, respektive ett felkalkylerat företag tillrättaläggas. Skulle undersökningen giva vid handen, att kompletteringsåtgärder i större omfattning vore av behovet påkallade, torde sedermera övervägas, huruvida och under vilka former statsbidrag måtte kunna för ändamålet beviljas. Den ifrågasatta undersökningen kunde icke tänkas bli obehövligen därigenom, att skogsvårdsstyrelserna genom sina tjänstemän måste underkasta dikningsföretagen planmässig granskning för kontroll av att dikena underhölls. Då skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter vore synnerligen betungande och deras ekonomiska resurser under den närmaste framtiden torde bli starkt beskurna, kunde man ej heller förutsätta, att skogsvårdsstyrelserna bleve i stånd att själva utföra den föreslagna undersökningen. Centralrådet hölle dessutom före, att detta ej skulle vara ur saklig synpunkt lämpligt. Det syntes centralrådet lämpligast, att riksdagen bemyndigade Kungl. Maj:t att därom bestämma. Då de dikningsföretag, vilka under senare år kommit till utförande å enskildas marker med bidrag av statsmedel, uppginge till ett mycket stort antal, kunde ej samtliga göras till föremål för granskning. Det torde därför böra bli fråga om en stickprovsundersökning, därvid undersökningsmaterialet utvaldes på objektiv grund. Även om så skedde och av materialet endast så stor del gjordes till föremål för undersökning, som erfordrades för att ernå ett tillfredsställande resultat, torde man, under förutsättning att samtliga skogsvårdsstyrelser samt skogssällskapets arbete på området skulle komma under bedömande, böra räkna med, att undersökningen i fråga icke skulle kunna slutföras på ett år. Härför talade även det förhållandet, att de personer, som kunde komma att anlitas för uppdraget i fråga — förslagsvis två på området sakkunniga, vilka besatte omfattande kunskaper i fråga om skogsdikningsteknik och dikningens skogsbiologiska förutsättningar — icke torde kunna förutsättas årligen disponera mer än viss begränsad tid för uppdraget. Då emellertid centralrådet icke ansåge sig böra närmare föreslå, hur undersökningen skulle utföras, vore det givetvis synnerligen svårt att förhandsvis uppskatta kostnaderna för densamma. Det syntes emellertid centralrådet sannolikt, att den skulle kunna utföras inom en tidrymd av tre år med en årskostnad ej överstigande 10,000 kronor. De för undersökningen erforderliga medlen borde lämpligen utgå ur statens skogsutdikningsanslag.

Den verksamhet förevarande anslag avser att främja har av skogsägarna omfattats med ett ständigt stegrat intresse. Genom verksamheten skapas en viktig förutsättning för förbättrad skogsvård samtidigt som ökade arbetstillfällen beredas. Centralrådet har under förutsättning att särskilt anslag för tillfälliga skogsvårdsåtgärder till belopp av 1,500,000 kronor anvisas jämväl för instundande budgetår, vilket anslag tillgodoser även skogsutdikningar, begränsat anslagskravet till samma belopp, som av riksdagen anvisades för nu löpande budgetår, eller 1,000,000 kronor. Under framhållande av att jag har för avsikt att senare i dag göra hemställan om uppförande

*Departements-
chefen.*

i förslaget till riksstat av ett särskilt anslag till tillfälliga skogsvårdsåtgärder med icke mindre än 3,500,000 kronor, synes det mig vara möjligt att utan olägenhet begränsa statens skogsutdikningsanslag till 750,000 kronor.

Sedan den nya lappmarkslagen den 1 januari 1934 trätt i kraft, torde förevarande bidragsverksamhet böra få avse jämväl under sagda lag lydande skogar av beskaffenhet, att de eljest kunna ifrågakomma vid här avsedda bidrags utlämnande. Härav påkallad ändring av gällande bestämmelser i ämnet torde få vidtagas av Kungl. Maj:t, sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan.

Vad angår den ifrågasatta undersökningen rörande den av skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet understödda dikningsverksamheten finner jag de av centralrådet anförda skälen för densammas igångsättande vägande. Enligt förslaget förutsättes undersökningen pågå under cirka tre år samt draga en årlig kostnad av omkring 10,000 kronor. Jag tillstyrker, att berörda kostnader få bestridas ur statens skogsutdikningsanslag. Därest riksdagen uttalar sin anslutning till förslaget, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter om undersökningens anordnande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) för budgetåret 1933/1934 under benämningen statens skogsutdikningsanslag anvisa ett *extra reservationsanslag* av kronor 750,000;

2) medgiva, att av statens skogsutdikningsanslag må för tiden till och med den 30 juni 1934 användas ett belopp av intill 10,000 kronor för utförande, enligt bestämmelser som Kungl. Maj:t må meddela, av undersökning rörande den av skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet understödda dikningsverksamheten.

[151.] **19. Skogsvårdsstyrelsernas förbund.** Stadgar för skogsvårdsstyrelsernas förbund hava fastställts av Kungl. Maj:t den 14 augusti 1925. Förbundet företrädes av ett centralråd, bestående av åtta ledamöter, varförutom Kungl. Maj:t äger utse en ledamot jämte suppleant för denne i centralrådet. Förbundets beslutanderätt utövas, i den mån den ej tillkommer centralrådet, av förbundsstämma. Genom den 26 juni 1931 av Kungl. Maj:t fastställd stadgeändring omfattar från och med den 1 juli 1932 centralrådets räkenskapsår, som dittills utgjort kalenderår, samma tid som statsverkets budgetår.

Såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för förbundet har å rikstaten uppförts anslag alltsedan budgetåret 1926/1927. För innevarande budgetår är anslaget, vilket har natur av extra reservationsanslag, upptaget med 39,350 kronor och avsett för kostnaderna under tiden 1 januari—30 juni 1932 samt budgetåret 1932/1933.

I skrivelse den 14 september 1932 har *centralrådet* framlagt följande förslag till utgifts- och inkomststat för budgetåret 1933/1934. För jämförelse medtages staterna för innevarande budgetår ävensom för tiden 1 januari—30 juni 1932, sådana de i fjolårets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 139, beräknades:

Utgifter (kronor).

	$\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{30}{6}$ 1934	$\frac{1}{7}$ 1932— $\frac{30}{6}$ 1933	$\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$ 1932
Sekreterararvode	12,500	12,250	6,000
Sekreterarens resor	1,000	1,000	500
Avlöning till skrivbiträde	2,400	2,400	1,200
Kostnader för centralrådet och arbetsutskottet	12,000	12,000	6,000
Kostnader för utredningar och andra uppdrag	5,000	5,000	2,500
Lokalhyra, städning, lyse m. m.	3,500	3,500	1,750
Diverse expenser	2,500	2,500	1,250
summa kronor	38,900	38,650	19,200

Inkomster (kronor).

Ingående balans	—	—	8,000
Bidrag från skogsvårdsstyrelserna	7,000	7,000	3,500
Brist att fyllas av statsmedel	31,900	31,650	7,700
summa kronor	38,900	38,650	19,200.

Såsom av uppställningen framgår hava utgifterna för budgetåret 1933/1934 beräknats efter samma grunder som för innevarande budgetår. Skillnaden i utgiftsbeloppet hänför sig till posten sekreterararvode, som för budgetåret 1933/1934 upptager hela mot för innevarande budgetår halva beloppet av det ålderstillägg å 500 kronor, som enligt vad framgår av centralrådets skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 september 1931 (se 1932: IX H. T. s. 321) centralrådet vid tjänstens reglering utfäst sig att från och med den 1 januari 1933 bevilja sekreteraren.

Jag finner förevarande anslag böra upptagas med ett till 30,000 kronor *Departements-*
nedsatt belopp. Den sålunda av mig ifrågasatta anslagsminskningen med *chefen.*
1,900 kronor torde kunna genomföras medelst besparingar i främsta rummet å utgiftsposterna för centralrådet och arbetsutskottet samt för utredningar och expenser. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 för skogsvårdsstyrelsernas förbund anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 30,000.

20. Släckning av skogseld, oförändrat ordinarie förslagsanslag (se IX H. T. 1931 p. 136) kronor 20,000.

[152.] **21 och 22. Utgifter för naturskyddsändamål.** Alltsedan 1921 (se IX H. T. 1920 p. 123) har i riksstaten under titel utgifter för naturskyddsändamål varit uppförda två anslag, det ena avsett till bestridande av kostnader för nationalparker och det andra till gäldande av kostnader för vetenskapsakademiens förvaltning av naturskyddsärenden. Anslagen, vilka hava natur av extra reservationsanslag, äro för budgetåret 1932/1933 upptagna till respektive 3,000 kronor och 6,800 kronor.

I skrivelse den 14 september 1932 har *vetenskapsakademien*, med åberopande av ett av akademiens naturskyddskommitté uppgjort statförslag, hemställt, att anslagen måtte för budgetåret 1933/1934 uppföras med oförändrade belopp.

*Departements-
chefen.* Genom iakttagande av sträng sparsamhet torde förevarande båda anslag kunna minskas till respektive 2,500 och 6,000 kronor. Därest riksdagen biträder detta förslag, torde det ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagsbeloppens närmare användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1933/1934 anvisa såsom särskilda
extra reservationsanslag

a) till kostnader för nationalparker..... kronor 2,500;

b) till vetenskapsakademiens förvaltning
av naturskyddsärenden » 6,000.

23. Belöningar för rovdjurs dödande, oförändrat ordinarie förslagsanslag (se R. skr. 1928 nr 9 A. p. 53 och kung. samma år nr 170) kronor 40,000.

L. Lantmäteriväsendet.**Lantmäteristyrelsen.**

[153.] **1. Lantmäteristyrelsen.** Jämlikt beslut av 1928 års riksdag (skr. nr 9 A p. 54) uppgår ordinarie förslagsanslaget till lantmäteristyrelsen till 182,700 kronor, att användas enligt följande

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 139,700
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 2,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 38,000
Till bestridande av kostnader vid inspektioner	» 2,500

Förslagsanslag kronor 182,700*

Antalet ordinarie befattningar är bestämt sålunda:

Befattning	Lönegrad	Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3	1 arkivbiträde	B 10
3 byråchefer	B 30	1 förste expeditionsvakt	B 7
3 byrådirektörer	B 26	3 kanslibiträden	B 7
1 arkivarie	B 24	2 expeditionsvakter	B 5
2 byråingenjörer	B 21	2 kontorsbiträden	B 4
1 registrator	B 21		

På framställning av Kungl. Maj:t har riksdagen för ett vart av budgetåren 1927/1928—1931/1932 medgivit, att från anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän må till det kanslibiträde hos lantmäteristyrelsen, som handhar kassa- och bokföringsgöromålen, utgå, utöver den med kanslibiträdesbefattningen förenade avlöningen, ett särskilt arvode av 768 kronor för år räknat.

I skrivelse den 23 augusti 1932 har *lantmäteristyrelsen* gjort framställning rörande anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934. Styrelsen har beträffande staten ifrågasatt ändring allenast i fråga om anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m. Efter närmare redogörelse för den nuvarande dispositionen av denna anslagspost, har styrelsen anfört, att en nedsättning av anslagsposten allenast med svårigheter låte sig genomföra. Med anledning av granskningsnämndens till chefen för finansdepartementet ingivna promemoria rörande icke-ordinarie statliga befattningshavare har styrelsen dock icke velat motsätta sig en tillfällig nedsättning av förevarande anslagspost med 3,000 kronor till 35,000 kronor, vilket emellertid enligt vad styrelsen anfört nödvändiggjorde en minskning av personalen.

I infortrat utlåtande den 16 september 1932 över två av granskningsnämnden avgivna promemorier angående statsverkets expenskostnader och statens tryckningskostnader har lantmäteristyrelsen, jämte annat, erinrat, att styrelsen för varje budgetår medgivit att från nionde huvudtiteln ordinarie förslagsanslag till skrivmaterialier och expenser använda 1,500 kronor till renskrivning och tillfälliga arbetsbiträden; och har styrelsen, då utgifter av sistnämnt slag enligt granskningsnämndens förslag icke borde utgå av expensanslagen och ifrågavarande utgift icke medtagits vid styrelsens förenämnda anslagsäskande, hemställt, att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. hos lantmäteristyrelsen, som i styrelsens förenämnda framställning den 23 augusti 1932 föreslagits till 35,000 kronor, måtte höjas med 1,500 kronor till 36,500 kronor.

Jag har vidare att anmäla föreliggande fråga om ändrad lönegradsplacering för den befattningshavare hos lantmäteristyrelsen, som handhar kassa- och bokföringsgöromålen.

En av lantmäteristyrelsen den 13 september 1926 gjord framställning om inrättande av en befattning i lönegraden B 20 för bestridande av de kassörs- och bokföringsgöromål, vilka dittills utförts av ett kanslibiträde i lönegraden B 7, anmäldes i 1927 års nionde huvudtitel, punkt 125, därvid föredragande departementschefen anförde, att han väl fann uppenbart, att den dåvarande löneställningen för den befattningshavare, som handhade ifrågavarande göromål, icke kunde anses svara mot det med tjänsten förenade ansvaret och arbetet. Departementschefen kunde dock icke utan vidare biträda styrelsens förslag utan höll före, att ett beslut härutinnan borde föregås av viss allmän utredning rörande lönegradsplacering av registratorer och kassörer. I avbidan på sådan utredning ansåg departementschefen billighet och rättvisa kräva, att, såsom ock allmänna civilförvaltningens lönenämnd och statskontoret i remissyttranden föreslagit, ifrågavarande kanslibiträde under tiden bereddes en något förbättrad löneställning. Ett i anslutning härtill under sagda punkt framställt förslag, att kanslibiträdet skulle tillerkännas ett särskilt arvode av 768 kronor bifölls av riksdagen.

Vid 1929 års riksdag väcktes motioner (I: 13 och II: 23) i denna lönefråga. I sitt utlåtande nr 1, punkt 132, erinrade jordbruksutskottet om departementschefens nyssnämnda uttalande samt om riksdagens beslut att tilldela befattningshavaren i fråga ett arvodestillägg av 768 kronor, varefter utskottet anförde bland annat följande. Utskottet hölle icke för otroligt, att av den utredning, som på sätt departementschefen anfört torde komma att verkställas av 1928 års lönekommitté, kunde komma att framgå, att ifrågavarande befattningshavare borde tillerkännas avlöning enligt högre lönegrad. Då förslag från kommittén torde vara att förvänta inom en nära liggande framtid, syntes ett uppskjutande av ställningstagande till frågan icke heller ägnat föranleda någon mera avsevärd olägenhet.

Sedan en av lantmäteristyrelsen den 3 september 1928 gjord förnyad framställning om bättre lönegradsplacering för berörda befattningshavare varit överlämnad till 1928 års lönekommitté, har kommittén i skrivelse den 29 oktober 1932, under erinran att kommitténs verksamhet skulle upphöra med utgången av oktober 1932, återställt framställningen.

Härefter har *innehavaren av ifrågavarande befattning, fru Märtha Lindgren*, i skrivelse den 3 november 1932 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte bestämma hennes avlöning att utgå med det högre belopp, som Kungl. Maj:t kunde finna skäligt med hänsyn till det med hennes befattning förenade arbetet och ansvaret. Till stöd härför har sökanden framhållit, att sex år förflutit sedan lantmäteristyrelsen hemställt om uppförande av en befattning såsom kassör och bokhållare i lönegraden B 20; att den tidigare åberopade allmänna utredningen om lönegradsplacering av registratorer och kassörer icke syntes bliva verkställd; samt att sedan dess arbetet utökats med redovisning och utbetalning av alla slags expenser för lantmäterikontoren i länen samt från och med 1932 med utbetalning och redovisning även av avlöningar till ordinarie personalen å lantmäterikontoren.

Lantmäteristyrelsen har i häröver den 9 november 1932 avgivet utlåtande, i anslutning till sina tidigare skrivelser i ärendet, tillstyrkt den nu föreliggande framställningen och i sådant syfte ånyo föreslagit ett utbyte av ifrågavarande kanslibiträdesbefattning mot en kassörs- och bokhållarebefattning i den högre lönegrad än B 7, som av tjänstens beskaffenhet kunde anses berättigad, samt en därav föranledd höjning i styrelsens stat.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har i infordrat utlåtande den 25 november 1932 anført, att nämnden alltjämt vore av den uppfattning, att en förbättrad lönegradsplacering för befattningshavaren ifråga vore av förhållandena väl motiverad, samt förordat, att berörda kanslibiträdestjänst nu omändrades till en befattning i högre lönegrad. I sådant hänseende har nämnden — under erinran att under senare år befattningshavare med registrators- och liknande göromål hos vissa ämbetsverk vid företagna organisationsändringar hänförts till lönegraden B 14 — föreslagit, att å lantmäteristyrelsens stat från och med den 1 juli 1933 måtte uppföras en befattning såsom kassör och bokhållare i lönegraden B 14 samt att samtidigt en ordinarie kanslibiträdestjänst ställdes å övergångsstat. Den nuvarande innehavaren av nuvarande kanslibiträdesbefattningen syntes vid en blivande utnämning å den nya tjänsten böra få för löneklassplacering inom lönegraden B 14 tillgodoräkna den tid — tiden efter ingången av 1925 — varunder hon på eget ansvar ombesörjt kassa- och bokföringsgöromålen hos lantmäteristyrelsen. — Inom lönenämnden har *ledamoten Reinwall anmält avvikande* mening samt ansett, att inför en förebådad allmän revision av tjänsteförteckningarna det skulle innebära ett föregripande att, innan sådan revision kunde komma till stånd, uppflytta sökandens tjänst till lönegraden B 14. En dylik åtgärd syntes sannolikt medföra konsekvenser på andra håll, där befattningshavare i 11:e lönegraden utförde liknande arbete. Där-

emot syntes betänkligheter knappast böra möta mot att förändra ifråga-
varande ordinarie kanslibiträdestjänst till ordinarie kansliskrivarbefattning,
emedan innehavarens avlöningsförmåner genom särskilt tillägg redan nu
torde motsvara de för sistnämnda befattning fastställda.

*Departements-
chefen.*

Jag finner tillräckliga skäl vara anförda för åvägabringande av för-
bättrad löneställning för den befattningshavare hos lantmäteristyrelsen, som
omhänderhar det omfattande och ansvarsfulla arbetet med styrelsens kassa
och bokföring. Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har det vid
ärendets tidigare riksdagsbehandling också erkänts, att löneförmånerna för
omhandlade befattningshavare äro väl lågt beräknade. Att frågan hittills
icke slutligt ordnats beror därpå, att viss utredning avvaktats rörande löne-
gradsplacering av registratorer och kassörer vid de till allmänna civilför-
valtningen hörande centrala verken. Då emellertid dylik allmän utredning
icke kommit till stånd, synes ett ytterligare uppskjutande av den nu före-
liggande lönefrågans lösning varken påkallat eller lämpligt. Jag förordar
därför lönenämndens förslag, att å lantmäteristyrelsens stat från och med
den 1 juli 1933 uppföres en befattning såsom kassör och bokhållare i lönegra-
den B 14. Samtidigt torde antalet kanslibiträden (lönegrad B 7) böra minskas
från tre till två. Den befattningshavare hos styrelsen, fru Märtha Lindgren,
som med placering såsom kanslibiträde och med åtnjutande av förenämnda
tilläggsarvode av 768 kronor hittills omhänderhaft kassörs- och bokförings-
göromålen, torde därvid utan ansökan böra överföras å den nya befatt-
ningen i lönegraden B 14 med rätt för henne att, i och för löneklass-
placering inom sagda lönegrad, tillgodoräkna den tid, varunder hon på eget
ansvar ombesörjt kassa- och bokföringsgöromålen hos styrelsen. Vid dylikt
förhållande erfordras ej, att en kanslibiträdesbefattning sättes å övergångs-
stat. Förenämnda arvodestillägg å 768 kronor behöver icke utgå i fort-
sättningen.

Vid bifall till vad jag sålunda tillstyrkt samt med omräknande under
hänsynstagande härtill av anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänste-
män i överensstämmelse med vad som i allmänhet torde tillämpas vid be-
räknande av de ordinarie anslagsposterna — d. v. s. med utgångspunkt
beträffande manliga befattningshavare från avlöningsbeloppet i näst högsta
löneklassen inom respektive lönegrad och beträffande kvinnliga befattnings-
havare från avlöningsbeloppet i en löneklass lägre än vad nyss sagts —
skulle berörda anslagspost å lantmäteristyrelsens stat böra upptagas med
förlagsvis 139,700 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.
torde, i överensstämmelse med vad lantmäteristyrelsen föreslagit i sitt för-
berörda utlåtande den 16 september 1932, böra sänkas från 38,000 till
36,500 kronor. Härav torde jämväl böra bestridas sådana kostnader för
renskrivning och tillfälliga arbetsbiträden, som hittills gäldats av expens-
medel.

I enlighet härmed torde för lantmäteristyrelsen från och med budgetåret 1933/1934 böra tillämpas följande

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 139,700
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 2,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 36,500
Till bestridande av kostnader vid inspektioner	» 2,500
Summa <i>förslagsanslag</i> kronor 181,200.	

Vid bifall härtill torde ordinarie förslagsanslaget till lantmäteristyrelsen böra upptagas med sist sagda belopp, vilket med 1,500 kronor understiger nuvarande anslagssumma.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) räknat från och med den 1 juli 1933, bestämma antalet ordinarie befattningar hos lantmäteristyrelsen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
3 byråchefer	B 30
3 byrådirektörer	B 26
1 arkivarie	B 24
2 byråingenjörer	B 21
1 registrator	B 21
1 kassör och bokhållare	B 14
1 arkivbiträde	B 10
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
2 kontorsbiträden	B 4;

2) godkänna av mig förordat förslag till stat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

3) minska ordinarie *förslagsanslaget* till lantmäteristyrelsen, nu kronor 182,700,
med » 1,500
till » 181,200.

[154.] 2. Arkivaliernas hos lantmäteristyrelsen förteckning och förvaring. Till bestridande av kostnader för förteckning och förvaring av arkivalierna hos lantmäteristyrelsen har alltsedan budgetåret 1926/1927

uppförts ett extra reservationsanslag. Medelsbehovet för innevarande budgetår beräknades till 15,000 kronor, med vilket belopp anslaget uppfördes.

Lantmäteristyrelsen har i sin under nästföregående punkt berörda skrivelse den 23 augusti 1932 framhållit, att under sistförflutna år medhunnit arbete givit stöd åt riktigheten av de gjorda beräkningarna av den årliga medelsåtgången men även däråt att för möjliggörande av ifrågavarande arbetes lämpliga bedrivande och fullbordande enligt den ungefärliga plan, som styrelsen i skrivelse den 3 september 1928 framlagt, någon inskränkning i för ändamålet avdelade arbetskrafter icke läte sig göra. Avlöningarna till den här ifrågavarande personalen har styrelsen beräknat för innevarande och nästa budgetår uppgå till ett belopp av något över 15,000 kronor för år. Med hänsyn härtill och då vid innevarande budgetårs slut en behållning av i runt tal 1,500 kronor kunde påräknas, har styrelsen föreslagit en sänkning i det för ändamålet erforderliga anslaget under budgetåret 1933/1934 till 13,500 kronor, därvid styrelsen förutsatt rätt för styrelsen att därjämte disponera till samma anslag överförd reservation från tidigare för ändamålet anvisade anslag.

Departements-
chefen.

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av kostnader för förteckning och förvaring av arkivalierna hos lantmäteristyrelsen anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 13,500.

Lantmäterikontoren i länen.

3. Lantmäterikontoren i länen, *oförändrat ordinarie förslagsanslag* (se 1932: IX H. T. p. 144 och jordbr.utsk. utl. nr 2 p. 55)..... kronor 620,900.

[155.] 4. Avlöningar åt förste assistenter och assistenter vid lantmäterikontoren i länen. Utöver det i nästföregående punkt avhandlade ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen finnes i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett extra anslag av 78,100 kronor till avlöningar åt förste assistenter och assistenter vid sagda kontor.

I framställning den 27 augusti 1932 har *lantmäteristyrelsen* icke ifrågasatt ändring beträffande det nu ifrågavarande extra anslaget utan hemställt, att detta anslag måtte för budgetåret 1933/1934 upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår eller 78,100 kronor.

I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departements-*
Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till avlöningar åt förste assistenter och assistenter
vid lantmäterikontoren i länen anvisa för budgetåret
1933/1934 ett *extra anslag* av kronor 78,100.

[156.] 5. **Renovation av kartor för lantmäterikontoren i länen.** För renovation av lantmäterikontorens kartor hava sedan 1912 särskilda medel ställts till förfogande. Från och med 1921 uppfördes för ändamålet å riksstaten under anslagstiteln lantmäterikontoren i länen ett särskilt ordinarie anslag, vilket alltsedan budgetåret 1925/1926 utgått med 6,000 kronor (se IX H. T. 1915 p. 137). Vid ärendets behandling i fjol hade lantmäteristyrelsen i skrivelse den 6 augusti 1931 hemställt om en höjning av ifrågasvarande anslag till 7,500 kronor samt därvid utförligt redogjort för anslags användning. På förslag av Kungl. Maj:t upptog riksdagen emellertid anslaget till oförändrat belopp 6,000 kronor.

Lantmäteristyrelsen har nu i skrivelse den 23 augusti 1932 anført, att ehuru styrelsen alltjämt ansåge en höjning av anslaget erforderlig för att icke lantmäterikontorens oersättliga kartmaterial skulle i allt för stor utsträckning försämrast utöver vad redan skett, styrelsen med hänsyn till rådande budgetsituation funnit sig icke böra för nästa budgetår påyrka någon ändring av ifrågasvarande anslag.

Med hänsyn till vikten av att kartmaterialet å lantmäterikontoren vidmakthålles hade det givetvis varit önskvärt, att för ändamålet kunnat under nästa budgetår uppföras samma anslagsbelopp, som det för innevarande budgetår anvisade. Jag finner mig dock nödsakad förorda, att ifrågasvarande renovation, som i allt fall måste successivt företagas under årens lopp, under förevarande svåra budgetläge något inskränkes, samt tillstyrker därför anslags nedsättande till 4,000 kronor. *Departements-*
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie reservationsanslaget* till renovation av kartor för lantmäterikontoren i länen,
nu kronor 6,000,
med » 2,000
till » 4,000.

[157.] 6. **Anskaffande för lantmäterikontoret i Vänersborg av kopior av vissa kartor m. m.** Till anskaffande för lantmäterikontoret i Vänersborg av kopior av vissa kartor och handlingar, vilka gingo förlorade vid den eldsvåda, som 1834 hemsökte Vänersborgs stad, hava under senare år medel beviljats av riksdagen. Kostnaderna för detta arbete hava, på sätt

framgår av lantmäteristyrelsens framställning i ämnet den 2 september 1924 (se IX H. T. 1925 p. 140), beräknats till 104,000 kronor, därvid dock styrelsen förklarat sig vilja med uppmärksamhet följa arbetet för att bland annat se till, att möjliga inskränkningar i fråga om dess omfattning bleve vidtagna. För arbetets utförande hava stått till förfogande dels ett överskott av 3,375 kronor 68 öre av det anslag, som för budgetåret 1925/1926 anvisats av riksdagen för verkställande av motsvarande arbete för lantmäterikontoret i Karlstad, där vissa kartor och handlingar förstörts vid eldsvåda 1865, dels ock särskilda anslag, vilka uppgått till för budgetåret 1926/1927 7,000 kronor, för ett vart av de fem budgetåren 1927/1928—1931/1932 — för möjliggörande av arbetets påskyndande — 10,000 kronor samt budgetåret 1932/1933 8,000 kronor.

Lantmäteristyrelsen har i skrivelse den 23 augusti 1932 hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1933/1934 uppföras med 8,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Jag finner mig av budgetära skäl böra ifrågasätta, att förevarande anslag för nästkommande budgetår ytterligare något nedsättes, och vill i sådant hänseende förorda anslaget uppförande med 6,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för anskaffande för lantmäterikontoret i Vänersborg av kopior av vissa kartor med tillhörande handlingar anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 6,000.

Lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar.

[158.] 7. **Avlöningar till lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar.** Ordinarie anslaget till avlöningar till lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, är enligt beslut av 1929 års riksdag uppfört med 746,900 kronor. Den av samma riksdag godkända staten för ifrågavarande lantmäteripersonal är av följande lydelse:

Lön	Arvode	Orts- tillägg	Summa	T i t e l	An- tal	Kronor	Summa
3,000	—	400	3,400	Distriktslantmätare, stationerad i Stock- holm	6	20,400	
3,000	—	—	3,000	Annan distriktslantmätare	193	579,000	599,400
—	2,000	—	2,000	Extra lantmätare	30	60,000	
—	1,500	—	1,500		35	52,500	
—	1,000	—	1,000		35	35,000	147,500
Summa kronor					—	—	746,900

Anm. Distriktslantmätare åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

I skrivelse den 23 augusti 1932 har *lantmäteristyrelsen* föreslagit uppförande av ifrågavarande anslag med oförändrat belopp 746,900 kronor.

Jag torde i detta sammanhang få erinra om följande, som äger visst samband med frågan om förevarande anslags användning. Enligt beslut av 1932 års riksdag har lantmäteriundervisningen överflyttats till tekniska högskolan. I anslutning härtill har Kungl. Maj:t, jämte annat, genom kungörelsen den 21 oktober 1932 (nr 468) angående vissa ändringar i lantmäteriinstruktionen den 11 november 1927 (nr 407) meddelat ändrade bestämmelser angående anställande m. m. av viss lantmäteripersonal. Med den tidigare anordningen för lantmäteriundervisningen erfordrades för att vinna inträde vid tvåårig kurs för avläggande av lantmäteriexamen att hava minst ett års väl vitsordad tjänstgöring såsom elev vid lantmäteristaten. Elev, som efter genomgång av berörda kurs avlagt lantmäteriexamen, ägde lantmäteristyrelsen konstituera till extra lantmätare. Extra lantmätare kunde efter två års tjänstgöring av lantmäteristyrelsen beviljas inträde vid den ettåriga kursen för avläggande av kulturteknisk examen. Efter det sistnämnda examen avlagts, ägde lantmäteristyrelsen meddela extra lantmätare vikariatsförordnande för distriktslantmätare. Enligt de efter lantmäteriundervisningens överflyttande till tekniska högskolan gällande bestämmelser skall lantmäteriexamen avläggas efter en fyraårig sammanhängande kurs inom fackavdelningen för lantmäteri vid tekniska högskolan. Den, som avlagt lantmäteriexamen, kommer vid inträdet i lantmäteristaten att benämnas, icke som hittills extra lantmätare, utan aspirant vid lantmäteristaten. Efter minst två års tjänstgöring hos distriktslantmätare eller extra lantmätare kan aspirant, som under denna tjänstgöring har att deltaga i förefallande göromål, konstitueras att vara extra lantmätare och blir då även berättigad mottaga vikariatsförordnanden. De förutvarande båda kurserna hava sålunda utbytts mot en sammanhängande utbildningskurs av fyra år, varemot den för erhållande av förordnanden till självständig verksamhet fordrade tjänstetiden av två år efter lantmäteriexamens avläggande bibehållits oförändrad. Med hänsyn till att de förutvarande icke vikariatsberättigade extra lantmätarna för framtiden komma att benämnas aspiranter vid lantmäteristaten har Kungl. Maj:t på förslag av lantmäteristyrelsen i 72 § av lantmäteriinstruktionen intagit en bestämmelse av innehåll, att de arvoden, som i gällande avlöningsstat finnas upptagna för extra lantmätare, må av lantmäteristyrelsen efter förtjänst och skicklighet fördelas bland de i tjänst varande extra lantmätare och aspiranter. Vidare har Kungl. Maj:t genom kungörelsen den 21 oktober 1932 (nr 470) om ändrad lydelse av 1 § i kungörelsen den 15 maj 1925 (nr 192) angående tillskott till dyrtidstillägg för vissa lantmätare föreskrivit, att jämväl aspirant vid lantmäteristaten skall kunna erhålla dylikt tillskott till dyrtidstillägg.

Departements-
chefen.

I avseende å förevarande anslag har jag intet att erinra mot lantmäteristyrelsens förslag, att anslaget fortfarande upptages till ett belopp av 746,900 kronor.

I enlighet härmed torde i riksstaten för budgetåret 1933/1934 böra uppföras:

avlöningar till lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmåteriförrättningar, *oförändrat ordinarie anslag* kronor 746,900.

[159.] 8. Ersättning för publik renovation. Ordinarie förslagsanslaget till ersättning för publik renovation har för budgetåren 1926/1927—1931/1932 varit uppfört med 35,000 kronor. För innevarande budgetår är anslaget upptaget till 30,000 kronor.

I skrivelse den 25 augusti 1932 har *lantmäteristyrelsen* anført, att ersättning för nu ifrågavarande ändamål under budgetåren 1926/1927—1931/1932 utbetalats med respektive 49,800, 36,655, 42,802, 28,342, 26,678 och 22,287 kronor. Emellertid borde till sistnämnda summa läggas 2,823 kronor, å vilket belopp inkommit räkningar avseende första halvåret 1932 så sent, att utanordning icke hunnit verkställas under budgetåret 1931/1932. Den variation i medelsåtgången, som förekommit, berodde på tillfälliga omständigheter och omfattningen av under året slutligen redovisade skiftesförrättningar. I och med att publik renovation verkställdes av de s. k. provskiftena inom Kopparbergs län komme dessa utgifter att öka. Sannolikt komme anslaget att under ett eller annat år ej oväsentligt överskridas. Då räkningarna å en del av sistnämnda renovationer sannolikt torde inkomma under nästa budgetår, hade lantmäteristyrelsen därför icke funnit det rådligt att nu föreslå någon sänkning av detta anslag.

Departements-
chefen.

I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag torde i riksstaten för budgetåret 1933/1934 böra uppföras:

ersättning för publik renovation, *oförändrat ordinarie förslagsanslag* kronor 30,000.

[160.] 9. Tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare. På Kungl. Maj:ts förslag har tillskott till krigtidstillägg eller dyrtidstillägg till vissa lantmätare på grund av arbete enligt taxa beviljats från och med 1917. För ändamålet är för budgetåret 1932/1933 uppfört ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

Lantmäteristyrelsen har i skrivelse den 23 augusti 1932 anført, att med hänsyn till ökningen av antalet extra lantmätare under budgetåret 1932/1933 någon ändring ej torde kunna ske, samt föreslagit anslagets uppförande med samma belopp som för innevarande budgetår eller 300,000 kronor.

Samma skäl, som tidigare föranlett beviljande av tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare, torde alltjämt föreligga. Tillskotten synas för budgetåret 1933/1934 böra utgå å samma antagna inkomst som förut samt beräknas efter enahanda bestämmelser, som gälla i avseende å dyrtidstilläggen. Med hänsyn till att tillskott utgår jämväl till extra lantmätare utan arvode, torde böra meddelas, att antalet extra lantmätare utan arvode, enligt vad jag från lantmäteristyrelsen inhämtat, lärer kunna under budgetåret 1933/1934 beräknas till omkring 30. Då de förutvarande icke vikariatsberättigade extra lantmäternas, såsom jag under punkt 158 närmare utvecklat, hädanefter benämnas aspiranter vid lantmäteristaten, ligger det i sakens natur, att de senare böra äga komma i åtnjutande av samma tillskott till dyrtidstillägg, som tillkommit nämnda lantmätare.

Departements-
chefen.

Under åberopande i övrigt av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor yttrat i fråga om dyrtidstillägg under budgetåret 1933/1934 åt befattningshavare i statens tjänst samt då anslaget torde med hänsyn till den antagliga medelsåtgången böra upptagas till 270,000 kronor, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 må till distriktslantmätare och extra lantmätare med arvode, utöver dyrtidstillägg på grund av lön eller arvode, av statsmedel utgå tillskott därtill på grund av inkomster för arbete enligt gällande lantmäteritaxa beräknade för distriktslantmätare till 4,000 kronor, för extra lantmätare med arvode om 2,000 kronor till 3,200 kronor och för extra lantmätare med arvode om 1,500 eller 1,000 kronor till 2,400 kronor, allt för år räknat,

b) medgiva, att för samma tid må till extra lantmätare utan arvode av statsmedel utgå tillskott till inkomster för arbete enligt lantmäteritaxan, motsvarande dyrtidstillägg å 2,400 kronor för år,

c) förklara, att vad under a) och b) sägs angående extra lantmätare skall i tillämpliga delar även gälla aspirant vid lantmäteristaten,

d) förklara, att beträffande tillskott, som nu nämnts, de angående dyrtidstillägg för motsvarande tid gällande bestämmelser skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse, med rätt för Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter, som kunna vara erforderliga för tillämpning av dessa bestämmelser,

e) medgiva, att Kungl. Maj:t må äga att, med tillämpning i den mån så kan ske av de angående dyrtidstillägg gällande grunder, för samma tid medgiva

tillskott av statsmedel jämväl åt kommissionslantmätare och vice kommissionslantmätare, som fortfarande utöva praktisk verksamhet,

f) för nu angivna ändamål såsom tillskott till dyrtids-tillägg till vissa lantmätare anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av..... kronor 270,000.

[161.] 10 och 11. **Reseersättningar vid lantmåteriväsendet.** Före budgetåret 1931/1932 bestredos statsverkets utgifter för tjänsteresor vid lantmåteriväsendet till huvudsaklig del från nionde huvudtitelns ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentsersättningar. För de två senaste budgetåren hava ifrågavarande kostnader bestritts ur särskilda anslag, det ena till reseersättningar åt befattningshavare vid lantmåteristyrelsen och vid lantmåterikontoren och det andra till reseersättningar åt lantmåteripersonal, som sysselsattes med lantmåteriförrättningar. För budgetåret 1932/1933 äro anslagen, som hava förslagsanslags natur, uppförda med respektive 20,000 och 800,000 kronor.

I avseende å anslaget till reseersättningar åt befattningshavare vid lantmåteristyrelsen och vid lantmåterikontoren i länen har Kungl. Maj:t genom beslut den 10 juni och den 7 oktober 1932 föreskrivit, att kostnader för tjänsteresor, omförmälda i 7, 8 och 41 §§ lantmåteriinstruktionen, icke få, utan Kungl. Maj:ts tillstånd, bestridas från sagda anslag till högre belopp än 20,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t den 10 juni 1932 dels utfärdat kungörelse (nr 190) om ändring i resereglementet för lantmätare den 31 december 1920 (nr 909), varigenom fastställts vissa lägre traktamenten för distriktslantmätare m. fl. än de enligt allmänna resereglementet eljest utgående, dels ock anbefallt lantmåteristyrelsen att ägna uppmärksamhet åt angelägenheten av att anslaget till reseersättningar åt lantmåteripersonal, som sysselsattes med lantmåteriförrättningar, så vitt möjligt ej komme att överskridas.

Granskningsnämnden har erinrat, att de verkliga utgifterna för rese- och traktamentsersättning åt lantmåteripersonal, som sysselsattes med lantmåteriförrättningar, under budgetåret 1930/1931 uppgått till 1,025,000 kronor, men att kostnaderna genom förberörda ändrade bestämmelser avsetts att nedbringas till det belopp, 800,000 kronor, vartill anslaget uppförts för budgetåret 1932/1933. Vidare har granskningsnämnden anført, att nämnden funnit sig böra överväga, huruvida icke kostnaderna för rese- och traktamentsersättningar åt ifrågavarande lantmåteripersonal borde kunna i större utsträckning än hittills överföras från statsverket till vederbörande sakägare. Att helt överflytta resekostnaderna på sakägarna syntes knappast vara tillrådligt. Allt efter förrättningsortens läge i förhållande till vederbörande lantmätarens stationsort skulle näm-

ligen den av överflyttningen föranledda kostnadsökningen drabba sakägarna synnerligen ojämnt. Hårdast skulle den drabba de avlägset boende, som vanligen vore ekonomiskt svaga. Det kunde därför ifrågasättas, om icke en eventuell överflyttning borde inskränkas till den traktamentsersättning, som tillkomme lantmätarna under arbete på förrättningsstället. Verkställda beräkningar hade givit vid handen, att den sannolika besparing för statsverket, som därigenom skulle uppstå, kunde uppskattas till minst 400,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *lantmäteristyrelsen* gjort framställning rörande anslagsbehovet för ändamålet för nästa budgetår.

Beträffande anslaget till reseersättningar åt befattningshavare vid lantmäteristyrelsen och vid lantmäterikontoren har styrelsen föreslagit, att detta anslag måtte för budgetåret 1933/1934 uppföras med oförändrat belopp av 20,000 kronor.

Vidkommande anslaget till reseersättningar till lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmåteriförrättningar, har lantmäteristyrelsen anfört i huvudsak följande.

Frågan huruvida traktamentsersättning till lantmäteripersonalen skulle gäldas av statsverket eller av vederbörande sakägare, syntes böra bedömas ur andra synpunkter än dem, som lantmäteristyrelsen hade att företräda. Här finge dock erinras om, å ena sidan, att den nuvarande anordningen, att traktamentsersättning under de flesta lantmåteriförrättningar gäldades av statsverket, torde vara enklare ur bland annat kontrollsynpunkt, och å andra sidan, den av granskningsnämnden framförda synpunkten, att ett överflyttande av traktamentsersättningen på sakägarna skulle medföra ett minskat antal mindre nödvändiga lantmåteriförrättningar, vilket i sin mån skulle bidra till att de viktigare lantmåteriförrättningarna bleve utförda med motsvarande mindre dröjsmål. Lantmåteristyrelsen syntes i huvudsak böra begränsa sig till att meddela de kostnadsberäkningar och de förslag till ändrade bestämmelser, som skulle erfordras, därest traktamentsersättningen, som tillkomme lantmåteripersonalen under arbete på vederbörande förrättningsställen, skulle gäldas av sakägarna.

Det för innevarande budgetår för ändamålet beviljade anslaget utgjorde 800,000 kronor. Man kunde räkna med, att själva resekostnaden uppginge till 250,000 å 300,000 kronor. Emellertid utginge traktamentsersättning till personalen även under resor. Ehuru rent principiellt sett denna traktamentskostnad rätteligen borde gäldas på samma sätt som resekostnaden, d. v. s. av statsmedel, torde dock praktiska hinder möta mot att låta traktamentskostnaden under själva resan gäldas av annan än den, som hade att betala traktamentsersättningen under arbetet. Förhållandet vore nämligen det, att resa och förrättningen i regel förekomme å samma dag och att snart sagt oöverkomliga svårigheter skulle möta att bedöma, huru stor del av traktamentet för sådan dag skulle anses belöpa å resan och huru mycket som skulle anses belöpa å arbetet å förrättningsstället.

Förutsättningen för att traktamentsersättningen över huvud skulle kunna överflyttas å jordägarna måste dock vara, att de mindre bemedlade jordägarna i form av statsbidrag och under samma villkor som re-

dan gällde för förrättningsarvoden kunde erhålla bidrag till traktamentsersättningens gäldande.

Ett överflyttande av traktamentskostnaden till sakägare syntes således komma att medföra en ökning dels i statsbidragen till lantmäteriförrättningar och dels i statens kostnader såsom sakägare vid lantmäteriförrättningar. Enligt av lantmäteristyrelsen verkställda beräkningar torde denna sammanlagda ökning kunna beräknas till omkring 100,000 kronor, varför, såsom granskningsnämnden framhållit, en nettobesparing av statsverkets utgifter med omkring 400,000 kronor skulle kunna erhållas.

Under förutsättning alltså, att traktamentsersättningen till lantmäteripersonal funnes böra överföras å sakägarna, ville lantmäteristyrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att för budgetåret 1933/1934 anvisa till reseersättningar åt lantmäteripersonal, som sysselsattes med lantmäteriförrättningar, ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

För denna eventuella överflyttning till sakägarna av kostnaden för traktamentsersättning erfordrades ändringar i vissa författningar, bland annat, i resereglementet för lantmätare (nr 909/1920), i vars 2 § borde intagas en bestämmelse av innebörd, att traktamentsersättning, varom i 1 § sägs, skall gäldas av vederbörande sakägare.

Statskontoret har i infordrat utlåtande den 23 september 1932 ej haft erinran mot lantmäteristyrelsens förslag i avseende å anslaget till reseersättningar åt befattningshavare vid lantmäteristyrelsen och vid lantmäterikontoren i länen. Beträffande lantmäteristyrelsens förslag rörande reseanslaget till lantmäteripersonal, som sysselsattes med lantmäteriförrättningar, har statskontoret anfört huvudsakligen följande.

Statskontoret, som i fråga om sättet för bestridande av omhandlade traktamentsersättningar delade styrelsens uppfattning, att rese- och förrättningstraktamenten borde gäldas på samma sätt, funne sig, med hänsyn till den betydande besparing i statsutgifterna, som skulle vinnas genom de föreslagna åtgärderna, svårigen kunna ur de synpunkter ämbetsverket hade att särskilt företräda, nämligen de statsfinansiella, annat än tillstyrka dessa åtgärder, även om en viss tveksamhet kunde göra sig gällande med avseende å lämpligheten av att i den omfattning, som föreslagits, överföra ifrågavarande traktamentskostnader på sakägarna. Statskontoret förutsatte emellertid, att bestämmelser av Kungl. Maj:t meddelades i syfte att det även i fortsättningen skulle åligga lantmäteristyrelsen att öva tillsyn däröver, att kostnaderna för traktamentsersättningar till ifrågavarande personal ej steg till för höga belopp.

Härefter har *Sveriges lantmätareförening* i skrivelse den 31 oktober 1932 framställt erinringar mot förslaget om traktamentsersättningarnas överflyttande från statsverket till sakägarna.

Därvid har framhållits, att rese- och traktamentsersättningar vore av den art, att den, som åtnjöte desamma, måste vara berättigad utbekomma ersättningen efter hand och oberoende av tiden för förrättningsarvodets uppbärande. Föreningen har uppställt den frågan, huru traktamentsersättningen skall gäldas enligt det föreliggande förslaget; om lantmätaren vid större förrättningar finge lov att av varje delägare tidvis utkräva den del av ersättningen, som ålåg denne att betala, samt efter

vilken grund detta skulle få ske. Föreningen har vidare anfört: Förrättningskostnadernas fördelning kunde ofta avgöras först vid förrättningens avslutande. Tillika komme att yppa sig svårigheter för fördelning av traktamentskostnaden mellan olika förrättningar, som handlades under samma resa, om någon av dessa avslutades och sluträkning skulle avlämnas, innan resan i sin helhet fullbordats. För kontrollen vid det nya systemet erfordrades ytterligare ökning av expeditionsgöromålen för lantmätarna och granskningsarbetena å lantmäterikontoren. Dessutom kunde frågas, med vilken grad av säkerhet lantmätarna kunde påräkna att inom för behovet påkallad tid utbekomma ersättningen. Den nuvarande rättigheten att av statsmedel erhålla förskott för resekostnads- och traktamentsersättning bleve, även om den formellt framdeles bibehölles, skäligen illusorisk. Ett spösmål, som även uppreste sig, vore ordningen för utbekommande av traktamentsersättning åt tjänstebiträden. Det kunde knappast förutsättas, att principalen skulle vara skyldig förskotttera en ersättning av detta slag. Att biträdet själv skulle uttaga ersättningen av jordägaren syntes icke kunna ifrågakomma. Om sakägarna ej kunde förskotttera erforderligt belopp till förrättningsmannen, uppstode synnerliga svårigheter.

Föreningen har vidare ansett, att ett överflyttande av traktamentskostnaden på jordägarna skulle komma att minska lantmäteriverksamhetens omfattning och medföra vissa menliga verkningar å jorddelningsväsendet.

Enligt föreningens mening syntes alltså starka skäl tala mot förslaget genomförande. Föreningen har slutligen anhållit, att, därest ett överflyttande av traktamentskostnaderna på sakägarna ändock befinnes böra ske, utbetalning av resekostnads- och traktamentsersättning må äga rum på samma sätt som för närvarande och att statsverket av respektive jordägare därefter uttager det belopp, som motsvarar traktamentsersättningen.

I huvudsak samma synpunkter, som de av nyssnämnda förening framhållna, hava framförts i skrivelser den 6 november 1932 av *distriktslantmätare och extra lantmätare i Norrbottens län*, den 1 december 1932 av *Sveriges distriktslantmätareförening* och den 21 december 1932 av *styrelsen för extralantmätarnas förening*. I utlåtande den 22 december 1932 över sistnämnda framställning har *lantmäteristyrelsen* uttalat sin anslutning till vad däri anförts.

Med avseende å frågan om rese- och traktamentsersättning till tekniska biträden föreligga vissa särskilda framställningar. Innan jag ingår på dessa, må erinras om gällande bestämmelser i ämnet.

Tekniskt biträde, som med tillstånd av lantmäteristyrelsen användes, åtnjuter för närvarande under resor och förrättningar rese- och traktamentsersättning av statsmedel. Härutinnan gäller emellertid så till vida en inskränkning, som Kungl. Maj:t meddelat bestämmelser om viss maximumställningstid för år räknat för tekniska biträden med rätt till dylik ersättning. Denna maximumställningstid var ursprungligen i enlighet med beslut av 1923 års riksdag (prop. nr 174; jordbr.-utsk. utl. nr 37;

R. skr. nr 217) bestämd till 500 månader för år men har sedermera efter medgivande av 1930 års riksdag (IX H. T. p. 138; jordbr.-utsk. utl. nr 1 p. 139; R. skr. nr 9 A p. 72) utsträckt till 750 månader. I den mån tekniskt biträde anlitas utöver nämnda tid av 750 månader, bestrides för närvarande såväl rese- som traktamentsersättning till biträdet av vederbörande distriktslantmätare.

Lantmätarelönesakkunniga hava i sitt betänkande angående lönereglering för viss lantmäteripersonal m. m. (st. off. utr. 1931: 39) även behandlat frågan om rese- och traktamentsersättning till tekniska biträden. Särskilt med hänsyn till att planläggningen av förrättningsresor syntes kunna göras betydligt mera rationell, därest den tidrymd, under vilken rese- och traktamentsersättning av statsmedel finge utgå, fastställdes i dygn i stället för i månader, hava de sakkunniga förordnat, att i stället för de 750 månaderna, vilka omräknade i dygn för närvarande icke fullt utnyttjades, ett antal av 16,500 dygn borde fastställas, varunder rese- och traktamentsersättning finge utgå till tekniska biträden.

Sveriges lantmäteritekniska biträdens riksförening har i skrivelse den 8 augusti 1932 förordnat lantmätarelönesakkunnigas berörda förslag med den ändring, att antalet dygn måtte fastställas till $(750 \times 30 =) 22,500$.

Lantmäteristyrelsen har i skrivelse den 29 augusti 1932 hemställt, att antalet anställningsmånader måtte ökas från 750 till 1,000. Styrelsen har till stöd härför anfört huvudsakligen följande.

Erfarenheten hade visat, att antalet anställningsmånader nu vore för litet. Lantmäteristyrelsen hade sålunda, oaktat den mest noggranna fördelning av de tillgängliga arbetskrafterna, icke varit i stånd att ställa till förfogande tillräckligt antal arbetskrafter för att lantmäteriarbetet å distrikten skulle hinna utföras utan ett för allmänheten menligt dröjsmål. En ökning av den tid, under vilken tekniska biträden finge förordnas med rätt till erhållande av rese- och traktamentsersättning, kunde åvägabringas antingen genom en höjning av det fastställda månadsantalet eller genom den av de tekniska biträdena föreslagna omräkningen i dygn. Lantmäteristyrelsen ansåge sig emellertid icke kunna tillstyrka, att en utökning skedde genom övergång från månads- till dagsberäkning.

Statskontoret har i infortrat utlåtande den 24 september 1932 anfört, att försiktigheten borde bjuda att låta med utökning av ifrågavarande anställningstid anstå.

Lantmätarelönesakkunniga hava därefter i infortrat utlåtande den 14 oktober 1932 anfört, att deras förslag om 16,500 traktamentsdygn ungefärligen motsvarade nu medgivna 750 traktamentsmånader, medan de av lantmäteristyrelsen föreslagna 1,000 traktamentsmånader enligt en överslagsberäkning ungefärligen motsvarade 22,000 traktamentsdygn. De sakkunniga vore i likhet med statskontoret av den uppfattningen, att försiktigheten bjöde att låta med utökning av anställningstiden anstå.

Lantmäteristyrelsen har sedermera i nytt utlåtande den 10 november 1932 anfört, att — ehuru erfarenheten visat, att en anställningstid av 750

månader per år icke vore tillräcklig — styrelsen hade med hänsyn till vad i ärendet förekommit funnit sig icke böra framställa någon erinran mot ett anstånd med frågan om utökning av antalet anställningsmånader.

Jag tillstyrker, att det extra förslagsanslaget till reseersättningar åt befattningshavare vid lantmäteristyrelsen och vid lantmäterikontoren i länen för budgetåret 1933/1934 upplöses med oförändrat belopp av 20,000 kronor. I överensstämmelse med vad som gäller i fråga om det för innevarande budgetår anvisade anslaget torde kostnader för tjänsteresor, omförmälda i 7, 8 och 41 §§ lantmäteriinstruktionen, icke få, utan Kungl. Maj:ts tillstånd, bestridas från anslaget till högre belopp än 20,000 kronor. *Departements-
chefen.*

Vidkommande anslaget till reseersättningar åt lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, innebär det av granskningsnämnden framlagda, av statskontoret tillstyrkta och av lantmäteristyrelsen närmare utformade förslaget om traktamentsersättningarnas överflyttande å sakägarna, att anslaget skulle kunna för budgetåret 1933/1934 nedbringas med 500,000 kronor till 300,000 kronor. Med hänsyn till den avsevärda besparing, som sålunda skulle kunna ernås, och då de skäl, vilka föranlett mig att åtminstone för närvarande avstå från framläggande av förslag till motsvarande åtgärd i fråga om lantbruksingenjörerna och deras biträden, i föreliggande fall ej på samma sätt göra sig gällande, har jag funnit mig böra biträda granskningsnämndens nu förevarande förslag. Ifrågavarande anslag torde alltså för nästa budgetår böra upptagas till 300,000 kronor.

Beträffande sättet för genomförandet av berörda anordning torde, såsom lantmäteristyrelsen föreslagit, i resereglementet för lantmätare böra införas den föreskrift, att enligt reglementet utgående traktamentsersättningar skola gäldas av vederbörande sakägare. Med hänsyn till innehållet av 15 § i reglementet skulle därvid, om annan föreskrift härutinnan ej meddelades, traktamentsersättningarna komma att gäldas i samma ordning, som föreskrives i gällande lantmäteritaxa i fråga om förrättningsmännens arvoden. Bestämmelserna härom, som innehållas i 6 kap. av taxan, avse att tillvarataga såväl förrättningsmännens intresse att utfå dem tillkommande belopp som även sakägarnas intresse av nödig kontroll över att de icke påföras högre belopp än som rätteligen skola utgå. Dessa bestämmelser torde vara ägnade att väsentligen lösa de svårigheter, som möta för ifrågavarande anordnings genomförande. I betraktande av den, särskilt från personalhåll framhållna omständigheten, att traktamentena närmast äro att betrakta såsom ersättning för direkta utgifter, torde emellertid i fråga om traktamentsersättningarna i huvudsak följande kompletterande föreskrifter böra meddelas i syfte att bereda förrättningsmännen och deras biträden möjlighet att tidigare än lantmä-

teritaxan medgiver utfå dessa ersättningar. Förrättningsman, som uppehållit sig å visst förrättningsställe under sådana omständigheter, att han äger åtnjuta traktamentsersättning, torde böra berättigas att vid avresan från förrättningsstället utställa förskottsräkning å den honom tillkommande traktamentsersättningen. Utsträcket förrättningsmannens vistelse å förrättningsstället utöver en månad, torde förrättningsmannen därjämte böra äga att för varje tilländalupen månad utställa förskottsräkning å den honom tillkommande traktamentsersättningen. Å förskottsräkning, som avser traktamentskostnad, bör förrättningsmannen — till skillnad från vad som gäller beträffande de i taxan avsedda förskottsräkningarna — äga uppbära hela beloppet. I övrigt böra taxans bestämmelser angående förskottsräkning gälla jämväl förskottsräkning avseende traktamentskostnad. Vad nu sagts om förrättningsmännen torde i tillämpliga delar böra gälla även deras biträden. Förskottsräkning å biträde tillkommande traktamentsersättning bör emellertid utställas av vederbörande förrättningsman, som också bör äga att uppbära räkningens belopp. Förrättningsman torde dessutom gentemot tekniskt biträde samt andra tjänstemedhjälpare böra hava att i första hand svara för traktamentets behöriga utbetalande. Därjämte torde vissa föreskrifter erfordras i avseende å kontrollen över de rese- och traktamentsberättigades utställande av traktamentsräkningar, därvid torde böra övervägas, huruvida icke avskrift av förskottsräkningar bör av förrättningsmannen överlämnas till överlantmätaren och i dagböckerna böra göras anteckningar rörande traktamentsersättningarnas fördelning å de olika förrättningararna. De i ämnet erforderliga ändringarna i förenämnda resereglemente torde få vidtagas av Kungl. Maj:t, sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan.

Under förutsättning, att i enlighet med vad nu angivits de traktamentsersättningar, som tillkomma de tekniska biträdena och nu utgå av statsmedel, överflyttas å sakägarna, torde gällande bestämmelser om viss högsta anställningstid för tekniska biträden med rätt till erhållande av rese- och traktamentsersättning kunna upphävas. Någon höjning av anslaget till reseersättningar åt lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, utöver vad lantmäteristyrelsen föreslagit torde icke behöva ske på grund av upphävandet av bestämmelserna om viss högsta anställningstid för tekniska biträden med rätt till rese- och traktamentsersättning.

För att mindre bemedlade skola kunna beredas statsbidrag till ifrågasvarande traktamentsersättningars gäldande torde, såsom lantmäteristyrelsen föreslagit, anslaget till bidrag till jorddelningsförrättningar böra något höjas, en fråga vartill jag återkommer under nästa punkt.

Under återopande av det anförda hemställer jag nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till reseersättningar vid lantmåteriväsendet anvisa för budgetåret 1933/1934 såsom särskilda *extra förslagsanslag*

a) till reseersättningar åt befattningshavare vid lantmåteristyrelsen och vid lantmåterikon-toren i länen kronor 20,000;

b) till reseersättningar åt lantmåteripersonal, som sysselsättes med lantmåteriförrättningar kronor 300,000
eller tillhopa » 320,000.

Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.

Under denna rubrik uppföras numera i riksstaten följande förslagsanslag, nämligen bidrag till jorddelningsförrättningar, bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften, bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, samt bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar. De två förstnämnda anslagen äro av ordinarie och de två senare av extra anslags natur. För budgetåret 1932/1933 äro anslagen upptagna med respektive 140,000, 235,000, 100,000 och 5,000 kronor.

Granskningsnämnden har anfört, att här avsedda anslag, som i riksstaten för budgetåret 1932/1933 beräknats till sammanlagt 480,000 kronor, torde komma att indirekt beröras av det av nämnden ifrågasatta överförandet på sakägarna av viss del utav statens nuvarande kostnader för reseersättningar åt lantmåteripersonal, som sysselsättes med lantmåteriförrättningar. Det vore nämligen att förutse, att den ökning i sakägarnas utgifter, som bleve en följd av en dylik ändring i grunderna för reseersättningarnas bestridande, skulle komma att något minska antalet mindre nödvändiga lantmåteriförrättningar, vilket emellertid enbart vore till fördel, enär väntetiden för de viktigare förrättningarna därigenom skulle kunna nedbringas. Något bestämt belopp för de besparingar, som av antydda skäl kunde beräknas uppkomma å anslagen till understöd åt jorddelningsväsendet m. m., har granskningsnämnden icke funnit möjligt att angiva.

[162.] 12. **Bidrag till jorddelningsförrättningar.** Beträffande ordinarie förslagsanslaget till bidrag till jorddelningsförrättningar har lantmåteristyrelsen gjort framställning i skrivelser den 27 och den 31 augusti 1932.

I den förstnämnda skrivelsen har *lantmåteristyrelsen* meddelat, att belastningen av anslaget under budgetåren 1927/1928—1931/1932 utgjort respektive 139,834, 161,251, 125,378, 130,985 och 161,012 kronor. Styrelsen har vidare anfört, att anlitaudet av anslaget mycket varierat för olika år. Att med hänsyn till utgifterna under senaste budgetår beräkna utgifterna för

budgetåret 1933/1934 ställde sig därför vanskligt. Då utgifterna under senaste året visat tendens att åter öka, hade styrelsen ej kunnat föreslå sänkning av anslaget. Enär det ej syntes uteslutet, att vissa förhållanden kunde komma att verka i riktning mot en minskad jorddelningsverksamhet, saknade styrelsen emellertid anledning att föreslå en uppräknings av anslaget.

I den senare skrivelsen, som närmast avser frågan om reseersättningar vid lantmäteriväsendet, har *lantmäteristylelsen* anført, att det ifrågasatta överflyttandet å sakägare av traktamentsersättning till viss lantmäteripersonal näppeligen kunde vidtagas, om icke de mindre bemedlade jordägarna under samma villkor, som redan gällde för förrättningsarvoden, erhöles statsbidrag till traktamentsersättningens gäldande. Ett överflyttande av traktamentskostnaden till sakägare syntes sålunda komma att medföra en ökning i statsbidragen till lantmäteriförrättningar. Enligt av styrelsen verkställda beräkningar borde till följd härav ordinarie förslagsanslaget till bidrag till jorddelningsförrättningar höjas med 100,000 kronor till 240,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Under föregående punkt har jag tillstyrkt, att traktamentsersättningen å viss lantmäteripersonal överflyttas å sakägarna. Såsom lantmäteristylelsen anført bör denna anordnings ofördelaktiga verkningar för mindre bemedlade jordägare lindras på så sätt, att dylika sakägare beredes möjlighet att under samma villkor, som redan gälla för förrättningsarvoden, erhålla statsbidrag jämväl till gäldande av den lantmätaren och hans tjänstebiträden enligt resereglementet för lantmätare tillkommande traktamentsersättningen. Den härav föranledda utgiftsökningen synes påkalla, att förevarande anslag höjes från 140,000 till 240,000 kronor. Därest riksdagen ej har erinran mot det av mig nu tillstyrkta förslaget i avseende å statsbidrag till mindre bemedlade jordägars utgifter för traktamenten å viss lantmäteripersonal, torde det ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga härav påkallade ändringar i kungörelserna dels den 8 juni 1923 (nr 238) angående villkoren för erhållande av statsbidrag till lantmäteriförrättningar och dels den 22 juni 1928 (nr 295) angående villkor för erhållande av statsbidrag till förrättningar enligt lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet.

Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att höja <i>ordinarie förslagsanslaget</i> till bidrag till	
jorddelningsförrättningar, nu	kronor 140,000,
med	» 100,000
till	> 240,000.

[163.] 13. **Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften.** Enligt av *lantmäteristylelsen* i skriftelse den 27 augusti 1932 lämnad uppgift har medelsåtgången från nu förevarande anslag under budgetåren 1927/1928—1931/1932 varit respektive 372,592, 305,913, 309,168, 238,431 och 284,095 kronor. Styrelsen har, med

framhållande av samma synpunkter som de av styrelsen i avseende å anslaget till bidrag till jorddelningsförrättningar först anförda, ej funnit anledning föreslå ändring av det belopp, 235,000 kronor, vartill anslaget är uppfört för innevarande budgetår.

Under erinran att användningen av förevarande anslag regleras genom de av mig under nästföregående punkt omnämnda kungörelserna nr 238/1923 och 295/1928 samt att vad därunder anförts om viss jämkning av bestämmelserna i sagda kungörelser har tillämpning jämväl å förevarande anslag, vill jag i anslutning till lantmäteristyrelsens förslag förorda, att i förslaget till riksstat för nästa budgetår uppföres:

*Departements-
chefen.*

bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften, *oförändrat ordinarie förslagsanslag* kronor 235,000.

[164.] 14. **Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område.** Bestämmelser om anslagets användning äro meddelade i kungörelsen i ämnet, den 20 juli 1925 (nr 379). I skrivelse den 27 augusti 1932 har *lantmäteristyrelsen* meddelat, att utgifterna från anslaget under budgetåren 1927/1928—1931/1932 utgjort respektive 171,719, 148,592, 151,371, 161,427 och 161,172 kronor, samt vidare anført: Anslaget hade de senaste åren alltjämt överskridits. Styrelsen hade visserligen vid upprepade tillfällen framhållit, att de med anslaget åsyftade förrättningar, vilkas totala antal vore begränsat, inom de närmaste åren komme att nedgå i antal. Då denna nedgång emellertid ej syntes ske så hastigt, som styrelsen förmodat, ville styrelsen föreslå anslagets höjning från 100,000 till 130,000 kronor.

Då jag intet har att erinra mot lantmäteristyrelsens förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 130,000.

[165.] 15. **Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar.** Rörande detta anslag har *lantmäteristyrelsen* i skrivelse den 27 augusti 1932 dels meddelat, att anslagets belastning under budgetåren 1927/1928—1931/1932 utgjort respektive 841, 5,669, 5,402, 4,961 och 4,332 kronor, dels ock hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår upptagas med oförändrat belopp av 5,000 kronor.

Jag vill i detta sammanhang erinra, att riksdagen i skrivelse den 13 mars 1931, nr 6 A, punkt 13, i anledning av motionen II:258 anhållit om fastställelse av ändrade föreskrifter för förrättningar för enskilda utfartsvägföretag, avsedda att utföras med bidrag från ett under sagda punkt anvisat anslag till byggande av enskilda utfartsvägar. I motionen hade hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla dels om utredning angående lämpligheten att överflytta till länsstyrelserna utbetalningen av hela det statsbidrag, som utginge till förrättning för enskild utfartsväg, dels ock om utarbetande av en särskild för dylika förrättningar gällande taxa. Till belysning av det i motionen väckta utredningsyrkandet torde jag få erinra om följande.

Enligt lagen den 29 juni 1926 om enskilda vägar skall till företagande av förrättning enligt nämnda lag förordnas lantmätare eller annan person, åt vilken uppdraget finnes kunna anförtros, och skall förrättningsmannen för förrättningen njuta ersättning i likhet med vad för lantmätare är eller varder stadgat. Sagda ersättning skall, där ej annorlunda är särskilt stadgat, genast erläggas av sökanden, dock att om vid förrättningen fler bliva bundna till väghållningsskyldigheten, ersättningen skall fördelas efter ty skäligt prövas. Enligt kungörelsen den 29 juni 1926 (nr 358) angående villkor för erhållande av statsbidrag till förrättning enligt lagen om enskilda vägar kan sakägare vid dylik förrättning under angivna förutsättningar åtnjuta bidrag av statsmedel med belopp, motsvarande högst vad på fastigheten belöper av det förrättningsmannen enligt fastställd taxa tillkommande arvode, inberäknat lösen för karta och handlingar. Den, som önskar komma i åtnjutande av i kungörelsen avsett bidrag, har att därom, sedan förrättningen vunnit laga kraft, till överlantmätaren i länet ingiva till lantmäteristyrelsen ställd ansöknings. Överlantmätaren har att verkställa viss utredning i ärendet, samt att med eget yttrande översända ansöknings till lantmäteristyrelsen, som det tillkommer att pröva om och till vilket belopp bidrag må utgå, ävensom att utbetala beloppet till vederbörande utan kostnad för denne. — Enligt resereglementet för lantmätare den 31 december 1920 (nr 909) med däri sedermera gjorda ändringar äga distriktslantmätare med flera i resereglementet avsedda tjänstemän att för tjänsteförrättningar och därav föranledda resor åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt bestämmelserna i gällande resereglemente i den mån ej annorlunda föreskrives, och skall med vissa angivna undantag dylik ersättning gäldas direkt av statsmedel beträffande bland annat förrättning, som på grund av vederbörligt förordnande utföres enligt lagen om enskilda vägar. Den, som vill utbekomma ersättning av sistnämnda slag, har att insända räkning till vederbörande överlantmätare. Denne översänder efter verkställd granskning jämte eget yttrande handlingarna till länsstyrelsen, som sedan ärendet prövats utanordnar ifrågakommande belopp. Genom kungörelsen den 29 juni 1926 (nr 357) angående gäldande av statsmedel av resekostnads- och traktamentsersättning, tillkommande vissa förrättningsmän för förrättning enligt lagen om enskilda vägar, skall, om annan än i statens tjänst anställd lantmätare förordnas att företaga dylik förrättning, i fråga om gäldande av statsmedel av resekostnads- och traktamentsersättning, tillkommande sådan förrättningsman för förrättningen, vad i resereglementet för lantmätare stadgats äga motsvarande tillämpning. — Slutligen må erinras, att bidrag av

statsmedel sedan åtskilliga år från ett särskilt under sjätte huvudtiteln anvisat anslag utgå till byggande av enskilda utfartsvägar. Nu gällande bestämmelser härom återfinnas i kungörelsen den 29 maj 1931 (nr 232) angående statsbidrag till byggande av enskilda utfartsvägar. Enligt sistberörda kungörelse skall ansökning om dylikt bidrag ingivas till vederbörande länsstyrelse. Då det gäller företag inom Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands eller Västernorrlands län, beviljas bidraget av länsstyrelsen. Beträffande bidrag till företag inom annat län har länsstyrelsen att med eget yttrande underställa frågan Kungl. Maj:ts prövning.

Med anledning av riksdagens förenämnda skrivelse anbefallde Kungl. Maj:t den 24 april 1931 lantmäteristyrelsen att inkomma med utredning i avseende å samt förslag till de ändrade föreskrifter rörande ifrågavarande förrättningar och vad därmed sammanhängde, som kunde föränledas av riksdagens anhållan. Lantmäteristyrelsen avlämnade i skrivelse den 24 november 1931 den sålunda anbefallda utredningen. Skrivelsen utmynnade i, att lantmäteristyrelsen dels avstyrkte, att ärenden rörande statsbidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar överflyttades till länsstyrelserna, dels ock hemställde, att vissa ändringar måtte vidtagas i lantmåteritaxan den 25 november 1927 (nr 416), såvitt anginge vägförrättningar.

Över lantmäteristyrelsens utredning och förslag hava yttranden inhämtats från statskontoret, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, lantmätarelönesakkunniga samt länsstyrelserna i riket. Vid yttrandena från åtskilliga länsstyrelser hava fogats infordrade utlåtanden från överlantmätare och vägingenjörer. Därjämte har ingenjören Knut Samuelsson direkt till Kungl. Maj:t ingivit en skrivelse i ärendet.

Vid ärendets anmälan den 18 november 1932 har Kungl. Maj:t i huvudsaklig anslutning till vad lantmäteristyrelsen föreslagit utfärdat kungörelse (nr 504) angående vissa ändringar i lantmåteritaxan den 25 november 1927 (nr 416).

Vad angår frågan om handläggningen av ärenden rörande statsbidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar inhämtas av *lantmäteristyrelsens* utredning, att under åren 1928—1930 i medeltal 83 procent av dylika förrättningar verkställes av lantmätare. Samma år hava 758 ansökningar om statsbidrag till sådana förrättningar inkommit till lantmäteristyrelsen. Av ansökningarna hava 548 bifallits, medan återstoden, eller 210, avslagits. Orsaken till avslag har varit i 92 fall, att kostnaderna ej varit betungande, samt i 101 fall, att förrättningen ej behörigen slutförts. I samtliga sistnämnda fall har förrättningsmannen varit annan än lantmätare. I sin skrivelse förklarar lantmäteristyrelsen, att styrelsen givetvis funne den synpunkten riktig, att det borde vara en angelägenhet för statsmakterna att genom enkla och praktiska bestämmelser underlätta de med byggandet av enskilda vägar förenade förrättningar. Samtidigt betonar styrelsen emellertid, att erforderliga bestämmelser måste vara ändamålsenliga och medgiva en kontroll, som erfarenheten visat vara väl behövlig. Styrelsen anför, att genom en överflyttning till länsstyrelserna, på sätt i nyssnämnda motion ifrågasatts, av utbetalningen av statsbidrag till förrättningskostnaderna kunde på grund av de olika slagen av statsbidrag till enskilda vägar icke vinnas

någon förenkling varken för sakägare, förrättningsmän eller myndigheter. Däremot förmenar lantmäteristyrelsen, att genom en dylik överflyttning vissa olägenheter kunde befaras uppkomma. I sistberörda hänseende anför styrelsen, att det vore uppenbart, att ett lämpligt handhavande av bidragsärendena långt säkrare kunde erhållas, om de alla handlades av en central myndighet än om de uppdelades på 24 lokala myndigheter. Styrelsen erinrar vidare, att bestämmelserna om ifrågavarande statsbidrag utformats i nära anslutning till vad som gällde om statsbidrag till jorddelningsförrättningar, vilka sistnämnda bidrag beviljades av lantmäteristyrelsen. Denna överensstämmelse vore enligt lantmäteristyrelsens åsikt ganska naturlig med hänsyn till sakens beskaffenhet men även på den grund, att förrättningarna enligt lagen om enskilda vägar till allra största delen handlades av samma förrättningsmän som jorddelningsförrättningarna, nämligen lantmäterna. Styrelsen anför, att redan i sist nämnda förhållanden en anledning låge till att icke skilja ärenden angående statsbidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar från den större grupp av likartade ärenden, till vilken de genom sin natur hörde. Ett överflyttande på länsstyrelserna av ärendena rörande bidrag till vägförrättningar skulle, förklarar lantmäteristyrelsen vidare, icke nämnvärt minska lantmäteristyrelsens arbetsbörda. Däremot skulle enligt styrelsens mening ärendena bli mera betungande, om de uppdelades på 24 länsstyrelser, som förut icke handlagt ärenden av liknande slag, och där varje ärendes handläggning skulle till följd av vederbörande befattningshavares brist på rutin och den tidsutdräkt, som på grund därav orsakades genom de olika författningsföreskrifternas studium, taga oproporcionerligt lång arbetstid i anspråk. Lantmäteristyrelsen framhåller slutligen, att bidragsärendenas handläggning hos styrelsen medförde en viss granskning av verkställda förrättningar, vilken vore av ej oväsentlig betydelse såsom ett led i den styrelsen åliggande skyldigheten att öva tillsyn över lantmåteriväsendet.

Lantmäteristyrelsens hemställan, att handläggningen av ärendena rörande statsbidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar fortfarande måtte ankomma på styrelsen, har i de i anledning av styrelsens skrivelse avgivna utlåtandena nära nog allmänt tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Endast länsstyrelserna i Värmlands och Norrbottens län, vägingenjören i sistnämnda län samt ingenjören Knut Samuelsson hava intagit en från lantmäteristyrelsen avvikande ståndpunkt, och av de nu nämnda hava allenast länsstyrelsen i Norrbottens län samt ingenjören Samuelsson ansett, att ifrågavarande ärenden städse borde anförtros åt länsstyrelserna. Länsstyrelsen i Värmlands län och vägingenjören därstädes hava förmenat, att statsbidrag till förrättningskostnaderna borde beviljas av länsstyrelserna, då det gällde vägar, som kunde ifrågakomma till erhållande av byggnadsbidrag av stats- eller landstingsmedel, varemot i övriga fall förstnämnda bidrag borde liksom hittills beviljas av lantmäteristyrelsen.

Departements-
chefen.

Vad först angår frågan om ändrad ordning för beviljande av nu ifrågavarande statsbidrag har jag icke funnit anledning att mot den uppfattning, som kommit till uttryck såväl i lantmäteristyrelsens förenämnda skrivelse den 24 november 1931 som i nära nog alla däröver avgivna yttranden,

föreslå någon ändring. Genom vidtagandet av förut berörda ändringar i lantmäteritaxan torde det syfte, riksdagen genom sin omförmälda skrivelse avsett att vinna, hava i väsentliga delar tillgodosetts. I övrigt synes böra få bero vid den verkställda utredningen i ärendet.

I avseende å det belopp, vartill anslaget bör upptagas för nästa budgetår, biträder jag lantmäteristyrelsens förslag om anslagets bibehållande vid 5,000 kronor. Under åberopande av vad jag under en föregående punkt anfört rörande det föreslagna överflyttandet å sakägare av traktamentsersättningen vid vissa förrättningar, vill jag förorda sådan ändring i kungörelserna nr 280 och 358/1926 rörande förevarande anslags användning, att bidrag ur anslaget må på i övrigt oförändrade villkor utgå även för bestridande av den förrättningsmannen och hans tjänstebiträden enligt gällande resereglemente för lantmätare tillkommande traktamentsersättningen. Sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, torde det ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de sålunda ifrågasatta författningsändringarna.

Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bidrag till förrättningar enligt lagen om
enskilda vägar anvisa för budgetåret 1933/1934 ett
extra förslagsanslag av kronor 5,000.

[166.] **16. Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark.** Tilläggsavvittringen, som pågått sedan 1922, utföres jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 30 december 1916 (nr 603) med däri sedermera gjorda ändringar. Genom avvittringsförrättningen indragas slätterängar till kronan, därvid vederlag lämnas enligt 19 § i kungörelsen i form av bidrag för odling av viss annan mark. För budgetåret 1932/1933 är det extra förslagsanslaget för tilläggsavvittringen uppfört med 90,000 kronor.

Med överlämnande av en från länsstyrelsen i Västerbottens län avgiven redogörelse för det sistförflutna budgetåret rörande den pågående tilläggsavvittringen samt utgiftsberäkning för nästkommande budgetår har lantmäteristyrelsen i skrivelse den 16 november 1932 framlagt förslag rörande kostnaderna för avvittringen under budgetåret 1933/1934.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har beräknat, att kostnaderna för tilläggsavvittringen under innevarande budgetår komma att uppgå till i runt tal 84,000 kronor. Avvittringsnämndens arbete vore slutfört, och de sista ärendena rörande tilläggsavvittring hade redan under förra budgetåret vunnit laga kraft. Någon avvittringsnämnd hade ej varit tillsatt för innevarande budgetår och erfordrades ej heller för budgetåret 1933/1934. Länsstyrelsen har beräknat kostnaderna för nästa budgetår till 80,000 kronor, därav 76,000 kronor till ersättningar, som omförmälas i 19 § av förenämnda kungörelse.

Lantmäteristyrelsen har meddelat, att sistnämnda ersättningar för innevarande budgetår torde komma att uppgå till i runt tal 80,000 kronor

samt att den årliga summan av berörda ersättningar hädanefter torde komma att nedgå. Med hänsyn härtill har lantmäteristyrelsen funnit förevarande anslag kunna för nästa budgetår upptagas med ett till 70,000 kronor nedsatt belopp.

Departements-
chefen.

Då jag intet har att erinra mot lantmäteristyrelsens anslagsberäkning, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för tilläggsavvittring i vissa delar av Västerbottens läns lappmark anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 70,000.

[167.] **17. Ströängars indragande till kronan.** Lagen den 22 juni 1921 (nr 378) om ströängars indragande till kronan äger tillämpning å Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med undantag av, utom annat, sådana trakter, som kunna bliva föremål för tilläggsavvittring. För ströäng, som indrages, utgår vederlag genom bekostande av odling å den fastighet, vartill ängen förut hört. Frågor om indragning och vederlag avgöras av särskild nämnd, kallad ströängsnämnd. Till bestridande av kostnaderna för ströängsindragningen har från och med 1922 av riksdagen anvisats anslag, som under senare år varit uppfört såsom extra förslagsanslag. Anslaget belopp uppgår för budgetåret 1932/1933 till 300,000 kronor.

I skrivelse den 16 november 1932 har lantmäteristyrelsen, med överlämnande av yttranden av länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län, meddelat upplysning angående ströängsindragningens fortgång samt framlagt förslag rörande kostnaderna för ströängsindragningen under budgetåret 1933/1934. Härav inhämtas huvudsakligen följande.

Enligt länsstyrelsernas beräkningar komma kostnaderna för ströängsindragningen att under innevarande budgetår uppgå för Västerbottens län till 83,900 kronor 24 öre och för Norrbottens län till 155,072 kronor 84 öre eller tillsammans 238,973 kronor 8 öre.

Ströängsindragningen, som avser områden nedom odlingsgränsen, påbörjades år 1922 och har nu inom båda länen övergått samtliga socknar, som därav skola beröras.

Länsstyrelsen i Västerbottens län uppger, att endast ett tiotal indragningsförrättningar återstå av ströängsnämndens arbete och att ifrågavarande förrättningar torde kunna slutföras under innevarande budgetår. På grund därav anser länsstyrelsen icke nödvändigt att i statförslaget för budgetåret 1933/1934 upptaga anslag för nämndens fortsatta verksamhet. Lantmäteristyrelsen delar denna uppfattning och föreslår, att för Västerbottens län någon ströängsnämnd icke tillsättes för budgetåret 1933/1934.

Även i Norrbottens län är ströängsindragningen enligt länsstyrelsens uppfattning i stort sett slutförd. Länsstyrelsen framhåller emellertid, att åt ströängsnämnden eller i varje fall åt dess ordförande måste

anförtros undersökning i sådana fall, där ändring av odlingsplanen jämlikt 46 § ströängslagen satts i fråga. Lantmäteristyrelsen delar denna uppfattning och föreslår, att för Norrbottens län tillsättes en ströängsnämnd för budgetåret 1933/1934. Lantmäteristyrelsen har i detta sammanhang erinrat om, att lantmätaren i nämnden numera åtnjöt ersättning för sitt arbete med ströängsindragningen endast med visst arvode för varje dag, som han vore sysselsatt därmed, en anordning, som givetvis borde tillämpas även under nästa budgetår.

Kostnaderna för ströängsindragningen under budgetåret 1933/1934 hava av *länsstyrelserna* beräknats för Västerbottens län till 66,000 kronor, därav 65,000 kronor till odlingsersättningar, och för Norrbottens län till 174,850 kronor, därav 170,000 kronor till odlingsersättningar. *Lantmäteristyrelsen* har upplyst, att odlingsersättningarna uppgått under budgetåret 1931/1932 till för Västerbottens län 86,281 kronor 85 öre och för Norrbottens län 187,364 kronor 37 öre samt att dessa för innevarande budgetår beräknades uppgå till för Västerbottens län 81,148 kronor 18 öre och för Norrbottens län 149,952 kronor 88 öre. Med hänsyn till att arbetet med ströängsindragningen vore i stort sett avslutat, torde enligt lantmäteristyrelsens mening summan av berörda ersättningar hädanefter bliva allt lägre. I övrigt har lantmäteristyrelsen icke haft något att erinra emot de gjorda beräkningarna. På grund härav har lantmäteristyrelsen ansett, att samtliga kostnader icke behövde beräknas till högre belopp än 55,000 kronor för Västerbottens län och 145,000 kronor för Norrbottens län. Det för nästa budgetår erforderliga anslaget skulle alltså utgöra 200,000 kronor.

Med godtagande av lantmäteristyrelsens anslagsberäkning hemställer *Departements-*
jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till bestridande av kostnaderna för ströängars
indragande till kronan anvisa för budgetåret 1933/
1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 200.000.

[168.] 18. **Kostnader för provskiften i Kopparbergs län.** Med bifall till propositionen nr 131/1926 angående företagande av laga skiften enligt lagen den 30 april 1925 (nr 102) rörande vissa laga skiften inom de på bekostnad eller med understöd av staten storskiftade delarna av Kopparbergs län medgav riksdagen i skrivelse den 30 april 1926 (nr 180), att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad i det till nämnda proposition fogade statsrådsprotokollet anförts, ett antal av högst 12 laga skiften finge verkställas enligt nämnda lag samt att det belopp, som vid utgången av budgetåret 1925/1926 kunde kvarstå å reservationsanslaget till åtgärder för skifteslagsindelning i vissa delar av Kopparbergs län, finge användas till bestridande av de kostnader för dessa skiften, som jämlikt sagda lag skulle gäldas av allmänna medel.

Den genom riksdagens förenämnda skrivelse till förfogande ställda reservationen uppgick till något över 80,000 kronor. Härutöver har riksdagen till bestridande av kostnaderna för ifrågavarande provskiften anvisat för vart

och ett av budgetåren 1927/1928—1932/1933 ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Utgifterna under budgetåret 1931/1932 hava uppgått till cirka 74,000 kronor. Intill utgången av budgetåret 1931/1932 hava för skiftena utanordnats sammanlagt omkring 325,000 kronor.

I skrivelse den 16 september 1932 har *lantmäteristyrelsen* gjort framställning om anslag för ändamålet för nästa budgetår. Därvid har styrelsen överlämnat en skrift i ämnet av överlantmätaren i Kopparbergs län, som framhållit, att avsevärt ökade kostnader vore att räkna med för budgetåret 1933/1934. Enligt överlantmätarens uppgifter skulle statens återstående kostnader för berörda 12 provskiften uppgå till sammanlagt något över 600,000 kronor, vilken summa så när som på något mindre belopp hänföra sig till utflyttningar och väganläggningar. Överlantmätaren har uppskattat medelsbehovet för budgetåret 1933/1934 till 368,500 kronor. Lantmäteristyrelsen har för egen del anført, att det ökade anslagsbehovet hade sin naturliga förklaring däri, att utflyttningar och väganläggningar nu skulle börja verkställas samt att det vore statens bidrag till dessa arbeten, som både bleve de till beloppet mest betydande och därjämte skulle koncentreras på en kortare tidrymd än förrättningskostnaderna. Av den summa, 368,500 kronor, överlantmätaren beräknat erforderlig för budgetåret 1933/1934, utgjordes sålunda omkring 90 procent av kostnader för utflyttningar och väganläggningar och den övriga delen av beräknade ersättningar till lantmätare med biträden och gode män samt kartlösen. Lantmäteristyrelsen har vidare framhållit, att det givetvis vore omöjligt att nu exakt beräkna det erforderliga medelsbehovet. Oaktat överlantmätaren vid beräkningen av förenämnda summa redan företagit avprutningar av de utav förrättningslantmätarna beräknade kostnaderna, har styrelsen — om än med viss tvekan — ansett sig kunna stanna vid att föreslå, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 250,000 kronor.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till vad lantmäteristyrelsen anført torde en höjning av anslaget vara ofrånkomlig. I avseende å det belopp, vartill anslaget för nästa budgetår bör upptagas, är det givetvis svårt att nu med bestämdhet göra någon beräkning om medelsbehovet. Emellertid synes försiktigheten bjuda, att man ej räknar med annat belopp, än det av lantmäteristyrelsen föreslagna, 250,000 kronor, vilket belopp i allt fall understiger det av överlantmätaren ifrågasatta. I anslutning till det förslag rörande traktamentsersättningar åt lantmåteripersonal, vilket jag under punkten 161 förordat, torde från och med nästa budgetår böra gälla, att från nu förevarande anslag för provskiften skola bestridas jämväl å lantmåteripersonalen belöpande traktamentsersättningar under arbete, som i samband med berörda provskiften utföres å respektive förrättningsställen. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av de kostnader för laga skiften enligt lagen den 30 april 1925 (nr 102) rörande vissa laga skiften inom de på bekostnad eller med understöd av staten storskiftade delarna av Kopparbergs län, vilka jämlikt samma lag skola gäldas av allmänna medel, anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 250,000.

M. Rikets allmänna kartverk.

[169.] 1. **Avlöningsstat.** Ordinarie förslagsanslaget till avlöningsstat för rikets allmänna kartverk är uppfört med 380,000 kronor. I skrivelse den 31 augusti 1932 har *chefen för rikets allmänna kartverk* föreslagit, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp. Erinras må, att *chefen för generalstaben* i skrivelse den 14 december 1932 med förslag till omorganisation av staben ifrågasatt, att det nuvarande sambandet mellan generalstaben och rikets allmänna kartverk skall upphöra och sistnämnda verk ställas under civil ledning. Över sagda framställning infordrade yttranden hava ännu ej inkommit. Vid sådant förhållande och då sistnämnda ärendes fortsatta handläggning kan tänkas påverka kartverkets avlöningsstat, torde i förslaget till riksstat för nästa budgetår förevarande anslag böra upptagas med ett beräknat belopp, vilket torde böra sättas till 380,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1933/1934 det under titel rikets allmänna kartverk uppförda *ordinarie förslagsanslaget* »avlöningsstat» till kronor 380,000.

[170.] 2. **Kartarbeten m. m.** Jämlikt beslut av 1927 års riksdag är ordinarie reservationsanslaget till kartarbeten m. m. i riksstaten uppfört med 223,700 kronor. Därjämte finnes i riksstaten för budgetåret 1932/1933 till diverse behov vid rikets allmänna kartverk uppfört ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor. Inberäknat en inkomst genom inflytande kartförsäljningsmedel, uppskattad till 40,000 kronor, finnes alltså för innevarande budgetår för kartarbeten m. m. tillgängligt ett belopp av (223,700 + 15,000 + 40,000 =) 278,700 kronor.

Granskningsnämnden har erinrat, att av utgifterna för rikets allmänna kartverk 211,500 kronor belöpa på fältarbeten. Det torde enligt nämnden

få anses ofrånkomligt att under ett bekymmersamt budgetläge högst väsentligt inskränka på fältarbetena, vilket för ett enstaka år torde låta sig göra utan menlig inverkan på organisationen i övrigt. Enligt granskningsnämndens mening borde därvid främst ske en begränsning av de tillfälliga kommenderingarna av militära beställningshavare. Utnyttjades de möjligheter till besparingar, som härigenom och i övrigt erbjöde sig, torde kartverkets utgiftsstat kunna nedbringas med omkring 75,000 kronor. Granskningsnämnden har förutsatt, att kartverket självt borde beredas tillfälle att lämna närmare anvisning på hur anslagsminskningen lämpligast borde kunna fördelas på kartverkets olika verksamhetsgrenar.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *chefen för rikets allmänna kartverk*, i överensstämmelse med det förslag till utgiftsstatens nedbringande, som angivits av granskningsnämnden, föreslagit en tillfällig minskning i det ordinarie reservationsanslaget till kartarbeten m. m. med 59,700 kronor till 164,000 kronor, varjämte det förenämnda extra anslaget å 15,000 kronor till diverse behov vid kartverket uteslutits. Utgifterna för kartarbetena m. m. under budgetåret 1933/1934 hava av kartverkschefen beräknats sålunda:

Fältarbeten	kronor 105,500
Utgivnings- och byråarbeten	» 81,000
Ortnamnsgranskning	» 3,000
Tillsyn och vård av kartor m. m.	» 500
Städning, uppvärmning och belysning	» 14,000
Summa kronor 204,000.	

Av den föreslagna anslagsminskningen å tillhoppa (59,700 + 15,000 =) 74,700 kronor hänföra sig i runt tal 69,000 kronor till fältarbetena, beträffande vilka för sommaren 1933 räknas med en tillfällig begränsning enligt vissa grunder, och 5,000 kronor till det förhållandet, att för budgetåret 1933/1934 något belopp för övningsavdelningens ritkurs icke upptagits.

Av de angivna utgifterna beräknas 40,000 kronor kunna täckas av kartförsäljningsmedel och återstoden bestridas av ordinarie reservationsanslaget till kartarbeten m. m., vilket av kartverkschefen, som nyss nämnts, föreslagits att för budgetåret 1933/1934 uppföras med 164,000 kronor.

Departements-
chefen.

I enlighet med granskningsnämndens av kartverkschefen biträdda förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska det under anslagstiteln rikets allmänna kartverk uppförda *ordinarie reservationsanslaget* till kartarbeten m. m., nu kronor 223,700, med » 59,700 till » 164,000.

N. Geologiska samt meteorologiska och hydrografiska undersökningar.

Geologiska undersökningar.

[171.] 1. Sveriges geologiska undersökning. Ordinarie förslagsanslaget till Sveriges geologiska undersökning är i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaget till 187,500 kronor.

Den i överensstämmelse med beslut av 1932 års riksdag (R. skr. nr 54 p. 62) fastställda staten för Sveriges geologiska undersökning har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	127,240
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	3,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	27,200
Expenser	»	30,060

Förslagsanslag kronor 187,500.

Anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. disponeras sålunda:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän	kronor	18,880
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän, kostnader för läkarvård jämte läkemedel o. d. samt begravningshjälp till sådan personal, <i>förslagsanslag</i>	»	4,000
Extra befattningshavare, tillfällig personal m. m.	»	4,320

Summa *förslagsanslag* kronor 27,200.

Utöver omförmälda ordinarie förslagsanslag har sedan en följd av år till Sveriges geologiska undersöknings fältarbeten anvisats ett extra reservationsanslag, vilket för innevarande budgetår uppförts med 125,000 kronor och disponeras enligt följande fördelning:

Rese- och traktamentsersättning, förslagsvis	kronor	56,000
Inköp och underhåll av materiel, förslagsvis	»	4,000
Tryckning av kartor, beskrivningar och uppsatser, förslagsvis	»	36,620
Arvoden till 5 extra tjänstemän à 5,676 kronor, förslagsvis	»	28,380

Summa kronor 125,000.

Granskningsnämnden har beträffande möjligheterna till besparingar å förevarande anslag anfört följande.

Av rese- och traktamentsersättningarna utginge en avsevärd del till extra arbetskraft, som under sommarmånaderna deltog i fältarbetena och i stort sett icke åtnjöte annan ersättning. Granskningsnämnden ansåge, att fältarbetena borde under ett eller annat år kunna avsevärt inskränkas, varav skulle följä, bland annat, att rese- och traktamentsersättningarna skulle kunna nedbringas. Nämnden ville föreslå, att för detta ändamål beräknades allenast 36,000 kronor.

Jämväl utgifterna för tryckning av kartor, beskrivningar och uppsatser borde avsevärt minskas. Om denna sak yttrade sig emellertid nämnden i annat sammanhang.

Slutligen borde posten för arvoden till extra tjänstemän kunna nedbringas med cirka 11,000 kronor, beroende på att två av de nu anställda extra geologerna komme att före budgetåret 1933/1934 lämna sina befattningar; de nämnda befattningarna borde icke under den period av inskränkning i fältarbetena, vilken torde bliva erforderlig, återbesättas.

På grund av det anförda ville granskningsnämnden förorda, att förevarande anslag nedsattes med 31,000 kronor, fränsett minskningen av tryckningskostnader.

I skrivelse den 14 september 1932 har *Sveriges geologiska undersökning* hemställt om uppförande av ordinarie förslagsanslaget till undersökningen med ett till 186,640 kronor begränsat belopp. Anslagsminskningen 860 kronor hänför sig till posten expenser, vilken post undersökningen, under åberopande av ett till finansdepartementet samma dag avgivet remissutlåtande i anledning av utav granskningsnämnden avgivna promemorior rörande statsverkets expens- och tryckningskostnader, föreslår skola uppföras med 29,200 kronor. Beträffande övriga i staten ingående anslagsposter har undersökningen framhållit, att desamma redan nu upptagas till så begränsade belopp, att ytterligare nedsärkning icke synts möjlig, därest undersökningen skall kunna på ett tillfredsställande sätt fylla sin uppgift. Beträffande det extra anslaget har undersökningen anför't följande.

Det för innevarande budgetår utgående anslaget innebure i jämförelse med det under de föregående budgetåren till samma ändamål utgående en nedsättning med 12,800 kronor, fördelade på rese- och traktamentsersättning samt tryckning av kartor m. m.

Undersökningen biträdde granskningsnämndens förslag om nedsättning av posten rese- och traktamentsersättning till förslagsvis kronor 36,000. Posten inköp och underhåll av materiel, som hittills i regeln måst överskridas, beräknades behöva utgå med oförändrat belopp. Med hänvisning till den utförligare motivering, som återfunnes uti ett samma dag till finansdepartementet ingivet remissutlåtande över granskningsnämndens förslag rörande bland annat statens tryckningskostnader, finge undersökningen vidare föreslå, att anslagsposten tryckning av kartor, beskrivningar och uppsatser nedsattes till 30,000 kronor. Undersökningen ansåge sig härmed hava följt granskningsnämndens anvisningar. I överensstämmelse med granskningsnämndens förslag hemställdes slutligen, att två, nästa budgetår ledigberäknade extra befattningar å 5,676 kronor icke under året återbesattes, varigenom skulle inbesparas 11,352 kronor.

Extra reservationsanslaget till fältarbeten m. m. föresloges alltså till sammanlagt (36,000 + 4,000 + 30,000 + 17,028 =) 87,028 kronor eller avrundat 87,000 kronor.

Jag har i sak intet att erinra mot det föreliggande förslaget. Det synes dock lämpligt, att de båda anslagen till undersökningen sammanslås till ett anslag, att disponeras enligt följande

*Departements-
chefen.*

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 127,240
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 3,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 44,200
Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 36,000
Övriga utgifter	» 63,160
Summa <i>förslagsanslag</i> kronor 273,600.	

Anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., torde böra få disponeras sålunda:

Till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän	kronor 18,880
Till avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän, kostnader för läkarvård jämte läkemedel o. d. samt begravningshjälp till sådan personal, <i>förslagsanslag</i>	» 4,000
Till extra befattningshavare, tillfällig personal m. m.	» 21,320
Summa <i>förslagsanslag</i> kronor 44,200.	

Posten rese- och traktamentsersättningar torde icke böra få utan Kungl. Maj:ts tillstånd överskridas.

Rörande användningen av anslagsposten övriga utgifter torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att, i enlighet med de av chefen för finansdepartementet tidigare i dag angivna riktlinjer i avseende å anslag till expens- och tryckningskostnader, meddela erforderliga föreskrifter.

I enlighet med vad jag sålunda tillstyrkt skulle ordinarie förslagsanslaget till Sveriges geologiska undersökning böra höjas med 86,100 kronor till 273,600 kronor. Då emellertid samtidigt det extra anslaget till undersökningen, nu upptaget till 125,000 kronor, skulle försvinna, ernås en total besparing av (125,000—86,100 =) 38,900 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna av mig förordat förslag till stat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

2) höja *ordinarie förslagsanslaget* till Sveriges geologiska undersökning,

nu	kronor 187,500,
med	» 86,100
till	» 273,600.

Meteorologiska och hydrografiska undersökningar.

För meteorologiska och hydrografiska undersökningar har å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisats en anslagssumma av sammanlagt 451,900 kronor. *Granskningsnämnden* har ansett sig kunna tillstyrka, att berörda summa för budgetåret 1933/1934 sänkes med omkring 40,000 kronor, oavsett den minskning, som enligt vad nämnden i annat sammanhang föreslagit kan belöpa å anslagsposterna till tryckningskostnader och till icke-ordinarie befattningshavare. Nämnden har ansett det böra ankomma å anstaltens styrelse att föreslå, huru besparingarna skola närmare fördelas.

[172.] 2. **Avlöningar m. m. vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.** Det för budgetåret 1932/1933 i riksstaten under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt uppförda ordinarie förslagsanslaget å 219,400 kronor till avlöningar m. m. disponeras enligt följande stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 134,400
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 69,000
Expenser	» 8,000

Förslagsanslag kronor 219,400.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 18 mars 1932 må av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. användas:

till grundavlöningar åt extra ordinarie tjänstemän	kronor 59,000
» avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän, kostnader för läkarvård, läkemedel o. d. samt begravningshjälp till extra ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 7,000
» extra befattningshavare, tillfälliga biträden m. m.	» 3,000

summa *förslagsanslag* kronor 69,000.

Till anstalten och därmed sammanhängande verksamhetsgrenar utgå därjämte för innevarande budgetår, förutom ytterligare ett ordinarie anslag, nämligen till arvoden åt observatörer, vissa å extra stat uppförda anslag. Beträffande nämnda anslag torde jag få lämna redogörelse under efterföljande punkter.

I skrivelse den 12 september 1932 har styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, med överlämnande av till styrelsen inkomna skrivelser från anstaltens chef och från föreningen Vassijaure naturvetenskapliga station, gjort framställning om anslag till anstaltens verksamhet för budgetåret 1933/1934.

Beträffande förevarande ordinarie förslagsanslag till avlöningar m. m. har *styrelsen för anstalten* ifrågasatt en nedsättning med 7,000 kronor, hänförande sig till anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. och den däri ingående posten grundavlöningar åt extra ordinarie tjänstemän. Vid bifall härtill skulle staten för anstalten erhålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 134,400
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 62,000
Expenser	» 8,000

Förslagsanslag kronor 212,400.

Jag finner icke anledning till erinran mot vad anstaltsstyrelsen sålunda *Departements-*
föreslagit och hemställer fördenskull, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riks-
dagen att *chefen.*

1) godkänna av mig förordat förslag till stat för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

2) minska det under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt upptagna *ordinarie förslagsanslaget* till avlöningar m. m.,

nu	kronor 219,400,
med	» 7,000
till	» 212,400.

[173.] 3. Arvoden åt observatörer vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. Det under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt upptagna ordinarie reservationsanslaget till arvoden åt observatörer är i riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppfört med 90,000 kronor.

I sin under föregående punkt omförmälda skrivelse den 12 september 1932 föreslår *styrelsen för anstalten* en minskning av anslaget till 80,000 kronor, i vilken summa jämväl beräknats skola ingå eventuellt behöfligt belopp för observationer i och för vattenfallsförteckningen över mellersta och norra Sverige (jmf. efterfölj. punkt 179). Styrelsen framhåller, att den ifrågasatta begränsningen av anslaget icke vore möjlig att genomföra utan nedsättning av de redan förut mycket låga arvoden till vissa av observatörerna samt indragning av ett antal stationer.

Till följd av föreskrift i brev den 18 mars 1932 har vidare anstaltens chef inkommit med förslag rörande användningen av det äskade anslagsbeloppet.

Departements-
chefen.

Jag ansluter mig till anstaltsstyrelsens förslag om begränsning av förevarande anslag med 10,000 kronor till 80,000 kronor. Den närmare fördelningen av anslagsbeloppet torde böra upptagas till prövning, sedan riksdagens beslut i anslagsfrågan föreligger.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska det under anslagstiteln statens meteorologisk-hydrografiska anstalt upptagna *ordinarie reservationsanslaget* till arvoden åt observatörer,

nu	kronor 90,000,
med	» 10,000
till	» 80,000.

[174.] 4. Telegramkostnader m. m. vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. För telegramkostnader och kostnader för radioutsändningar vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har alltsedan budgetåret 1925/1926 varit i riksstaten uppfört ett extra förslagsanslag, vilket för innevarande budgetår upptagits med 52,000 kronor. Såsom särskilda uppbördsmedel under anslaget skola härjämte redovisas vissa av aktiebolaget Radiotjänst erlagda avgifter. Bolaget har nämligen den 22 december 1931 utfäst sig att, under förutsättning att statens meteorologisk-hydrografiska anstalt liksom dittills dagligen tillhandahölle bolaget tre väderleksrapporter, avsedda för utsändning i rundradio, härför från och med den 1 januari 1932, så länge en mellan telegrafstyrelsen och bolaget den 8 juni 1927 träffad överenskommelse rörande rundradions i Sverige ordnande bestode, till statsverket erlagga ett belopp av 48,000 kronor för år räknat — därav 4,000 kronor för den s. k. tredje väderlekstjänsten — att till statskontoret inbetalas månadsvis i efterskott. I anslutning härtill föreskrev Kungl. Maj:t den 8 januari 1932, att på grund av nämnda förbindelse inflytande medel skola, så länge anslag till telegramkostnader m. m. vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt av riksdagen anvisas, tillgodoföras detta anslag. De från bolaget under tiden 1 januari 1932—30 juni 1933 inflytande medlen, efter avdrag av förberörda ersättning för den tredje väderlekstjänsten, eller (24,000 + 48,000 — 2,000 — 4,000 =) 66,000 kronor tillhopa med förevarande riksstatsanslag, 52,000 kronor, motsvarade det för budgetåret 1932/1933 beräknade medelsbehovet för telegramkostnader m. m. eller 118,000 kronor.

För statens meteorologisk-hydrografiska anstalts förseende med dagliga meteorologiska telegram från Färöarna och Island har härjämte sedan en lång följd av år varit i riksstaten uppfört ett särskilt anslag, vilket för innevarande budgetår upptagits såsom extra reservationsanslag med 2,000 kronor, varvid emellertid räknades med en reservation till den 1 juli 1932 å anslaget av omkring 1,000 kronor.

I sin skrivelse den 12 september 1932 har *styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt* framhållit, att den nuvarande utgiftssumman för telegramkostnader, 118,000 kronor, kunde minskas med 15,000 kronor till 103,000 kronor. Lämpligt vore, att de från särskilt anslag bestridda kostnaderna, ungefär 2,000 kronor, för meteorologiska telegram från Färöarna och Island hädanefter utginge från förslagsanslaget till telegramkostnader m. m. Medelsbehovet för budgetåret 1933/1934 skulle alltså utgöra tillhoppa ($118,000 - 15,000 + 2,000 =$) 105,000 kronor. Då från aktiebolaget Radiotjänst erhöles 44,000 kronor — förutom det belopp av 4,000 kronor, som avsåges för bestridande av den tredje väderlekstjänsten — erfordrades i anslagsanvisning ($105,000 - 44,000 =$) 61,000 kronor.

Jag har intet att erinra mot anstaltsstyrelsens anslagsberäkning samt *Departements-*
hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att för telegramkostnader m. m. vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 61,000.

[175.] 5. Diverse behov vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. Till diverse behov vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har sedan en följd av år utgått ett extra reservationsanslag. För innevarande budgetår har anslaget uppförts med 70,000 kronor.

I meranämnda skrivelse den 12 september 1932 har *styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt* hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1933/1934 uppföras med ett med 7,000 kronor eller till 63,000 kronor minskat belopp enligt följande fördelning å olika utgiftsändamål. För jämförelse upptages motsvarande utgiftsfördelning för innevarande budgetår.

	1933/1934	1932/1933
Tillskott till expenser	kronor 11,980	11,980
Publikationer	» 20,000	23,000
Resekostnader	» 11,000	12,000
Bibliotek	» 2,000	2,400
Underhåll av stationer och utrustning	» 8,900	9,000
Observationer av de högre luftlagren	» 4,000	6,000
Solstrålningsmätningar	» 1,400	1,400
Bidrag till internationella meteorologiska sekretariatet	» 720	720
Arbetsbiträde vid issignalstjänst	» 3,000	3,500
	summa kronor 63,000	70,000.

Härjämte beräknas skola såsom förut utgå en summa av 6,000 kronor ur handels- och sjöfartsfonden i och för underhåll av stormvarningsstationer, att uppföras såsom tillökning av anslagsposten till underhåll av stationer och utrustning.

*Departements-
chefen.*

Mot anstaltsstyrelsens anslagsberäkning har jag ej annan erinran, än att posten tillskott till expenser, med hänsyn till granskningsnämndens uttalanden rörande besparingar över huvud taget i avseende å statens utgifter för expenser, torde böra något nedsättas samt förevarande anslag med hänsyn i främsta rummet härtill nedbringas till 60,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till diverse behov vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt anvisa för budgetåret 1933/1934 ett
extra reservationsanslag av kronor 60,000.

[176.] **Meteorologiska telegram från Färöarna och Island.** För statens meteorologisk-hydrografiska anstalts försecnde med dagliga meteorologiska telegram från Färöarna och Island har sedan en lång följd av år varit i riksstaten uppfört ett särskilt anslag, vilket för innevarande budgetår upptagits såsom extra reservationsanslag med 2,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

I anslutning till styrelsens för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt under punkten 174 anmälda, av mig tillstyrkta förslag torde kostnaderna för nu ifrågavarande ändamål från och med budgetåret 1933/1934 böra bestridas från det extra förslagsanslaget till telegramkostnader m. m. vid anstalten. Något särskilt anslag för ändamålet skulle sålunda icke vidare uppföras å riksstaten, varom jag här velat erinra.

[177.] **6. Meteorologiska iakttagelser vid Riksgränsen.** För ifrågavarande ändamål har av riksdagen anvisats anslag alltsedan budgetåret 1929/1930 (jmf IX H. T. 1932 p. 168). För innevarande budgetår utgår anslaget med 11,200 kronor enligt följande fördelning å olika utgiftsändamål:

Arvode åt en meteorolog	kronor	4,800
» » » tillsyningsman	»	3,462
Underhåll, utrustning, ved, lyse och expenser	»	2,938

summa kronor 11,200.

Rörande anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 har *styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt* anført, att det vore förenat med särskilt stora svårigheter att nedsätta anslaget, då detsamma till allra största delen utginge till avlöningar till anställd personal, och två personer under normala förhållanden måste anses vara oum-

bärliga för observatoriets behöriga skötsel. Att åter helt och hållet nedlägga dessa värdefulla observationer syntes icke tillrädligt, då desamma vore de enda fullständiga observationer, som nu gjordes i våra fjälltrakter, och hade en alldeles speciell betydelse för väderlekstjänsten i synnerhet beträffande snöstormarna vid Riksgränsbanan. Då emellertid förhållandena för närvarande icke kunde betraktas såsom normala samt det syntes nödvändigt, att besparing gjordes även å denna post, föresloges, att under budgetåret 1933/1934 avlöning upptoges blott till tillsyningsmannen, vilken då skulle utföra de observationer av minskad omfattning, som förhållandena medgäve. Anslaget skulle då kunna begränsas till 6,000 kronor enligt följande beräkning:

Arvode till en tillsyningsman	kronor 3,432
Underhåll, utrustning, ved, lyse och expenser	» 2,568
	summa kronor 6,000.

I anslutning till förslaget hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå *Departements-*
riksdagen *chefen.*

att för meteorologiska iakttagelser vid Riksgränsen
anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservations-*
anslag av kronor 6,000.

[178.] 7. Seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko. För seismologiska och magnetiska iakttagelser vid naturvetenskapliga stationen i Abisko samt för publicerande av dylika iakttagelser har under en följd av år anvisats ett extra reservationsanslag, vilket i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med 10,000 kronor.

Anslaget har den 18 mars 1932 av Kungl. Maj:t ställts till förfogande åt styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt att disponeras med i huvudsak följande fördelning å olika utgiftsposter:

Arvode åt en observator	kronor 4,200
Handräckning och tillfälligt biträde åt denne	» 1,000
Bidrag till lyse och värme för observatoriet, expenser m. m.	» 600
För seismometriska arbeten	» 1,500
» magnetiska arbeten	» 1,200
» bearbetning av vissa äldre magnetiska observationer	» 1,500
	summa kronor 10,000.

I sin under punkt 172 omförmälda framställning har *styrelsen för för-*
eningen Vassijaure naturvetenskapliga station hemställt, att för instundande budgetår måtte för ändamålet hos riksdagen äskas anslag till oförändrat belopp av 10,000 kronor. Framställningen har tillstyrkts av *sty-*
relsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.

Departements-
chefen.

För egen del ifrågasätter jag, att med bearbetningen av vissa äldre magnetiska observationer tills vidare får anstå. Härigenom torde anslagsbeloppet kunna nedbringas med 1,500 kronor, varför jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för seismologiska och magnetiska iakttagelser vid naturvetenskapliga stationen i Abisko anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservations-*
anslag av kronor 8,500.

[179.] 8. **Vattenfallsförteckning för mellersta och södra Sverige.** Sedan, i syfte att möjliggöra en överblick över tillgången på vattenkraft inom vissa delar av landet, med av riksdagen anvisade särskilda anslagsmedel upprättats en vattenfallsförteckning, huvudsakligen avseende Dalälven och de större norrländska älvarna samt dessas flodsystem, har genom beslut av 1928 års riksdag (jmf. IX H. T. 1928, p. 138) inventeringen utsträckt att omfatta jämväl mellersta och södra Sveriges vattenfall. Totalkostnaderna för den senare förteckningen hava beräknats till i runt tal 63,500 kronor, att fördelas på 5 år med 12,700 kronor om året enligt följande specifikation:

Arvode till observatörer	kronor	5,000
Fältarbeten	»	5,804
Extra biträden	»	1,896

summa kronor 12,700.

Till bestridande av de enligt angivna plan på budgetåren 1928/1929—1931/1932 belöpande kostnaderna hava av riksdagen ställts till förfogande dels av behållningen å anslaget till vattenfallsförteckningens avslutande 23,000 kronor och dels särskilda anslagsmedel å sammanlagt 27,800 kronor eller tillhoppa 50,800 kronor. Vid anmälan av anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1932/1933, med vilket budgetår arbetet skulle enligt den upprättade planen vara slutfört, framhöll föredragande departementschefen, att det syntes honom lämpligt, att avvecklingen fördelades på två budgetår och att för vardera av dem beräknades ett nedsatt anslagsbelopp. För budgetåret 1932/1933 borde sålunda beräknas 2,500 kronor till observatörer, 2,904 kronor till fältarbeten och 1,896 kronor till extra biträden eller tillhoppa 7,300 kronor. Kungl. Maj:ts i överensstämmelse härmed avfattade förslag bifölls av riksdagen.

Rörande anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 har *styrelsen för statens meteorologisk hydrografiska anstalt* erinrat, att redan i samband med anslagsäskandet till arvoden åt observatörer föreslagits, att eventuella kostnader för fortsatta observationer för vattenfallsförteckningen skulle utgå ur anslaget för observatörer. För att jämväl å förevarande område erhålla erforderlig besparing har anstaltsstyrelsen tillika

föreslagit, att jämväl ersättningen till extra biträden utginge. För fältarbetenas avslutande erfordrades däremot ett anslag av 2,300 kronor.

Med biträdande av vad sålunda föreslagits hemställer jag, att Kungl. *Departements-
chefen.* Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till upprättande av en vattenfallsförteckning för
mellersta och södra Sverige anvisa för budgetåret 1933/
1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 2,300.

[180.] 9. **Hydrogeologiska specialundersökningar.** Till de i den hydrogeologiska undersökningen av Sveriges färskvatten ingående, genom Sveriges geologiska undersökning utförda hydrogeologiska specialundersökningarna hava under en följd av år anvisats anslag av riksdagen. Anslaget, som under vartdera av budgetåren 1928/1929 – 1931/1932 utgått med ett belopp av 12,100 kronor, är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 10,000 kronor, att jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 18 mars 1932 användas efter i huvudsak följande fördelning å olika utgiftsändamål:

Fältarbeten	kronor	2,500
Arvode åt biträde	»	5,676
Instrument, materiel och tryckningskostnader	»	1,824
		summa kronor 10,000.

I sin meranämnda skrivelse den 12 september 1932 har *styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt*, under åberopande av en framställning i ämnet den 9 i nämnda månad av chefen för Sveriges geologiska undersökning, hemställt om beredande för budgetåret 1933/1934 av anslag för ändamålet med oförändrat belopp av 10,000 kronor.

Jag förordar sådan minskning av fältarbetenas omfattning och anskaffningen av instrument m. m., att anslaget kan nedbringas med 1,000 kronor, samt hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till utförande av hydrogeologiska specialundersökningar för den hydrografiska undersökningen av Sveriges färskvatten anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra reservationsanslag* av kronor 9,000.

O. Diverse.

1. *Ålderstillägg, oförändrat ordinarie förslagsanslag* (se IX H. T. 1932 p. 172)..... kronor 160,000.

2. *Rese- och traktamentspenningar, oförändrat ordinarie förslagsanslag* (se IX H. T. 1932 p. 173) kronor 50,000.

[181.] 3. **Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.** Nionde huvudtitelns ordinarie förslagsanslag till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. är jämlikt beslut av 1931 års riksdag (jmf. IX H. T. p. 167) uppfört med 425,000 kronor. Utgifterna från anslaget hava utgjort under budgetåret 1930/1931 432,880 kronor 59 öre samt under budgetåret 1931/1932 415,675 kronor 79 öre. I anslutning till de grunder, chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor angivit i fråga om den budgetära behandlingen av medel, som å riksstaten anvisas för bestridande av expenskostnader, torde från förevarande anslag icke vidare böra bestridas dels kostnader för hyra av ämbetslokaler till belopp av 104,875 kronor, vilka kostnader överföras till anslag å sjätte huvudtiteln, dels ock utgifter för renskrivning till belopp av 1,500 kronor, att redovisas såsom avlöningskostnader å vederbörligt anslag under nionde huvudtiteln (se punkt 153). Till gäldande av övriga från anslaget utgående kostnader — däri enligt chefens för finansdepartementet förberörda uttalande inräknats utgifter för vissa ämbetsverks blankettryck — skulle enligt vad en inom departementet verkställd överslagsberäkning giver vid handen erfordras ett belopp av i runt tal 320,000 kronor. Till förhindrande av att såsom tidigare skett anslaget överskrides torde Kungl. Maj:t vid anslagsmedlens disposition böra meddela erforderliga föreskrifter i sådant hänseende.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie förslagsanslaget</i> till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., nu	 kronor 425,000,
med	» 105,000
till	» 320,000.

[182.] 4. **Tryckningskostnader.** Nionde huvudtitelns ordinarie förslagsanslag till tryckningskostnader är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 40,410 kronor. Utgifterna från anslaget hava utgjort under budgetåret 1930/1931 29,809 kronor 83 öre samt under budgetåret 1931/1932 33,657 kronor 38 öre. Enligt de grunder, chefen för finansdepartementet angivit

vid anmälan förut denna dag av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, skola från förevarande anslag bestridas utgifter för egentligt publikationstryck, därtill hänföres för departementets vidkommande propositionstrycket. Blankettryck däremot skall, såsom under föregående punkt berörts, redovisas såsom expens-kostnader, att utgå antingen från departementets allmänna expensanslag eller i förekommande fall från särskilda anslag till vissa verk. En inom departementet verkställd överslagsberäkning giver vid handen, att förevarande anslag torde kunna för budgetåret 1933/1934 begränsas till 28,510 kronor, därvid hänsyn jämväl tagits till jämnandet av huvudtitelns slutsumma. Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie förslagsanslaget</i> till trycknings-	
kostnader, nu	kronor 40,410,
med	» 11,900
till	» 28,510.

[183.] 5. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Nionde huvudtitelns ordinarie reservationsanslag till kostnader för kommittéer och utredningar genom sakkunniga är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 200,000 kronor (se IX H. T. 1932 p. 175). Med hänsyn till att tidsläget kräver inskränkning jämväl av kommittékostnaderna, torde anslaget böra för budgetåret 1933/1934 begränsas till 160,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie reservationsanslaget</i> till kost-	
nader för kommittéer och utredningar genom sakkun-	
niga, nu	kronor 200,000,
med	» 40,000
till	» 160,000.

[184.] 6. **Extra utgifter.** Nionde huvudtitelns ordinarie reservationsanslag till extra utgifter uppfördes av 1930 års riksdag med 100,000 kronor (se IX H. T. 1930 p. 161). För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 60,000 kronor, därvid räknades med en reservation till den 1 juli 1932 av omkring 40,000 kronor.

Det belopp, vartill anslaget torde böra uppföras för nästkommande budgetår, synes med hänsyn till de statsfinansiella förhållandena böra begränsas till 50,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie reservationsanslaget</i> till extra	
utgifter, nu	kronor 60,000,
med	» 10,000
till	» 50,000.

[185.] Täckande av för lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift till följd av medgiven räntefrihet uppkommen räntebrist. På framställning av Kungl. Maj:t har riksdagen (1932: prop. nr 212; R. skr. nr 158) *dels* beslutat, att en fond, benämnd lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift, skulle inrättas, *dels* medgivit, att å de lån, som från sagda fond utlämnades under budgetåret 1932/1933, befrielse från erläggande av ränta finge åtnjutas under två år från lyftningsdagen, *dels* såsom kapital för fonden för budgetåret 1932/1933 under utgifter för kapitalökning och under rubriken »Statens utlåningsfonder» anvisat ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av 200,000 kronor *dels ock* till täckande av för lånefonden under angivna budgetår till följd av den medgivna räntefriheten uppkommen räntebrist anvisat för samma budgetår under nionde huvudtiteln ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor.

Gällande villkor för lån från lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift äro meddelade i kungörelsen den 20 maj 1932 (nr 121). Vidare har Kungl. Maj:t samma dag utfärdat kungörelse (nr 122) angående viss befrielse från erläggande av ränta å lån från fonden.

I skrivelse den 19 oktober 1932 har *kommerskollegium* anfört, bland annat, följande.

Kollegium hade med hänsyn till det stora intresse, som förefunnits för lån från fonden, ansett, att ett belopp av 100,000 kronor borde anvisas till kapitalökning för fonden för budgetåret 1933/1934. Befrielse från erläggande av ränta under de två första åren borde begränsas till lån utlämnade under budgetåret 1932/1933. Under förutsättning att skattelindringen för tråköls-gasdrivna automobiler bibehölles, torde beträffande nya lån knappast erfordras den ytterligare stimulans, som två års räntefrihet innebure. Däremot torde räntefriheten vara av en viss betydelse för dem, som sökte lån för gasgeneratorer avsedda för jordbrukstraktorer samt för stationära ändamål. Därest med hänsyn till sist angivna grupper av sökande skulle anses föreligga skäl till bibehållande av nu gällande räntefrihet för lånen, hade kollegium intet att erinra häremot, men ansåge sig av sparsamhetshänsyn ej böra därom framlägga förslag. Då räntefriheten för de lån, som utlämnades under budgetåret 1932/1933 bestämts till två år, men täckning för därigenom uppkommande räntebrist ej anvisats för mer än det första låneåret, borde medel anvisas till täckning av den under andra låneåret uppkommande räntebristen med ett belopp av 9,000 kronor.

Statskontoret, som den 15 november 1932 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, bland annat, följande.

Då någon räntefrihet icke borde ifrågakomma å lån utlämnade efter utgången av budgetåret 1932/1933, funne statskontoret det knappast motiverat att för täckande av den tillfälliga ränteförlust, som kunde uppkomma å de i fonden investerade lånemedlen, fortfarande uppföra ett särskilt anslag å riksstaten.

Departements- Lika med ämbetsverken anser jag räntefrihet ej vara nödvändig å lån,
che/en. som komma att utlämnas från fonden under budgetåret 1933/1934. Vad

åter beträffar de lån, som beviljas under innevarande budgetår, åtnjutes enligt medgivande av fjolårets riksdag räntefrihet under två år från lyftningsdagen och alltså jämväl under nästa budgetår. Med hänsyn till vad statskontoret anfört, anser jag mig emellertid icke böra föreslå, att något särskilt anslag uppföres å riksstaten för budgetåret 1933/1934 till täckande av den till följd av sagda räntefrihet för fonden uppkommande bristande förräntningen.

[186.] 7. **Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen.** Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlars gemensamma frågor anfört i fråga om beredande för budgetåret 1933/1934 av tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på den proposition i ämnet, som kan varda förelagd riksdagen, för beredande av tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, beräkna för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 35,000.

[187.] 8. **Tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.** Från och med budgetåret 1923/1924 hava tillfälliga lönetillägg utgått till vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare. Bestämmelser härom hava meddelats i kungörelsen den 22 juni 1923 (nr 276), vilka bestämmelser förlänats förlängd giltighet för efterföljande budgetår, för budgetåret 1932/1933 genom Kungl. Maj:ts brev i ämnet den 3 juni 1932. Av de i nämnda kungörelse den 22 juni 1923 upptagna verk och inrättningar, vid vilka tillfälliga lönetillägg kunna komma ifråga, återstå för nionde huvudtitelns vidkommande allenast lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp. Verksamheten vid detta institut torde komma att upphöra med utgången av oktober månad 1933. Till följd härav och med hänsyn jämväl till belastningen av anslaget torde anslaget kunna för budgetåret 1933/1934 nedsättas till 400 kronor. I överensstämmelse härmed och under återopande jämväl av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört i detta ämne hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beredande av tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 400.

[188.] 9. **Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört i avseende å dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av kostnader för provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 60,000.

[189.] 10. **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor angivit i fråga om dyrtidstillägg under budgetåret 1933/1934 åt befattningshavare i statens tjänst, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid de till jordbruksdepartementet hörande ämbetsverk och kårer anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 900,000.

[190.] 11. **Reglering av vissa kursförluster.** Enligt skrivelse den 14 juni 1932 (nr 309) har riksdagen medgivit, att anslaget till oförutsedda utgifter i allmänhet må tagas i anspråk för bestridande av kostnader för reglering av vissa kursförluster. Vidare har Kungl. Maj:t genom vissa beslut förordnat, att kursförluster, som, efter det riksbanken genom Kungl. Maj:ts beslut den 27 september 1931 befriats från skyldigheten att inlösa sina sedlar med guld, uppstå vid utbetalande av lön och expensmedel till innehavare av lantbruksattachébefattning, skulle, i den mån sådan förlust överstege en kursmarginal av fyra procent, ersättas vederbörande från anslaget till oförutsedda utgifter i allmänhet.

Medel för beredande av ersättning för kursförlust åt lantbruksattachéerna torde bliva erforderliga även under nästa budgetår. Efter samråd med chefen för finansdepartementet får jag föreslå, att för ändamålet i riksstaten under nionde huvudtiteln för budgetåret 1933/1934 upptages ett extra förslagsanslag. Beräkningen av anslaget måste givetvis bliva approximativ, men synes det erforderliga anslagsbeloppet kunna uppskattas till 16,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till reglering av vissa kursförluster anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra förslagsanslag* av kronor 16,000.

För budgetåret 1932/1933 hava under nionde huvudtiteln anvisats

ordinarie anslag till belopp av	kronor 13,814,460	
extra » » » »	35,364,340	kronor 49,178,800.

För budgetåret 1933/1934 skulle, vid bifall till av mig gjorda förslag, under nionde huvudtiteln uppföras

ordinarie anslag till belopp av	kronor 13,969,160	
extra » » » »	24,541,640	» 38,510,800,
och skulle således huvudtitelns slutsumma komma att minskas med.....		» 10,668,000.

Vid en närmare jämförelse mellan utgifterna under huvudtiteln för de båda budgetåren, särskilt för belysande av föreslagna besparingar, torde till en början följande poster, där direkt jämförelse icke kan ske, böra undantagas.

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.	Anmärkningar
Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och Alnarpsinstitutet	750,000	—	{ För 1933/1934 upptagas 970,000 kr. bland utgifter för kapitalökning.
Stuteriväsendet	800,000	800,000	{ Anslaget upptages till det belopp, var- till totalisatorsme- del beräknas in- flyta, och angiver ej de verkliga ut- gifterna.
Stödlån åt egnahemslåntagare	1,100,000	—	{ Beträffande 1933/ 1934 överväges frå- gan om beredande av anstånd i vissa fall med erlägg- nade av annuitet å egnahemslån.
Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder	2,000,000	—	{ För 1933/1934 upptagas 3,500,000 kr. bland utgifter för kapitalökning.

Vidare torde särskilt för sig böra redovisas *dels*

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.
ækordslån och stödlån åt jordbrukare	15,000,000	10,000,000

dels och följande poster, beträffande vilka på grund av organisatoriska åtgärder eller automatiska stegringar anslagsökningar ifrågasatts:

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.	Anmärkningar
Lantbruksstyrelsen, lantbruksingenjörer m. m.	807,800	912,700	{ Ökningen beror på ifrågasatt om- organisation av lantbruksstyrelsen samt ökade utgif- ter för torrlägg- ningsverksamhe- ten.

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.	Anmärkingar.
Lantbrukshögskolan, Ultunainstitutet och Alnarpsinstitutet	422,400	816,000	Ökningen beror på den högre lantbruksundervisningens omorganisation.
Distriktsveterinärernas avlönande ...	335,000	785,000	Ökningen beror på statens övertagande av distriktsveterinärernas avlönande.
Förvaltningsbidrag åt jordbrukskasserörelsen	150,000	200,000	Automatisk stegring.
Förvaltningsbidrag till egnahems-låneförmedlarna	1,090,000	1,115,000	D:o D:o
Kostnader för provskiften i Kopparbergs län	100,000	250,000	D:o D:o
Dyrtidstillägg	800,000	900,000	Ökningen sammanhänger med den högre lantbruksundervisningens omorganisation och statens övertagande av distriktsveterinärernas avlönande.

De nu angivna posterna utgöra tillsammans för budgetåret 1932/1933 23,355,200 kronor och för budgetåret 1933/1934 15,778,700 kronor. Om vidare bortses från anslagen till departementet, för båda åren utgörande 217,500 kronor, återstå av huvudtiteln's utgifter för budgetåret 1932/1933 (49,178,800 — 23,355,200 — 217,500 =) 25,606,100 kronor och för budgetåret 1933/1934 (38,510,800 — 15,778,700 — 217,500 =) 22,514,600 kronor. En jämförelse mellan de sist angivna beloppen, fördelade å olika huvudgrupper av anslag, giver följande resultat.

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.	Minskning kr.
Lantbruksakademien och försöksväsen- det på jordbruksområdet m. m.	519,090	484,500	34,590
Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.	1,460,550	1,395,850	64,700
Boskapsskötsel m. m.	722,000	551,000	171,000
Veterinärväsendet	861,550	845,390	16,160
Lanthushållning i allmänhet	6,596,700	5,372,200	1,224,500
Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.	5,179,400	4,857,400	322,000
Fiskeriväsendet	627,500	528,000	99,500
Skogsväsendet	3,504,400	3,192,950	311,450
Lantmäteriväsendet	3,677,600	3,150,600	527,000

Nionde huvudtiteln.

287

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.	Minskning kr.
Rikets allmänna kartverk	618,700	544,000	74,700
Geologiska samt meteorologiska och hydrografiska undersökningar	784,400	712,800	71,600
Diverse	1,054,210	879,910	174,300
Summa kronor	25,606,100	22,514,600	3,091,500.

Den sålunda föreslagna anslagsminskningen, 3,091,500 kronor, utgör 12 procent av ifrågavarande anslagsbelopp för budgetåret 1932/1933.

I vad departementschefen sålunda hemställt instämma statsrådets övriga ledamöter, dock att statsrådet Nothin icke deltagit i behandlingen av de under punkterna 153—168 angivna ärendena.

Hans Maj:t Konungen lämnar bifall till vad departementschefen hemställt samt förordnar, att utdrag av detta protokoll skall överlämnas till finansdepartementet till ledning vid författandet av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Ur protokollet:
Rune Thygesen.

Register

till

Nionde huvudtiteln för budgetåret 1933/1934.

A. Departementet.

Sid.		Kronor
1	Departementschefen	24,000
1	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli	193,500
	Säger för departementet	217,500.

B. Lantbruksstyrelsen m. m.

2	Lantbruksstyrelsen	¹ 271,000
	Lantbruksingenjörer och deras biträden:	
3	Lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater	221,400
8	Assistenter hos lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater	80,500
10	Reseersättningar åt lantbruksingenjörer och deras biträden	290,000
14	Statskonsulenter och deras biträden	¹ 49,800
	Säger för lantbruksstyrelsen m. m.	912,700.

C. Lantbruksakademien och försöksväsendet på jordbruksområdet m. m.

	Lantbruksakademien:	
15	Lantbruksakademien	12,900
16	Lantbruksakademiens museum, bibliotek m. m.	12,000
	Försöksväsendet på jordbruksområdet m. m.:	
16	Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet	289,500
22	Statens växtskyddsanstalt	98,300
27	Forskningsverksamhet på biodlingens område	6,000
28	Försök att förbättra hållbarheten m. m. hos smör	5,000
28	Fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor	6,000
29	Fast försöksgård för jordbruket vid Lanna Borregården i Skaraborgs län	22,000
30	Fast försöksgård för jordbruket vid Offers gård i Väster- norrlands län	21,000
	Internationella lantbruksinstitutet i Rom:	
31	Sveriges bidrag till institutet	8,000
31	Övriga kostnader för Sveriges deltagande i institutet	2,000
32	Internationella frysinstitutet i Paris	1,800
	Säger för lantbruksakademien och försöksväsendet på jordbruksområdet m. m.	484,500.

¹ Beräknat belopp.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

Sid.		Kronor
	Lantbrukshögskolan:	
33	Lantbrukshögskolan	360,000
43	Inredning och inventarier vid lantbrukshögskolan	96,000
44	Undervisningsmateriel vid lantbrukshögskolan	66,000
	Lantbruksinstitutet:	
44	Lantbruksinstitutet vid Ultuna.	
45	Lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp	37,000
48	Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp ..	133,000
57	Inredning, utrustning och undervisningsmateriel vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp	¹ 124,000
57	Specialkurs för lantbruksstuderande	21,500
59	Understöd åt elever vid specialkurs för lantbruksstuderande ..	6,500
59	Lanthushållningsseminariet å Rimforsa	21,800
	Lägre lantbruksundervisning m. m.:	
61	Understöd åt lantmannaskolor	420,000
61	Ökat understöd å lantmannaskolor	15,000
62	Understöd åt lanthushållsskolor	245,000
62	Ökat understöd åt lanthushållsskolor	8,000
63	Understöd åt lantbruksskolor	120,000
64	Dyrtdistillägg åt föreståndare och lärare vid lantmannan-, lanthushålls- och lantbruksskolor	120,000
65	Lantbruksskolan vid Ultuna	9,850
66	Inspektion över de lägre lantbruksundervisningsanstalterna	¹ 8,000
66	Lägre mejeriskolor för kvinnor	27,000
67	Utbildningskurser för kontrollassistenter	9,000
68	Utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare ..	26,000
69	Utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna	1,500
70	Utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel	3,000
70	Hovbeslagsskolan vid Alnarp	4,400
71	Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter	240,000
	Trädgårdsundervisningen:	
74	Högre utbildning i trädgårdsfacket	—
74	Lantbruksakademiens trädgårdsskola	10,000
75	Trädgårdsskolan vid Alnarp	3,300
75	Försöksverksamhet med köksväxter vid Alnarps trädgårdar ..	18,000
77	Trädgårdsskolorna i mellersta och norra Sverige	32,000
77	Kurser i trädgårdsskötsel	26,000
77	Reseunderstöd för lantbrukets studerande	—
	Säger för undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.	2,211,850.

¹ Beräknat belopp.

E. Stuteriväsendet.

Sid.		Kronor
79	Stuteriväsendet	¹ 800,000

F. Boskapsskötsel m. m.

Nötboskapsavelns befrämjande:		
80	Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln	175,000
84	Understöd åt kontrollföreningsverksamhet	90,000
85	Avelscentra för nötboskap av fjällras	18,000
87	Förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen	¹ 140,000
87	Kontroll å uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.	30,000
Svinavelns befrämjande:		
88	Befrämjande i allmänhet av svinaveln	35,000
92	Avkastningsbedömning rörande avelssvin	25,000
92	Svinräkning.	
94	Fåravelns befrämjande	3,000
97	Getavelns befrämjande.	
98	Fjäderfäavelns befrämjande	35,000
99	Biskötselns befrämjande	—
Säger för boskapsskötsel m. m.		551,000.

G. Veterinärväsendet.

Veterinärundervisningsanstalter:		
101	Veterinärhögskolan	334,500
106	Veterinärinrättningen i Skara	¹ 8,500
107	Statens veterinärbakteriologiska anstalt	93,700
Veterinärstaten:		
111	Länsveterinärer	186,000
111	Veterinärstipendiater	7,200
111	Distriktsveterinärers avlönande	130,000
113	Dyrtidstillägg åt distriktsveterinärer	35,000
113	Distriktsveterinärer	¹ 620,000
Förekommande och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren:		
113	Statsbidrag vid försäkring mot smittsamma husdjurs-sjukdomar	10,000
113	Övriga utgifter till förekommande och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren	200,000
114	Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur	¹ 5,490
Säger för veterinärväsendet		1,630,390.

H. Lanthushållning i allmänhet.

Hushållningssällskapen:		
115	Allmänt anslag till hushållningssällskapen	2,600,000
119	Sekreterare hos hushållningssällskapen	172,000

¹ Beräknat belopp.

Sid.	Kronor
119	Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar 90,000
	Mindre jordbruk m. m.:
119	Höjande av det mindre jordbruket 37,000
122	Ordnad bokföring vid mindre jordbruk m. m. 14,500
	Jordbrukskonsulenter m. m.:
124	Jordbrukskonsulenter 300,000
125	Vandringsrättare 123,000
125	Utbildningskurser för vandringsrättare 2,500
126	Täckdikningsförmän 26,000
127	Utbildningskurser för förrättningsmän vid täckdikningsföretag ävensom för täckdikningsförmän.
128	Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden 54,000
128	Statens lagerhus 100,000
131	Maskin- och redskapsprovningsanstalterna vid Ultuna och Alnarp 55,500
	Kemiska stationer m. m.:
132	Kemiska stationer ¹ 43,000
132	Kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län... 26,000
	Befrämjande av mossodlingar:
133	Svenska mosskulturföreningen 95,000
134	Försöksgård å myrjord i Jämtlands län 14,700
135	Försöksgård å myrjord i Norrbottens län 8,000
	Befrämjande av fröodlingen m. m.:
	Statens centrala frökontrollanstalt:
136	Statens centrala frökontrollanstalts verksamhet 275,000
140	Filial till statens centrala frökontrollanstalt 30,000
141	Understöd åt lokala frökontrollanstalter 6,000
141	Befordrande av inhemsk fröodling 20,000
142	Sveriges utsädesförening ¹ 248,000
142	Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm ¹ 75,000
	Jordbrukets kreditkassor:
143	Revisions-, instruktions- och organisationsverksamhet inom jordbrukskasserörelsen 40,000
145	Förvaltningsbidrag åt jordbrukskasseorganisationen 200,000
146	Svenska betes- och vallföreningen 73,500
147	Vissa åtgärder till beteskulturens främjande 15,000
148	Bidrag till anläggningar för ensileringsändamål.
149	Jordbrukstekniska föreningen 12,000
150	Sveriges pomologiska förening 10,000
151	Befrämjande av avsättningen av svensk frukt 4,000
151	Befrämjande av linodling.
152	Fraktlindring för kalk 475,000
156	Bekämpande av växtsjukdomar 15,000
156	Ogräsens bekämpande.
157	Berberisbuskens utrotande.
158	Lantbruksmöten.

¹ Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
159	Lantbruksattachéer	62,500
	Befrämjande av mejerihanteringen m. m.:	
160	Organisationsbidrag till mjölkbedömningsföreningar	5,000
161	Utbildningskurser för mjölkbedömare.	
161	Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter	67,000
162	Bidrag till mejerikonsulenters resor	25,000
163	Svenska smörprovningarna.	
164	Statens spannmålsnämnd m. m.	75,000
165	Kontroll över fläskexporten.	
166	Jordbrukarungdomens förbund	30,000
167	Landsbygdens elektrifiering.	
168	Ackordslån och stödlån åt jordbrukare	¹ 10,000,000
169	Utredning angående jordbrukets skuldsättning	48,000
Säger för lantushållning i allmänhet		15,572,200.

I. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.

Egnahemsbildning:		
173	Statens egnahemsstyrelse	50,000
175	Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare	1,115,000
175	Statsbidrag till hushållningssällskap för jordanskaffnings- verksamhet	1,000
176	Premielån till egnahemslåntagare för nyodlings- och ny- byggnadsarbeten	600,000
177	Byggnad av nybyggesvägar	60,000
Kolonisation:		
179	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägen- heter m. fl.	200,000
179	Kolonisation å vissa kronoparker	163,000
184	Kolonisationsverksamheten å Alträskis kolonisationsom- råde	3,400
185	G. E. Broms' egnahemsstiftelses kolonisationsverksamhet	40,000
Grundförbättringar:		
188	Statens avdikningsanslag	2,500,000
194	Undersökning rörande vattenavledning från Helgeåns vattenområde	11,000
194	Undersökning rörande vattenavledning från Emåns vatten- område	4,000
195	Statsbidrag till nyodling och betesförbättring ävensom stenröjning å ofullständiga jordbruk	1,200,000
199	Jordbrukskommissioner	25,000
Säger för egnahemsbildning, kolonisation och grundförbätt- ringar m. m.		5,972,400.

¹ Beräknat belopp.

J. Fiskeriväsendet.

Sid.		Kronor
199	Statens lokala fiskeriadministration	110,000
	Undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket:	
201	Avlöningar	24,500
201	Driftkostnader	12,000
	Fiskerinäringens understöd:	
201	Fiskets befrämjande i de särskilda orterna	117,000
202	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen	22,000
203	Främjande av fiske på avlägsna fiskevatten	10,000
204	Södra Sveriges fiskeriförening	22,000
	Hydrografisk-biologiska havsundersökningar:	
205	Hydrografisk-biologiska kommissionens undersökningar....	56,000
206	Vissa havshydrografiska mätningar	7,500
206	Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydro- grafisk-biologisk centralanstalt med laboratorium	10,000
207	Fartyget Skagerak	75,000
208	Fartyget Eystrasalt	12,000
208	Bevakningsfartygs stationerande vid rikets kuster.	
209	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.	50,000
	Säger för fiskeriväsendet	528,000.

K. Skogsväsendet.

	Skogsundervisning m. m.:	
212	Skogshögskolan	227,400
214	Statens skogsförsöksanstalt	213,000
	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor:	
219	Avlöningar	62,000
219	Övriga utgifter	39,100
219	Byggnadskostnader vid Bjurfors skogsskola	48,000
219	Genom dyrtidstillägg ökade utgifter	7,250
	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för fortsättningsskolan vid Kloten:	
222	Avlöningar m. m.	20,350
222	Övriga utgifter	5,200
222	Genom dyrtidstillägg ökade utgifter	1,550
223	Skogshushållning i allmänhet	7,500
	Skogsvård m. m.:	
224	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar	370,700
224	Ersättning till statens domäners fond för genom dyrtids- tillägg ökade utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar	34,000
225	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å skyddsskogar	73,100
225	Ersättning till statens domäners fond för genom dyrtids- tillägg ökade utgifter för tillsyn å skyddsskogar	5,300

Sid.		Kronor
227	Skogsvård å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar	50,000
227	Skogsvårdens befrämjande	830,000
231	Statens skogsodlingsanslag	350,000
234	Statens skogsutdikningsanslag	750,000
236	Skogsvårdsstyrelsernas förbund	30,000
238	Släckning av skogseld	20,000
	Utgifter för naturskyddsändamål:	
238	Kostnader för nationalparker	2,500
238	Vetenskapsakademiens förvaltning av naturskyddsärenden	6,000
238	Belöningar för rovdjurs dödande	40,000
	Säger för skogsväsendet	3,192,950.

L. Lantmäteriväsendet.

	Lantmäteristyrelsen:	
239	Lantmäteristyrelsen	181,200
243	Arkivaliernas hos lantmäteristyrelsen förteckning och förvaring	13,500
	Lantmäterikontoren i länen:	
244	Lantmäterikontoren i länen	620,900
244	Avlöningar åt förste assistenter och assistenter	78,100
245	Renovation av kartor för lantmäterikontoren i länen ...	4,000
245	Anskaffande för lantmäterikontoreti Vänersborg av kopior av vissa kartor m. m.	6,000
	Lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar:	
246	Avlöningar	746,900
248	Ersättning för publik renovation	30,000
248	Tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare	270,000
	Reseersättningar vid lantmäteriväsendet:	
250	Reseersättningar åt befattningshavare vid lantmäteristyrelsen och vid lantmäterikontoren i länen	20,000
250	Reseersättningar åt lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar	300,000
	Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.:	
257	Bidrag till jorddelningsförrättningar	240,000
258	Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften	235,000
259	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område	130,000
259	Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar	5,000
263	Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark	70,000
264	Ströängars indragande till kronan	200,000
265	Kostnader för provskiften i Kopparbergs län	250,000
	Säger för lantmäteriväsendet	3,400,600.

M. Rikets allmänna kartverk.

Sid.		Kronor
	Rikets allmänna kartverk:	
267	Avlöningsstat	¹ 380,000
267	Kartarbeten m. m.	164,000
	Säger för rikets allmänna kartverk	544,000.

N. Geologiska samt meteorologiska och hydrografiska undersökningar.

	Geologiska undersökningar:	
269	Sveriges geologiska undersökning	273,600
	Meteorologiska och hydrografiska undersökningar:	
	Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt:	
272	Avlöningar m. m.	212,400
273	Arvoden åt observatörer	80,000
274	Telegramkostnader m. m. vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	61,000
275	Diverse behov vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	60,000
276	Meteorologiska telegram från Färöarna och Island.	
276	Meteorologiska iakttagelser vid Riksgränsen	6,000
277	Seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko.....	8,500
278	Vattenfallsförteckning för mellersta och södra Sverige ...	2,300
279	Hydrogeologiska specialundersökningar	9,000
	Säger för geologiska samt meteorologiska och hydrografiska undersökningar	712,800.

O. Diverse.

280	Ålderstillägg	160,000
280	Rese- och traktamentspenningar	50,000
280	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.	320,000
280	Tryckningskostnader	28,510
281	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	160,000
281	Extra utgifter	50,000
282	Täckande av för lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift till följd av medgiven räntefrihet uppkommen räntebrist.	
283	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen	¹ 35,000
283	Tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare	400
284	Provisoriskt dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	60,000
284	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst	900,000
284	Reglering av vissa kursförluster	16,000
	Säger för diverse	1,779,900.
	Summa	38,510,800.

¹ Beräknat belopp.

Tionde huvudtiteln.

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1933.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ekman, redogör här efter
för de frågor, som tillhöra regleringen av utgifterna under riksstatens
tionde huvudtitel för budgetåret 1933/1934, och anför härvid:

A. Departementet.

1. Departementschefen, oförändrat ordinarie anslag kronor 24,000.

[1.] 2. Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	136,800	133,919
1932/1933	136,800	—
1933/1934 (förslag)	150,700	—

Den av riksdagen godkända staten för handelsdepartementet har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag* kronor 104,300
 Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.,
förslagsanslag » 21,800
 Summa kronor 126,100.

Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag* kronor 10,700.

Jämlikt meddelade föreskrifter gäller, att av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. må användas

till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän,	
högst	kronor 14,409
till extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning, övertidsersättning m. m.,	
högst	» 5,300

samt att härutöver må utgå vad som erfordras till beredande av avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän ävensom enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarvård jämte läkemedel och dylikt samt begravningshjälp till sådan personal.

Till upprätthållande av departementets verksamhet är för löpande budgetår, utöver det ordinarie anslaget, anvisat ett extra förslagsanslag å 15,900 kronor. Detta belopp är avsett till avlönande av en extra förste och en extra andre kanslisekreterare, vilka inom departementet biträda vid beredningen av handelstraktat- och liknande frågor.

Ytterligare har till bestridande under tiden 1 juli 1932—30 juni 1933 av kostnaderna inom departementet för ökad föredragning i regeringsrätten anvisats ett extra anslag av 5,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

I fråga om departementets ordinarie anslag föreslår jag, att, såsom ett led i de nödvändiga besparingsåtgärderna, anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. nedsattes med 2,000 kronor, ungefär motsvarande 10 procent av anslagspostens nuvarande belopp.

Nyssnämnda extra anslag till upprätthållande av departementets verksamhet å 15,900 kronor synes mig lämpligen böra inräknas i den i departementets ordinarie stat ingående anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m. Därvid förutsätter jag, att förenämnda båda befattningshavare, vilka avlönas från det ifrågavarande extra anslaget, fortfarande liksom hittills skola åtnjuta lön med tillämpning av de s. k. extrastatsreglerna.

Då balansen av på handelsdepartementets föredragning i regeringsrätten ankommande mål i huvudsak avarbetats under år 1932, synes behov av särskilt anslag till ökad föredragning i regeringsrätten icke vidare förefinnas. Med hänsyn särskilt till vissa patentärendens invecklade beskaffenhet har det vid upprepade tillfällen visat sig erforderligt att såsom föredragande i dylika ärenden anlita utom departementet stående person med teknisk utbildning. Jag förutsätter, att, i mån som behov av sådan speciell sakkunskap å ifrågavarande område även framdeles kommer att föreligga, den i anslagsposten till icke-ordinarie befattningshavare ingående posten till extra befattningshavare m. m. må kunna tagas i anspråk för bestridande av de kostnader, som härav kunna föranledas.

Med hänsyn till vad jag i det föregående föreslagit bör anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m. beräknas till

(21,800 — 2,000 + 15,900 =) 35,700 kronor. Anslagsposten synes böra uppdelas på följande sätt:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst .. kronor	28,581
Avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän m. m., förslagsvis	» 3,819
Extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning m. m., högst	» 3,300
Summa förslagsanslag kronor 35,700.	

Staten för handelsdepartementet skulle sålunda från och med den 1 juli 1933 erhålla följande utseende:

Avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 104,300
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 35,700
Summa kronor 140,000.	

Övergångsstat.

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor 10,700.
---	----------------

Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att med godkännande av det av mig förordade förslaget till stat för handelsdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1933, höja det *ordinarie* förslagsanslaget till departementet,

nu	kronor 136,800,
med	» 13,900
till	» 150,700.

B. Centrala verk med underlydande stater.

Kommerskollegium.

[2.] 1. Kommerskollegium.

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	540,150	554,090
1932/1933	537,850	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	527,900	—

Den av 1932 års riksdag godkända staten för ämbetsverket har följande utseende:

Avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 402,700
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 106,850
	kronor 509,550.

Övergångsstat.

• Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor 28,300.
---	----------------

Vad angår anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. har genom brev den 6 maj 1932 förordnats, att därav må användas

till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst kronor 76,050	
till extra befattningshavare, sakkunniga, tillfällig personal, renskrivning, övertid ersättning m. m., högst	» 24,600

samt att därutöver må utgå vad som erfordras till beredande av avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän ävensom enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarvård jämte läkemedel och dylikt samt begravningshjälp till sådan personal.

I skrivelse den 30 augusti 1932 har *kommerskollegium* hemställt, att det ordinarie anslaget till ämbetsverket måtte för budgetåret 1933/1934 upptagas med oförändrat belopp.

I anledning av vad granskningsnämnden i avgiven promemoria uttalat rörande nedbringande av kostnaderna för den hos de centrala ämbetsverken anställda icke-ordinarie personalen har kollegium anfört i huvudsak följande:

Kollegium finge erinra om att dess personalbehov varit föremål för ingående prövning så nyligen som år 1929, då ämbetsverket erhöll sin nuvarande organisation, samt att ämbetsverket det oaktat sett sig nödsakat att i sina skrivelser om anslag till verket för budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 göra framställningar om viss höjning av den i verkets stat ingående anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilka framställningar endast delvis vunnit beaktande. Behovet av förstärkning av kollegii arbetskrafter hade under sistförflutna budgetåret snarare ökats än minskats. Sålunda hade den provisoriska tillämpningen av 1930 års lastlinjekonvention medfört ökat arbete för fartygsinspektionens tekniska personal. Vidare hade arbetet å statistiska byrån avsevärt ökats genom av kristiden föranledda utredningar och förfrågningar. Även andra omständigheter samverkade till, att de icke-ordinarie arbetskrafterna hos kollegium vore otillräckliga.

Ehuru sålunda en ökning av ifrågavarande anslagspost alltjämt vore av behovet påkallad, funne sig kollegium med hänsyn till det försvarade statsfinansiella läget icke för närvarande böra göra någon förnyad framställning därom. Å andra sidan måste emellertid kollegium, då fara redan nu föreläge för att arbetets behöriga gång inom kollegium skulle